

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

SBORNÍK PŘÍSPĚVKŮ

TERÉNNÍ A NÍZKOPRAHOVÉ
PROGRAMY 2018

SPOLUPRACUJEME

Tento sborník vznikl v rámci dvoudenní výměny zkušeností a dobré praxe, která byla podpořena v rámci projektu "Je dobré být v ČAS" CZ.03.2.63/0.0/0.0/99_041/0002231 spolufinancovaným Evropskou unií.

TERÉNNÍ A NÍZKOPRAHOVÉ PROGRAMY 2018

SPOLUPRACUJEME

Do rukou se Vám dostává sborník příspěvků z události **Terénní a nízkoprahové programy 2018** s podtitulem **SPOLUPRACUJEME**, která se konala 21.-22.6.2018 v Praze na Novotného lávce a byla určena jak pracovníkům a pracovnícím nízkoprahových sociálních služeb, studentům, tak i lidem ve veřejné správě, samosprávě a odborné veřejnosti. Realizace celé akce by se neobešla bez realizačního týmu, dobrovolníků, tlumočnicků a spousty dalších lidí, kteří odvedli neuvěřitelný kus práce a kterým bychom touto cestou rádi poděkovali. Součástí byl také doprovodný program v oblíbeném Rock Café, kde došlo i na vyhlášení výroční ceny ČASovaná bota, a to ve dvou kategoriích – **Osobnost roku 2017** a **Tým roku 2017 – Cena Bohemia Energy. Cenu za přínos v oboru nízkoprahových služeb získali Zuzana Šťastná z Nízkoprahového klubu Likusák, Ratolest Brno a PARTYHARMreduction, program No Biohazard – Progressive o.p.s.** Více informací o výhercích i nominovaných najdete na našich [webových stránkách](#).

V průběhu dvou dnů proběhlo na 50 našlapaných přednášek a workshopů, prezentovaných 80 lektory, z toho 7 lektorů bylo zahraničních. Obsah jednotlivých přednášek vám letos přinášíme hned dvěma způsoby. Prvním je tento sborník a druhým je poslechový záznam zveřejněný na našem [youtube kanále](#). Zvukový záznam byl pořizovaný pouze ve dvou ze tří přednáškových místností. Ve třetí, která nebyla nahrávána, probíhaly workshopy. Je to první rok, kdy jsme zvukové záznamy využívali, a bohužel ne všechny příspěvky bylo možné z důvodu kvality záznamu použít. V psané formě vám předkládáme veškeré příspěvky, které jsme od přednášejících obdrželi. Často jde o prezentace, které jsme převedli do jednotného formátu. Může se tedy stát, že budete postrádat výklad lektora. V takových případech by mohl pomoci zvukový záznam. Může dojít i k situaci, kdy chybí zvukový záznam, psaný příspěvek nebo dokonce obojí. Níže uvádíme seznam všech příspěvků a workshopů, se jmény lektorů a organizací, ve kterých působí. Věříme, že pokud Vás některé z témat zaujme a budete se o něm chtít dozvědět víc, tak můžete těchto informací využít ke zkontaktování.

Za ČAS Vám přejeme příjemný poslech i počtení.

Seznam příspěvků:

1. „Amen džas dureder,“ My jdeme dál, 30 let mezi Romy; Iva Pellarová, Diecézní Charita Plzeň
2. Balance skupiny – skupinová práce s klienty kurátorů; Eliška Holá, Vladimír Kácha, Proxima Sociale o.p.s. Praha
3. „Být součástí, nejen stánkem“ Harm Reduction na koncertech a festivalech; Josef Krejčí, Lenka Pethöová, Progressive o.p.s. Praha
4. Case management s aktivními uživateli návykových látek; Michaela Kubátová, Simona Smetanová, Miroslav Giljan, STAGE 5, Progressive, o.p.s. Praha
5. Co s tím klientem dělám? Poradenství vs. Kontaktní práce? Zuzana Guryčová, Podané ruce, o.p.s. Dačice
6. Cooperation between police and social (youth) streetwork in the Netherlands; Gideon Goudriaan, Operational Expert District Care at the Police in Eindhoven region
7. Dlouhodobá spolupráce v mezinárodní výměně mládeže; Meinhard Lamp'í, Jugendclub Burgwedel, Hamburg, Jaroslava Janíčková, Proxima Sociale o.p.s. Praha
8. Do the rights have rights? And which rights?
9. Ekonomika vykorisťovania: Viktimizácia v podmienkach sociálneho vylúčenia v ČR; Lubomír Lupták, Západočeská univerzita Plzeň, Úřad vlády ČR
10. Fenomén sebepoškozování u klientů nízkoprahových služeb pro děti a mládež; Eva Kašáková, Proxima Sociale o.p.s. Praha
11. Fisherman or spider? Different approaches to networks in social streetwork; Stefan Schützler, Gangway Berlin
12. Fotbal jako nástroj práce s dětmi a mládeží; Tomáš Příhoda-NZDM Vrtule, Štěpán Kyncl-INEX-SDA, Petr Košek-NZDM HoPo Praha
13. Internetový streetwork: Ano, či ne? Petr Matoušek, Makai – atelier Plzeň
14. Klient: „Terén/Káčko a co po mně chcete?“; Jiří Zatřepálek, Magdaléna o.p.s. Benešov, Michal Matula, Podané ruce o.p.s. Dačice
15. Kolíne, Kolíne, terén v pěkné rovině; Ondřej Nešetřil, Prostor plus, o.p.s. Kolín
16. Křižovatka – Hledání cest v lokalitě; Regina Kuncová, Martin Novák, Neposeda z.ú. Praha
17. Measuring street work – A contradiction in terms? Tania de St Croix, Lecturer in the Sociology of Youth and Childhood, King's College London
18. Mezioborová spolupráce v hradeckém terénu – když teréňáci spojují své síly; Gabriela Lepková, Radka Volejníková, Lenka Zavoralová, Prostor pro, o.p.s., Salinger, z.s. Hradec Králové
19. Některé aspekty aplikace Úmluvy o právech dítěte v nízkoprahových sociálních službách; Adam Křístek, MPSV
20. Nízkoprah/Fotbákové centrum; Jan Vališ, Jan Vondráček, Oliver Ladra – Salesiánské středisko
21. NZDM jako návazná služba pro mladé lidi opouštějící výchovný ústav; Zuzana Šťastná, Jan Křištof, Ratolest z.s. Brno
22. NZDM v síti; Petr Hampacher Maják o.p.s. Liberec, Jana Pospíšilová, probační služba Liberec
23. Otevřené skupiny pro „dětí v nesnázích“; Lenka Bednářová, Kamila Kašová, Semeramis z.ú. Nymburk
24. Práce s mladými uprchlíky v klubu v Hamburku a uprchlickém táboře; Meinhard Lamp'í, Jugendclub Burgwedel, Hamburg
25. První rok v NZDM aneb jak je důležité táhnout za jeden provaz; Michaela Bartošová, Lenka Čelůstková, Pavla Havrančíková, PONTON z.s. Plzeň
26. Příběh jedné spolupráce (aneb jak jsme překonali mýty o zubaté a prodloužené ruce OSPODu); Lenka Matoušková, Aufori, o.p.s., Hradec Králové, Světluše Kotrčová, vedoucí OSPOD Hradec Králové

27. Síťování jako základ spolupráce; Simona Zatloukalová, MPSV, Kristýna Jůzová Kotalová, MPSV
28. Spájáme sociálnych pracovníkov – čo nám dala a vzala zákonom zriadená komora; Peter Kulifaj, Mládež ulice Bratislava
29. Spolupráce externích odborníků, klientů a poradců v on-line prostoru; Tereza Musilová, Alena Přikrylová, Rozkoš bez rizika z.s. Brno
30. Spolupráce HR programů a lékáren; Petr Pavlíček, Barbora Konrády, Laxus z.ú. Hradec Králové
31. Spolupráce NZDM a OSPOD: Od informačního punktu k základnímu algoritmu – 45 minut vzájemně užitečné přednášky o brněnské cestě; Vladislava Vondrová, Michaela Večerková, Ratolest Brno, z.s.
32. Supervize v členských zařízeních NZDM; Tomáš Žák, ind.člen ČAS, Kutná Hora
33. Technologické inovácie v streetworku; Sergej Kára, Katarína Rosová, o.z. Vagus Bratislava
34. Terén Jahoda s animátory v patách; Martin Pazlar Michaela Hájková, Jahoda, o.p.s. Praha
35. Terénní práce s uživateli drog přes Facebook; Ondřej Mikulášek, Jiří Babic, Podané ruce o.p.s. Zlín
36. Víceúčelový terénní program Darmoděj; Soňa Rozbořilová, Darmoděj z.ú. Jeseník
37. Využití prvků Pessu Boyden systém psychomotor v kontextu NZDM; Jakub Havlíček, PONTON, z.s. Plzeň
38. Z terénu do komunitní práce aneb dobrá praxe v komunitním centru Borek; Lenka Szotkowská, Iveta Kowolová, Bunkr, o.p.s. Třinec

Seznam workshopů:

1. Assessment centrum v nízkoprahových službách aneb vzali bychom vás do Beztíže? Tomáš Klumpar, Jan Gruber, Beztíže Praha
2. Baviš se? Bav se s námi o spolupráci se školami; Nikola Wawrzyková, Iveta Kowolová, Bunkr o.p.s. Třinec
3. Bojovníci v nás aneb práce s agresí v NZDM; Gita Ruthová – NZDM Dixie YMCA Praha, Petr Hampacher, Maják o.p.s. Liberec, Pavel Rada, Maják o.p.s. Liberec
4. Most má vždy dva konce – Práce s mládeží ohroženou radikalizací a extrémismem; Peter Kulifaj, Mládež ulice Bratislava
5. Péče o duševní zdraví v terénu; Věra Pinkasová, Michal Balabán, Lenka Vávrová, Květa Novotná, Monika Dosedělová, Radka Tkáčiková, Péče o duševní zdraví z.s., terénní tým středisko Chrudim
6. Rodinné konference; Petra Pfaurová, LATA Praha
7. Rozvojový audit – zisky a ztráty; Zdena Honsová Filípková, Martina Zimmermanová, Česká asociace streetwork, z.s.
8. Spolupráce uvnitř organizace v podmínkách maloměsta; Ondřej Ferdan, Jiří Dvořák, Střed, z.ú.
9. Story telling: A reflective practice and evaluation tool for youth workers; Tania de St Croix, Lecturer in the Sociology of Youth and Childhood, King's College London
10. Vedení praxí a spolupráce se zástupci sociálních škol; Alena Kopidolová, NZDM Nezbeda Frýdek-Místek
11. Výzkum viktimizace v Čechách: od dojmologie k reálné kriminalitě; Lubomír Lupták, Tereza Dvořáková, Západočeská Univerzita Plzeň, Úřad vlády ČR
12. Zábavně-motivační akce; Tomáš Klumpar, Klára Grombířová, Romana Dolečková, Beztíže Praha

Obsah sborníku

Amen džas dureder – Jednou budem dál.....	5
Assessment centrum v sociálních službách?	9
Balance skupiny.....	13
„Být součástí, nejen stánkem“	18
Case management s aktivními uživateli návykových látek.....	29
Co po mě chcete?	34
Co s tím klientem dělám?	39
Fisherman or Spider?	43
Kolíne, Kolíne, terén v pěkné rovině!	52
Křižovatka – hledání cest v lokalitě	60
Measuring street work	67
Mezinárodní spolupráce a dlouhodobé účinky mezinárodních výměn mládeže na vývoj osobnosti... ..	76
Integration von Flüchtlingen am Beispiel Jugendclub Burgwedel	81
Mezioborová spolupráce v hradeckém terénu	87
Most má vždy dva konce	97
Některé aspekty aplikace úmluvy o právech dítěte v nízkoprahových sociálních službách	102
Nízkoprah/fotbálové centrum	112
NZDM jako návazná služba pro mladé lidi opouštějící výchovné ústavy	115
Otevřené skupiny pro „děti v nesnázích“	120
Police cooperation – youth worker	127
První rok v NZDM Bedna	133
Příběh jedné spolupráce.....	141
Sebepoškozování u klientů NSDM.....	148
Spájame sociálnych pracovníkov.....	154
Spolupráce externích odborníků, klientů a poradců v on-line prostoru	157
Spolupráce HR služeb s lékárnami.....	163
Spolupráce NZDM a OSPOD: od informačního punktu k základnímu algoritmu.....	170
Supervize v NZDM (členských zařízení ČAS)	173
Síťování jako základ spolupráce	184
Terén Jahoda s animátory v patách.....	193
Terénní práce s uživateli drog přes Facebook	198
Vedení praxí a spolupráce se zástupci sociálních škol	213
Víceúčelový terénní program Darmoděj /Jeseník/.....	218
Z terénu do komunitní práce.....	227
Zábavně – motivační akce Beztíže.....	253

Amen džas dureder – Jednou budem dál

Mgr. Iva Pellarová, loučící se lektor ČAS

Motto „Ukaž, kdo jsi aneb: „Ty mě nemůžeš urazit umělá hmoto!“

Za umělou hmotu považuji nekvalitní, amatérskou sociální práci.

Sociální pracovníci, jejich vzdělávání

Mluvím ze své vlastní dlouholeté zkušenosti, jako externí pedagog jsem přednášela 9 let na Pedf ZČU, dále čerpám z reakcí pracovníků na mnoha seminářích ČAS.

Nedostatky systému vzdělávání v oboru sociální práce:

- Student nemusí mít motivaci a zájem o studium a profesi a nikdo se tím nezabývá. Mnoho absolventů nejde do sociální oblasti.
- Studentům chybí hlubší vhled do problematiky. S cílovými skupinami se setkali okrajově nebo vůbec ne. Spoléhají se na učebnice a skripta. Neužívají vlastní znalosti, sociální a komunikační dovednosti. Při diskuzi o metodách a postupech práce, mají nejasné vize o cílech a specifikách sociální práce. Jednají spíše intuitivně, neumí tvořit vlastní strategie, ani je odůvodnit.
- Studenti neumí aktivně pracovat se Zákonem 108/2006 Sb., a Vyhláškou 505/2006 a Standardy sociálních služeb.
- Handicap absolventů může být nedostatek osobních zkušeností s vážnými životními situacemi.“ K tomu se někdy přidává „hrdost na své vzdělání, tzn. pocit, že se nemusí učit, že všemu rozumí.
- Důležitá je práce a podpora v týmu. Pokud se sejde v týmu více osob s krátkou praxí v oboru, je vhodné tým posilovat nácviky, individuální supervizí atd.

Vnímáme potřeby cílové skupiny nebo vycházíme z vlastních zavádějících představ?

Empatie – termín, který je sociální práci na škodu. Slovo, pod kterým si pracovník nebo student, může představit cokoliv.

Nejsou jasná kritéria, jakým způsobem empatii hodnotit a implementovat do praxe.

Empatie může být pouze spekulací, být dobře míněnou, může ohrozit situaci klienta a manipulovat s ním, aniž by si to pracovník uvědomoval.

Schopnost vcítění je nám daná pouze omezeně: v rodině, sociální skupině, peer skupině a ve stejném etniku. Tato schopnost vychází z nás a je zaměřena na nás, naše pocity.

Pokud využíváme v soc. práci empatii, nedokážeme rozlišit nuance v chování a komunikaci klienta. Neumíme jednat efektivně, s potřebným nadhledem.

Jak jsou na tom Romové?

- V posledních 7 letech své praxe více vnímám rezignaci na archetypální vzorce, příklon ke komerčním hodnotám majority a **přijetí vlastní méněcennosti**.
- Propastné ekonomické rozdíly mezi rodinnými klany – kastami.
- Zvyšuje se frustrace a agrese.
- Dochází k rozpadu tradičních rodinných společenství.

Do okruhu osob v nepříznivé sociální situaci se poprvé dostává skupina **Olašských Romů**. Mají jinou strukturu znalostí, zájmů a potřeb. Mezi Olachy a slovenskými Romy vládne napětí a časté konflikty i v zařízeních soc. prevence. Olaši pohrdají skupinou slovenských Romů, urážejí je. Není zpracována metodika pro práci s nimi a nouzové postupy. Pro pracovníky jsou tyto konflikty velkou zátěží, v které **musí** obstát.

Sociální práce v NZDM

Ideální tým pro tuto formu sociální práce je tým stabilní s dlouhodobou perspektivou.

V týmu může působit i Rom, který:

- není čokoládový panáček, zná metody práce a rozumí jim
- nehledá výhody pro sebe a svou rodinu
- má jasné hranice a limity

Pracovníci různého věku v NZDM jsou **nutností**. Děti a mládež se učí komunikaci a sociální dovednostem u lidí různého věku. Sledují interakci mezi pracovníky a jejich chování. Pokud jsou pracovníci mladí a bezdětní, vzniká částečně peer skupina bez přesahu do reality.

Edukace, socializace v NZDM

Inzeráty na pozici pracovníka často obsahují slova:

flexibilní, kreativní, mladý dynamický tým, plné nasazení atd.

V NZDM není cílem ani prostředkem touha po výkonu, ale dobře odvedená sociální práce, která umožní klientovi informované rozhodování ve vlastních záležitostech. Dalším výsledkem je volba efektivních metod použitých podle individuálních vlastností skupiny, klienta a jejich evaluace.

Tento proces není nikdy DYNAMICKÝ.

Je to proces:

- **strukturovaný,**
- **pomalý, vycházející** z reálných potřeb klientů a jejich prostředí,
- **hluboký,** (možná se někdy dozvíme, co nechceme),
- **matoucí,** je třeba opakovaně ověřovat postupy a kroky,
- **s potřebou konzultace** v týmu, s odborníky,
- **spirituální** – Romové věří v Boha, hledají ho,
- **s potřebou zavádět nové efektivní metody a postupy.**

Loučení, loučení,

Po 12 letech mého působení jako lektora ČAS, se chci rozloučit.

Mé důvody jsou prosté. Jedním z důvodů je únava. Mám potřebu jít dál a zabývat se něčím jiným.

Věk účastníků seminářů se snižuje. Jsou převážně mladší než moje děti. Mám pocit, že si často nemáme co říct. Protože vnímám možnost snížení kvality seminářů, radši volím jejich ukončení.

Bůh Vám žehnej

שמרך (Ezri meim H' oseh shamajim vaarec al jiten lamot raglecha al janum shomrecha)

Pomoc má je od H', on učinil nebesa i zemi. Nedopustí, aby uklouzla noha tvá, nedříme ten, jenž tě chrání.

Assessment centrum v sociálních službách?

Tomáš Klumpar, Jan Gruber

Beztíže Praha

V Beztíži využíváme při výběru pracovníků od roku 2010 tzv. Assessment centrum (AC), díky kterému jsme vybrali velmi komplexní tým. Tuto metodu realizujeme díky podpoře organizace **Tres Consulting** a jejímu psychologovi a personalistovi Janu Gruberovi.

AC je souhrn metod, mezi které patří např. psychodiagnostika, rolové hry, případové studie atd. Všechny tyto metody jsou využívány za účelem výběru toho nejvhodnějšího kandidáta (ne nejlepšího ze skupiny) a obsazení pracovní pozice. AC je charakteristické větším počtem hodnotitelů, mnohdy větším počtem účastníků (obvykle okolo šesti až dvanácti účastníků na jedno AC) a délkou trvání (nejčastěji zabere AC jeden pracovní den). Velkou výhodou této metody je možnost vidět více uchazečů o pozici najednou, což může velmi pomoci při porovnávání jejich kvalit. Dalším přínosem je přítomnost více hodnotitelů, kteří se liší svou profesí (např. personalista, psycholog, manažer, sociální pracovník, potenciální přímý nadřízený...), a tedy i úhlem pohledu na kandidáty a zaměřením se na různé aspekty sledovaných činností. Různorodostí a počtem hodnotitelů tak získáme ucelenější pohled na kandidáty a alespoň částečně můžeme eliminovat subjektivní nedostatky v hodnocení (Štikar, Rymeš, Riegel, Hoskovec, 2000, str. 114). Právě toto se Beztíži osvědčilo. Nadřízený pracovník je aktivní ve výběru svého podřízeného, což napomáhá další spolupráci. Finální slovo má pak vedoucí Beztíže, který ovlivňuje složení celého pracovního týmu tak, aby se vhodně doplňoval. Oba k tomu dostávají poměrně ucelený obraz uchazeče, který nelze v našich podmínkách jinak získat. Klasické pracovní pohovory realizujeme pouze za situace, kdy nemůže AC proběhnout, případně jako doplňkovou metodu.

AC nám také umožňuje ověřit si konkrétní sociální dovednosti v akci, nejen to, co o sobě daný kandidát uvádí při pohovoru či v životopise, ale také jak se doopravdy v reálné situaci zachová (Kyrianová, Gruber, 2006, str. 16).

Dříve než začneme AC připravovat, musíme vědět, jaké předpoklady má splňovat kandidát, kterého na pozici hledáme. Příprava tedy začíná analýzou nároků na danou pozici. Vždy zmapujeme, v čem spočívá podstata činnosti pozice, s jakými úkoly se bude pracovník setkávat, ale také v jakých podmínkách a souvislostech (Štikar, Rymeš, Riegel, Hoskovec, 2000, str. 141). Nejlepším přístupem k získání kritérií výběru je rozhovor s budoucím nadřízeným kandidáta a vedoucím Beztíže, s cílem sestavit jejich soubor. Kritéria si upřesňujeme kladením vhodných otázek, které mohou vypadat takto: Koho si na dané pozici představujete? Jaký okruh práce bude zajišťovat? Bude pracovat v týmu nebo samostatně? S jakým člověkem se Vám dobře spolupracuje? Koho si dokážete představit v daném týmu? Těmito otázkami si pomáháme ujasnit, jaké máme na pozici požadavky, a ucelíme si o pozici i informace, které bychom v popisu dané práce nenašli (Kyrianová, 2003, str. 19–22).

Z časového hlediska trvá AC cca 3-4 hodiny. Potřebujeme mít zajištěný i dostatek vhodných prostor ke konání, přizpůsobený k organizaci a metodám výběrového programu. Základem je velká místnost, kde se pohodlně vejdu všichni hodnotitelé i účastníci a kde budou probíhat skupinové aktivity. K tomu využíváme prostory nízkopražského klubu na Žižkově. K této centrální velké místnosti máme k dispozici ještě jednu menší, pro průběžnou práci uchazečů. Kvalita výběru pomocí Assessment centra souvisí samozřejmě i s kvalitou předvýběru kandidátů. Před tím, než pozveme uchazeče, provedeme preselekcí životopisů, ze kterých vytřídíme kandidáty nesplňující nároky na pozici. V případě nejasností v životopise je vhodnou metodou předvýběru i telefonický rozhovor. Také je potřeba si ujasnit, kolik lidí chceme na danou pozici přijmout a podle toho upravit i počet pozvaných kandidátů (běžný výběrový koeficient je 1:4 – na jednoho úspěšného kandidáta připadnou čtyři neúspěšní). Při zvaní

kandidátů na Assessment centrum je seznamujeme s touto metodou a upozorňujeme na časovou náročnost výběrového řízení. Je dobré od kandidátů také získat potvrzení, že se AC opravdu hodlají zúčastnit, protože je častým případem, že se např. z obvykle 8 pozvaných uchazečů následně dostaví jen 5-6 (Kyrianová, Gruber, 2006, str. 62–68).

Jednoznačnou výhodou Assessment center je využívání více metod a způsobů testování kandidátů. Využíváme zpravidla 3 typy:

- a) Různé testy a dotazníky, výkonového i osobnostního charakteru. Z výkonových testů se využívají např. různé inteligenční testy či testy zaměřené na rychlost a kvalitu řešení zadaných úkolů pod časovým tlakem. Množstvím a náročností testů a dotazníků v programu AC vždy ladíme pozici, kterou chceme obsadit, ne všechny pozice vyžadují např. testy abstraktního uvažování. Výsledky těchto metod nám mohou pomoci k výběru, ale nemohou rozhodovat (Kyrianová, 2003, str. 25–34).
- b) Dalšími metodami užívanými v rámci AC jsou specifické úkoly pro kandidáty, probíhající skupinově i individuálně. Mezi individuální úkoly patří např. hraní rolí v modelových situacích, které mají simulovat realitu na pracovišti. Kandidát je tak v Beztíži postaven například do role kontaktního pracovníka, který řeší spor o časopis v klubu, má oslovit partu mladých lidí na fiktivní lavičce v parku či rozpovídat nemluvnou záškolačku. Role klientů většinou hraje část pracovníků, se kterými bude uchazeč případně spolupracovat. Mají tak přímý prožitek, jak jednání potenciálního kolegy může působit nejen na ně, ale také na klienty. Tím se učí i sami pro svou praxi. Modelové situace alespoň zčásti odráží pracovní realitu a uchazeč tak má možnost si vyzkoušet, co ho v praxi může čekat. Hodnotitelé pozorují principy a postupy, které uchazeč v modelových situacích používá.

Samostatně uchazeči pracují také na případových studiích *In Basket*, které se vyplňují většinou písemně. Jsou zde postaveni do role manažera, který potřebuje v krátkém čase rozhodnout o zadaných úkolech. V této metodě se sleduje, jak umí kandidáti pracovat pod časovým tlakem a jaké si určují priority při práci.

- c) Skupinové úkoly. Uchazeči dostanou zadání úkolu, nejdříve si ho projdou individuálně a pak na něm pracují ve skupině, snaží se shodnout na jednotném řešení problému a pak ho většinou ještě prezentují hodnotitelům. V této metodě se dobře sledují vyjednávací techniky uchazečů, jejich dominance a schopnost přistoupit na kompromisy (Kyrianová, 2003, str. 34–43).

Na začátku každého Assessment centra stručně představujeme Beztíži, naši činnost a pozici, na kterou se uchazeči přihlásili. Poté následuje představení hodnotitelů z řad pracovního týmu i společnosti Tres Consulting a nastínění programu AC. Následně zařazujeme představování kandidátů, kdy mají zodpovědět pár základních otázek o sobě. Toto představení kandidátů bývá stručné a většinou probíhá přede všemi hodnotiteli i zbytkem uchazečů. Poté nastupují jednotlivé metody AC, které jsme popsali výše, s tím že, pokud některé aktivity probíhají individuálně, zbytek uchazečů se může např. věnovat psychodiagnostice, takže probíhá třeba i několik metod najednou. Na konci programu AC bývá čas na krátké sdílení prožitků účastníků, rozloučení a informace o dalším postupu – kdy se ozve. Podle našeho názoru je slušností uchazečům říct, jak si v AC vedli a jaké měli výsledky v jednotlivých

aktivitách. Zpětná vazba tak může být jakousi satisfakcí za čas věnovaný výběrovému řízení. Jan Gruber nabízí účastníkům do týdne možnost telefonické zpětné vazby. Po ukončení pro účastníky hodnotitelé zůstávají na závěrečnou poradou, která standardně trvá třicet minut až dvě hodiny. Hodnotitelé při ní probírají jednotlivé kandidáty, porovnávají své názory a záznamy, které si vytvořili během celého programu. Personalista tak představuje diagnostický profil získaný ze zmíněných aktivit, v dialogu představuje silné a slabé stránky uchazeče a bavíme se o případných rizicích. Cílem této porady je shodnout se na tom, které kandidáty je možné rovnou zamítnout a které může zadavatel přijmout či poslat do případného dalšího kola výběru (například vyrazit na odpoledne do terénu).

Důležitou roli v AC hraje moderátor, který má většinou odpovědnost za organizaci AC, dává instrukce k jednotlivým modelovým situacím, zodpovídá dotazy účastníků atd. Tuto roli zastává personalista. Další, kdo vždy musí být přítomen, je vedoucí Beztíže, který má zásadní slovo v přijetí či nepřijetí uchazeče. Je tu samozřejmě také člověk, který bude nadřízeným vybranému uchazeči. Všichni hodnotitelé by měli být před AC zaškoleni a měli by se snažit zachovat si objektivitu a vyhnout se hodnotitelským chybám (Kyrianová, 2003, str. 49–60).

Beztíži pomáhá AC lépe poznat kandidáty a vybírat tak do svého týmu ty nevhodnější, kteří dobře doplní pracovní mozaiku. Díky této metodě se nám podařilo také několikrát předejít potenciálním konfliktům mezi pracovníky. Od zavedení AC se postupně snižuje fluktuace pracovníků, která trápí celý obor. Daří se nám tak lépe zvyšovat kvalitu poskytovaných služeb, udržet nastavenou linii naší práce. Aktuální průměrná délka pracovního poměru je v Beztíži přibližně 3,2 roky.

Použité zdroje:

- Hroník, F.: Poznejte své zaměstnance, vše o Assessment Centre. Era. Brno: 2002. ISBN 80-86517-20-9.
- Kocianová, R.: Personální činnosti a metody personální práce. Grada. Praha: 2010. ISBN 978-80-247-2497-3.
- Kyrianová, H.: Assessment centrum v současné personální praxi. Testcentrum. Praha: 2003. ISBN 80-86471-21-7.
- Kyrianová, H., Gruber, J.: AC/DC vyber si tým. Alfa Publishing. Praha: 2006. ISBN 80-86851-29-X.
- Sýkorová, J., Krchová, E.: Assessment centra, seminární práce. FFUK, Praha: 2012
- Štikar, J., Rymeš, M., Riegel, K., Hoskovec, J.: Metody psychologie práce a organizace. Karolinum. Praha: 2000. ISBN 80-246-0048-X.

Balance skupiny

Skupinová práce s klienty kurátorů

**Mgr. Eliška Holá
Vladimír Kácha, DiS.**

Programy pro DM Praha 11

- NZDM Klub Jižní pól (13–19 let), od r. 2000
- Terénní program (13–26 let), od r. 2002
- Dobrá spolupráce s MČ/OSVZ:
 - Regiony
 - Resocializační pobyt
 - THC skupiny
 - Legalizace graffiti ploch
 - Balance skupiny

Obsah příspěvku

Cíl:

- Předání dobré praxe spolupráce s kurátory pro DM na konkrétním projektu. Upozornění na možné obtíže a rizika. Jak jsme se s nimi vyrovnali.

Obsah:

- Co jsou Balance skupiny + cíle
- Vývoj projektu
- Obtíže a jejich řešení
- Přínosy spolupráce
- Zpětné vazby od klientů, vedoucí odd. soc. prevence
- Doporučení

Co jsou Balance skupiny

- Skupinová práce s dětmi s výchovnými problémy v péči kurátorů nebo SVP na P11.
- Záškoláctví, užívání návykových látek, sebepoškozování, krádeže...
- Pro děti ve věku 11–15 let
- 1x týdně 2 hodiny, 12 setkání, víkendový výjezd
- Témata spojená s obtížemi dětí
- Interaktivní a zážitkové aktivity
- Proč Balance?

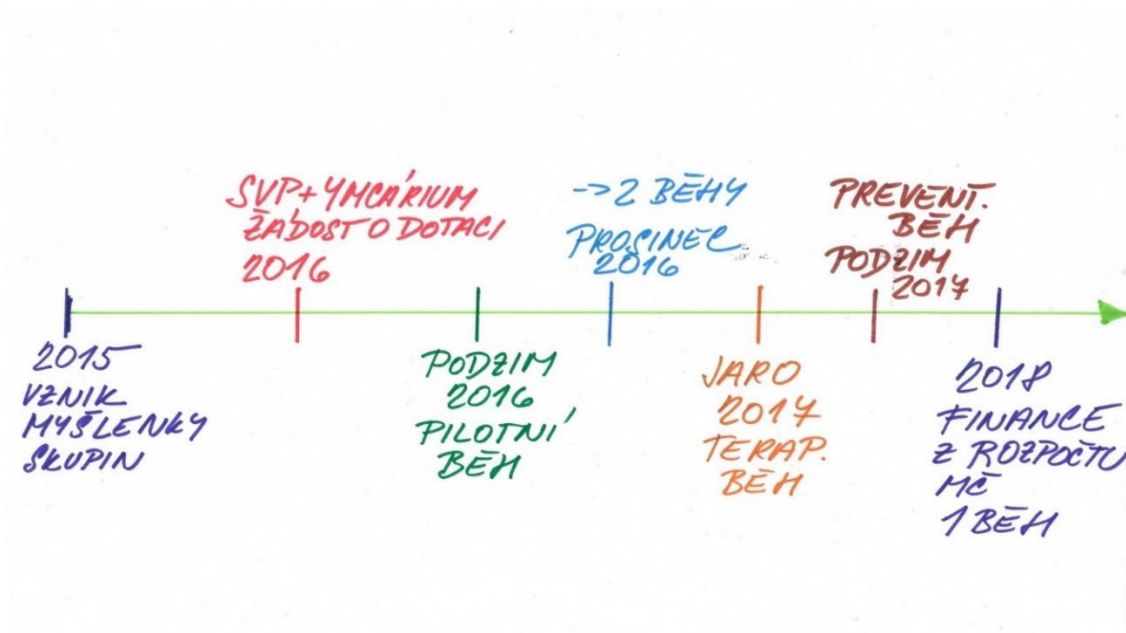
Cíle Balance skupin

Účastník Balance skupin:

- Umí přijímat i dávat zpětné vazby od ostatních.
- Dokáže vyjádřit svůj názor a respektovat názory ostatních.
- Umí spolupracovat ve skupině. Je si vědom své spoluzodpovědnosti za průběh skupin.
- Zná v dostatečné míře informace o důsledcích rizikového chování, ví jak mu předcházet, případně minimalizovat jeho důsledky.
- Respektuje normy a pravidla a je si vědom jejich smyslu.
- Dokáže lépe zvládat problematické situace ve svém životě, případně umí vyhledat odbornou pomoc.

Vývoj projektu aneb Tak šel čas...

- Dlouhodobě budované dobré vztahy s OSVZ na P11
- Role kurátorů a SVP

Obtíže a jejich řešení

Obtíže a neshody plynoucí ze spolupráce	Jak jsem reagovali
Odlišně vnímané cíle zapojených subjektů	<ul style="list-style-type: none">▶ Společná formulace cílů Balance skupin▶ Stanovení minimálního cíle pro danou skupinu
Jiné představy o metodách práce	<ul style="list-style-type: none">▶ Rozdělení běhu na dvě části▶ Sladění lektorů▶ Čerpání z toho co umíme▶ Přizpůsobení metod skupině
Skupinová práce na úkor individuální	<ul style="list-style-type: none">▶ Dítě dál dochází za kurátory▶ Individuální rozhovory součástí Balance skupin
Předávání informací mezi zainteresovanými	<ul style="list-style-type: none">▶ Forma zápisu ze skupin▶ Společné schůzky a plánování▶ Určení kdo co zařizuje
Potřeby zapojených X naše možnosti	<ul style="list-style-type: none">▶ Zapojení dalších kolegů▶ stanovení našich hranic

Přínosy spolupráce

- Jsme vnímáni jako rovnocenní partneři MČ a sociálního odboru
- Více nápadů, předávání zkušeností
- Rozdělení úkolů
- Dobré PR
- Systémovější přístup
- Navázání klientů

Zpětné vazby

„Zkusili jsme si něco nového, mohli jsme si povídat o věcech, které nás trápí. O sobě jsem se také dozvěděla, že dokážu být oporou pro druhé.“ Anička 14 let, účastnice Balance skupin

„Dobré bylo, že jste vyslechli, když to někdo potřeboval. Já jsem se tady naučila říkat svůj názor před ostatními.“ Lucka 14 let, účastnice Balance skupin

„Za největší přínos tohoto projektu považuji skutečnost, že mladým lidem byl nabídnut přátelský, respektující a bezpečný prostor ve vrstevnické skupině pro reflexi svého rizikového chování spojenou s náhledem na vlastní budoucnost (...). Dospívající tak měli možnost (...) poznat více sami sebe, získat schopnosti a znalosti, které by jim měly pomáhat lépe se orientovat v různých životních situacích, uvědomovat si případná rizika, usměrňovat své chování a nést za svá jednání odpovědnost.“ Šimona Škárková Teturová, vedoucí oddělení sociální prevence.

Doporučení

- Zvažte, s kým a proč chcete spolupracovat.
- V rámci projektu jasně určete role jednotlivých subjektů/osob.
- Zvažte své možnosti – odborné, finanční, časové atd.
- Mějte na paměti cíl a smysl projektu a držte se ho.
- Buďte flexibilní → k cíli můžou vést různé cesty.
- Průběh projektu pravidelně hodnotěte.

„Být součástí, nejen stánkem“

Harm Reduction na koncertech a festivalech

Josef Krejčí (Progressive o.p.s a Katedra psychologie PedF UK)

Lenka Pethöová (Progressive o.p.s.)

1. Úvod

Podle dostupných údajů bylo v roce 2016 v České republice celkem 11 programů či projektů, které působili na tanečních akcích (Mravčík et al., 2017). Podoby fungování na hudební akci se různí – někdo přijde s terénními brašnami na koncert, jiní zase spějí ke komplexnějšímu pojetí a nabízejí promotérům možnost dlouhodobější spolupráce. V obou případech se primární zaměření terénních programů pro problémové/intravenózní/nealkoholové uživatele drog rozšiřuje o četnější skupiny experimentátorů a rekreačních uživatelů (např.: Simon, 1997; Miovský, Urbánek, 2002). Právě rozšíření primární cílové skupiny o tyto uživatele, což umožňuje rozšířit i poskytované služby a kontaktní harm reduction materiál, se jeví jako odlišující atribut pro programy/projekty zabývající se harm reduction na parties (viz Seberžanová, 2010). V širším důsledku harm reduction programy na parties zprostředkovávají (nejen) odborné veřejnosti podstatné informace z dalších, mnohdy početnějších, ale hůře „institucionálně“ uchopitelnějších populací uživatelů drog, tj. oslovují „skryté populace“ či uživatele drog mimo „špičku ledovce“ (např. Miovský, 2001; Nepustil, 2008).

Číslo udávající odhad problémových uživatelů drog (PUD) poprvé po deseti letech projevilo sestupnou tendenci (viz Mravčík et al., 2017) a vzhledem k předešlým letům se jedná o jeho ustálení. Rozruch nepochybně přinesly výsledky české části Evropské školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD) z roku 2015, kdy pro studující ve věku mezi 15-16 lety byli patrné značné poklesy¹ v míře užívání alkoholu, kouření cigaret a pokračujícího sestupu zkušeností mladistvých s nelegálními drogami (viz Chomynová, Csémy, Mravčík, 2016). Je nepochybně otázkou nakolik tyto „sestupné tendence“ mají pokračování v následujících letech a nakolik jsou přenositelné do kultury parties, kde je obecně zvýšený výskyt konzumace drog a rizikového chování. Podíváme-li se na výsledky menších, ne tolik reprezentativních, výzkumů, pak např.: Klíma (2016) došel k závěrům, že mezi účastníky parties s rostoucím věkem mírně klesá zkušenost s marihuanou a zvyšuje se četnost užívání kokainu.

Potenciálních oblastí k výzkumu je mnoho a čekají na sofistikovanější zpracování (viz Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti, 2017). V praxi se harm reduction služby na parties snaží oslovit širokou škálu jedinců – od problémových uživatelů po neuživatele, tj. ti co návykové látky nekonzumují, ale přesto se jdou na daný koncert podívat a u harm reduction stánku se zastaví. Zvláště přínosné mohou být pro subkategorie jednotlivých skupin uživatelů, např.: „prvo-uživatele“ či „nárazové experimentátory“, kteří mají svůj vzorec užívání ustálený (např. pijí alkohol) a rozhodnou se, že poprvé okusí stimulancia, přičemž na takto umocněný stav intoxikace nejsou připraveni a nezvládnou ho.

Dále je poněkud znepokojující nedostatečné zohledňování hygienických aspektů při přípravě dávek k aplikaci nebo čistota samotné substance. Zajímavý etnografický vhled získal Kulhánek (2015), který se zaměřil na vzorce užívání kokainu v prostředí noční zábavy. Aplikace nejčastěji probíhá v prostředí toalet, k přípravě se využívají předměty z peněženky a kvalita/čistota kokainu bývá určována pouze dle výše jeho kupní ceny. To otevírá letitou otázku ohledně testování čistoty návykových látek na parties v ČR. Testování je nezastupitelným a platným kontaktním nástrojem, kdy při zjištění špatné kvality substance účastníci často od zamýšlené aplikace ustupují. Provádění testování drog je v současnosti

¹ Tato zjištění byla natolik pozoruhodná a překvapující, že se autoři měření rozhodli o opětovný sběr dat a jejich analýzu, aby zcela vyloučili, že někde při prvním zpracování dat nastala chyba.

dle platného legislativního rámce považováno za protizákonné. Dané téma se v současné době stává aktuálnější díky iniciativě českých a zahraničních organizací (např. Drug czeching²).

2. Příběh projektu PARTYHARMreduction

Projekt PARTYHARMreduction je součástí terénního programu obecně prospěšné organizace Progressive³, jež svou činnost započala v roce 2003. Samotný vznik projektu je datován k roku 2016. První podněty ke vzniku započaly dlouhodobým pozorováním proměn na pražské drogové scéně. Ty byly v různé míře reflektovány mezi dalšími kolegy z praxe. Současně k tomu sekundovaly zkušenosti pracovníků-návštěvníků hudebních akcí, kteří na nich často spatřovali kombinované užívání návykových látek či tzv. heavy episodic drinking⁴. To stále častěji vzbuzovalo úvahy: Jak se mění a kam spěje naše služba? Mění se uživatelé? Mění se vzorce užívání? Nakolik při primárním zaměření se na práci s problémovými uživateli drog dochází k opomíjení jiných skupin uživatelů drog? Co můžeme udělat proto, abychom oslovili další skupiny uživatelů drog a zvyšovali tak (byť třeba minimálně) pravděpodobnost minimalizace rizik?

V souvislosti s přípravami projektu a prvního vstupu na hudební akci nám základní inspirativní rámec poskytl (aktuálně nefungující) projekt Chilli.org a výsledky dotazníkových šetření z prostředí parties (např.: Kubů, Škařupová, Csémy, 2006; Přádová, 2015). Jistou roli „tvůrčího zrcadla“ nám poskytlo podrobnější seznámení s programem Hard & Smart (Mašková, Veselý, 2016) a stejně tak seznámení se s prací Seberžanové (2010), která vypracovala poměrně precizní návrh standardů odborné způsobilosti pro harm reduction služby v prostředí nočního života. K získání širšího přehledu informací k problematice užívání návykových látek v prostředí noční zábavy jsme využili internetovou platformu Healthy Nightlife Toolbox⁵ a stejně tak českou publikaci, která shrnuje informace z působení adiktologických služeb v prostředí zábavy (Seberžanová, Vacek, 2011).

2.1. nás – představujeme se

Idea projektu

Zcela stručně, jasně a úderně je hlavní idea projektu obsažena v motu „První pomoc, když jsi moc“. Vzhledem k šíři a přesahům projektu (viz dále) se dá zmíněné moto považovat za nedostačující, a zdaleka se nevztahuje pouze k jedincům potřebující první, ať už zdravotní, nebo třeba psychologickou pomoc. Pojem Harm Reduction, v rámci ideové podstaty projektu, vnímáme především v jeho širší definici, tj. jako jistého protipólu „War on Drugs“ (např. Janíková, 2015).

² <http://drugczeching.cz/>

³ <http://www.progressive-os.cz/>

⁴ Tento pojem je totožného charakteru jako „binge drinking“, které je nejčastěji definováno jako užití 5+ drinků za večer u mužů a 4+ drinků za večer u žen (např.: Oesterle et al. 2004; Adámková, Vondráčková, Vacek, 2009)

⁵ <http://www.htinfo.eu/>

Základní přesvědčení vinoucí se napříč projektem spočívá v poskytování ověřených informací a ze značné míry také “prosazováním” práva na tyto informace. Z jiného, ne-abstinenčního úhlu pohledu je možné určitý aspekt idey vyjádřit v podobě učení se odpovědnějšímu zacházení s návykovou látkou, či v důsledku oslovení hlubšího tématu, jako je např. vztahování se k vlastnímu tělu a zdraví. V kontextu projektu PARTYHARMreduction je stávající premisou, že informovanost utváří podstatný základ odpovědnosti, tj. dostupnost ověřených informací utváří informovanější/odpovědnější účastníky/organizátory hudební akce, čímž samo o sobě utváří danou (i budoucí) akci bezpečnější.

Veškerá jednání s promotéry o spolupráci nebo intervenování s návštěvníky akce je ukotveno v nemoralizujícím přístupu, založeného na otevřeném a partnerském dialogu. Promotéři vítají to, že podstatou naší služby není přímo odrazování od konzumace návykových látek. Návštěvníci především kvitují roli pracovníků jako „zkušenějších kamarádů“.

Tým

Počáteční tým projektu vzešel z širšího týmu terénního programu No Biohazard. Postupným zvyšováním zájmu o naše služby bylo nezbytné tým rozšířit o zájemce z řad dobrovolníků – kolegů či studentů z různých pomáhajících profesí. Při formování týmu je kladen důraz na dostatečnou multidisciplinaritu. V týmu se nacházejí jedinci s průpravou v sociální práci, adiktologii, speciální pedagogice, psychologii, psychoterapii, zdravotnických profesích, či personalistice. Dále je potřeba znát základy práce s krizí, vedení motivačních rozhovorů, umění provádět klienta nepříznivými stavy intoxikace, resp. mít průpravu v poskytování první pomoci. Výrazným dílem zde přispívají intervize a sdílení zkušeností s kolegy z jiných programů.

Za zcela nepostradatelnou pozici v týmu pak považujeme jedince s kvalifikovaným zdravotním vzděláním, tj. zdravotní/ho sestru/bratra či záchranáře/ku. Za druhý nadstavbový aspekt považujeme to, aby pracovníci (resp. dobrovolníci) měli vlastní zkušenosti z klubového a festivalového prostředí. Tyto zkušenosti pak v kontextu výše zmíněných „kvalifikací“ působí jako stmelující prvek.

Kontaktní materiál

Alkotester – Digitální analyzátor, který měří obsah alkoholu z dechu a který je pravidelně kalibrován. Ideální tester je přístroj s vysokým rozsahem měření, a s měřením na více než dvě desetinná místa. Je příhodné mít na paměti, že se nejedná o nástroj k hecování mezi účastníky „kdo více nadýchá“, ale výhradně pro ověření způsobilosti řídit vozidlo, motocykl atp.

Informační letáky a brožury – Poskytující základní informace o účincích a složení jednotlivých návykových látek. Stejně tak je možné využít informační letáky ohledně právních předpisů nebo rádce pro případy, kdy je někdo v nepříjemné intoxikaci. Užitečné jsou také rychlé přehledy, ukazující ne/bezpečné interakce mezi jednotlivými látkami, např. Guide to Drug Combinations⁶.

Potravinový servis – Ovoce, vitamíny, minerály, hroznový cukr a především pitná voda, tvoří základ potravinového servisu. Od jeho základní podoby by se nemělo ustupovat, vůbec ne pak od zdarma

⁶ https://wiki.tripsit.me/wiki/Drug_combinations

poskytované pitné vody. Obzvláště v pozdějších hodinách, kdy mají stánky s občerstvením zavřeno, je návštěvníky vítáno „jídlo zdarma“.

Materiál pro bezpečnější aplikaci – Jedná se o šňupátka, želatinové kapsle, alobal, uhlíkové filtry určené pro kouření marihuany. Je ideální mít několik druhů, např. želatinové kapsle či uhlíkové filtry v různých rozměrech. Součástí by měl být také materiál pro bezpečnější intravenózní aplikaci – zde je potřeba si v týmu a především s organizátory vyjednat přesný průběh výměnného procesu.

Základní hygienické, ochranné a zdravotní potřeby – Zde řadíme pestrou paletu materiálu, jako jsou náplasti, obvazy, dezinfekce, masti, špunty do uší, prezervativy, lubrikační gely, dámské hygienické potřeby. Dle možností pak může „pestrost“ pokračovat, např. prezervativy určené pro anální sex, odrazky pro chodce, označení kelímků, opalovací krémy, tablety snižující zažívací potíže, těhotenské testy, testy na infekční onemocnění, izotermické fólie apod.

Informace o projektu a PR aspekty – Zviditelnění a distribuce informací o poskytování harm reduction služby, je alfou a omegou projektu. Sdílení informací přes profil na sociálních sítích umožňuje potenciální klienty informovat⁷ o tom, kdy a kde stánek bude. Stejně tak je pravděpodobnější, že se návštěvníci v případě nejasností informují zasláním zprávy. Dalším vhodným prvkem ke zviditelnění jsou plachty s logem, informační bannery, šipky odkazující k harm reduction stanovišti či přímo to, že je stanoviště vyznačeno ve festivalovém průvodci/mapě.

Specifičtější kontaktním nástrojem jsou „intervenční plakáty“ ve formátu A4, které je možné připodobnit reklamním plakátům, ale místo informací o výrobcích jsou na plakátu uvedeny texty ohledně první pomoci, bezpečnějšího užívání či legislativní informace. Na každém plakátu je vždy i odkaz, na kterém nás dotýčný zájemce může vyhledat a případně i kontaktovat. Tyto intervenční plakáty jsou nástrojem nepřímého a neinvazivního kontaktu mezi zájemcem/klientem a pracovníkem; na základě vytipování vhodných lokalit/klubů se dá lépe zacílit na konkrétní jedince; poskytují ověřené, aktuální a praktické informace, které se v případě změny přepíší, vytisknou a opět vylepí; šíří povědomí o harm reduction přístupu, a nesporně v sobě obsahují i reklamní aspekt projektu. Původním podnětem k realizaci byla zahraniční evaluační studie, v rámci níž bylo do vytipovaných částí města vyvěšeno několik plakátů upozorňujících na obecnou škodlivost užívání drog (viz Roy et al., 2007).

Prostředí kde se akce koná a chillout zóna – Vytvoření chillout zóny je značně ovlivněno prostory, kde se akce koná. Na většině open air akcí, je možné větší či menší oddychovou zónu připravit. V menší míře to platí o klubech, avšak i tam jsou jisté variace možné. Jde především o to, aby klidový prostor na nějaký čas zajistil odpoutání se od hudebního dění a dal člověku prostor pro uklidnění. Obecně je práce s „prostředím“ ve smyslu zmapování nebezpečných prostor (např.: skrytých zákoutí, příkopů, vodních toků v okolí), a případné informování o nich organizátora akce, důležitou součástí přípravy na akci. Důvodů je několik – při monitorování daných míst se zde mohou nacházet jedinci, kterým je nevolno a hrozí, že doslova zapadnou do tmy. V případě, že dojde k jejich zviditelnění, pak můžeme hovořit o jednom z nástrojů, jak eliminovat např. i sexuální obtěžování⁸.

⁷ Jedná se o obousměrný proces, kdy promotéři většinou oceňují, že se o jejich akci dozví zase další (“naši”) příznivci.

⁸ Více se tímto tématem zabývá např.: projekt Stop!SV - <https://www.lf1.cuni.cz/stop-sexualnimu-nasili-v-nocnich-podnicich>

Celkově se jedná o průzkum terénu, o to, kde je ochranka, kde lze najít někoho z pořadatelského týmu, kde jsou vstupy do prostoru, resp. únikové východy apod. Vhodné je znát kapely, přibližný line-up či změny v programu – tyto informace mohou posloužit pro snazší způsob navázání komunikace s návštěvníky.

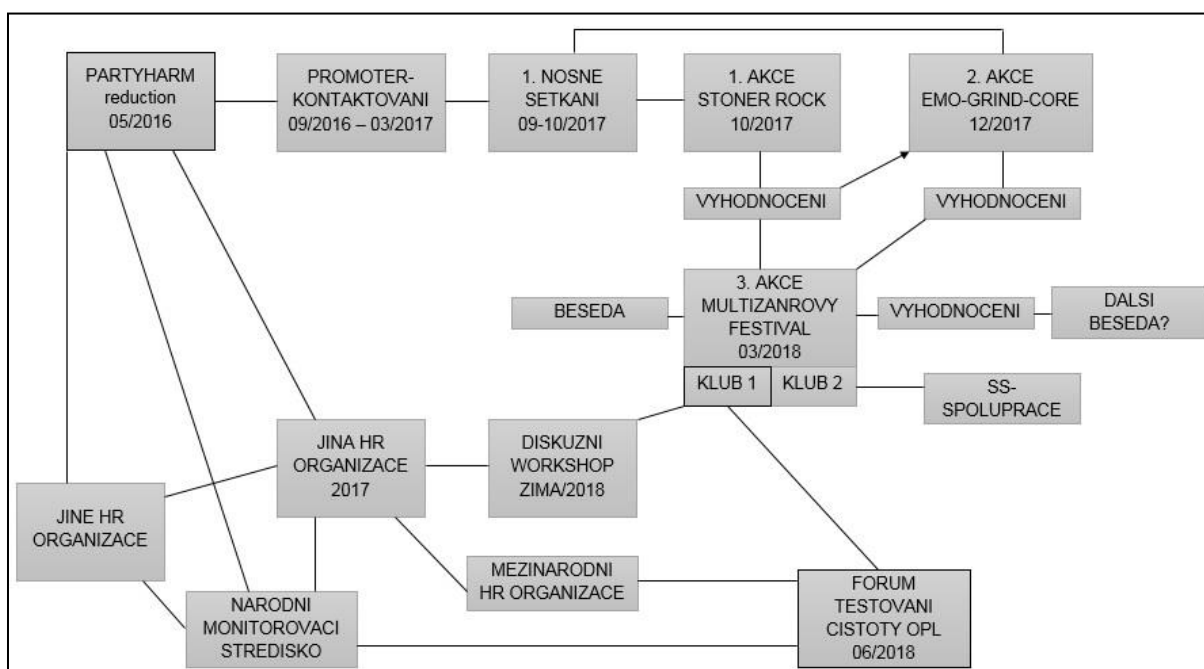
Besedy, diskuze a workshopy – Jedná se o nadstavbovou aktivitu projektu, která vzešla především ze strany promotérů a organizátorů parties. Může se jednat o klasické diskuze/debaty, kdy nás nadšenci z hudebního prostředí přivou, ať jim představíme náš projekt a další témata s ním spojená. V dalším případě se může jednat o besedu, která je součástí festivalového dění a jde o to, zda jde spíše o intervenční charakter – odpovídání na různé otázky samotných účastníků akce či se jedná o součást širšího programu festivalu (tj. kde jsou na festivalu dílny, workshopy, koncerty, vernisáže apod.). Evidujeme také značný zájem o pouhé („necertifikované“) setkání s širším týmem organizátorů/promotérů/hudebníků za účelem získání informací o návykových látkách a s nimi spojených rizik.

2.2. vás – spolupracujeme

„S kým vším spolupracujeme?“ – je bezpochyby podnětější otázkou, než se může na první dojem zdát. Od spolupráce mezi lidmi v týmu, v organizaci, dobrovolníky, můžeme pokračovat k promotérům, majitelům klubů. V další řadě (spolu)pracujeme s návštěvníky hudební akce, abychom se opět vrátili k vyhodnocení spolupráce, a to jak v rámci týmu, tak především s organizátory. Celý řetězec připomíná jakousi větvičí se síť, či nabalující se sněhovou kouli – což je dobře známá technika sběru dat a především kontaktů (viz Hartnoll, 2003). Konkrétně se jedná o proces: Získání/navázání kontaktu => Základní komunikace a seznámení => Dojednávání a nastavení podmínek spolupráce => Fungování se stánkem na akci => Vyhodnocení spolupráce. Nejvhodněji lze spolupracující dosah projektu ilustrovat na jedné takové síti, tak aby došlo ke stručnému seznámení se situací a jejím vyhodnocením⁹.

⁹ Bylo by zajímavé pokusit se o detailnější (subjektivní) intristní případovou studii (Hendl, 2008).

„Síť spolupráce“

Promotér – V květnu 2016 oficiálně vzniká projekt, řeší se mnoho organizačních záležitostí, mimo jiné je sepsán seznam kontaktů na lidi z hudební scény, které by bylo možné oslovit ke spolupráci. Na podzim 2016 je promotér osloven skrze telefonický kontakt. Stejně tak skrze osobní, ale spíše nárazový kontakt na hudebních akcích. Nosnější komunikace začíná přes sociální sítě v březnu 2017.

Zhodnocení: Přestože byl zájem o spolupráci oběma stranami opětován a považován za nosný, stále nedošlo k situaci, kdy by byl představen projekt alespoň v minimální míře. Povětšinou docházelo ke kolizi termínů setkání plynoucích z časové vytíženosti. Komunikace byla nepravidelně udržována skrze sociální sítě.

Benefičák – První, byť stále neoficiální setkání k projektu, proběhlo v září 2017, na benefičním koncertě, který byl pro naši organizaci uspořádán a kam byl promotér pozván. V říjnu 2017 proběhlo první setkání, které bylo vztahované k tématu fungování našeho projektu na koncertech daného promotéra. Na tomto setkání proběhlo dojednání dvou termínů akcí.

Zhodnocení: Zpětně je potřeba vyzdvihnout smysl benefičních koncertů i ve smyslu poznání dalších lidí, kteří v organizaci působí. To sejevilo jako katalyzátor nadcházejících událostí. Také došlo k postupnému odbourání obav ohledně přílišného moralizování návštěvníků akce.

Filtr – V říjnu 2017, přibližně 14 dní po setkání probíhá první účast na akci. Samotné akci předcházela návštěva klubu, tj. seznámení s personálem a prostředím. Akce je svým žánrovým zaměřením specifická, konkrétně se jedná o variace hudebního žánru „stoner rock“.

Zhodnocení: Proběhlo přibližně 30 kontaktů s účastníky, kteří obdobně referovali o tom, že s takovou službou přicházejí do styku poprvé, resp. nepamatují si, že by někdy takový stánek na stoner rockovém, či jiném koncertu byl. Rovněž dostáváme podnětnou zpětnou vazbu od účastníků akce – zkusit sehnat menší/užší provedení uhlíkových filtrů určených pro přípravu marihuanových cigaret.

Personál – V prosinci 2017 proběhla druhá domluvená akce, která byla dvoudenní a nesla se v žánru emo, hardcore a grindcore. V přímém kontaktu s naším stánkem bylo 170 jedinců, a v rámci události samotné jsme byli pozváni na společný oběd s účastníky a debatu na téma „Prevence v hudebním prostředí“. Zajímavým způsobem se z klubu pro tento víkend stal mikrokosmos, kde své místo našli posluchači tvrdé muziky, tatěři, nadšenci vařící vegan stravu, ortodoxní konzumenti marihuany, intravenózní uživatelé drog i neuživatelé, kteří se přišli na jednotlivé performance podívat.

Zhodnocení: Přínosná zde byla také práce s personálem klubu, u kterého se prostřednictvím poznání naší služby částečně upravil pohled na pořádání akcí takového formátu. Jednalo se pravděpodobně o jednu z prvních grindcore akcí, kde byly i zástupci harm reduction programů. Účastníci ocenili, že je možné si vybrat z více druhů uhlíkových filtrů.

Partnerství – Při vyhodnocení vzájemné spolupráce s promotérem (a jeho kolegy) jsme došli k dohodě o spolupráci na multižánrovém, klubovém festivalu. Konkrétní spolupráce spočívala ve fungování na dvou hlavních scénách po tři noci. Celý proces vyjednávání a diskuzí trval více jak čtvrt roku, kdy bylo potřeba vyjednat naše fungování na akci s managery a dalším personálem klubů, se širším organizačním týmem festivalu, stejně tak s organizací poskytující harm reduction služby na parties, která již s danými kluby dlouhodobě spolupracovala. V rámci této spolupráce jsme měli možnost podílet se také na doprovodném programu festivalu, kdy jsme byli vyzváni k uspořádání „lidsko-odborné“ diskuze na aktuální témata v oblasti užívání návykových látek.

Zhodnocení: U stánků se během festivalu zastavilo přes 900 účastníků, na diskuzním odpoledni se v průběhu dne vystřídala stovka návštěvníků. Při hodnocení vzešla řada výstupů – nejzásadnější bylo vědomí, že na partnerské bázi dokáží fungovat všechny složky – návštěvníci, personál, pracovníci, odborníci v diskuzích apod. Podařilo se (díky gatekeeperovi) systematictěji intervenovat i v těžko dostupných zákoutích backstage. Pro dobré ohlasy, přišli pořadatelé festivalu s nabídkou uspořádat další diskuzi i mimo rámec festivalu. Dále jsme byli osloveni s nabídkou napsat o našem projektu článek; natočit o něm reportáž; byli jsme pozváni na další akce – mimo jiné se jednalo o festival na Slovensku, ale také došlo k navázání spolupráce s jedním českým sound systemem.

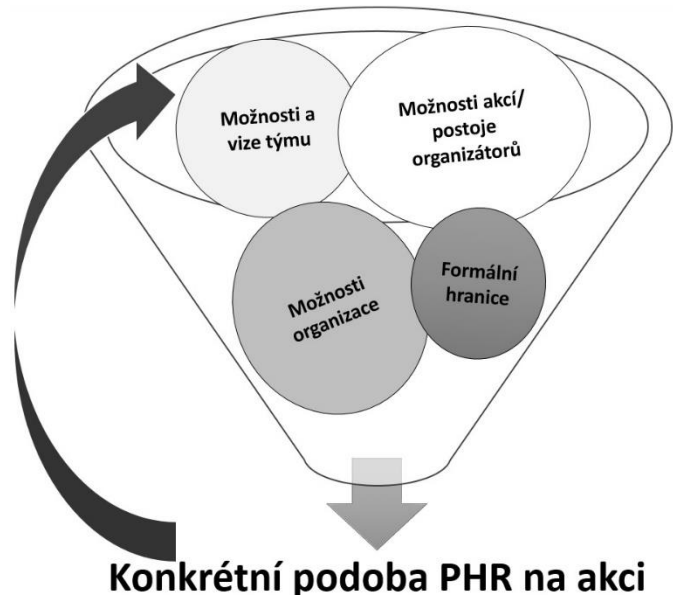
Překvapivým momentem, odkazujícím na několika úrovně provázanost institucí, bylo propojení s úplně jinou linií spolupráce. Během roku 2017 jsme nárazově spolupracovali s další organizací, která poskytovala harm reduction služby převážně na festivalech. S těmi jsme na počátku roku 2018 řešili vystoupení na diskuzním workshopu k tématu návykových látek na taneční scéně. Tento workshop probíhal v jednom z klubů, kde jsme působili i v rámci výše uvedeného multižánrového festivalu. V současné chvíli se zdá, že cesty většiny institucí, zabývajících se harm reduction na hudebních akcích, se protnou na fóru ohledně testování čistoty substancí.

3. Výhledy do dalších let

Je patrné, že konkrétní podoba a fungování projektu, je výsledkem procesu několika faktorů – možnostmi a vizemi týmu; formálními hranicemi; ochotě organizátorů ke spolupráci a také možnostmi organizace, pod kterou program/projekt spadá. Do posledního faktoru by se také měla řadit oblast vyjednávání s donory, fundraising atp. Důležitým prvkem pro budoucnost projektu je otevřenost k zpětným vazbám – v rámci týmu, organizace, s promotéry, od návštěvníků a také od dobrovolníků. Ti zastávají v projektu nezastupitelnou úlohu, kdy právě díky svým vhledům zvenčí přináší značné podněty pro celkové nastavení a směřování projektu dál.

Jako legitimní se zdá rozšířit kontaktní a intervenční nástroje, tedy pracovat na tom, co lze provádět v rámci legislativního ohraničení. Při odvážných představách je možné uvažovat nad zavedením jistých intervenčně–

arteterapeutických dílen; zpracovat koncepci minimálního vzdělávání zaměstnanců v klubech nebo tvořit (racionální) mediální kampaně. V současnosti se však zdá, že spíše než jít do hlubší (spolu)práce s hudebními komunitami, je daleko více aktuální otázka, jak uspokojit poptávku promotérů po harm reduction službách.

4. Závěrečné zamýšlení

- Co všechno služby suplují, zastupují či zprostředkovávají? S nadhledem se můžeme bavit o tom, že se v obdobných projektech odráží služby kontaktního a poradenského centra, základní zdravotní péče, krizového centra a možná i noclehárny. Zcela vážně se pak ptáme – nahrazují tyto projekty organizaci uživatelů drog v ČR?
- Lidé pohybující se v hudebním prostředí, resp. hudebníci, nás odborníky zvou do svého prostředí – nakolik jsme připraveni pozvat my, jako širší odborná obec, tyto jedince k diskuzi ohledně tématu harm reduction na parties?
- Ohledně pracovníků, resp. jedinců podílejících se na obdobných aktivitách – je zajímavá propustnost lidí napříč projekty. Není nic neobvyklého, kdy někdo působící v organizaci X spolupracuje na projektu Y. Nakolik se díky těmto projektům, ustupuje od loajálnosti k mateřské organizaci a je hájena samotná filosofie Harm Reduction?

- Jak eticky a z hlediska anonymity zacházet se sdělováním informací, tak aby nedošlo k dohledání a případnému domyšlení, že se na této akci „tvrdě fetuje“, či že tahle kapela „hodně hulí“? Jak zacházet s případnými sociologicko-adiktologickými údaji např. z prostředí backstage?
- Čím projekty harm reduction na parties začínají a kde končí? Kdo je a kdo není klientem? Jsou tedy klienty i jedinci neužívající návykové látky?
- Nakolik je potřebné vytvoření platformy, kde by se scházeli zástupci jednotlivých programů/projektů harm reduction programů na parties? Je potřeba vytvořit oficiální diskuzní prostor a vést další diskuze? Proč po formální stránce zůstali nedokončené Standardy pro nízkoprahové programy fungující v prostředí zábavy?
- Jak moc vzhlížíme k testování čistoty substancí a zapomínáme vést diskuze o dalších aspektech harm reduction na parties? Jak moc potřebujeme výzkumně vědět, že nějaká intervence funguje? Nakolik nám stačí pouhé bytí s lidmi? Dávají střízliví (a přesto bavící se) pracovníci účastníkům akce pozitivní („abstinenční“) vzor?
- Je dojednávání spolupráce značně ovlivněno etnografickým cítěním a klade v této fázi značné komunikační (či charismatické) nároky na pracovníky? Lze tohle nové pracovníky naučit? Jak navázané kontakty v případě odchodu klíčového pracovníka předat, tak aby nedošlo k jejich ztrátě?
- Jak moc je potřebné a možné naučit se (ne)být profesionálem?

5. Použité zdroje:

Adámková, T., Vondráčková, P., Vacek, J. (2009). Užívání alkoholu u vysokoškolských studentů. *Adiktologie*, 9(2), 96-103.

Hartnoll, R. (2003). Výběr vzorku metodou sněhové koule: Snowball sampling. Praha: Úřad vlády ČR.

Hendl, J. (2008). Kvalitativní výzkum. Praha: Portál.

Chomynová, P., Csémy, L., Mravčík, V. (2016). Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD) 2015. *Zaostřeno*, 2(5), 1-16.

Janíková, B. (2015). Harm reduction. In Kalina, K. (2015). *Klinická adiktologie*. Praha: Portál, 272-285.

Kubů, P., Škařupová, K., Csémy, L. (2006). *Tanec a drogy 2000 a 2003*. Praha: Úřad vlády České republiky.

Mašková, L., Veselý, O. (2016). HARD & SMART: Harm reduction v prostředí taneční scény, nočního života a zábavy. In Hanková, O. (2016) Snižování škod a drogy – Sborník odborné konference. Praha: Sananim, 61-66.

Miovský, M. (2001). Kvalitativní přístup ve výzkumu závislostí: teoretická východiska a aplikační možnosti. *Adiktologie*, 1 (1), 70-83.

Miovský, M., Urbánek, T. (2002). Tabák, alkohol a nelegální drogy mezi středoškoláky. *Československá psychologie*, 46 (2), 165-167.

Mravčík, V., Chomynová, P., Grohmannová, K., Janíková, B., Tion Leštinová, Z., Rous, Z., Kiššová, L., Kozák, J., Nechanská, B., Vlach, T., Černíková, T., Fidesová, H., Vopravil, J. (2017). Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2016. Praha: Úřad vlády České republiky.

Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti. (2017). Opatření směřující k řešení problematiky užívání alkoholu a drog v prostředí noční zábavy. *Zaostřeno*, 3(2), 1-12.

Nepustil, P. (2008). Strategie pro ukončení užívání pervitinu bez odborné pomoci: Závěrečná zpráva z výzkumu. Brno: Sdružení podané ruce, o. s.

Oesterle, S., Hill, K. G., Hawkins, J. D., Guo, J., Catalano, R. F., & Abbott, R. D. (2004). Adolescent heavy episodic drinking trajectories and health in young adulthood. *Journal of Studies on Alcohol*, 65, 204-212.

Přádová, K. (2015). Analýza potřeb rekreačních uživatelů drog na Mělnicku. Diplomová práce. Praha: 1. LF UK.

Roy, E., Denis, E., Gutiérrez, N., Haley, N., Morissette, C., Boudreau, J-F. (2007). Evaluation of a Media Campaign Aimed at Preventing Initiation Into Drug Injection Among Street Youth. *Drugs: Education, Prevention and Policy*, 14 (5), 401–414.

Seberžanová, P. Ch. (2010). Standardy odborné způsobilosti poskytovatelů preventivních a harm reduction služeb v prostředí nočního života. Bakalářská práce. Praha: 1. LF UK.

Seberžanová, P. Ch., Vacek, J. (2011). Adiktologické služby v prostředí zábavy. *Zaostřeno na drogy*, 9(2), 1-16.

Simon, R. (1997). Estimating prevalence using the case-finding method: an overview. EMCDDA.

Case management s aktivními uživateli návykových látek

Miroslav Giljan

Michaela Kubátová

Simona Smetanová

Kontaktní a poradenské centrum závislostí STAGE 5

stage5@progressive-os.cz

www.progressive-os.cz/stage-5/

Charakteristika zařízení Stage 5

- Fungujeme od roku 2006
- 1 500 klientů ročně, 1 600 stříkaček OUT/den, 60 klientů/den

Cílová skupina KC: Aktivní uživatelé návykových látek, jejich rodiny a blízcí.

Nabízené služby: Kontaktní práce, výměnný program, sociální práce, asistenční služba, krizová intervence, socioterapeutické aktivity, ...

Důvody pro zavedení CM

- Snaha o přizpůsobování služeb KC potřebám klientů
- Dlouhodobé neprofitování některých klientů z nabídky služeb
- Zhoršování stavu cílové skupiny
- Potíže při využívání dalších služeb a institucí

Typický klient, kterému je nabídnuta účast v CM:

- Dlouhodobý, problémový uživatel drog, i.v.
- Bez domova, rodinných vazeb
- Poškozené fyzické/psychické zdraví

Indikace klienta do CM:

- Klienty oslovujeme z KM – představa spolupráce
- Častokrát klient bez „zakázky“
- CM porady

Z čeho vycházíme

- Filozofie Recovery
- Probouzení zdravých stránek osobnosti
- Budování vztahu skrze společné zážitky
- Asertivní přístup
- Potřeba propojovat více služeb
- Vědomé porušování hranic v práci s klienty
- Obsahem všech setkání není vyřizování „formalit“
- Cílem spolupráce je vykročení klienta z chronicity – větší samostatnost, schopnost využívat svoje vnitřní i venkovní zdroje

Proces zavádění CM v KC

- Inspirace od ostatních služeb a odborníků
- Konzultace na poradách a supervizích
- Konfrontace s obavami (některé obavy se naplnily)
- Tým v týmu
- Odlišné přístupy ke klientům v rámci jednoho zařízení

Nároky na zaměstnance

- Skloubení „dvou pozic“
- Časová náročnost
- Větší nároky na aktivitu pracovníka
- Obhájit a zdůvodnit si nové způsoby v práci s klientem

Po roce fungování

- Přenášení některých aspektů CM do práce v KC
- Více klientů přichází s individuálními potřebami/požadavky
- Účast v programu nabídnuta 16 klientům 8 z nich nabídky využilo

Příklady práce s klienty I.

Klienti	Věk	Doba kontaktu v CM	Individuální práce
Klientka L.	43	1 rok	<ul style="list-style-type: none"> - Začátek vztahu skrze socioterapeutické kontakty (focení a vyvolávání fotek) - Opora po smrti otce - Evidence na ÚP, žádost o HN - Zajištění ubytování (noclehárna, AD) - Zprostředkování kontaktu na zubaře - Individuální poradenství zaměřené na vztah s partnerem, s rodinou, HR /jak brát aby mně nevyhodili z AD/ - Po celou dobu setkávání se u jiných než „pracovních“ záležitostí (divadlo, focení, galerie...)
Klient P.	44	1 rok (kontakt ukončen)	<ul style="list-style-type: none"> - Pomoc s nalezením zubaře - Podpora při hledání práce a vydržení v ní - Podpora kontaktu s rodinou – klient po 5 letech kontaktoval matku v UK, pak jí jel i navštívit. - Postupně přestává užívat amfetaminy. Nárazově užívá THC + alkohol . Zvládá chodit do práce, ukončování kontaktu. - Individuální poradenství (ze začátku psychotické stavy (hlasy) touha po partnerském vztahu, osamění, rodina, dluhy...)

Příklady práce s klienty II.

Klienti	Věk	Doba kontaktu v CM	Individuální práce
Klientka A.	38	2 roky	<ul style="list-style-type: none"> - Začátek spolupráce skrz komunikaci v KM – „problémová“, klientka - častokrát psychotická s agresivními projevy - Doklady, evidence na ÚP, žádost o HN - Pomoc s zařízením interrupce - Navštěvování klientky v ochranné léčbě - Koordinace psychiatrické péče - Zprostředkování léčby závislostí - Pomoc s ubytování po léčbě (AD, ubytovna) - Pravidelný telefonický kontakt - Individuální poradenství (vztah s partnerem, s otcem, plán co dělat po ochranné léčbě, nezapadání do „moderního světa“, neznalost prostředí mimo <u>toxi</u> lidí.)

Kazuistika klientka S.

- 26 let
 - 10 let užívá pervitin
 - Vedena v našem zařízení od roku 2016
 - V kontaktu i s dalšími nízkoprahovými zařízeními a službami pro osoby bez přístřeší několik let
 - Absolvovala 3x léčbu v PL
 - HVC pozitivní
 - Zakázka v minulosti – výměna injekčního materiálu, potravinový servis, oblečení, občas vydělávání na doklady/výpis z RT, občas mluví o komplikovaných vztazích s partnery
 - V srpnu 2018 klientka dokončuje ústavní léčbu, bydlí na azylovém domě, bere 1 - 2x měsíčně, má práci, zjistila si částku dluhů
 - Do Stage 5 dochází po léčbě cca 2x do měsíce, vyhodili ji z práce, je vyřazena z ÚP
-
- 20. 10. 2017 klientce nabízím službu CM
 - Nejdřív Střecha, splácení dluhů, psychiatr, medikace, PP
 - První společný rozhovor o paranoidních představách – kontrakt o tom, jak zacházím s informacemi o klientce
 - Asistence a doprovázení, doprovod na pracovní pohovor, kde později nastupuje na tréninkové místo
 - Nárazová brigáda v KC, úklid KC
 - Shánění lékařů specialistů
 - Nabídka sociálního bytu přes azylový dům – doprovod na pohovor
 - Telefonický kontakt
 - Společné vaření a rozhovory na soc. bytě
 - Psaní životopisu, motivačního dopisu a hledání práce
 - Užívání pervitinu 2x do měsíce
 - V kontaktu s rodinou

Současný stav:

- Klientce bylo nabídnuto pracovní místo na stejné pozici, kde se osvědčila, nyní už není v tréninkovém režimu
- Užívá pervitin 2x do měsíce
- Dochází k psychiatrovi, bere medikaci
- Bydlí v sociálním bytě
- Splácí dluhy
- Je v kontaktu s rodinou
- Trvá spolupráce v CM

Vize do budoucna

- Postupně začínáme kontaktovat s nabídkou CM i klienty mimo STAGE 5 (detoxy, PL atd.)
- Samostatná CM služba mimo STAGE 5

Co po mě chcete?

Aneb komu je určen současný formát nízkoprahových služeb pro uživatele drog?

Jiří Zatřepálek, Odborný ředitel HR služeb, Magdaléna, o.p.s

Michal Matula, Terapeut Podcestný mlýn

Cíl? Co chceme?

- ⊕ Nejsme výzkumníci, jsme pracovníci v přímé práci.
- ⊕ Chceme představit zkušenosti z menších lokalit.
- ⊕ Chceme mluvit o tom, co potkáváme, co se děje.
- ⊕ Chceme iniciovat diskusi.

Historický kontext nízkoprahových služeb našima očima I.

- ⊕ když v devadesátých letech vznikaly nízkoprahové služby, bylo jasné, komu jsou určeny.
- ⊕ Služba s jasnou cílovou skupinou
 - Srozumitelná pro klienty / pracovníky
- ⊕ Služba jasně orientovaná na cílovou skupinu
 - Pouze na cílovou skupinu PUD (injekční)
 - Výměna, informace, zdravotní ošetření apod.

Historický kontext nízkoprahových služeb našima očima II.

- ⊕ Postupný rozvoj nabídky služeb
 - Přibyl Terénní program
 - Přibýlo množství informací, nabídka alternativní péče (denní stacionář, substituce...)
- ⊕ Cílová skupina (většina) je stále stejná
 - PUD (injekční)
 - Jasná hranice subkultury

Současná situace

Situace se mění

- Od r. 2015 platí inovované standardy RVKPP a protidrogová politika se změnila na „integrovanou“.

Rozvoj služeb mimo PUD

- Alternativy braní (kapsle, šňupátka, THC filtry)

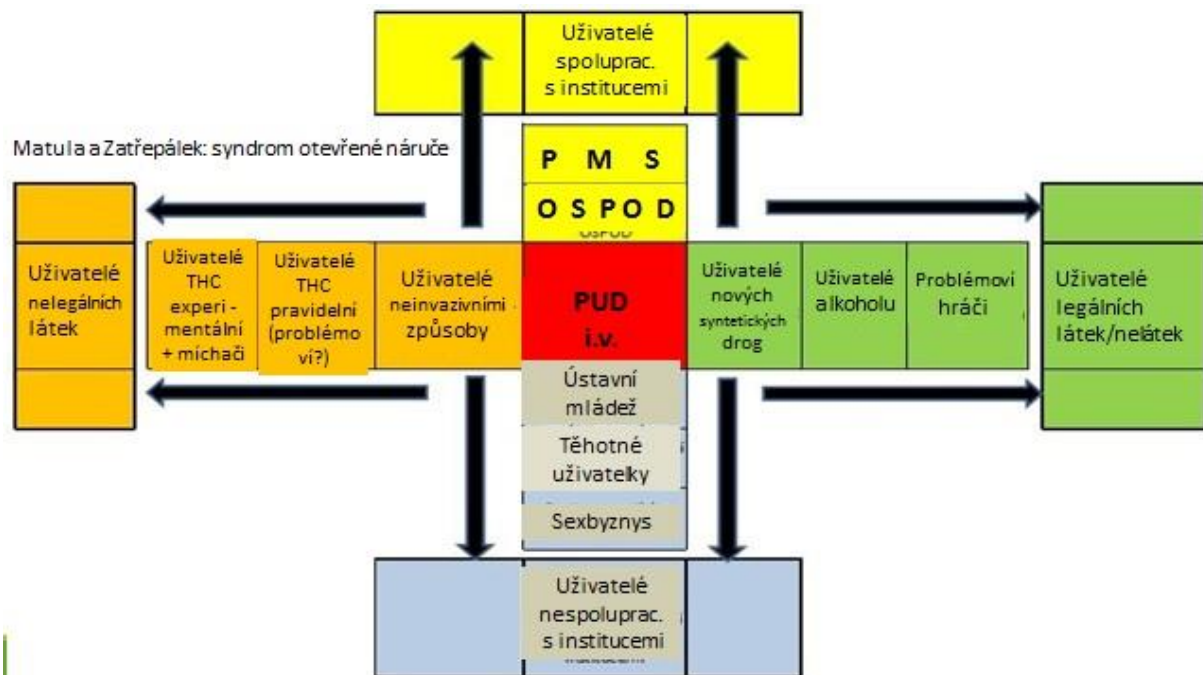
Rozostření hranic subkultury

- Už nestačí být jen toxi, už nemusím být toxi

Rozrůstání cílové skupiny

- Gambleři, alkoholici, bezdomovci

Cílové skupiny nízkoprahových služeb

Naše otázky

- Patří skutečně na káčko alkoholicí? **A chceme je tam vůbec?** A máme s nimi pracovat i v terénu? **Umíme to?** To pro ně neexistuje žádná jiná služba?
- Patří do nízkoprahových programů lidé, kteří šňupou? nebo mají nějaké duševní onemocnění? A (problémoví) uživatelé THC? A gambleři?
- **Máme těm lidem vlastně co nabídnout?**
- **Chceme je** v nízkoprahových službách, protože je to snazší, než se snažit proniknout např. do výchovných ústavů?
- nakolik je pro uživatele čehokoliv **srozumitelné**, komu jsou služby určeny? A nakolik je to srozumitelné pro pracovníky?

Nebezpečné otázky?

- Máme těm lidem z předchozího slidu vlastně co nabídnout?
- Chceme je v nízkoprahových službách, protože je to snazší, než se snažit proniknout např. do výchovných ústavů?
- Nakolik je pro uživatele čehokoliv srozumitelné, komu jsou služby určeny?
- A nakolik je to srozumitelné pro pracovníky?

Současný Formát služeb

- Je dobře nastavený?
- Může být pro klienty atraktivní?
- Má je čím zaujmout?
- A vůbec, není současný formát nízkoprahových služeb prostě dávno přežitý?

Experiment na lšhr2018

- Žádný výzkum – Sběr názorů od účastníků
- Celkem cca 50/70 účastníků
- 12 Apoštolů / 12 typických klientů
 - U každého otázka: chcete ho na káčku? Ano x ne
 - U každého otázka: chcete ho v terénu? Ano x ne
- Zajímalo nás, jak to cítí pracovníci bez ohledu na om
 - = Jak to chtějí odborníci v přímé práci?
- Mínusy – nereprezentativní vzorek, nejasné zadání (km/poradenství)

	KLIENT	TP		KC	
		ano	ne	ano	ne
1	Tomáš (40): dvacet let hulím venek, pěstuju si sám, občas pracuju	37	13	18	32
2	Ondřej (37): hraju automaty a sázím, občas se napiju, nelegální látky nesnáším	23	33	23	30
3	Jakub (17): hulím cca 3 roky bong, skunk, jsem na třetím učňáku	40	11	23	25
4	Marie (43): piju denně, převážně víno a tvrdý alkohol	26	30	28	27
5	Petra (25): šlapu ulici, dřív jsme brala, holky kolem mne berou	46	6	23	30
6	Lukáš (?): šňupu	52	4	58	4
7	Marek (29): mám partnerku a dítě, chodím do práce, beru jehlou	55	3	54	1
8	Matouš (18): jsem na intru, beru metamfetamin, domů jezdím na víkendy	47	5	52	6
9	Jana (37): jsem matka tří dětí a beru jehlou, děti nemá kdo hlídat, chodí se mnou	48	8	30	20
10	Pavla (cca20): jsem těhotná, žádný děti zatím nemám, beru jehlou	31	3	35	0
11	Filip (27): nemám domov, beru jehlou, fárám, čóruju	57	3	53	1
12	Šimon (bude mi 15): experimentuju. Je mi jedno co, hlavně když to zmastí	48	3	35	15

Co s tím klientem dělám?

Poradenství vs. Kontaktní práce

Zuzana Guryčová

NZDM PVC Blansko, Společnost Podané ruce, o.p.s.

Proč nad tím přemýšlet?

- Setkali jsme se s tím, že někteří noví pracovníci obtížněji rozlišovali mezi KP a P. Objevovaly se otázky: „Jak to mám poznat v téhle situaci?“
- Jak natrénovat „cit“ pro to, co s klientem dělám
- Jak si nastavit „vhodnou laťku“ co je a co není poradenství
- Jak motivovat nové pracovníky, aby přemýšleli nad tím, jak s klientem pracovat
- Co dělá poradenství poradenstvím

Definice kontaktní práce

(dle Pojmosloví, ČAS, 2008)

„Způsob a metoda práce, pomocí které vytváříme prostor a situaci pro realizaci drobných individuálních plánů – cílených intervencí.“

Jde o vytvoření základního pracovního rámce potřebného pro realizaci konkrétního výkonu (činností a služeb) ...“

Definice poradenství

(dle Pojmosloví, ČAS, 2008)

„Odehrává se formou rozhovoru s uživatelem nejlépe v samostatné místnosti, obsahuje vyhodnocení situace, nabídku rady, informací a řešení vedoucí k odstranění obtíží.“

Jde o řešení aktuálních problémů a zvyšování kompetence uživatele tyto problémy řešit...“

Příklady z praxe

Kontaktní práce:

Klient mluví o tom, že žije s tátou a babičkou. Pracovník se doptává, jak mu to vyhovuje? Klient mluví o tom, že vztahy mají fajn. Dále pracovník svede rozhovor na mámu. Klient mluví o tom, že u ní je podle toho, jak chce. S mámou si taky rozumí.

Poradenství:

Klient udělal přijímačky na výběrovou SŠ, ale neví, jestli tam chce jít. Pracovnice s ním probírá pro a proti jeho rozhodnutí. Pracovník se poté ptá klienta, zda si na tomto cvičení na něco přišel. Klient si ujasnil plusy a mínusy svého rozhodnutí. Chce si nechat ještě čas na rozmyšlenou.

Jenže co když...?

- Klient mluví o tom, že ho baví řídit auto, i když mu ještě není 18 let. Je to pro něj sranda, často tak večer vozí své kamarády. Pracovnice dává klientovi zpětnou vazbu na jeho chování a zároveň mu dává info, co všechno mu hrozí, pokud ho například zastaví policie. Klient ví, co by se stalo, kdyby ho chytli. Není to pro něj novinka. Stejně je rozhodnut v tom pokračovat, protože ho to baví.
- Klient popisuje pracovníci, že má špatný vztah s otcem. Má podle něj vysoké nároky a klient se mu ničím nezavděčí. Pracovnice se doptává klienta, zda si může o tom s tátou v klidu promluvit? Klient říká, že se mu s tátou špatně komunikuje – zadržává se, nejde mu vyjádřit se. Pracovnice dává zpětnou vazbu, že to není jeho chyba. Pracovnice se dále doptává, zda může klient pro zlepšení vztahu něco udělat? Klienta si ujasnil, že nemůže udělat nic, pokud není ochota z tátovy strany.

Co nám pomohlo – otázky

- Odnáší si klient něco z tvé intervence? Posunula ho někam tvá práce? Nebo to byl jen rozhovor, na který za minutu zapomené?
- Jsi přesvědčený/á, že šlo o poradenství? Nebo je to, jen tvé přání?

Co nám pomohlo – body

	Kontaktní práce	Poradenství
Délka rozhovoru		
Klientova aktivita		
Klientova pozornost		
Moje aktivita		
Moje pozornost		
Vnímání okolí		
Vnímání pocitů		
Jak přemýšlím		
Neverbální projevy		
Jak naslouchám		
Co si klient odnáší		

Závěrem

- Vnímání rozdílu mezi KP a P může být velmi individuální
- Pomáhejme tedy novým pracovníkům nastavit „laťku“ tak, abychom se nehonili za počty intervencí (= nedělali z pokecu uměle poradenství), ale kvalitou práce.
- Zaškolujme nového pracovníka mimo jiné v nadhledu na jeho práci
- Kvantita poradenství se ne vždy rovná jeho kvalitě. Je fajn být ke své práci kritický

Fisherman or Spider?

Different approaches to Networks in Social Streetwork

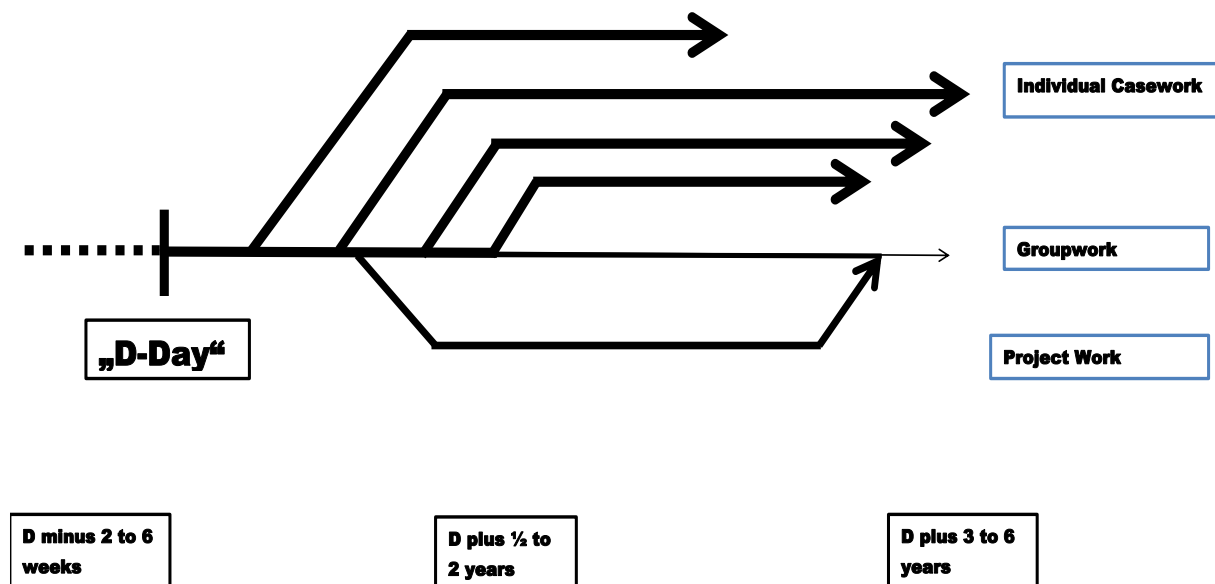
**Stefan Schützler,
Gangway e.V. Berlin**

Gangway Berlin:

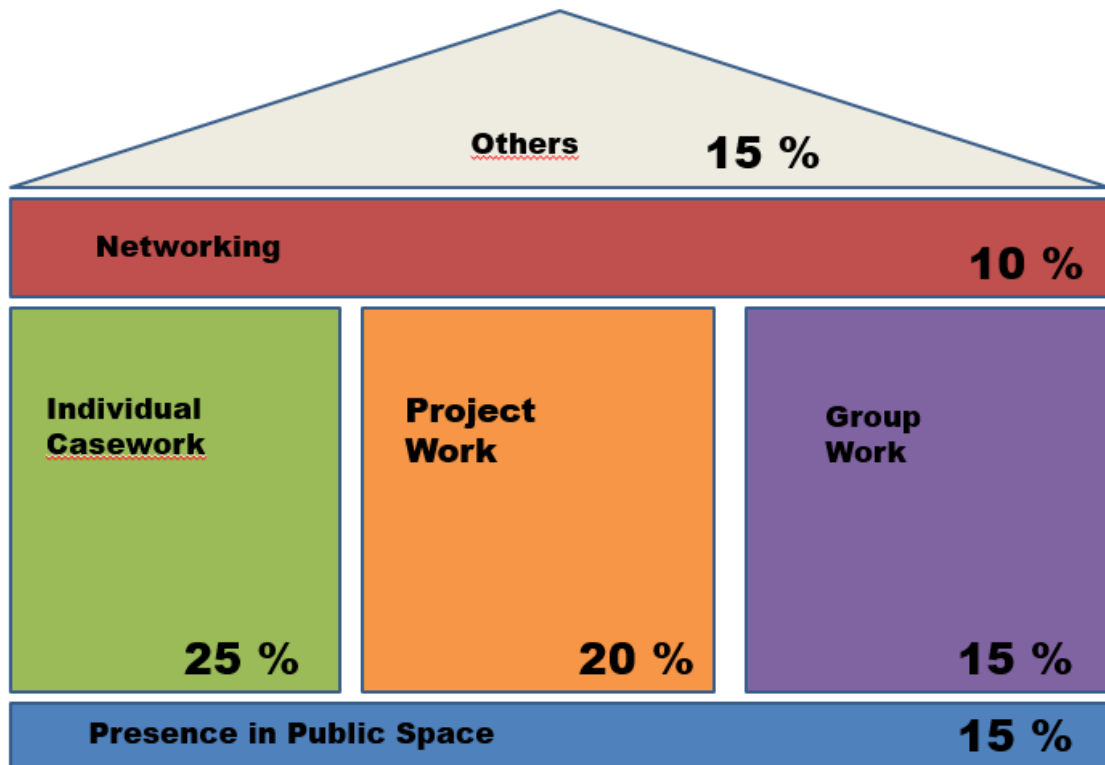
Basic principles of Streetwork

- Low threshold working
- Voluntariness of offers
- Transparency
- Anonymity
- Trust and confidence
- Loyalty to the clients
- Advocacy for the clients
- Critical acceptance of individuals
- Lifeworld orientation
- Gender equity
- Interculturality

Gangway-Streetwork Team Berlin Treptow-Köpenick 2000–2018 Typical Timeline

2000–2018 “The House”

Who builds Networks and why?

A network is a device developed to catch and/or transport things.

A network is a device developed to catch and/or transport things.

A network is a device developed to catch and/or transport things. Those who organize a network or participate in it do this for their very own purposes.

“Input/Contribution”

“Strength”

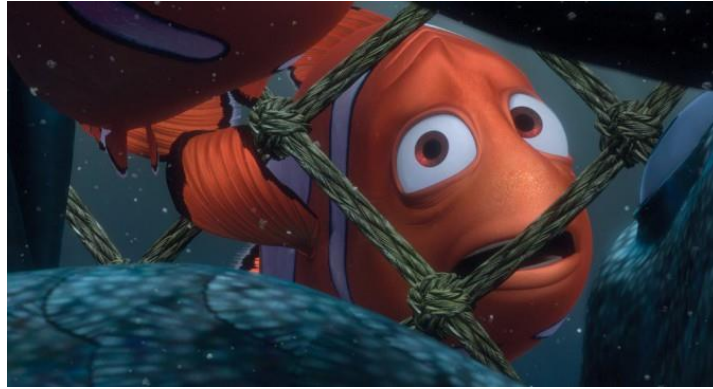

“Make Money”

“Outcome/Results”

A network is a device developed to catch and/or transport things.
Those who organize a network or participate in it do this for their very own purposes.
“The net is defined by the fisherman, not by the fish.”

A network is a device developed to catch and/or transport things.

Those who organize a network or participate in it do this for their very own purposes.

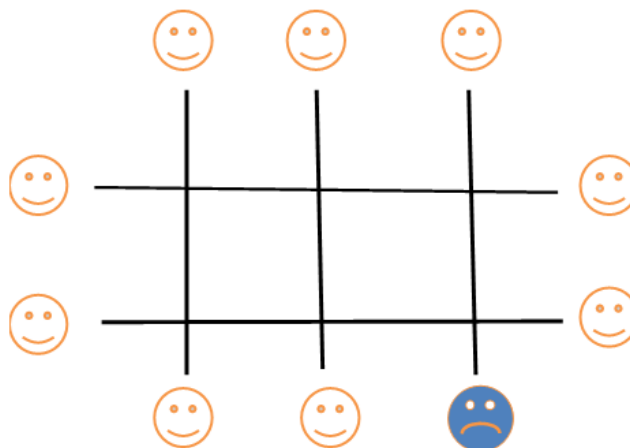
“The net is defined by the fisherman, not by the fish.”

A network that shares neither common interests nor common values is only a waste of resources.

Streetwork and Networks

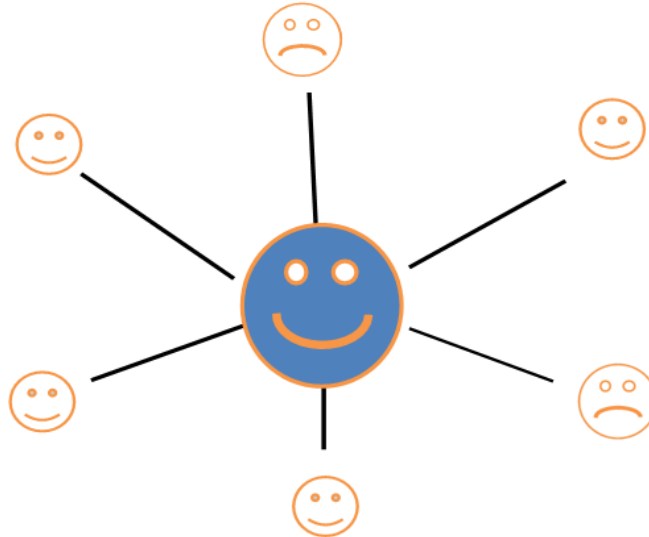
Networking: The typical approach in social work

- Common goal(s)
- Equality of participants
- Based on situations / locations / institutions / persons
- 2-dimensional approach

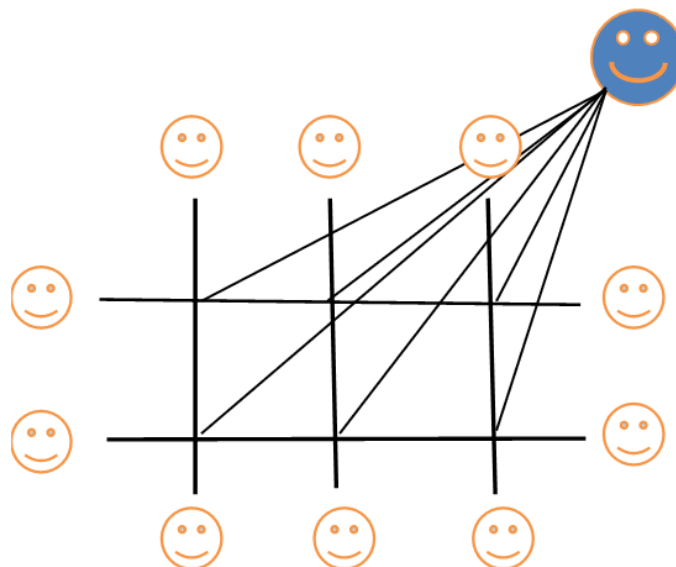
Networking: The (dangerous) Streetwork Approach

- Focused on own goals
- Contributors not necessarily equal partners
- Temporal / personal / local cooperation

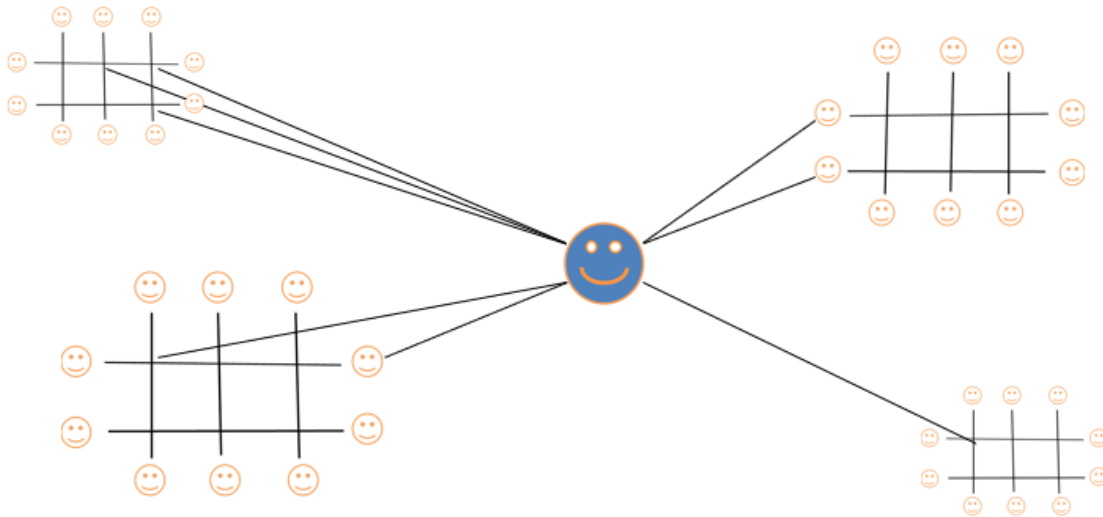

Networking: The Combined Approach

- Adding a 3rd dimension: The environment
- Adding a 4th dimension: before and after
- Secures sustainability of solutions
- Requires trust and mutual respect / understanding
- Grants independence and flexibility of Streetwork

Networking The Networks

Streetwork and Networks The "Other Ones"

- Streetwork shall engage in as many **relevant** networks as possible
- Don't waste time and other resources on irrelevant networks
- Be aware of secret, illegal or otherwise non-transparent networks
- Try to get as much information as possible about them but:

DO NOT BECOME A PART OF THEM!!!

(You might find it useful for the moment, but in the long shot it can destroy your work)

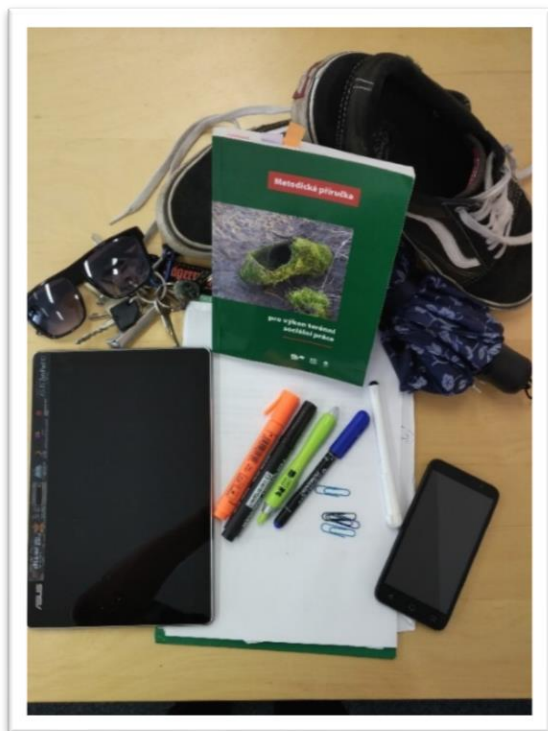

Kolíne, Kolíne, terén v pěkné rovině!

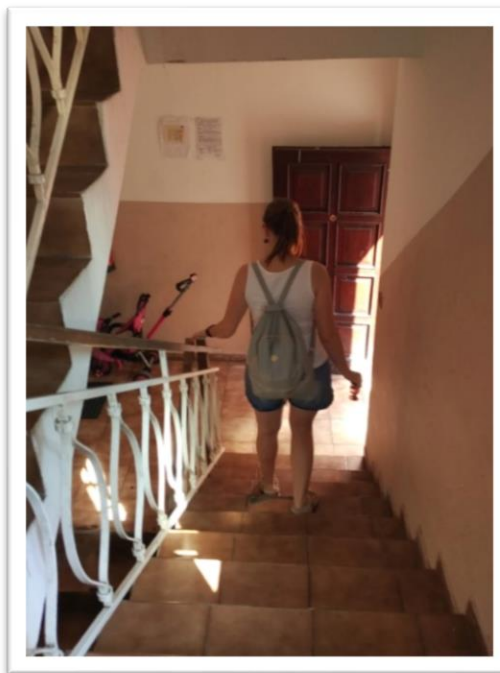
Mgr. Ondřej Nešetřil

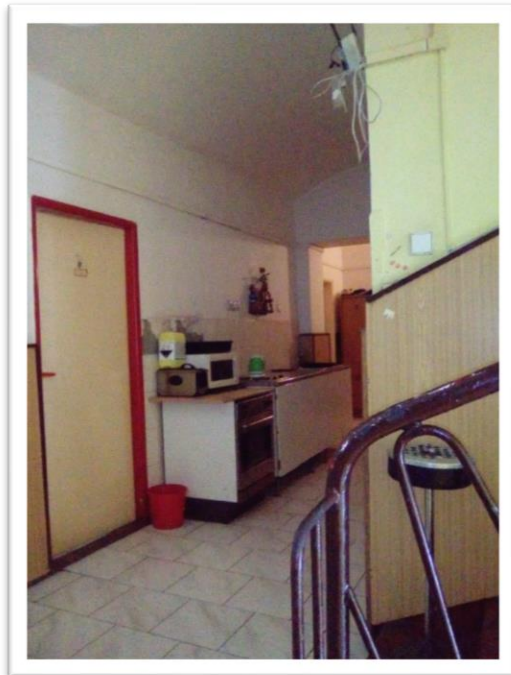
Co si nevyšlepeš, nemáš aneb Co to vlastně děláme.

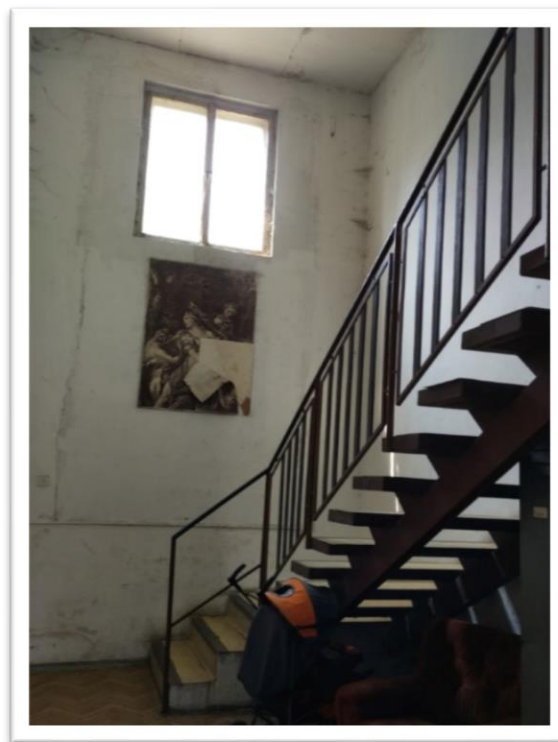
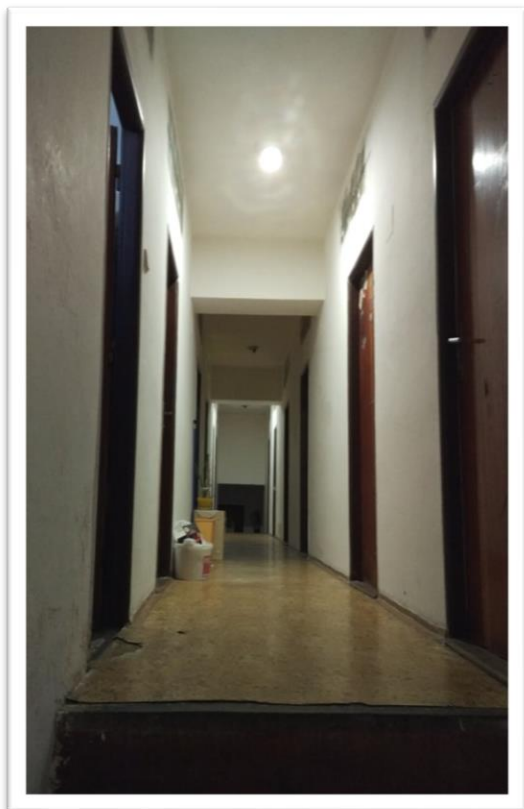
ubytovna "Zlatá"

ubytovna "Černý kůň"

ubytovna "Junák"

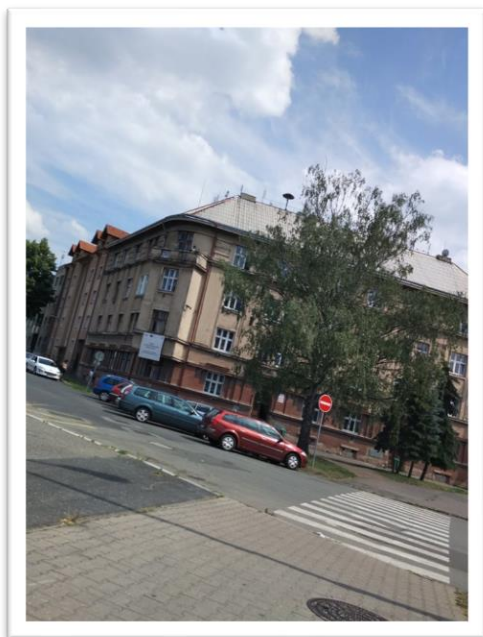
ubytovna "Hladík"

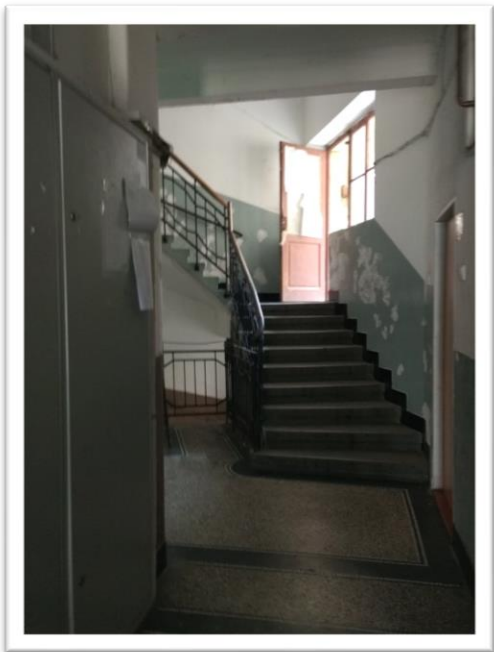

ubytovna Hurricane, nyní Odetta

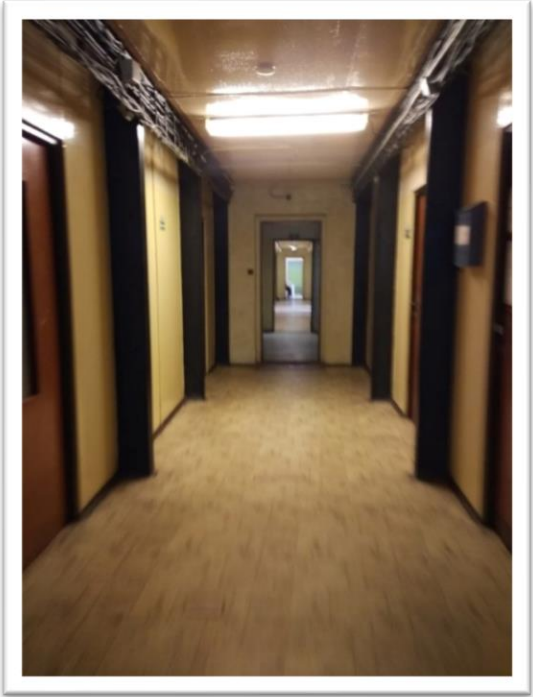

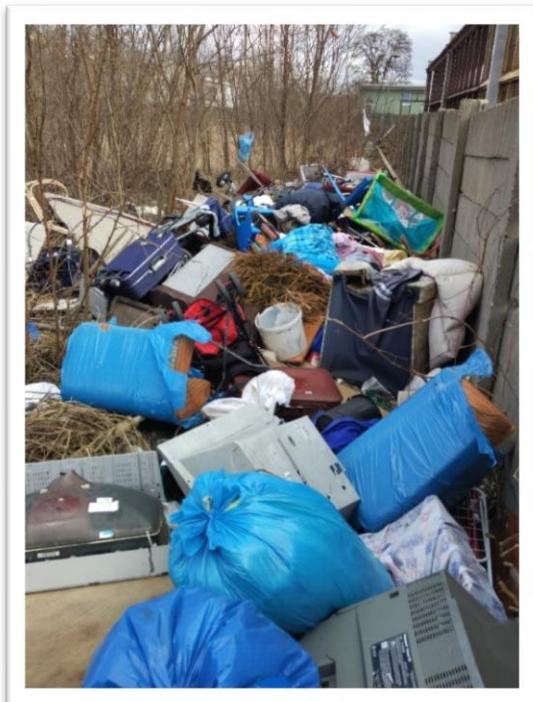
lokalita "Zengrovka"

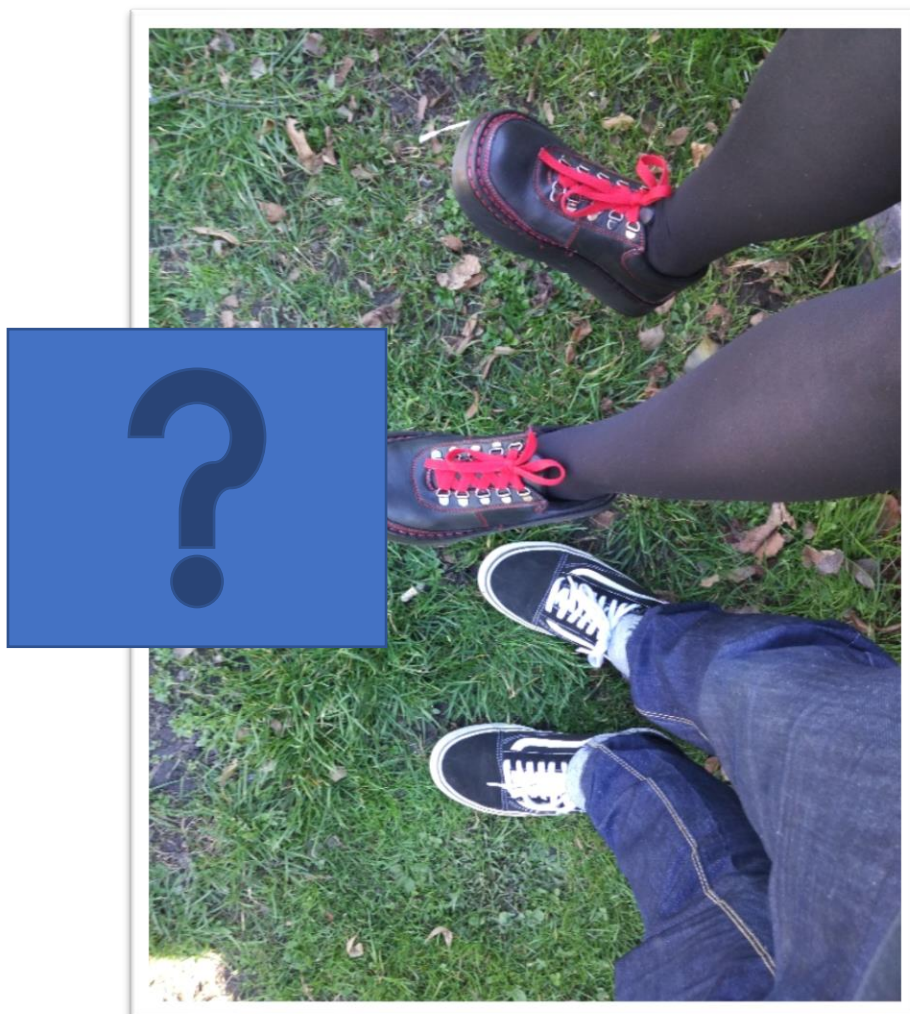

“Raškovec”, ubytovna Ludmila

Co děláme nyní a kam posouváme naši práci?

Křižovatka – hledání cest v lokalitě

Mgr. Regina Kuncová

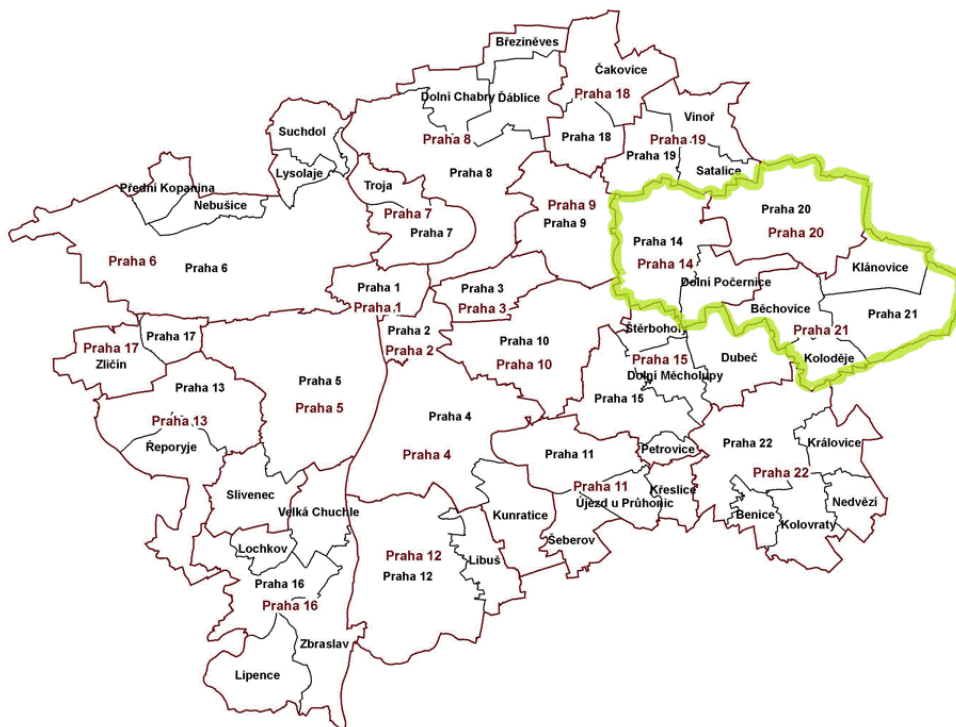
Mgr. Martin Novák

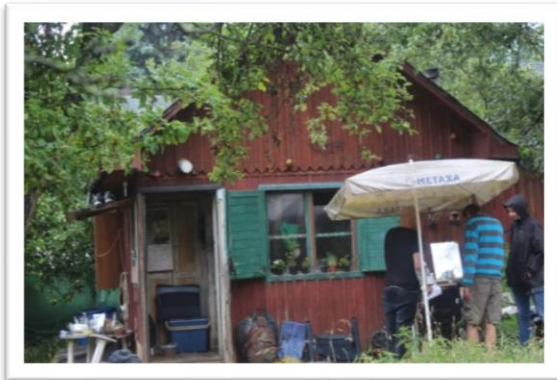
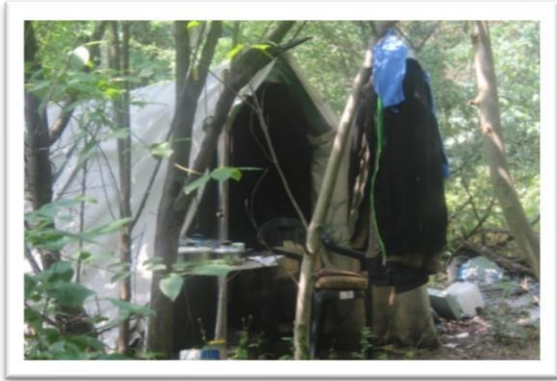
TP Křižovatka, Neposedá, z.ú.

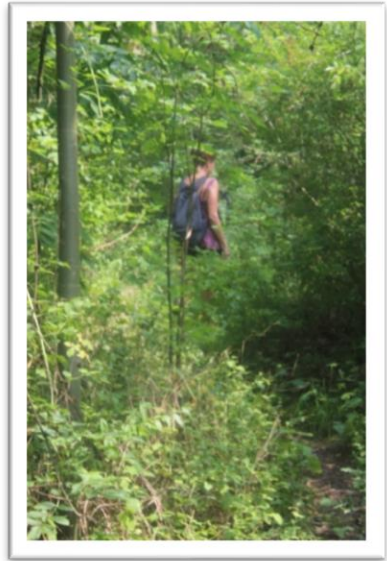
krizovatka@neposeda.org

TP Křižovatka

pro dospělé osoby, které žijí nebo tráví čas v lokalitách Prahy 14, 20 a 21

Historie programu

- Terén pro mládež
- Komunitní tendence v terénu pro mládež
- Transformace do komunitního terénu
- Výhody a nevýhody komunitního terénu

Cílová skupina

- Starší 19 let
 - Osoby v sociálně vyloučených lokalitách/komunitách
 - Osoby bez přístřeší, v nevyhovujících podmínkách nebo ohrožené ztrátou bydlení
 - Lokality Prahy 14, 20 a 21
-
- 2017: 198 uživatelů/2217 kontaktů
 - 1–6/2018: 158 uživatelů/1180 kontaktů
 - Více než 40 % ženy

Spolupráce – veřejný sektor

- Sociální kurátoři
- Městská policie/Policie ČR
- Úřady práce, ČSSZ
- OSPOD

Úřady práce

- Osvědčil se kontakt formou emailu, na konkrétní úřednici, případně na vedoucí oddělení
- Kasuistika pan J.: muž 63 let, žije v chatce, komunita v kolonii, ID 3. st., téměř imobilní, opoždění dávek
- Kasuistika paní M.: žena 67 let, žije na ubytovně, osamělá, téměř imobilní, taxi za 800
- Časté až velmi časté problémy s pozdní výplatou dávek, nedostupností na telefonu, rigidními postupy, měnícími se metodikami, nesrozumitelností, neochotou vysvětlit, zneužíváním moci
- Kasuistika pan P.: muž 50 let, bez přístřeší, zakázka: postoupení spisu z Liberce do Prahy na základě zřízení doručovací adresy; doprovod ÚP v místě bydliště i v Praze
- Kasuistika paní D.: žena 43 let, manžel t.č. ve VT, syn 1 rok, zakázka: vyřízení dávek HN, t.č. spolubydlení se známým a jeho malým synem

Lékaři

- Paní H. (43 let): ve stanové osadě s partnerem, v minulosti amputace prstů po omrzlinách
- lékařka ochotna přijmout ženu bez domova, při registraci velmi empatický a citlivý přístup
- Kasuistika pan L. (62 let): v chatce bez elektřiny a vody, špatný zdravotní stav po mrtvici
- Lékaři v lokalitě odkazují na spádovou lékařku, ta odmítá z důvodu naplněné kapacity
- Kasuistika paní I. (56 let): s partnerem ve stanové osadě, zcela imobilní, partner pečuje, ID 3. stupně
- Lékařka v lokalitě ochotna přijmout, při registraci devalvující přístup, nevhodné poznámky na sociální situaci, intelekt, schopnost partnera pečovat

Psí život

Lokalita A: kastrace ca. 10 koček/kocourů

Lokalita B: finančně náročná operace kočky Milušky, adoptována veterinářkou, kastrace dalších ca. 3 koček, kauza zabíjení koček

Lokalita C: adopce nesocializovaného pejska, odchyt, kastrace a adopce tří koček a tří „kořat“, z toho jedno březí

Lokalita D: spolupráce při očkovacích akcích

The screenshot shows a Facebook post from the page "Psí život". The profile picture is a stylized orange paw print. The post text discusses the challenges of finding homes for cats, mentioning a cat named Katka and a litter of kittens. It includes a photo of a black cat with yellow eyes in a cage. The post has interaction buttons for "Tohle se mi líbí", "Sleduji", "Sdílet", and "...".

Psí život

Hlavní stránka

Informace

Události

Fotky

Videa

Komunita

Příspěvky

Tohle se mi líbí

Sleduji

Sdílet

...

Jako nemáme fakt snadnou práci. 😊🐾😅 Jak víte, snažíme se najít umístění kočkám od lidí bez domova, kteří odcházejí bydlet do azylového domu. Desetileté kočky s koťaty se ujala Katka z organizace Zvíře v tísní a dalších čtyř koček (3 čtyřměsíční koťata a dvouletá kočička) se ujme organizace Srdeční záležitosti. Jenže! Ráno pro ně jedeme a mezitím to údajně čtyřměsíční kotě porodilo koťata, že jo... Naštěstí se nad námi holky ze Srdečních záležitostí slitovaly a přijaly do péče i tento nečekaný přírůstek. ❤️ Už tedy zbývá odvézt poslední dvě kočky, které ale musíme chytat do sklopců, protože jsou hodně plaché. No a dnes se jedna kočka konečně chytla a lidé bez domova jí pustili... To nepochopíš. 😅😞😏 Takže pokračujeme dál... Tahle práce chce prostě pevné nervy. 😊 Ale co by člověk pro zvířata neudělal, že jo. ❤️

Spolupráce – neziskový sektor

NADĚJE

- Mobilní terénní služba v lokalitě 2x týdně
- Odkazování na materiální pomoc a lékařskou péči
- Dohody o spolupráci

ARMÁDA SPÁSY

- Spolupráce při převozu uživatelů do institucí, lékařských zařízení
- Nejdostupnější nízkoprahové denní centrum na Praze 7 – odkazování

NZDM a terénní programy pro děti a mládež

- Překryv CS ve věku 19–26 let
- Vymezení a spolupráce
- Společný terén

TP Progressive

- 1x týdně působí v lokalitě, odkazování na službu
- Společný terén
- výdej materiální pomoci (Církev bratrská, Charita)
- Restart Shop
- potravinová banka, národní potravinová sbírka
- Piknik na Křižovatce, Piknik pro lidi bez domova

Závěry

- Snižuje se kapacita programu
- Převládají lidé bez přístřeší
- Nepokryté některé CS
 - mladí dospělí
 - uživatelé NL
 - rodiny s dětmi

Measuring street work

–

a contradiction in terms?

**Tania de St Croix
King's College London**

@tania_dsc

tania.de_st_croix@kcl.ac.uk

Email: Tania.de_st_croix@kcl.ac.uk Twitter: @tania_dsc

Search: "Rethinking impact youth work"

IDYW: "indefenceofyouthwork.com" and "story-tellinginyouthwork.com"

Evaluation matters!

1. The new youth impact agenda – what it is and why it matters for street work
2. How did this new impact agenda come about?
3. Understanding the political economic context: *Neoliberalism, markets, managerialism, performativity*
4. Positive possibilities for the future (or “what should we do on a wet Monday evening?”)

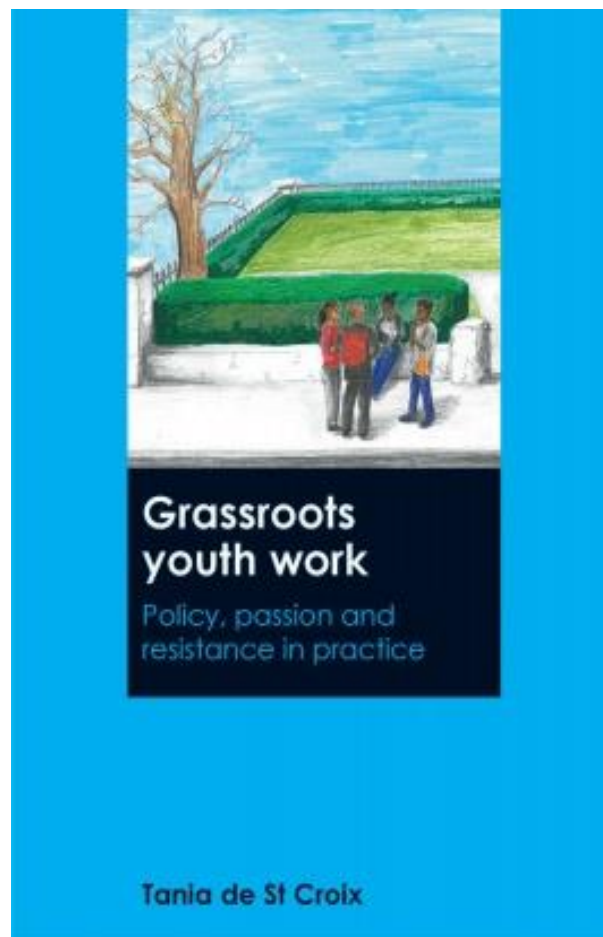
My research

Drawing on 20+ years of youth work (mostly detached) underpinning:

Study 1: How part-time youth workers experience their work in a changing policy context (2011-14): *Grassroots youth work*.

Study 2 (with Louise Doherty): Rethinking impact, evaluation and accountability in youth work (2018-21): ‘*Getting paid for numbers*’, *Journal of Education Policy*.

Thanks to: In Defence of Youth Work; Federation for Detached Youth Work

Part 1: THE NEW YOUTH IMPACT AGENDA

What is the “youth impact” agenda?

A broad consensus amongst policy-makers and influential organizations (funders) that the youth sector should focus on:

- Identifying outcomes – what changes take place as a result of what we do?
- Measuring this change – how can we find out and evidence what difference we make?
- Explaining what we do that helps us makes that difference (e.g. using a Theory of Change)

Usually this involves questionnaires (often ‘validated’ tools) at the beginning and end of an intervention.

Characteristics of street work

- Street work is person-centred, based on dialogue and collective learning – it is not an ‘intervention’ (we work ‘with’, not ‘on’ people)
- Street work does not (always) have a specific focus / predefined outcome
- Street work does not (always) have a clear ‘beginning’ and ‘end’
- Street work is not only about ‘individuals’ – it is also about groups, neighbourhoods and communities

Impact measurement vs street work

Impact measurement:

- Beginning and end
- Clear outcomes
- Measurable change
- Questionnaires
- Personal questions

Street work:

- Open ended
- Multiple outcomes
- Hard to measure
- Avoids paperwork
- Avoids intrusion

What do young people think of all this?

- I thought you were the police...
- All these forms, it's like school....

Street work takes place on people's own terms, on their territory.

It is aimed at those who distrust authority

Surveillance, privacy, trust, relationships

(see Tiffany, 2007; Tiffany, undated; de St Croix, 2016)

Evaluation = establishing value

Intrinsic value – trying to establish and understand whether, how and why street work is valued in communities. *(Do young people have a 'right' to youth work, to support them in participating in play and leisure, and in social and political life?)*

Monetary value (1) - *"if we spend xx on street work, we save xx from the police budget"*

Monetary value (2) - *"XX is able to report a social benefit-to-cost ratio of between 5.93 and 8.36... the increase in life satisfaction ... is driven most prominently by young people feeling they have the skills and experience to get a job in the future and the confidence to handle problems"*

Part 2: How did the impact agenda come about?

Three (broad and overlapping) phases

1. Practice-based evaluation
2. Targets and managerialism
3. Youth impact

Based on the English (and to some extent UK) experience – does this resonate?

Practice-based evaluation (up to the 1980s / 90s?)

- Worker-led evaluations: e.g. session recordings; team meetings; annual reports
- Involving young people informally / creatively
- At best: based on critical reflection and practice improvement, informed by young people and community-defined needs
- At worst: patchy, chaotic, ignored, based on deficit views ("keeping young people off the streets", "working with problem families")

Targets and managerialism (1990s-2010)

- Audit cultures / top-down accountability
- New public management – targets passed down from government, to local authorities, to teams, to individuals
- *In UK: New Labour: Resourcing Excellent Youth Services. Targets for recorded and accredited outcomes. Irony – this ‘evidence’ was worthless once youth services were being cut.*

The youth impact agenda (2010-)

- September 2014 - Centre for Youth Impact set up, funded by government, addressing an “ongoing shortage of evidence”
- Austerity:

“The financial pressures make it ever more essential ...[to] focus on identifying the approaches that will have the greatest impact in improving outcomes and reducing calls on the public purse” (McNeil et al, 2012)

Changes and continuities (targets and impact)

Changes

- Greater focus on outcomes (often alongside targets)
- Financialization

Continuities

- Intrusive, surveillance
- Little space for practice reflection, qualitative evaluation
- Deficit views of young people
- Data burden – bureaucracy, tedium
- The neoliberal, entrepreneurial self

Part 3: THE POLITICAL AND ECONOMIC CONTEXT

Numbers as policy

The significant role that numbers play in education policy – ‘steering at a distance through data and performance measures’

(Lingard, Martino, and Rezai-Rashti, 2013, 541)

Why are numbers seen as essential?

- Scientism – a preference for ‘facts’ (in an era of ‘post-truth’)
- Evidence-based policy – a myth?
- Markets and neoliberalism – counting enables *comparisons*, and the possibility of *monetising*

(See Duffy, 2017)

Neoliberalism and street work today

- Neoliberalism – the global dominance of big business; the privatisation of public / voluntary services, and everyday life
- We are moving from a phase of neoliberalism characterised by *managerialism* and *marketisation*...
- Towards one that can be characterised as a *finance capital imaginary* – using the metaphors and processes of investment
(McGimpsey, 2017)
- Austerity has a role here – but is not the only reason for change. (Although it is often a *justification*.)

Performativity and the neoliberal self

Performativity: what and how we measure transforms practice.

It also creates new ways of being; it changes *what we do and who we are* as workers, and it changes our relations with those we work with.

(Ball, 2003; de St Croix, 2016; 2018)

Policy ‘neoliberalises’ us: “by making us enterprising and responsible, by offering us the opportunity to succeed, and by making us guilty if we do not” (Ball, 2012, p.145)

“You sit down with a kid and you have a really meaningful conversation with them and you're like, 'Now can you fill in this sheet and tell me-', it's like it completely undermines everything that you've just done.” (Alan)

Part 4: POSITIVE POSSIBILITIES FOR THE FUTURE

“Ok... but what do we do on a rainy Monday night?”

- Street workers, managers, organizations under growing pressure to prove their outcomes
- Resisting the perfect tool or measure...
- ... yet we need to be able to understand the difference our work makes, to articulate how this works, and to show evidence
- Evaluation as valuing – valuing street work for what it is (and could be) ...

A young person's perspective

"It's a free space... It's not like school where you have to go and do set things, it's more relaxed, I guess. And there's more of a relationship between the young people and the youth workers... I can't explain it... It's quite spontaneous... Like you can kind of drop your worries, ish, if that makes sense. Just come here, and do something fun, chat with your friends, and have a debate..." (Anna Nina)

A detached youth worker's perspective

"I had to show what opportunities we give young people. I gave a few examples of concrete things we give them, very concrete tangible things. And then I said, 'But the most important things are the things you can't touch,' and I made a massive emphasis on that because they're so obsessed with bloody targets. So, then I sort of made, from the concrete ones, which intangible ones come out of that. And then some comments from the young people."

(Laura)

Some approaches

- Practitioner / team evaluations: spoken and written
- Creative approaches: film, podcast, photos with captions
- Collective, reflective and practice learning approaches: story-telling workshops – see In Defence of Youth Work's story-tellinginyouthwork.com
- Qualitative interviews / focus groups – with young people (during their participation and after leaving / when older); with parents and community members.
- External evaluations: interviews, participant observation

See also Graeme Tiffany's (undated) report and recommendations

Some do's and don't's

Do:

- **Ensure that evaluation is congruent with practice**
- **Hear young people and practitioners**
- **Keep speaking up for the value of street work**

Don't:

- **Seek the perfect evaluation tool**
- **Expect to be able to measure everything**
- **Use evaluation only to mean 'measurement'**

Concluding questions

- How is street work evaluated in your context? (Top-down and bottom-up approaches)
 - What helps? What hinders?
- Is there an argument for the *intrinsic* value of street work?
- How do we defend street work “that is volatile and voluntary, creative and collective – an association and conversation without guarantees” (In Defence of Youth Work)

References

Ball, Stephen J. 2003. “The Teacher’s Soul and the Terrors of Performativity.” *Journal of Education Policy* 18 (2): 215–228. doi:10.1080/0268093022000043065.

de St Croix, Tania. 2016. *Grassroots Youth Work in Practice: Policy, Passion and Resistance*. Bristol: Policy Press.

De St Croix, Tania. 2018. Youth work, performativity and the new youth impact agenda: Getting paid for numbers? *Journal of Education Policy* 33(3). doi: 10.1080/02680939.2017.1372637

Duffy, Deirdre. 2017. “Scientism, Governance and Evaluation: Challenging the ‘Good Science’ of the UK Evaluation Agenda for Youth Work.” *Youth and Policy* 116: 45–61.

Lingard, Bob, Wayne Martino, and Goli Rezai-Rashti. 2013. “Testing Regimes, Accountabilities and Education Policy: Commensurate Global and National Developments.” *Journal of Education Policy* 28 (5): 539–556. doi:10.1080/02680939.2013.820042

McGimpsey, Ian. 2017. “The New Youth Sector Assemblage: Reforming Youth Provision through a Finance Capital Imaginary.” *Journal of Education Policy*. doi:10.1080/02680939.2017.1361551.

Tiffany, Graeme. 2007. *Reconnecting Detached Youth Work: Guidelines and Standards for Excellence*. Leicester: Federation For Detached Youth Work.

Tiffany, Graeme. Undated. *Guidelines on the recording and evaluation of street work*. http://www.graemetiffany.co.uk/?page_id=96

For more details on the ‘Rethinking Impact’ research project:
<https://www.kcl.ac.uk/sspp/departments/education/research/Research-Centres/cppr/Research/currentpro/Re-thinking-impact-youth-work.aspx>

To sign up to our occasional newsletter: <http://eepurl.com/dxfi2v>

Mezinárodní spolupráce a dlouhodobé účinky mezinárodních výměn mládeže na vývoj osobnosti

Jarka Janíčková
Vedoucí programů pro děti a mládež
Proxima Sociale o.p.s

Mezinárodní spolupráce je součástí strategie rozvoje organizace Proxima Sociale o.p.s. a je zakomponována v činnosti organizace od svého vzniku.

Zahrnuje následující oblasti:

Mezinárodní výměny mládeže

Mezinárodních výměn mládeže se účastní děti a mládež z nízkoprahových programů, které mají obvykle snížené možnosti vycestovat mimo své bydliště (převážně sídliště velkých měst), a to z důvodů ekonomických nebo způsobu života jejich rodin.

Hlavními cíli jsou:

- prolomení národnostních, kulturních a společenských bariér
- možnost interkulturního poznávání a cestování
- poskytnutí alternativy trávení volného času

Mezinárodní konference a semináře

Účast na mezinárodních konferencích považuje Proxima Sociale za důležitý předpoklad a významnou součást odborného růstu svých pracovníků.

Hlavními cíli jsou:

- získávání nových poznatků a přenositelných a využitelných zkušeností ze sociální oblasti
- vytváření představy o tom, jak fungují obdobně zaměřené programy v zahraničí

Studijní stáže a prezentace

Hlavními cíli jsou:

- předávání či sdílení poznatků a metod z oblasti sociální práce
- podpora rozvoje organizace a šíření dobrého jména organizace v mezinárodním měřítku

Členství v mezinárodních organizacích

Hlavními cíli jsou:

- udržení a rozvoj navázaných partnerství se zahraničními organizacemi (formou spolupráce na projektech)
- účast na tvorbě strategických dokumentů a metodik sociální práce

Mezinárodní spolupráci považujeme za důležitou pro rozvoj jak pracovníků, tak organizace.

Od roku 2003 probíhá intenzivní mezinárodní program pro děti a mládež z nízkoprahových programů Proxima Sociale o.p.s. a Jugendclub Burgwedel z Hamburku. Je připravený pro cílovou skupinu (CS) dětí a mládeže ve věku 12–26 let, pro které je to mnohdy první příležitost vycestovat mimo Českou republiku a často i mimo lokalitu kde žijí. Naše CS jsou mladí lidé, kteří žijí na velkých sídlištích a často tráví volný čas rizikovým způsobem. Pocházejí z takových sociálních a společenských podmínek, které mohou přispívat k sociálnímu vyloučení. To často vede k vytváření národnostních a kulturních bariér a vzniku předsudků a stereotypů. Náš projekt mezinárodních výměn mládeže úspěšně tyto bariery boří.

V prvních ročnících byl program mezinárodních výměn mládeže zaměřen na poskytnutí alternativy společného trávení volného času, v posledních letech reagujeme na současnou situaci, zejména na to, že se ve společnosti objevují některé radikální, nacionalistické až rasistické názory. Náš program také ovlivnila uprchlická krize, což pro české účastníky znamená, že se setkají ve skupině nejenom s německými mladými lidmi, ale i z dalších zemí, jako je Sýrie, Afghánistán, Turecko apod. Do programu zařazujeme takové aktivity, které se zabývají nejenom společnou česko-německou historií, ale i tématem hranic jak geografických, tak mentálních, migračními vlnami v různých obdobích a jejich následky.

To, že mezinárodní výměna funguje a že má na naše klienty vliv, jasně vidíme a pozorujeme v rámci našich služeb, ale že má dlouhodobé účinky na vývoj osobnosti, potvrdil výzkumný projekt, který probíhal od 2003 do roku 2005 na univerzitě v Řezně pod vedením profesora Dr. Alexandra Thomase. Výbor z tohoto materiálu je přístupný v angličtině na:

https://www.bkj.de/fileadmin/user_upload/documents/jugend.kultur.austausch_BKJ/englisch.pdf

Dlouhodobé účinky mezinárodních výměn mládeže na vývoj osobnosti

Cíle projektu

Hlavním cílem projektu bylo zjistit, zda účast na mezinárodních výměnných programech mládeže ve formátu krátkodobých skupinových pobytů, přináší dopady v dlouhodobém horizontu, zda jsou rozpoznatelné a zda vedly k dalšímu vývoji, který zanechal stopy v životě jedince.

Metody

1. Analýza dostupných dokumentů, zabývajících se tímto tématem
2. Rozhovory se specialisty v oblasti organizace a vedení mezinárodních programů pro mládež
3. Rozhovory s bývalými účastníky výměn z Německa i ze zahraničí
4. Dotazníková šetření

Otázky výzkumu

- a) Jaký druh dlouhodobého dopadu mají mezinárodní výměnné programy mládeže na bývalé účastníky po nejméně 6 letech?
- b) Na jaké oblasti zkušeností jste narazili během programu a které byly významné?
- c) Jaké procesy vedly k dlouhodobým dopadům, jakým způsobem se dosáhne dlouhodobých dopadů? Které poznatky byly v kontrastu nebo zcela odlišné od toho na co jsou účastníci výměny zvyklí nebo, které očekávali.
- d) Co ovlivnilo psychologický vývoj účastníků? V době výměny byli mladí lidé v období dospívání, výzkum zjišťoval vliv na osobnostní vývoj, identitu, profesní orientaci.
- e) Protože se v období šesti let od výjezdu v životě bývalých účastníků udála řada změn – odchod od rodičů, nástup do práce, na studia, založení rodiny, otázky zkoumaly, jak byly zkušenosti z pobytu integrovány a jak pobyt hodnotí účastníci z dnešního pohledu
- f) Existují rozdíly mezi jednotlivými typy programů (byly vybrány 4 typické formáty z oblasti krátkodobých pobytů)?

Typy pobytových programů

1. Výměna studentů středních škol ve věku 14–18 let, ubytování v rodinách po dobu 1–4 týdnů
2. Vzájemná výměna dvou skupin mládeže ve věku 16–20 let, pobyt probíhá střídavě, jednou v jedné a pak v druhé zemi. Ubytování je v rodinách po dobu 5–15 dní.
3. Projektově orientované kulturní nebo sportovní výměny. Účastníci ve věku 16–20 let jsou ubytováni společně, pobyt trvá 5–15 dní.
4. Mnohonárodnostní pracovní pobyty. Mladí lidé společně pracují jako dobrovolníci po dobu 2–4 týdnů pro neziskové organizace (většinou sociální nebo environmentální). Bydlí společně v ubytovnách, pracují 5 hodin a pak si organizují volný čas sami. Jsou ve věku 18–21 let.

Výsledky

Dotazovaní si pamatovali své zkušenosti z výměnných pobytů dobře, popisovali četné detailní situace z průběhu výměny, byli schopni podat informace o pocitech, myšlenkách a aktivitách během doby pobytu. V mnoha případech byli schopni pojmenovat důsledek, který trvá dodnes. Navíc výzkumný tým se setkal s velmi vysokým zájmem bývalých účastníků o kladené otázky.

Hlavní motivy účasti v mezinárodní výměně

- zájem o kulturní projekt (hudebního nebo divadelního charakteru)
- zájem o dobrovolnické aktivity
- zlepšení jazykových schopností

Dále pak:

- poznat lidi jiných kultur – 56 % dotazovaných
- poznat nové lidi - 36 %
- získat mezinárodní zkušenosti - 33%
- poznat něco nového – 32%
- zájem o jistou zemi – 31%
- poznat kulturu/ zemi jinak než typický turista 30%

Hlavní lákadla/motivace (rozdělena do 6 kategorií pro německé účastníky a do 4 pro ostatní)

Němečtí účastníci

5. specifický obsah programu – hudba, divadlo, život s hostitelskou rodinou, neziskové aktivity, víra.
6. rozdílné zkušenosti během výměny, zájem o ekonomické rozdíly, životní standardy, kulturní rozdíly, genderová specifika
7. nová setkání s ostatními účastníky, studenty, učiteli/ vedoucími/projektový leadery
8. pohostinnost navštívené země/rodiny
9. skupinové aktivity, specifické zkušenosti života ve skupině – konflikty, pocit soudržnosti
10. Německá historie – konfrontace s Třetí říší, vzájemné vztahy s hostitelskou zemí – vnímání rozdílných národností

Cizinci

11. Německá historie – konfrontace s Třetí říší, vzájemné vztahy s hostitelskou zemí – vnímání rozdílných národností
12. kulturní rozdíly – jídlo, orientace v pravidlech, zvyky, struktura rodiny
13. problematika alkoholu – liberální přístup k alkoholu, první zkušenosti s alkoholem
14. nová setkání s účastníky, studenty, učiteli/ vedoucími/projektový leadery

A dlouhodobé účinky?

Dotazovaní uváděli:

- dopady v oblasti sebevědomí, nezávislosti, sebedůvěry
- otevřenost, flexibilita v neznámých situacích
- sebereflexe – umí se sami lépe posoudit
- schopnost pracovat v týmu, vyrovnat se s konflikty
- umět přijmout jiný pohled jiného člověka
- uvědomění si rozdílnosti kultur
- zájem o cizí země a jazyky
- zlepšení jazykových znalostí

Závěr

I krátkodobá (5–15 dní) mezinárodní výměna má dlouhodobé účinky. Výměna je spouštěč, obrat, změna, která ovlivňuje další vývoj a kvalitu života.

Použité zdroje:

International Youth Exchange and Visitors' Service of the Federal Republic of Germany (Internationaler Jugendaustausch – und Besucherdienst) : Telephone : +49 (0) 228-95 060, E-mail: info@ijab.de

Integration von Flüchtlingen am Beispiel Jugendclub Burgwedel

Meinhard Lamp'1, Jugendclub Burgwedel, Hamburg

Durch die Kriegsgeschichte unseres Landes haben wir gelernt wie wichtig es ist Menschen aus Kriegsgebieten einen Schutz zu bieten und sie möglichst schnell in die Gesellschaft zu integrieren wenn sie es denn wollen, was durch die unterschiedlichen Kulturen sicher nicht immer leicht ist. Da spielt eine Rolle ob jemand aus einer Stadt kommt oder vom Lande und welchen Bildungszugang z. B. jemand bisher hatte. Deutschland ist aber auch seit den 60 er Jahren ein Einwanderland, somit sind uns die Fragen und positiven Errungenschaften von Migration vertraut. In Hamburg hat jeder 2. Jugendliche unter 18 Jahren Migrationshintergrund. (Mit Migrationshintergrund sind Menschen gemeint die bis zur 3. Generation aus dem Ausland kommen) Erfahrungen in der Flüchtlingsarbeit konnten wir auch in den 90 er Jahren durch den Balkankrieg und den Flüchtlingsströmen nach Deutschland sammeln.

Die „Kinderkulturkarawane“ eine Institution in Hamburg unterstützt von der UNESCO.

Die Kinderkulturkarawane lädt jedes Jahr Kinder- und Jugendprojekte aus Asien, Süd- und Mittelamerika sowie aus Afrika ein. Die Projekte eint dass sie alle Talente in Armutsgebieten in unterschiedlichen Künstlerischen Fähigkeiten fördern und ihnen damit eine Zukunft bieten. Tanz, Theater, Instrumente, Gesang, Kreatives Handwerk sind wichtige Bereiche in denen die Jugendlichen ausgebildet werden und in der Lage sind unseren Jugendlichen in Workshops ihr Können zu vermitteln. Der Jugendclub Burgwedel arbeitet seit ca. 20 Jahren mit der KinderKulturKarawane zusammen. Mit ihr holen wir „die Welt in unseren Jugendclub“ Die Themen die die Jugendlichen dabei austauschen sind oft ähnlich global, Umwelt, Zukunft, Heimat, Diskriminierung, Musik und Mode, Krieg und Frieden, Teilhabe an der Gesellschaft.

In einem gleichberechtigten Dialog lernen Kinder und Jugendliche hier in Europa Gleichaltrige aus anderen Kulturen als begabte Künstler*innen und Partner*innen kennen, mit denen es viele Gemeinsamkeiten zu entdecken gibt. Dabei schaffen wir weitgehend selbstbestimmte Lernräume, innerhalb derer ein authentisches *peer-to-peer-learning* ermöglicht wird. Gemeinsam können die Jugendlichen neue Perspektiven entdecken, Wissen über globale Zusammenhänge aufbauen und Motivation für eigenes zukunftsfähiges Handeln erwerben. Mit den Begegnungen fördern wir zudem nachhaltige Partnerschaften von Projekten und Schulen. Viermal in Folge wurde die KinderKulturKarawane als „Offizielles Projekt der UN-Dekade **Bildung für nachhaltige Entwicklung**“ ausgezeichnet.

In den Workshops der KinderKulturKarawane erlernen die Kinder und Jugendlichen selbst unterschiedliche künstlerische und kreative Ausdrucksformen: Tanz, Akrobatik, Körperwahrnehmung, Theater, Choreographien und Rhythmen sind oft schon nach wenigen Stunden so gut einstudiert, dass sie präsentiert werden können. Immer wieder erarbeiten Gruppen der KinderKulturKarawane zusammen mit jungen Menschen aus Europa eigenständige Produktionen, die im besten Sinne Dokumentationen einer globalisierten Jugendkultur sind. Vor allem aber macht die Begegnung mit den Gruppen der KinderKulturKarawane deutlich, welche Rolle Kultur und kulturelle Bildung für die persönliche und für die gesellschaftliche Entwicklung spielen kann. In den Aufführungen, Workshops und der direkten Begegnung mit dem jungen Künstler*innen kommen viele Jugendliche hierzulande erstmalig in Kontakt mit kulturellen Ausdruckformen wie Tanz, Theater oder selbstgemachter Musik. Der niedrigschwellige Zugang der KinderKulturKarawane eröffnet ihnen die Chance, z.B. einmal ins Theater oder ein Konzert zu gehen, und kann so ein Schlüssel zur kulturellen Teilhabe sein.

Ein Beispiel mit einer Gruppe junger KünstlerInnen aus einem sozialen Projekt in Kambodscha.

Das Projekt erreicht Jugendliche auf 3 verschiedenen Ebenen: Zum einen lernen die 8 Jugendlichen der Gruppe Phare Ponleu Selpak aus Kambodscha während ihres Aufenthaltes eine enorm große Vielfalt an Gleichaltrigen und ihren Gewohnheiten und Talenten kennen. Zum zweiten lernen die 30 Teilnehmer aus der Unterkunft für Geflüchtete und dem Jugendclub Burgwedel verschiedene Zirkus- und Akrobatiktechniken kennen. Zum dritten werden während des STAMP Festivals und der Aufführung im Jugendclub Burgwedel Jugendliche Zuschauer erreicht und diesen gezeigt wie fruchtbar und erfolgreich eine interdisziplinäre und interkulturelle Zusammenarbeit der kulturellen Bildung sein kann. Die Jugendlichen, die sich nachmittags im Jugendzentrum aufhalten sollen vorab informiert werden und sich anmelden. Im April beginnt eine Informationsphase in der Unterkunft für Geflüchtete in enger Zusammenarbeit mit den Sozialarbeiter*innen vor Ort. Hier wurden zuvor schon positive Erfahrungen gemacht, die Angebote des Jugendclubs gerne von den Jugendlichen Wahrgenommen. Der Begegnungsaspekt ist zentral während des Projekts. Es begegnen sich Jugendliche unterschiedlicher Herkunft auf Augenhöhe, arbeiten gemeinsam an einer künstlerischen Produktion in Selbsttätigkeit, die Offenheit anderen Kulturen gegenüber wird gestärkt und die Gemeinsamkeiten stehen im Vordergrund. So werden Vorurteile abgebaut und integrative Momente ermöglicht, die sich langfristig ausprägen, indem sie spüren, dass sie im Jugendclub Burgwedel, im Stadtteil und schlussendlich in Hamburg willkommen sind, genauso wie der Rest der Welt (hier die Jugendlichen aus Kambodscha). Ebenso werden die Jugendlichen spüren, dass sie Talente haben und es Spaß macht selbst kreativ zu werden.

Die Kinderkulturkarawane, der Jugendclub und das STAMP Festival (Das Stamp Festival findet einmal im Jahr als Straßen Karneval der Kulturen in Hamburg statt) ist es das perfekte Bündnis, um Synergien der kulturellen Bildung zu ermöglichen, Jugendliche in ihrer Persönlichkeit zu stärken und dies auch in die Öffentlichkeit zu tragen. Der Jugendclub Burgwedel wird Räumlichkeiten und Personal unentgeltlich bereitstellen und Kontakt zu den Jugendlichen der Unterkunft für Geflüchtete herzustellen und pflegen. Die KinderKulturKarawane wird eine Gruppe junger Künstler*innen aus Kambodscha einladen und stellt das Bindeglied zwischen dem Jugendclub Burgwedel und dem STAMP Festival her. Des Weiteren ist sie für alle Formalitäten verantwortlich und bringt ebenfalls unentgeltlich Personal und Beratungsfunktion ein. Das STAMP Festival bietet die Plattform und ebenfalls künstlerische Workshopleiter, sodass die Ergebnisse der Zusammenarbeit adäquat in die Öffentlichkeit getragen werden.

Kinderrechte als Grundlage der deutschen Verfassung und somit auch das Recht auf Beteiligung von Kindern und Jugendlichen.

Die Kindheit ist der Lebensabschnitt auf den jeder von uns, vermutlich, am liebsten zurückblickt. Man erinnert sich dabei an sonnige Tage im Garten oder an das Eis essen mit den Großeltern. Jedoch war es nicht immer selbstverständlich, dass Kinder Rechte haben. Erst am 20. November 1989 wurden in der UN-Kinderrechtskonvention (Convention on the Rights of the Child, CRC) Kinderrechte verabschiedet und sind nun international festgeschrieben. Unterschrieben auch von Tschechien und Deutschland. Diese sollen primär Schutz und Versorgung des Kindes sicherstellen, aber auch für eine

ungehinderte glückliche Entwicklung des Kindes sorgen. Bevor diese Konvention entstand, wurden Kinder vor dem Gericht wie Erwachsene behandelt und verurteilt. Sie hatten keinen Schutz und kein Recht auf Bildung, geschweige denn Förderung. In armen Ländern wurden sie in Kriegstruppen integriert und mussten früh den Gebrauch von Waffen erlernen. Vorrangig gelten diese 4 Grundprinzipien der Konvention: Die nicht Diskriminierung, der Vorrang des Kindeswohles, und das Recht auf Entwicklung. Das bedeutet, dass Kinder ihr Recht auf Leben, Überleben und Entwicklung erhalten und davon jeder Zeit Gebrauch machen können und sollten. Ebenfalls inkludiert die Konvention die Berücksichtigung der **Meinung des Kindes**, was so viel bedeutet, dass die herrschende Meinungsfreiheit keine Einschränkung durch das Alter erhält und somit auch Kinder ihr Recht auf ihre persönliche Meinung erhalten und ebenfalls das Recht, diese zu äußern. Außerdem profitieren Kinder seit 1989 von den Rechten auf Schutz (Protection), Förderung (Provision) und **Beteiligung (Participation)**. Der Identitätsschutz der Kinder steht hierbei an erster Stelle, direkt gefolgt von dem Schutz der Privatsphäre. Die Förderrechte beinhalten die Rechte auf Leben und Entwicklung, Förderung bei Behinderung, Bildung, kulturelle Entfaltung, etc. Neben diesen beiden sehr wichtigen Grundrechten, steht das Recht auf Beteiligung, welches das Recht auf die Benutzung von kindgerechten Medien und das Recht auf Informationsbeschaffung festlegt. Das deutsche Bundesfamilienministerium befragt Kinder in einer gewissen Regelmäßigkeit, per Fragebogen, wie und ob sie sich gut geschützt fühlen und wie gut ihre Rechte in Deutschland berücksichtigt werden. Dies ist der sogenannte *Staatenbericht*, welcher periodisch alle paar Jahre erscheint.

Zurzeit wird in Deutschland die Aufnahme der Kinderrechte in die Verfassung von allen Demokratischen Parteien diskutiert und in unterschiedlicher Form befürwortet.

Arbeitsprinzip und Ethikcode des Jugendclub Burgwedel

Die UN- Kinderrechte sind Grundlage der Arbeitsprinzipien des Jugendclub Burgwedel. Alle Mitarbeiter-Innen sind dem verpflichtet. Partizipation, demokratische Teilhabe, Gleichberechtigung der Geschlechter, antirassistisches Handeln, Mitbestimmung bei Programm und Regeln sowie der Personal Auswahl, Schutzauftrag, sozialpolitisches, advokatorisches Mandat, sind einige Beispiele der Arbeitsprinzipien die jeder, jede Mitarbeiterin unterliegt.

Bericht Jugendhilfeausschuss Arbeitsgruppe „Partizipation“

Beteiligung von Kindern und Jugendlichen in die offenen Kinder und Jugendarbeit im Bezirk Eimsbüttel. Bezirklicher Stadtteil Hamburg (Einwohner ca. 350.000)

Der Beschluss des JHA Eimsbüttel –(Jugendhilfeauschuß) hat Jugendclubs, Spielhäuser, Jugendberatungsstellen und Träger der offenen Kinder- und Jugendarbeit im Bezirk Hamburg Eimsbüttel in ihren Konzepten und in deren operativer Umsetzung der Beteiligung von Nutzerinnen einen hohen Stellenwert eingeräumt.

Zusammen mit der Universität Hamburg sind Kinder und Jugendliche anonym zu dem Thema befragt worden. Herausgekommen ist das nicht in allen Einrichtungen die Beteiligung von Kindern und

Jugendlichen ausreichend. Beteiligung findet auf unterschiedlichen Ebenen und mit Methoden, die den jeweiligen Altersgruppen und Entwicklungsständen der Nutzer angemessen sind, statt.

Stufen der Beteiligung: Sind Anwesenheit und sich äußern können, Transparenz (hinreichend informiert sein), Mitbestimmung (Stimmrecht) und Selbstbestimmung (Verantwortung für Entscheidungen übertragen zu bekommen).

Qualitätsstandards die für die Träger (Vereine) als Grundlage dienen:

1. Beteiligung ist gewollt und wird unterstützt
2. Beteiligung ist für alle Kinder und Jugendliche Möglich
3. Ziele und Entscheidungen sind transparent
4. Klarheit über Entscheidungsspielräume
5. Information verständlich Kommunikation gleichberechtigt
6. Kinder und Jugendliche wählen für sie relevante Themen aus
7. Methoden sind attraktiv und zielgruppenorientiert
8. Es werden Ressourcen zur Stärkung und selbstorganisation zur Verfügung gestellt.
9. Ergebnisse werden zeitnah umgesetzt
10. Aufbau von Netzwerken der Beteiligung
11. Qualifizierung der Beteiligten
12. Persönlichen Zugewinn durch Partizipationsprozesse
13. Das Engagement wird durch Anerkennung gestärkt.
14. Partizipation wird evaluiert und dokumentiert.

Dabei geht es um Transparenz und Information über Rahmenbedingungen der Einrichtungen, Möglichkeiten und Grenzen, Vorhaben und Veränderungen.

Mitwirkung und Mitbestimmung ist Alltag in der Einrichtung bei der Planung und Gestaltung von Angeboten, Projekten, Veranstaltungen und der Raumgestaltung inklusive Anschaffungen.

Im alltäglichen Dialog werden Ideen und Themen der Besucher aufgegriffen. Die jungen Menschen sind in Entscheidungsprozesse einbezogen.

Neben den spontanen Gesprächen gibt es in vielen Einrichtungen aber auch strukturell verankerte Mitbestimmungsgremien, d.h. regelmäßige Hausversammlungen, Kinderkonferenzen.

Weiterhin werden die Besucher ermutigt und gefördert, selbstinitiierte Projekte zu planen und durchzuführen.

Die Einrichtungen der OKJA sind Orte der Kinder und Jugendlichen, deren Grundcharakter darin besteht, dass die Besucher selber bestimmen, ob sie kommen und welchen Aktivitäten sie nachgehen wollen.

Es wird aber gerade auch, weil Jugendliche nach einem oft anstrengenden Tag in Schule und Ausbildungsstätte einfach nur chillen wollen, dies als ein Bedürfnis der NutzerInnen akzeptiert.

Beteiligung sollte dann stattfinden, wenn junge Menschen beteiligt werden wollen!

Die Offene Kinder und Jugendarbeit begreift es als ihre Aufgabe, im Rahmen der Demokratiebildung Anreize zur Beteiligung zu setzen. Dazu gehört, dass die Kinder und Jugendlichen ihre eigenen Potentiale erkennen, gestärkt und ermutigt werden sich eigene Meinungen zu bilden und Selbstbewusstsein entwickeln, für Wünsche und Vorstellungen selber aktiv zu werden.

Sie lernen, sich mit anderen Vorstellungen auseinanderzusetzen, Kompromisse und Lösungen auszuhandeln.

Die Beteiligung von Kindern- und Jugendlichen im Rahmen von Ziel- und Leistungsvereinbarungen bietet sich nicht an, weil es sich hierbei um ein bilaterales Verfahren zwischen dem Träger und der Verwaltung im zuwendungsrechtlichen Sinn handelt, das sehr komplexe Abläufe abbildet und dass in seiner Abstraktion die realen Lebenswelt der NutzerInnen der OKJA Einrichtungen im Bezirk Eimsbüttel nicht wirklich tangiert.

Beteiligung von Jugendlichen erfolgt zwingend bereits bei Planung und Bau von Spielplätzen, Jugendplätzen (z.B. bei Skateranlagen), sowie bei der Verteilung von Geldern über den Kinder- und Jugendkulturrat (Ausschuss von Kindern und Jugendlichen) für von Jugendlichen beantragten Projekten

Partizipations Schwierigkeiten

Fehlende Beteiligungs Kultur in manchen Familien, sowie in manchen Kindergärten und besonders in Schulen, die den Alltag größtenteils der Jugendlichen bestimmt. Es fehlt an verbindlichen Vertretungsorganen von Jugendlichen in den politischen Systemen, Parteien verfügen oft über keine Konzepte für Jugendpolitik (es gibt Familienpolitik od. Bildungspolitik) Bürokratie ist oft ein Problem in den Behörden um Beschlüsse und Wünsche von Jugendlichen zeitnah umzusetzen.

Mezioborová spolupráce v hradeckém terénu

–

„Když teréňáci spojují své síly“

Gabriela Lepková, Radka Volejníková, Lenka Zavoralová

Prostor pro, o.p.s., Salinger, z. s. Hradec Králové

Cílem našeho příspěvku je představit **MOMS** → MeziOborovou Monitorovací Skupinu terénní práce v Hradci Králové. Příspěvek zaměříme na její historii, zapojené členy, propojenost skupiny s Komunitním plánováním Města Hradec Králové, silné a slabé stránky skupiny a MOMS v přítomnosti.

MOMS není samostatnou sociální službou, ani se o to nesnaží. Je skutečně sdíleným prostředkem různých programů za účelem efektivní práce v Hradci Králové.

Skupina se zakládá na dobré vůli spolupracujících organizací, které jsou ochotny věnovat část své kapacity činnosti projektu pro Hradec Králové.

Jak jistě všichni víme, nízkoprahové služby jsou určeny skupinám lidí, kteří žijí rizikovým způsobem života, tedy uživatelům návykových látek, osobám bez přístřeší, lidem žijícím v sociálně vyloučených lokalitách atd. Cílem těchto služeb je pak pomoci při zajištění potřeb jednotlivců či skupin pomocí ambulantních či terénních programů. Tento příspěvek pojednává především o terénních formách práce, jejímž hlavním a nezastupitelným úkolem je vyhledávat a kontaktovat ohrožené osoby a skupiny v jejich přirozeném prostředí. V rámci mezioborové monitorovací skupiny dochází k propojení různorodých terénních sociálních služeb ve městě Hradec Králové za účelem monitorování aktuální situace, včasného a flexibilnějšího reagování na měnící se potřeby cílových skupin v různých lokalitách města. Účelem je nalezení optimální kombinace terénní práce zaměřené na cílovou skupinu, na komunitu a na formy poskytování sociálních služeb.

Hradec Králové – statutární město, metropole Královéhradeckého kraje s přibližně 100.000 obyvateli. Město s bohatou nabídkou sociálních služeb (více než 100 služeb), které se zaměřují na široké spektrum cílových skupin.

Zároveň však také město protkané sídlišti, opuštěnými domy, rizikovými lokalitami a lidmi, kteří potřebují pomoc sociálních pracovníků, ale i dalších pomáhajících profesionálů a dobrovolníků. I přesto, že Hradec Králové vytváří prostor pro setkávání odborníků ze sociálních služeb v rámci Komunitního plánování, s přemírou témat a oblastí nezbyvá dostatek prostoru pro sdílení aktualit z Hradeckého terénu. I z toho důvodu vznikla skupina MOMS, která sdružuje Hradecké teréňáky a dovoluje v rámci skupiny řešit specifika jednotlivých lokalit i cílových skupin mezi lidmi, kteří se v terénu skutečně pohybují.

1) Aktuálně zapojení členové skupiny:

PROSTOR PRO, o.p.s. - Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež KLÍDEK

Od roku 2003 poskytujeme registrovanou sociální službu, která funguje ve formě ambulantní a terénní. Cílovou skupinou jsou děti a mládež ve věku 13–22 let, primárně z lokality Hradec Králové, kteří mohou být ve vyšší míře ohroženi sociálně nežádoucími jevy nebo se mohou nacházet v obtížné životní situaci. V klubu i ulicích města jim poskytujeme prostřednictvím sociálních služeb pomoc a podporu v obtížných životních situacích, nabízíme bezpečný prostor pro trávení volného času a doprovázíme je obdobím dětství a dospívání.

Společně s organizacemi Salinger a Laxus jsme stáli u zrodu MOMS. Mezioborová skupina je pro nás dalším důležitým nástrojem, jak efektivně působit na CS v prostředí města, kde poskytujeme naše služby. Je pro nás důležité sdílení s pracovníky jiných služeb, možnost odkazování a propojování služeb.

Salinger, z. s.

Organizace působící v oblasti práce s dětmi, mladými lidmi, a biologickými a náhradními rodinami již 20 let. V rámci MOMS vystupují 3 z celkem 6 středisek.

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Modrý pomeranč

NZDM Modrý pomeranč bylo založeno v roce 2001 jakožto sociální služba pro děti a mladé lidi. V rámci ambulantní i terénní formy poskytujeme podporu a pomoc dětem od 7 do 21 let. Nabízíme bezpečný prostor pro trávení volného času, poradenství v situacích, ve kterých si děti a mladí lidé nedokážou samy poradit, působíme v oblasti prevence.

MOMS nám umožňuje získat ucelený obrázek o situaci v Hradeckém terénu. Protože naše cílová skupina dětí a mladí lidé je úzce napojena na své rodiny, dospělé, je pro nás důležité vědět, jak se s rodinami, ale i dalšími osobami v Hradci pracuje, jaká témata se řeší. MOMS nám dává také jedinečnou příležitost učit se a sdílet zkušenosti s protřelými profesionály v terénu.

Komunitní centrum ZIP (SAS)

Komunitní centrum ZIP poskytuje svoje služby od roku 2005. Prostřednictvím svých činností nabízí pomoc a podporu rodinám s dětmi, které se ocitly v situaci, s níž si neumí samy poradit (např. problémy s bydlením, nezaměstnanost, finanční obtíže, pomoc při kontaktu se školou a při přípravě do školy). Cílem centra je prostřednictvím nabízených aktivit posílit schopnosti rodiny při řešení této situace. Služba je poskytována v HK a regionu Hradecko ambulantní a terénní formou.

Do MOMS jsme se přidali v roce 2016. Při našem pohybu v terénu jsme začali pocítovat potřebu spolupráce i s dalšími službami. Zároveň nám přišlo důležité vzájemné sdílení informací napříč službami. Další přidanou hodnotou byla možnost společně reagovat na problémy v systému pomoci osobám v tíživé situaci, které jdou napříč cílovými skupinami. To vše nám umožnila právě skupina MOMS.

Centrum Sítovka (SAS)

Cílovou skupinou jsou rodiny s dětmi, které se ocitly v obtížné životní situaci, nebo jim taková situace bezprostředně hrozí a nevědí si rady s jejím řešením. Hlavní činností je **práce s rodinou**, tedy pravidelný kontakt s rodinami v jejich přirozeném prostředí – v domácnostech, ale i na dalších místech, kde tráví svůj čas nebo kde jim služba může být nápomocná. Součástí práce v přirozeném prostředí je i **doprovázení rodin do institucí** (podpora při jednání s úřady, školami, lékaři a dalšími formálními i neformálními institucemi).

Proč jsme v MOMS?

Protože síťujeme služby, osoby i instituce, které našim klientům můžou pomoci při řešení jejich nepříznivé životní situace. Vytváříme síť propojením různých subjektů v oboru, mezi obory i mimo jakýkoliv obor, abychom vytvořili síť spolupráce, která bude umět dobře zachytávat problémy v jejich počátcích a která přináší schopnost společně řešit témata, se kterými se potýkáme. V MOMSu jsou zapálení lidé, kteří jsou výborní praktici se znalostí terénu a společné monitoringy dávají příležitost nahlídnout lokality z různých perspektiv.

Laxus, z. ú. – K-centrum Královéhradeckého kraje

K-centrum Hradec Králové je nízkoprahové zařízení poskytující sociální a adiktologické služby uživatelům drog a jejich blízkým osobám formou ambulantní i terénní. Služby jsou poskytovány odborně, v souladu s individuálními potřebami klientů. Cílem je umožnit klientům K-centra vést a rozvíjet běžný způsob života. Ve vztahu k široké veřejnosti je nejdůležitější hodnotou ochrana veřejného zdraví.

Oblastní charita Hradec Králové - Azylový dům Matky Terezy (pro muže) – terénní služba

Nabízíme pomoc lidem bez přístřeší, starším 18. Předmětem naší činnosti je zmírnění rizik spojených s životem přímo na ulici pomocí široké škály nástrojů, jakými jsou např. základní potravinová či materiální pomoc, hygienická a zdravotní podpora, sociální poradenství nebo pomoc při jednání s nejrůznějšími institucemi.

Nízkoprahové denní centrum, resp. Jeho terénní forma patří k nejstarším službám sociální prevence v Hradci Králové a má tak nezastupitelnou pozici v síti sociálních služeb města.

Aufori, o.p.s.

Aufori poskytuje pomoc a podporu formou terénní práce jednotlivcům a rodinám v chudobě nebo chudobou ohroženým po celém Královéhradeckém kraji. Pracujeme s lidmi v jejich přirozeném prostředí podle jejich možností tak, abychom je vedli k samostatnosti. Tyto osoby si v rámci depistáže sami vyhledáváme a nabízíme buď podporu našich služeb, nebo podporu návazných organizací, jichž je v Hradci Králové, jako v krajském městě, značný počet.

Proč jsme v MOMS?

MOMS nám dává možnost pokrýt město a její části více flexibilně a efektivněji. V rámci společných terénů dochází ke konstruktivnímu a cílenému mapování lokalit. Tak můžeme snadněji přenášet informace na příslušná místa a organizace mohou na tyto situace rychleji a včas reagovat.

2) Historie skupiny

Skupina začala fungovat v dubnu 2014. Iničiátory vzniku byli pracovníci organizace Laxus, kteří se inspirovali na stáži v Holandsku – lokální fungování skupin v multidisciplinárních týmech („obstarávání určitého území“). První schůzky se zúčastnili zástupci různých subjektů (Laxus, Prostor Pro, Salinger, Aufferi, Oblastní charita, zástupce MMHK), kteří poskytují terénní formu služby pro různé cílové skupiny na území města Hradec Králové. Důvody schůzky, jaké otázky nás napadali na počátku a kde jsme hledali společné body: v HK působí mnoho subjektů v terénu (i ve stejných lokalitách), vzájemně o sobě příliš nevíme, některé CS jsou pokryté, jiné ne, můžeme se v něčem doplňovat, někde vzájemně kooperovat, obsáhnout danou lokalitu tak, abychom zajistili služby různým CS v dané lokalitě a zároveň CS „nepřepečovali“, umíme na sebe odkazovat. Cílem první schůzky tedy bylo vzájemné seznámení, sdílení představ a potřeb terénní práce v HK, zároveň dohoda, jakým způsobem by mohla skupina fungovat, a kdo by měl být jejím členem.

1. fáze skupiny: prvním úkolem a zároveň i cílem skupiny – zmapování potřebnosti terénní práce ve vytipovaných lokalitách v HK a vytvoření aktuální mapy terénní práce v HK (na zajištění tohoto cíle se podíleli pracovníci organizací Laxus, Salinger a Prostor Pro) – služby, které mají pracovníky každý den v terénu (na ulici), v případě potřeby budou přizvány další subjekty (Aufferi, Charita, MMHK). Skupina fungovala jako „otevřená“ – docházeli do ní různí pracovníci dohodnutých organizací.

Byly vytipovány lokality, CS (potencionální uživatelé drog, děti a mládež (ohrožení, riziková), osoby bez přístřeší, rodiny s dětmi (ohrožené, rizikové), osoby označované svým okolím za „divné“, Romové), domluven způsob monitoringu lokalit – pozorování lokality a zaznamenání potenciálních rizik a potenciální CS. Jako první probíhal nezúčastněný monitoring pomocí tzv. sdíleného terénu – vznikly různé pracovní týmy (proměnlivé dvojice) z různých služeb pro monitoring lokalit. Vznikl záznamový arch, ve kterém pracovníci zaznamenávali popis lokality, pohyb potenciální CS v lokalitě, počet lidí vhodných k oslovení.

Na začátku pak proběhly vzájemné pracovní stáže, kdy pracovníci nahlédli práci v dané službě. Do terénu pak chodili všichni pracovníci dané služby a různě se mezi sebou točili. Takto proběhlo cca 10 sdílených terénů.

Stanovili jsme si první pravidla monitoringu:

- *monitorujeme, tzn., chceme vidět, ne tolik „být vidění“*
- *pokud chceme jít do kontaktu, vedení přebírá ten z dvojice, komu je kontaktovaná osoba nejbližší (z hlediska cílové skupiny)*
- *kontakt a nabídka služeb v této fázi není prioritou, je lepší „udělat méně“*
- *chráníme anonymitu klientů a uzavíráme mezi sebou ústní dohodu o mlčenlivosti*

2. fáze skupiny: začátkem roku 2015 byl vyprofilován tým pracovní skupiny MOMS (důvodem bylo to, že skupina začala narážet na hranice možnosti otevřené skupiny – moc lidí, kteří se v tom točili, špatná koordinace, téměř žádná struktura). Byl tedy za každou službu vybrán 1 pracovník, který se stal členem skupiny, zároveň byl zvolen koordinátor skupiny a nastavena pravidelnost sdílených terénů, také jsme si pracovní začali říkat MOMS.

Ve druhé fázi jsme na základě monitorovacích šetření definovali jednu CS „propadající sítím služeb“, a to mladí lidé experimentující s THC a jinými drogami neinjekčním způsobem (již staří nebo na hraně CS NZDM, příliš „málo“ užívající pro drogové služby). Tuto skupinu jsme pak společně podrobili zjišťování potřeb metodou akčního výzkumu (na kterém se podíleli zejména pracovníci Laxusu a Prostor Pro).

V roce 2015 proběhlo 18 společných terénů a 11 schůzek pracovní skupiny.

3. fáze: začátkem roku 2016 jsme se pokusili v rámci celodenního setkání členů skupiny (terénních pracovníků činných v přímé práci a vedoucích zastoupených služeb) o posun a rozvoj skupiny od monitoringu k další profilaci činnosti skupiny. Tady bohužel nedošlo ke shodě všech členů v oblasti konkrétní práce s oslovenou CS, upustili jsme tedy od záměru tvorby nové jednotné metodiky a konkrétní podoby práce s CS. Došli jsme ke specifikaci 3 hlavních činností MOMS, na kterých jsme se shodli a rozhodli se jim nadále věnovat:

- 1) Nezúčastněný monitoring lokalit (vyhledávání „zajímavých“ lokalit, monitoring těch již „vytipovaných“, sledování potenciální CS)
- 2) Odkazování (kontaktování, zjišťování potřeb a odkazování na relevantní služby)
- 3) Akční výzkum (výzkum – hodnocení – intervence)

Během roku 2016 prošla skupina poměrně velkou obměnou pracovníků, ale rozrostla se o nové členy (organizace Aufferi a Oblastní charitu – Dům Matky Terezy – středisko sociálních služeb pro lidi bez domova a další služba Salingeru – KC ZIP, jejichž pracovníci se zapojili do činnosti MOMS jako její ostatní členové).

V roce 2016 proběhlo 25 společných terénů a 13 schůzek pracovní skupiny.

3) MOMS dnes:

V posledních 2 letech se skupina orientuje především na sdílené terény a monitoring lokalit, vyměňování zkušeností. Při společných setkáních se řeší různá témata, skupina aktivně zachytává různé problémové oblasti a snaží se k nim odborně vyjadřovat (např. sociální bydlení v HK, spolupráce s asistenty prevence kriminality, pracovní jednání se zástupci Úřadu práce, aktivita v rámci Týmu pro děti a mládež). Skupina tak klade důraz na vzájemnou informovanost, provázanost a následně efektivní práci v terénu.

V minulém roce jsme zaznamenali nárůst různých cílových skupin sociálních služeb v obchodních domech. Jedná se především o děti a mládež, lidé užívající návykové látky a lidi bez domova. Díky pravidelnému monitoringu mohou služby na tuto situaci rychle a včas reagovat. V rámci komunitního plánování jsme na tuto situaci upozornili i zástupce dalších organizací a město Hradec Králové. V roce 2017 proběhlo 16 společných terénů a 9 schůzek pracovní skupiny.

Po vyhodnocení společných monitorovacích terénu z roku 2017 jsme si pro letošní rok vytipovali lokality, kde z našeho pohledu buď dochází k nárůstu různých sociálně patologických jevů, anebo se jedná o lokality, o kterých téměř nic nevíme. Na tyto dvě oblasti se v letošním roce zaměří náš společný monitoring. Na konci minulého roku došlo ke změně v zaznamenávání zjištěných informací. Záznamové listy tvoříme na předem definované lokality, ve kterých se pohybujeme. Díky tomu lze pozorovat změny ve stejných lokalitách, pohyb stejných osob apod.

V letošním roce se dále zaměřujeme na téma sociálního bydlení, které je z našeho pohledu v Hradci Králové řešeno nedostatečně a na velmi omezené rovině. Služby zapojené do MOMS se zapojili také do letošního prvního ročníku Noci venku, která se bude konat v listopadu. Rádi bychom upozornili veřejnost na širokou problematiku bydlení a možnosti jejího řešení.

Na konci roku 2017 došlo ke zhodnocení činnosti MOMS a skupina se domluvila pro rok 2018 na těchto bodech:

- 1) MOMS bude pravidelně uskutečňovat společné monitoringy v předem vytipovaných lokalitách v Hradci Králové – v souvislosti s tím došlo i ke změně zaznamenávání společných terénů, ke změně vyhodnocování rizikovosti jednotlivých lokalit. Bude tak efektivně a včas reagovat na potřeby, rizikové oblasti a změnu v lokalitách.
- 2) V roce 2018 bude skupina aktivně upozorňovat na nedostupné bydlení v Hradci Králové pro různé cílové skupiny (zapojení do Noci venku, oslovení politických zástupců ve městě, snaha zařadit sociální bydlení do komunitního plánu města ad.)

Skupina se během tohoto hodnocení shodla, že primárním cílem je mít dobře zmapovaný stav ve městě, včas zachytit změny v obci, a ještě rychleji na ně reagovat (ať tlakem na město, upozorňováním na komunitním plánování, nebo rozšířením nabídky služeb jednotlivých organizací). Skupina to v současné době považuje za dostatečný cíl – efektivní společná terénní práce, monitoring rizikových oblastí a vytipovaných lokalit a včasná reakce na situaci v nich.

4) Základní pravidla skupiny a její praktické fungování:

Vzhledem ke změně profilování skupiny, ke změně její aktivity, cílů a nastavení, docházelo i proměně pravidel. V současnosti se členové skupiny řídí těmito pravidly:

Pravidla členství:

- aktivním členem skupiny MOMS se může stát pouze taková organizace, která provozuje terénní služby ve smyslu přímé práce na ulici (monitoring lokalit, kontaktování CS v lokalitě);
- organizace, která je členem, zvolí 1 svého zástupce – kontaktního pracovníka, který zastupuje organizaci ve skupině MOMS (pracovní setkání, společný terén);
- o účasti ve skupině rozhodují stávající členové na základě většinového hlasování – zájemce se ve skupině představí, sdělí očekávání a možný přínos pro „svoji“ organizaci a skupinu MOMS).

Provozní pravidla:

- skupina má svého koordinátora, ten je volen členy skupiny na základě svého dobrovolného přihlášení o tuto pozici;
- koordinátor MOMS má pravomoc delegovat úkoly na ostatní členy MOMS;
- skupina se pravidelně setkává na pracovních setkáních skupiny v rozmezí cca 6-8 týdnů;
- členové skupiny se domluví a uskuteční min. 3 společné terény v rozmezí 6 týdnů (mezi pracovními setkáními);
- každý člen skupiny má povinnost účastnit se pravidelně pracovních setkání skupiny a sdílených terénů, včetně plnění administrativních úkonů (záznamy z monitoringu), v případě, že se nemůže dostavit, tak posílá omluvu koordinátorovi skupiny;
- vedoucí domovských organizací mohou dle potřeby navštěvovat pracovní setkání MOMS, vždy se předem nahlásí koordinátorce;
- 1 x ročně probíhá evaluace činnosti skupiny (zhodnocení je následně prezentováno i na komunitním plánování města, na zhodnocení zároveň navazuje stanovení cílů skupiny pro následující rok).

Pravidla v přímé práci:

- monitorujeme, tzn., chceme vidět, ne tolik „být viděni“;
- v případě kontaktu – vedení přebírá ten z dvojice, komu je kontaktovaná osoba nejbližší (z hlediska cílové skupiny, příp. lokality, kde běžně působí), stejným pravidlem je i klient evidován;
- v případě kontaktu pracovníci zjišťují potřeby potencionálního klienta a odkazují na relevantní návazné služby;
- chráníme anonymitu klientů a uzavíráme mezi sebou ústní dohodu o mlčenlivosti.

V roce 2017 nedošlo ke kontaktování osoby. Skupina se zaměřila na monitorování bez oslovování. Zároveň si předáváme informace o pohybu osob všech cílových skupin, takže pracovník, který je nejhodnějším pro oslovení osob v terénu se do daného místa vrací i za svou organizaci.

Propojenost nízkoprahových služeb

V rámci MOMS dochází k systematickému monitorování předem vytipovaných a na schůzce předem určených lokalit tak, aby všechny části města byly v rámci terénu pravidelně monitorovány. Taktéž jsou lokalizovány oblasti vyžadující zvýšenou pozornost, je zde tedy nutné častější monitorování a do těchto lokalit je také více směřována práce domovských organizací. Členové monitorovací skupiny se setkávají v pravidelných intervalech (6–8 týdnů) na společných schůzkách, na kterých dochází ke sdílení informací z monitorovacích terénů, ale taktéž ke sdílení aktualit z domovských organizací, typy na zajímavé lokality. Četnost monitorovacích terénů je odvislá od časové kapacity jednotlivých členů skupiny, avšak vize skupiny směřuje k tomu, aby mezi jednotlivými schůzkami proběhlo terénů, co nejvíce (min. 3 v rozmezí 6 týdnů). Z každého proběhlého terénu je zhotoven záznamový list, který popisuje situaci v dané lokalitě, výskyt potencionální cílové skupiny a jiné zajímavosti, které předurčují frekvenci působení skupiny v této lokalitě, případně započítí působení konkrétní sociální služby dle druhu cílové skupiny.

5) MOMS a Komunitní plánování Města Hradec Králové

Mezioborová monitorovací skupina vznikla s jasným účelem – zkvalitnit práci v Hradeckém terénu a vyplnit tak prázdné místo v poskytování služeb. Účel vzniku MOMS velmi úzce souvisí i s jedním z cílů Komunitního plánování města Hradce Králové – *Nastavit systém terénní práce pro osoby ohrožené sociálním vyloučením*. Tento cíl je součástí 5. plánu rozvoje sociálních a souvisejících služeb města Hradec Králové na období 2016–2018. A co to znamená pro samotnou skupinu? V první řadě fakt, že město vnímá smysluplnost práce v terénu a podporuje ji. V druhé řadě vzniká MOMS pravidelný prostor v rámci schůzek pracovních skupin komunitního plánování pro sdílení informací z terénů, vytipování lokalit a cílových skupin, snadnější odkazování na další služby. Díky tomu informace přirozeně plynou, a to nejen v rámci členských zařízení skupiny, ale i dále do ostatních služeb a návazné sítě. MOMS pravidelně představuje svou činnost a pokroky, a svým fungování přispívá k nastavování systému terénní práce v Hradci Králové. Zároveň to pro skupinu znamená i určitý tlak – to znamená, že skupina se nemůže jen tak rozhodnout svoji činnost ukončit.

6) Kritické zhodnocení činnosti MOMS:

Silné stránky:

- sdílení zkušeností terénních pracovníků různých CS;
- osobní kontakty a lepší možnost odkazování i v rámci naší běžné činnosti;
- větší vliv při prosazování zájmů směrem k donátorům (napojení na KP MMHK);
- existuje větší možnost rychleji upozorňovat na rizika v jednotlivých lokalitách ve městě (v rámci MOMS, na KP MNHK – informace se tak dostávají k širokému spektru služeb);
- vzájemná podpora mezi členy skupiny při prosazování některých zájmů (např. terénní práce v obchodních domech, sociální bydlení);
- kombinace různých terénních přístupů a poznávání jejich specifíků;
- flexibilita skupiny – když něco zachytíme, hned na to reagujeme, nemusíme o tom několik měsíců mluvit (např. zaregistrovali jsme značný posun v terénu směrem do obchodních domů, některé naše monitoringy se tedy zaměřili na mapování právě této situace, informace se následně přenesli do domovských organizací a ty na to reagovali svými službami.);
- profilace cílů skupiny (po letech vývoje došlo k ustálení cílů skupiny a shodě členů);
- propojenost s KP MMHK (zejména PS Nouze);
- řešení problematiky specifické pro terén – uskutečňují se pracovní jednání, která se týkají terénních služeb (není tedy relevantní setkání uskutečňovat v rámci jiných skupin- např. komunitního plánování) - myslím např. setkání s APK, ÚP apod.;
- kombinace pracovníků přímé práce a vedoucích pracovníků (vidění věcí z více pohledů, pracovník přímé práce může přinést jiný pohled na věc než vedoucí a naopak, tedy vzájemně obohacující).

Slabé stránky:

- poměrně vysoká fluktuace pracovníků – tím je pak bržděn rozvoj skupiny (kombinace zkušených pracovníků a nováčků – potřeba vzájemného přizpůsobování se);
- není zcela vyspecifikovaná vize (*resp. v tomto základu jsme všichni jednotní: MOMS zná město HK, pravidelně se pohybuje v terénu, dokáže včas zachytit měnící se podmínky, místa, skupiny – lze pak zajistit rychlejší reagování služeb, a tak působí preventivně*);
- finančně nijak nezajištěno – díky tomu se činnost skupiny a společné terény realizují na úkor služby (v časech pracovní doby své služby);
- nízký počet sdílených terénů (dobrovolnost – pracovníci pak pracují na úkor své práce/služby, terénů by jinak mohlo být více, aby bylo mapování zcela efektivní (v tuto chvíli minimální rovina, proto, aby byla služba pro obec efektivní).

Most má vždy dva konce

Práca s mládežou ohrozenou radikalizáciou a extrémizmom

Mgr. Peter Kulifaj

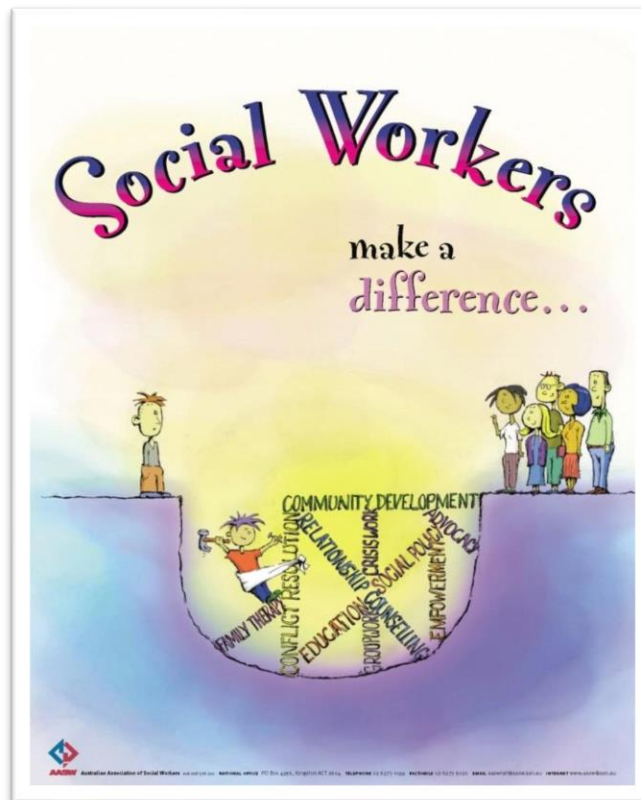
Mládež ulice

peter@mladezulice.sk

0903184253

www.mladezulice.sk

Prečo sa touto otázkou zaoberať?

ale...

<https://www.youtube.com/watch?v=Fff7FTviQnw&list=PLA12BA16284B4BD86>

0:30 – 1:35

3:50 – 4:50

AKO začať (ešte skôr, ako skutočne začneme)?

Pôsobenie SP na štadiónoch

Pôsobenie SP v radikálnych skupinách

**Otvorenie diskusie o možnostiach
Socialnej práce s cieľovými skupinami**

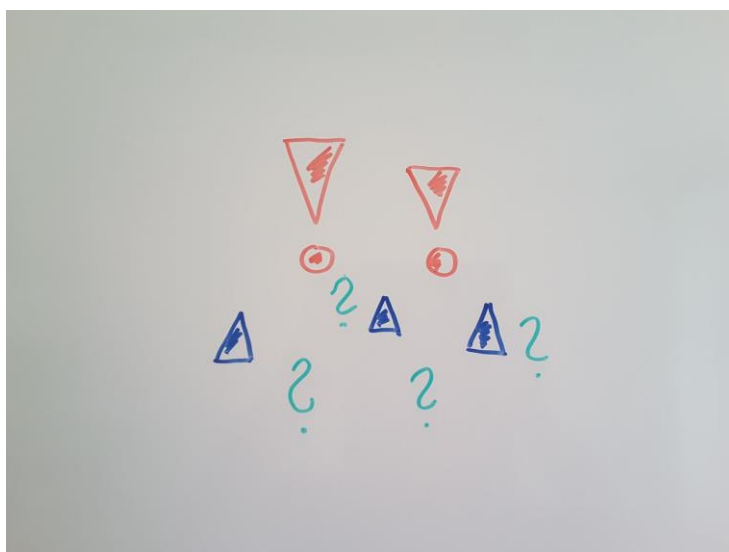

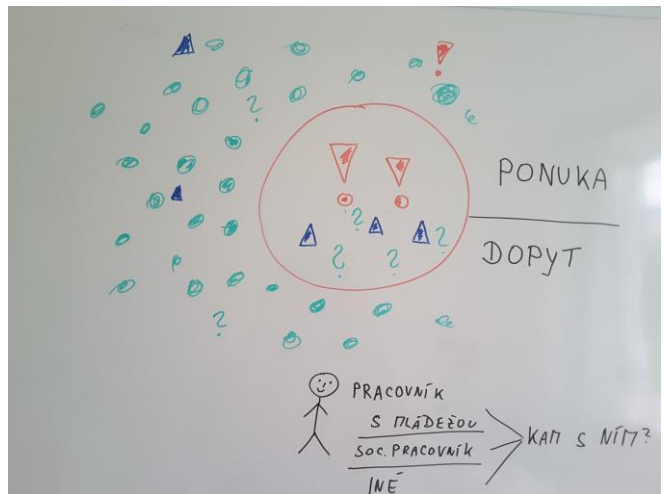
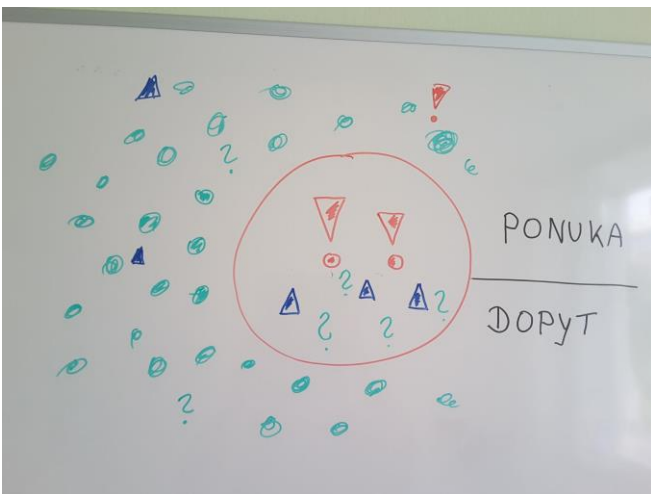
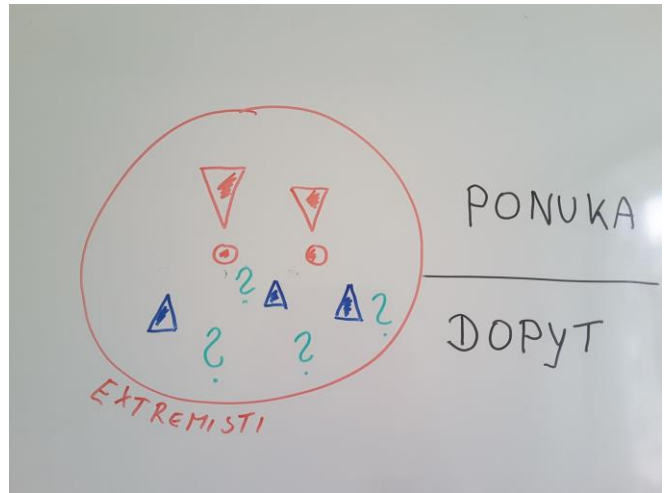
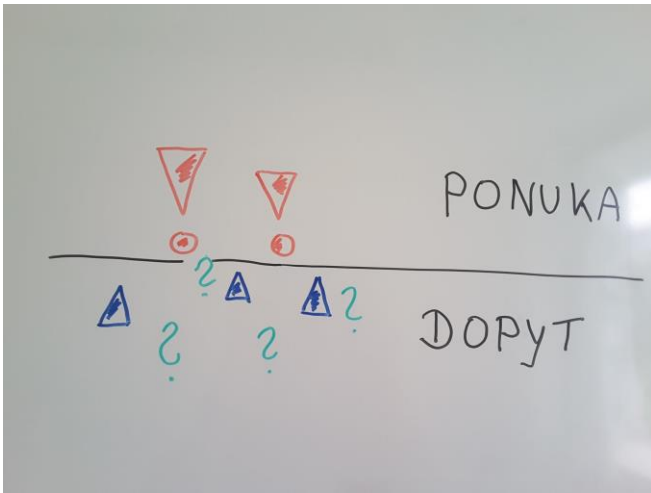
Využitie zahraničných skúseností

Testovanie práce s mladistvými odsúdenými

AKÁ je dynamika týchto skupín?

ČO teraz s tým?

Aktuálne výzvy (aby sme sa posunuli ďalej)

- Ujasnenie si role sociálneho pracovníka/pracovníka s mládežou vo vzťahu k cieľovej skupine
- Nájsť prvých priekopníkov (ľudí aj organizácie), ktorí začnú pôsobiť priamo v teréne
- Presvedčiť štátnu správu, ako na to ísť „odborné“ (rozlíšiť medzi preventívnou a represívnou stránkou veci)
- Získať podporu akademickej obce – príležitosť pre aplikovaný výskum + výučbu na školách
- Získať ešte viac zahraničných skúseností
- Uvedomovať si našu zodpovednosť vo vzťahu k spoločnosti (kto iný má, byť iniciátorom inovácií a zmien)

Některé aspekty aplikace úmluvy o právech dítěte v nízkoprahových sociálních službách

Mgr. Adam Křístek, právník
působí v Poradně pro občanství/Občanská a lidská práva, z. s., na Ministerstvu práce a
sociálních věcí; člen Výboru RVPL pro práva dítěte

Anotace

Cílem příspěvku je stručně seznámit účastníky s praktickými otázkami, které vyplývají z aplikace zásady nejlepšího zájmu dítěte a s tzv. participačními právy dítěte podle Úmluvy o právech dítěte, a to s ohledem na aktuální výkladové materiály Výboru pro práva dítěte OSN. Jde především o Obecný komentář č. 14 K právu dítěte na uplatňování jeho nejlepšího zájmu jako předního hlediska (2013) a č. 21 O dětech ulice (2017). Na základě těchto základních lidskoprávních východisek bude podán výklad k právní způsobilosti nezletilých, zejména pak mladistvých. A to jednak ve smyslu občanského práva obecně, jednak zvláště ve vztahu k závazkům vyplývajícím ze smlouvy o poskytnutí sociální služby podle § 91 zákona č. 108/2006 Sb., o soc. službách.

Základní legislativní východiska

- **Čl. 10 Ústavy**

Vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána, jsou součástí právního řádu; stanoví-li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva.

- **Čl. 1, čl. 3 odst. 1 Listiny základních práv a svobod**

Lidé [bez ohledu na věk!] jsou svobodní a rovní v důstojnosti i v právech. Základní práva a svobody jsou nezadatelné, nezcizitelné, nepromlčitelné a nezrušitelné.

Základní práva a svobody se zaručují všem bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického či jiného smýšlení, národního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení [tedy: i bez ohledu na věk!].

- **Čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte**

Zájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárnyými orgány.

- **Čl. 5 Úmluvy**

Státy... se zavazují respektovat odpovědnost, práva a povinnosti rodičů ..., zákonných zástupců nebo jiných osob právně odpovědných za dítě, které směřují k zabezpečení jeho orientace a usměřování při výkonu práv podle úmluvy v souladu s jeho rozvíjejícími se schopnostmi.

- **Čl. 12 odst. 1 Úmluvy**

Státy... zabezpečují dítěti, které je schopno formulovat své vlastní názory, právo tyto názory svobodně vyjadřovat ve všech záležitostech, které se jej dotýkají, přičemž se názorům dítěte musí věnovat patřičná pozornost odpovídající jeho věku a úrovni.

- **§ 2 odst. 1 občanského zákoníku**

Každé ustanovení soukromého práva lze vykládat jenom ve shodě s Listinou základních práv a svobod a ústavním pořádkem vůbec, se zásadami, na nichž spočívá tento zákon, jakož i s trvalým zřetelem k hodnotám, které se tím chrání. Rozejde-li se výklad jednotlivého ustanovení pouze podle jeho slov s tímto příkazem, musí mu ustoupit.

- **§ 2 odst. 2 věta posl. zákona o soc. službách**

Sociální služby musí být poskytovány v zájmu osob a v náležitě kvalitě takovými způsoby, aby bylo vždy důsledně zajištěno dodržování lidských práv a základních svobod osob.

- **§ 88 písm. c) zákona o soc. službách**

Poskytovatelé sociálních služeb jsou povinni vytvářet při poskytování sociálních služeb takové podmínky, které umožní osobám, kterým poskytují sociální služby, naplňovat jejich lidská i občanská práva.

- **§ 53 zák. o soc. službách:**

Cílem služeb sociální prevence je napomáhat osobám k překonání jejich nepříznivé sociální situace a **chránit společnost před vznikem a šířením nežádoucích společenských jevů.**

???

Jedná se o deklaratorní teleologické ustanovení, které není dále blíže provedeno žádným konkrétním právním instrumentem, právní povinností či oprávněním.

Důvodová zpráva z r. 2006: Ustanovení charakterizuje základní cíle služeb sociální prevence. V rámci služeb sociální prevence jsou **rovněž realizovány probační programy pro mladistvé nebo probačně resocializační programy uložené soudem**, popřípadě rozhodnutím státního zástupce. Programy zahrnují obecně prospěšnou činnost, vzdělávací, doškolovací a rekvalifikační služby nebo jiné vhodné programy určené k rozvíjení sociálních dovedností a osobnosti klienta.

Autentický výklad Úmluvy

- *Úmluva zaručuje, že dítě je svébytným jedincem a držitelem lidských práv. Dítě není majetkem rodičů, státu a není obyčejným objektem, o který je nutné se starat. V tomto duchu článek 5 vyžaduje, aby rodiče (případně členové širší rodiny nebo komunity) dítěti zajistili vhodné vedení způsobem, který bude konzistentní s jeho rozvíjejícími se schopnostmi. Tím také umožní dítěti čerpat práva uznaná Úmluvou.*
- **(Obecný komentář VPD OSN č. 8 /2006/ Právo dítěte na ochranu před tělesnými tresty a dalšími krutými nebo ponižujícími formami trestu; 47)**
- *Článek 12 Úmluvy o právech dítěte (dále jen Úmluva) je unikátním ustanovením v paktu o lidských právech. Dotýká se právního a sociálního statutu dětí, které sice nemají plnou autonomii dospělých, ale na druhé straně mají svá práva. (Obecný komentář VPD OSN č. 12 Právo dítěte být slyšeno; 1)*
- *Článek 12 stanoví, že dítě má práva ovlivňovat záležitosti, které se týkají jeho života, a nejedná se pouze o práva odvozená od jeho zranitelnosti (právo na ochranu) nebo závislosti na dospělých (právo na péči). Úmluva stanoví, že dítě je poživitelem práv. (tamtéž, 18)*
- *Smluvní strany zajistí právo být vyslechnuto každému dítěti, „které si dokáže utvořit vlastní názor“. Tato formulace by neměla být považována za limitující. Jedná se o vyjádření povinnosti smluvních států zajistit dítěti podmínky k vytvoření co možná nejvíce autonomního názoru. To znamená, že smluvní státy nemohou vycházet z předpokladu, že dítě je neschopné si vytvořit vlastní názor. Je tomu právě naopak, smluvní státy by měly předpokládat, že dítě má schopnost vyjádřit vlastní názor (Tamtéž; 20)*

- *K názorům dítěte musí být „přihlédnuto způsobem odpovídajícím jeho věku a vyspělosti“. Tato formulace odkazuje na schopnosti dítěte, které je nutno posoudit za účelem přisouzení správné váhy jeho názorům... (Tamtéž; 27)*
- *Prostřednictvím ustanovení o přihlednutí odpovídající věku a vyspělosti článek 12 říká, že při posuzování důležitosti názoru dítěte nelze brát v potaz pouze jeho věk. Úroveň pochopení neroste s biologickým věkem u všech dětí stejně. ... Z tohoto důvodu je nutné názory dítěte posuzovat případ od případu. Úroveň vyspělosti odpovídá schopnosti chápat a domyslet důsledky rozhodnutí v dané záležitosti, a proto je třeba ji při posuzování schopností dítěte brát v úvahu. Definice úrovně vyspělosti je velmi obtížná záležitost. (Tamtéž; 28, 29)*
- *Cílem konceptu nejlepšího zájmu dítěte je zajistit plný a účinný výkon všech práv obsažených v Úmluvě a všestranný rozvoj dítěte. Výbor již upozornil na to, že „úsudek dospělé osoby ohledně nejlepšího zájmu dítěte nesmí převážet nad povinností respektovat všechna práva dítěte vyplývající z Úmluvy.“ Výbor dále připomíná, že není stanovena hierarchie práv zakotvených v Úmluvě; všechna práva obsažená v Úmluvě jsou v „nejlepším zájmu dítěte“ a žádné právo nelze dítěti odeprít na základě negativního výkladu nejlepšího zájmu dítěte. (Obecný komentář VPD OSN č. 14 K právu dítěte na uplatňování jeho nejlepšího zájmu jako předního hlediska /2013;/ 4)*
- *Výbor zdůrazňuje, že nejlepší zájem dítěte je tříložkový koncept: Hmotné právo / Základní zásada interpretace práva / Procesní pravidlo*
- *Hodnocení nejlepšího zájmu dítěte musí zahrnovat respektování práva dítěte svobodně vyjadřovat své názory a jeho názorům musí být přikládána náležitá váha ve všech otázkách týkajících se tohoto dítěte... zdůrazňuje neoddělitelný vztah mezi článkem 3 odstavcem 1 a článkem 12. Tyto dva články se vzájemně doplňují: cílem prvního z nich je realizovat nejlepší zájem dítěte, a druhý poskytuje metodiku pro naslouchání názorů dítěte nebo dětí a jejich začlenění do všech otázek týkajících se dítěte, včetně hodnocení jeho nejlepšího zájmu. Článek 3 odstavec 1 nemůže být správně použit, pokud nejsou splněny požadavky článku 12. Obdobně článek 3 odstavec 1 upevňuje funkčnost článku 12 tím, že podporuje nezbytnou roli dětí při všech rozhodnutích, která ovlivňují jejich život. (tamtéž; 43)*
- *Při určování nejlepšího zájmu dítěte a práva být slyšen je nutno brát v úvahu rozvíjející se schopnosti dítěte (čl. 5). Výbor již stanovil, že čím více dítě ví, čím více toho prožilo a čím více věcem rozumí, tím více musí rodič, opatrovník nebo jiné osoby právně za něj odpovědné změnit své vedení a poučování do připomínek a rad, a později do výměn názorů rovného s rovným. Obdobně jak dítě dospívá, mají jeho názory vzrůstající váhu při hodnocení jeho nejlepšího zájmu. Kojenci a hodně malé děti mají stejná práva jako všechny děti na posouzení svého nejlepšího zájmu, i když ještě neumějí vyjadřovat své názory nebo samostatně jednat tak jako starší děti. (tamtéž; 44)*
- *Jakékoli rozhodnutí, které nebere na zřetel názor dítěte, nebo nepřikládá jejich názorům dostatečnou váhu dle jejich věku a vyspělosti, nerespektuje možnost dítěte nebo dětí ovlivnit určení jejich nejlepšího zájmu. (tamtéž; 53)*
- *Zatímco Úmluva se nijak výslovně na tyto děti neodkazuje, všechna její ustanovení jsou aplikovatelná na děti ulice, které zažívají porušování velké většiny článků Úmluvy. (Obecný komentář VPD OSN č. 21 o dětech ulice; 2)*
- *V předkládaném obecném komentáři je termín “děti ulice” používán k označení: (a) dětí, které jsou závislé na ulici, pokud jde o přebývání a/nebo práci”, ať již osamoceny, s vrstevníky či s*

rodinou; a (b) širší populace dětí, které formovaly silné vazby na veřejný prostor a pro které hraje ulice životně důležitou roli v jejich každodenním životě a identitě. Tato širší populace zahrnuje děti, které pravidelně, nikoli vždy, žijí a/nebo pracují na ulici, a děti, které nežijí nebo nepracují na ulici, avšak které na ulici pravidelně doprovázejí své vrstevníky, sourozence nebo rodinu. Co se týče dětí ulice, "bytím ve veřejném prostoru" je myšleno tak, že zahrnuje trávení podstatné části času na ulici a pouličních trzích, ve veřejných parcích, veřejných komunitních prostorech, náměstích a autobusových a vlakových stanicích. **(tamtéž; 4)**

- K dětem ulice existují rozdílné přístupy, často v kombinaci. Zahrnují přístup založený na právech dítěte, opatrovnický [welfare] přístup, zahrnuje "záchranu" dětí, které jsou vnímány jako objekt nebo oběť ulice a v němž jsou rozhodnutí činěna pro dítě bez vážného zohlednění jeho nebo jejich názorů; a represivní přístup, v němž je dítě vnímáno jako delikvent. Opatrovnický a represivní přístup nevnímají dítě jako nositele práv a vyústují v nucené přemístění dětí z ulice, které dále porušuje jejich práva. Tvrdit, že opatrovnický a represivní přístup jsou v nejlepším zájmu dítěte neznamená, že jsou založeny na právech. Při aplikaci Úmluvy je stěžejní používat přístup založený na právech dítěte. Viz Obecný komentář č. 13 (2011) o právu dítěte na svobodu před všemi formami násilí, odst. 59, a č. 14 (2013) o právu dítěte na zohlednění jeho nejlepšího zájmu jako předního hlediska. **(tamtéž; 5)**
- V přístupu založeném na právech dítěte je proces realizace práv dítěte stejně důležitý, jako výsledek. Přístup založený na právech dítěte zajišťuje respekt k důstojnosti, životu, přežití, pohodě [well-being], zdraví, rozvoji, participaci a zákazu diskriminace dítěte jak nositele práv. **(tamtéž; 10)**
- Podle UNICEF je přístupem založeným na právech dítěte takový, který: (...) c) buduje schopnost dětí jako nositelů práv se těchto svých práv domáhat i jejich schopnost nositelů povinností plnit své závazky. **(tamtéž; 11)**
- Výbor má za to, že strategie a iniciativy, které si osvojí přístup založený na právech dítěte, naplňují hlavní kritéria dobré praxe, a to bez ohledu na úroveň či kontext. Děti ulice jsou často nedůvěřivé k tomu nechat dospělé intervenovat do svých životů. Zneužívající zacházení ze strany dospělých ve společnosti, které se jim dostalo, je přivedlo k tomu, že nejsou ochotny vzdát se své těžko získané, byť omezené, autonomie. Tento přístup plně respektuje jejich autonomii a podporuje je v nacházení alternativ k tomu být závislý na ulici. **(tamtéž; 12)**
- Přímá diskriminace zahrnuje nepřiměřené přístupy politik zaměřené na „potření bezdomovectví“, které staví na represivních opatřeních zaměřených na předcházení žebrotě, poflakování se, potulce, útekům či chování nezbytných pro přežití, např. ve formě kriminalizace statusových deliktů, pročešávání ulic nebo "razií", a cíleného násilí, obtěžování a vydírání policií. **(tamtéž; 26)**
- Intervence je pro děti ulice nejprínosnější, pokud se tyto děti samy podílejí na posouzení svých potřeb, návrhu řešení, přizpůsobování strategií a jejich naplňování spíše, než pokud jsou viděny jako objekty, pro které je rozhodnutí činěno za ně. **(tamtéž; 33)**
- Výbor již dříve rozpracoval princip rozvíjejících se kapacit dítěte: čím více dítě ví, čím více má zkušeností a čím více rozumí, tím více se rodič nebo právní opatrovník mění z toho, kdo dítě vede a usměrňuje, v toho, kdo dítěti věci připomíná a kdo mu radí a později, kdo s dítětem věci sdílí na rovném základě. **(tamtéž; 35)**

- *Pro děti ulice bez primárních nebo blízkých pečovatelů plní roli faktického pečovatele stát, který je podle článku 20 povinen zajistit náhradní péči dětem dočasně či trvale zbaveným svého rodinného prostředí. Typy péče zahrnují: praktickou a mravní podporu dětí ulice prostřednictvím důvěryhodného dospělého streetworkera nebo prostřednictvím vrstevnické podpory, bez vyžadování či nucení dětí vzdát se svých vazeb na ulici a/nebo se přestěhovat do náhradního ubytování; drop-in center a komunitních/sociálních center; denních center; dočasná pobytová péče ve skupinových domovech; pěstounská péče; opětovné sloučení rodiny; a nezávislé bydlení nebo možnosti dlouhodobé péče, včetně, nikoli však výlučně, osvojení. Zbavení osobní svobody, např. v zajišťovacích celách nebo uzavřených centrech, není nikdy formou ochrany. (tamtéž; 44)*

Lidská důstojnost

- Základní princip i kategorie **práva i sociální práce**
- Především nálezy Ústavního soudu IV. ÚS 412/04, II. ÚS 2268/07, I. ÚS 557/09, I. ÚS 1586/09, Pl. ÚS 1/12
- Vylučuje, aby s člověkem bylo zacházeno jako s předmětem, s druhově zaměnitelnou veličinou
 - „S člověkem nelze manipulovat jako s věcí.“ (vysloveno v kontextu práv osob se zdravotním postižením; IV. ÚS 412/04)
 - „Lze dovodit, že člověk tak bývá netoliko objektem společenských "poměrů", ale stává se i objektem práva, je-li nucen podrobovat se mu zcela při jeho interpretaci a aplikaci, tj. bez zohlednění jeho individuálních zájmů, resp. základních práv.“ (vysloveno v kontextu práv osob se zdravotním postižením; IV. ÚS 557/09)
- Součást kvality člověka, jeho lidství (IV. ÚS 412/04)
- Nadpozitivní hodnota, která je vedle svobody a spravedlnosti (vlády práva), součástí materiálního jádra Ústavy
 - „Respekt a ochrana lidské důstojnosti a svobody je nejvyšším a nejobecnějším účelem práva.“ (II. ÚS 2268/07)
- **Veškerá sociální práce by měla směřovat k ochraně lidské důstojnosti** a nebyť naopak nástrojem jejího potlačování

*Zákaz nucených prací směřuje **k ochraně lidské svobody a důstojnosti**, a to v jejich samotné podstatě. **Možnost jednotlivce rozhodnout se**, jaké profesi, zaměstnání nebo jiné činnosti věnuje svůj čas a úsilí, a především, jakým způsobem bude získávat prostředky ke svému živobytí, představuje garanci jeho svobodné sféry v oblasti, která má zásadní význam pro rozvoj jeho osobnosti a v mnoha směrech podstatným způsobem ovlivňuje všechny stránky jeho života. Jde o možnost jeho vlastní seberealizace, možnost uvážit, jaká činnost jej bude naplňovat a co sám může v tomto směru nabídnout. V neposlední řadě jde ale i **o možnost každého mít ve vlastních rukou své místo ve společnosti** a požívat respekt ze strany těch, již tvoří jeho širší nebo blízké okolí. Bylo by samozřejmě iluzorní se domnívat, že rozhodování o tom, zda vykonávat určitou práci nebo nikoliv, je prosté dalších vlivů a že i svobodný projev vůle v tomto směru nemůže být u konkrétní osoby „vynucen“ okolnostmi situace. Podstata tohoto zákazu ale míří jinam.*

Nelze ji spatřovat v bránění jednotlivci, aby **se vši odpovědností** zvažoval své potřeby a přizpůsoboval jim své jednání, např. tím, že přijme práci, o kterou by sice jinak neměl zájem, ale vzhledem ke své aktuální finanční situaci má za to, že ji přijmout musí. To, vůči čemu zákaz směřuje, je právě **vyloučení možnosti učinit takovéto vážné a svobodné rozhodnutí**. Jak bylo uvedeno výše, rozhodnutí se pro výkon určité pracovní činnosti může mít zásadní vliv na život jednotlivce, přičemž stejný dopad je třeba přiznat i stavu, kdy toto rozhodnutí již není v jeho dispozici, nýbrž mu je nařízeno a je na něm vynucováno. V závislosti na obsahu předmětné povinnosti je tím totiž rozhodováno i o tom, **jak a kde stráví významnou část svého času, jakému povolání se bude muset věnovat** a jakou za to dostane odměnu, která bude muset být rovněž stanovena autoritativně. Všechny tyto skutečnosti přitom **jsou nebo mohou být významné pro soukromý a rodinný život dotčeného jednotlivce, pro jeho životní úroveň, případně i společenskou prestiž, a v neposlední řadě i pro jeho vlastní pocit uspokojení**. Takovýto stav a případně nerovné postavení, které by ve vztahu k jiné – určitým opatřením nedotčené – skupině osob mohlo v této souvislosti vzniknout, jím přitom může být vnímáno **jako ponižující a oprávněně tak vyvolávat otázku, zda jím není zasažena jeho lidská důstojnost**.

(nález sp. zn. I. ÚS 1/12 – veřejná služba)

Autonomie jednotlivce

Nezbytnost respektu k autonomnímu prostoru jednotlivce

- *Jednotlivec a jeho svobodné jednání mají totiž v materiálním právním státě vždy prioritu před státní mocí realizovanou zákonem. Svobodná sféra jednotlivce a její bezprostřední ústavní garance v podobě vymahatelného subjektivního práva jsou condiciones sine qua non materiálního právního státu, který je vystavěn na účtě k základním právům jednotlivce (...). (Pl. ÚS 9/15).*

Veškerá sociální práce by měla směřovat k ochraně lidské důstojnosti a nebyť naopak nástrojem jejího potlačování.

Některé příklady aplikace Úmluvy z komparativního pohledu

Postupně nabývaná autonomie dítěte je konceptem plně respektovaným i v zahraničí – např. Nejvyšší soud Kanady; případ 14 leté dívky, která chtěla odmítnout transfúzi; AC v. Manitoba (Director of Child and Family Services), 2009 SCC 30, [2009] 2 S. C. R. 181)

- *V některých případech bude soud nevyhnutelně přesvědčen o vyspělosti dítěte natolik, že **se princip blaha dítěte dostane do konfliktu s principem autonomie dítěte a přání dítěte zde budou působit jako kontrolní faktor**. Pokud je soud, po pečlivé a sofistikované analýze schopnosti dospívajícího realizovat svou vyspělost a činit nezávislé úsudky, **presvědčen o tom, že u dítěte byl dosažen nezbytný stupeň vyspělosti, nelze podle mého názoru než respektovat názory dospívajícího**.*
- *Dospívající mají jasný zájem na tom činit autonomní rozhodnutí v rozsahu, který jim jejich vyspělost umožňuje. A společnost má tomu korespondující zájem na tom, aby byl posilován potenciál dítěte jednat samostatně tím, že rozhodnutím dítěte bude přikládat váhu odpovídající jeho rozvíjející se vyspělosti. Za tímto účelem by „paternalismus měl být vždy snížen na minimum a pečlivě odůvodněn“.*

Sociální práce je na praxi založená profese a vědní disciplína, která podporuje sociální změnu, růst, soudržnost, podporuje zplnomocňování a osvobození člověka. Principy sociální spravedlnosti, lidských práv, společenské odpovědnosti a respektu k jinakosti jsou pro sociální práci klíčové. Sociální práce, s využitím poznatků z teorie sociální práce, společenských věd, věd o člověku a znalostí místních podmínek, napomáhá lidem a společenským strukturám zaměřit se na životní možnosti a zlepšení životních podmínek.

(definice z konference v Melbourne pořádané v červnu 2014 IFSW a IASSW)

Společnost musí být ochotná **tolerovat velmi různé standardy rodičovství**, včetně [rodičovství] excentrického, sotva adekvátního či nekonzistentního. Z toho vyplývá, že děti budou mít nevyhnutelně jak velmi rozdílné zkušenosti se svými rodiči, tak [budou zažívat] nerovné důsledky z toho vyplývající. To znamená, že některé děti budou zažívat znevýhodnění a újmu, zatímco jiné budou prospívat v milující atmosféře bezpečí a emocionální stability. Toto jsou důsledky naší omylné humanity a **není úkolem státu ušetřit děti všech důsledků defektního rodičovství**. To by jednoduše nebylo jakkoli proveditelné.

Re L (Care: Threshold Criteria) [2007] 1 FLR 2050, High Court of England and Wales

The Christian Institute and others (Appellants) v. The Lord Advocate (Respondent) (Scotland), rozsudek Nejvyššího soudu Spojeného království (Supreme Court of the United Kingdom) ze dne 28. 7. 2016, [2016] UKSC 51 (<https://www.supremecourt.uk/cases/uksc-2015-0216.html>)

- Existuje zde nerozdělitelné pouto mezi ochranou rodiny a ochranou základních svobod v liberálních demokraciích. Ušlechtilý koncept článku 1 Všeobecné deklarace lidských práv, že „všichni lidé rodí se svobodní a sobě rovni co do důstojnosti i práv“, předpokládá odlišnosti. Kdybychom byli všichni stejní, nepotřebovali bychom záruku toho, že by měly být respektovány individuální odlišnosti. Soudce Barak z Nejvyššího soudu Izraele tuto myšlenku vyjádřil takto (v *El-Al Israeli Airlines Ltd v. Danielowitz* [1992-4] IsrLR 478, odst. 14): „Faktickým předpokladem je, že lidé se od sebe vzájemně liší, 'žádný člověk není zcela totožný s jiným' ... Každý člověk je si sám svým světem. **Společnost je založená na lidech, kteří se odlišují jeden od druhého. Pouze ty nejhorší diktatury usilují o vymýcení těchto odlišností.**“ Individuální odlišnosti jsou výsledkem souhry osobnosti člověka, jeho výchovy a prostředí. **Rozdílné způsoby výchovy produkují rozdílné lidi.**

Pokračování...

- **První věcí, o kterou totalitní režimy usilovaly, bylo získat děti, vzdálit je rozvratným, rozličným vlivům jejich rodin, a indoktrinovat je svým vládnoucím pohledem na svět.** Rodinám musí být dán prostor vychovávat své děti svým způsobem, v rámci určitých hranic. Jak uvedl soudce McReynolds ve svém známém stanovisku pro Nejvyšší soud Spojených států, v případě *Pierce v. Society of Sisters* 268 US 510 (1925), 534-535: „Základní teorie svobody, z níž vycházejí všechny vlády Unie, vylučuje jakoukoli obecnou moc státu standardizovat jejich děti tím, že je budou nutit přijímat pouze pokyny udělované veřejnými učiteli. **Dítě není pouhým stvořením státu; ti, kteří ho živí a vedou ho jeho osudem, mají právo, spojené s povinností, rozpoznat a připravovat ho na další povinnosti.** (...)“

Aplikace v kontextu sociálních služeb

§ 91, odst. 1 zák. o soc. službách:

- *O poskytnutí sociální služby uzavírá osoba [není omezeno věkem, např. „osoba starší 18 let“] smlouvu s poskytovatelem sociálních služeb.*

§ 91 odst. 5 zák. o soc. službách:

- *Pro uzavírání smlouvy o poskytnutí sociální služby a právní vztahy vzniklé z této smlouvy se použijí ustanovení občanského zákoníku.*

Která to ale jsou?

§ 31 ve spojení s § 892 odst. 1 obč. zák.:

- *Má se za to, že každý nezletilý, který nenabyl plné svéprávnosti, je způsobilý k právním jednáním co do povahy přiměřeným rozumové a volní vyspělosti nezletilých jeho věku.*
- *Rodiče mají povinnost a právo zastupovat dítě při právních jednáních, ke kterým není právně způsobilé.*

§ 7 ve spojení s § 574 obč. zák.:

- *Má se za to, že ten, kdo jednal určitým způsobem, jednal poctivě a v dobré víře.*
- *Na právní jednání je třeba spíše hledět jako na platné než jako na neplatné.*

„Vyspělosti nezletilých jeho věku“ -???

§ 21 ABGB (1811–1950):

- *Kdož pro nedostatek let, pro duševní vadu nebo jiné poměry nejsou způsobilí sami své záležitosti řádně spravovati, jsou pod zvláštní ochranou zákonů. Sem náležejí: děti, které ještě nedokonalý roku sedmého; nedospělci, kteří ještě nedokonalí roku čtrnáctého; nezletilci, kteří ještě nedokonalí roku [18.] svého života...*

a dále:

§ 865 ABGB

- *Kdo nemá užívání rozumu, jakož i dítě mladší sedmi let, je nezpůsobilý slib učiniti nebo jej přijmouti. Jiné osoby pak, které závisejí na otci, poručníku nebo opatrovníku, mohou sice přijmouti slib, učiněný jen k jejich prospěchu, jestliže však přejímají břímě s tím spojené nebo samy něco slibují, závisí platnost smlouvy podle předpisů daných ve třetí a čtvrté hlavě prvního dílu zpravidla na přivolení zástupce nebo i soudu.*

Jinými slovy:

- Kdo je mladší než 7 let, je k právním jednáním nezpůsobilý; jedná za něj jeho zákonný zástupce.
- Kdo dovršil 7. rok, je sám způsobilý jen k právním jednáním, které jsou výhradně k jeho prospěchu, a k uzavírání smluv, při nichž se plní hned při jejich uzavření a které jsou přiměřené jeho věku.
- Kdo dovršil 14. rok, je zásadně způsobilý ke všem právním jednáním, pokud to není zákonem zvláště zakázáno (např. významné majetkoprávní dispozice; § 36 ve spojení s § 898 obč. zák.; řízení automobilu, nákup alkoholických nápojů apod.) nebo podmíněno (*např. uzavření manželství, je-li starší 16 let, ale jen se souhlasem soudu*)
- Zájemce starší 14 let zcela jistě může uzavřít smlouvu o poskytnutí nízkoprahové sociální služby; ale vzhledem k charakteru této smlouvy „výhradně k jeho prospěchu“ může tak učinit již zájemce starší 7 let.
- Plná svéprávnost se netýká jen uzavření smlouvy, ale rovněž tak pro „právní vztahy vzniklé z této smlouvy“ (srov. § 91 odst. 5 zákona o soc. službách). Pozor: odpovědnost za škodu není smluvní odpovědnost!

Závěr

S nezletilým klientem (uživatelé sociální služby) jednáme v nízkoprahových službách z hlediska jeho právního statusu stejně, jako s klientem zletilým. Tedy jako s plně svéprávným nositelem práv. Tato jeho práva mu pomáháme plně využívat, podporujeme ho v jejich uplatňování, s plným respektem k jeho přáním a vyjádřením.

Nízkoprah/fotbákové centrum

Oliver Ladra, Jan Vališ, Jan Vondráček

Nízkoprahový klub Vrtule, Salesiánské středisko mládeže – středisko volného času, o.p.s.

Náš příspěvek by rád ukázal, jakým způsobem pracujeme s jednou z volnočasových aktivit, kterou nabízí většina klubů – **stolním fotbálem**.

Je běžné, že se v klubech využívá fotbálek při oslovování nových zájemců o službu a jako místo, kde se dá dobře vstupovat do kontaktu s klienty. Stejným způsobem se dlouhé roky využíval i u nás. První změnou, kterou jsme vyzkoušeli, bylo, že jsme stůl vzali i do začínajícího terénu. Noví klienti zkoušeli, co vše služba umí. Fotbálem na ulici jsme si získali zájem dalších mladých a stávajícím klientům ukázali, že jsme ochotni podpořit různé aktivity. Postupem času se u nás vytvořila skupinka převážně outsiderů, kteří si přes hraní stolního fotbalu utvářeli nové vztahy a zažívali jedny z prvních úspěchů. Přišlo nám dobré jejich nadšení využít pro otevírání témat osobnostního rozvoje.

Když pražské kluby oslovila Česká foosballová organizace (ČFO) s nabídkou spolupráce, začali jsme se zajímat o stolní fotbálek jako sport. V roce 2016 jsme s klienty poprvé vyrazili na Mistrovství ČR. Byla to pro ně velká zkušenost, protože se setkali s kvalitními hráči a měli možnost si vyzkoušet, že být nejlepší v klubu neznamena, mít úspěchy na otevřených turnajích. U sportovního fotbalu platí dost pravidel, pro nás byla nejzajímavější ta, která se týkala fair play, zákazu mluvení při hře a sprostých slov. Díky tomu jsme mohli snadno začít mluvit o koncentraci, sebekontrolě, hranicích a vzájemné úctě. Samozřejmě jsme se dostávali i k tomu, jak zmíněné věci mají klienti ve svých životech a jakým způsobem mohou pracovat na jejich zlepšení.

Další velký zlom přišel v roce 2017, kdy jsme od ČFO dostali nabídku vzít dva klienty na World cup do Hamburku a posílit tak juniorský reprezentační výběr. Jedná se o největší fotbalovou akci na světě, která probíhá jednou za dva roky. Díky České asociaci streetwork, která zaplatila klientům cestu a díky kontaktu od Proxima sociále na hamburský nízkoprah, kde jsme zdarma přespali, jsme se mohli na akci vypravit. Kromě toho, že to byl pro oba klienty velký zážitek, měli jsme možnost poznat i využití stolního fotbalu jako nástroje pro integraci. Každý den probíhaly turnaje pro školy, lidi s mentálním postižením, vozíčkáře aj. Tam se zrodil nápad na systematickou práci s mládeží s využitím tohoto sportu.

Po návratu jsme pořídili další stoly, což s sebou neslo velkou změnu ve fungování nízkoprahu. Nějaký čas se fotbálek stal hlavním tématem v klubu a ostatní témata byla vytlačena do pozadí. To se nám nelíbilo, a tak jsme začali hraní fotbalu na klubu omezovat, což se zase nelíbilo některým klientům. Po různých pokusech s časy, kdy je fotbálek možné hrát, přes dny bez fotbalu, jsme se rozhodli nechat na klubu jen jeden stůl, který je k dispozici pouze část otvírací doby. Abychom nepřišli o nadšení klientů, kteří za rok udělali díky fotbalu velké osobní pokroky, nabídli jsme založení placeného kroužku, který probíhá pod vedením pracovníka klubu, v prostorách klubu, ale mimo otvírací dobu. Během půlročního fungování kroužku, kde jsme klienty učili mimo jiné i různé relaxační techniky, bavili se o týmovém duchu a řešili překážky v soustředění, se ukázalo, že jeden den tréninku v týdnu je málo.

Rozhodli jsme se proto založit tréninkové centrum, které by bylo i pro veřejnost a kde by mohli naši klienti s co nejmenšími náklady trénovat. Tři dny v týdnu jsme za symbolický poplatek otevřeli klub mimo otvírací dobu nízkoprahu. Do budoucna je před námi sehnání peněz na provoz centra (v současnosti je chod zabezpečen z velké části námi, jako dobrovolníky). Začínáme také připravovat předání centra do rukou klientů a vybudování jakési samosprávy.

Vše, co jsme výše popsali, by nemohlo proběhnout bez velké podpory vedení naší organizace, České foosballové organizace, České asociace streetwork, fotbalových trenérů Lukáše Hladíka a Matěje Volka a pražské pracovní skupiny Župan.

Na závěr bychom rádi shrnuli oblasti, v který je nám fotbálek přínosem, a to z pohledu pracovníků i klienta.

Co mi fotbálek přinesl (klient 17 let):

- zapojení do skupiny
- zlepšení komunikačních dovedností
- přijímání zodpovědnosti za své chování
- sebevědomí
- motivaci k sebezdokonalování
- soustředění energie do smysluplné aktivity
- schopnost naslouchat
- cílevědomost
- ovládání se
- osvojení si plánování
- soustředění na svůj stav mysli a tím i na ostatní
- práci se svým okolím a vrstevníky
- naučené dovednosti uplatňuji v každodenním životě

Přínos fotbálku z pohledu pracovníků:

- prostor pro seznámení
- nástroj pro komunikaci
- způsob, jak jít vzorem (fair play, zdvořilost, zdravá soutěživost)
- osobnostní rozvoj klienta
- začlenění outsiderů do skupiny
- budování vrstevnické skupiny
- rozvoj motivace
- budování a naučení se rozvojových dovedností (sebevědomí, cílevědomost, spolupráce, komunikace, naslouchání)
- navázání kontaktu a hlubší vazby pro předávání složitějších vzorců chování

Oddělení volnočasové aktivity od běžného provozu NZDM nám přináší širší spektrum možností:

- mírným a přirozeným způsobem zvyšování prahu
- možnost působit více pedagogicky z role trenéra
- možnost využití psychosociálních rozvojových aktivit
- více prostoru na individuální práci
- podpoření sociální práce pedagogickou činností a mentoringem
- snazší zaměření na klientův osobnostní rozvoj

NZDM jako návazná služba pro mladé lidi opouštějící výchovné ústavy

**Bc. Jan Krištof, Mgr. Zuzana Šťastná
Nízkoprahový klub Likusák, Ratolest Brno, z.s.**

Fáze před začátkem navazování spolupráce:

Šetření mezi NZDM

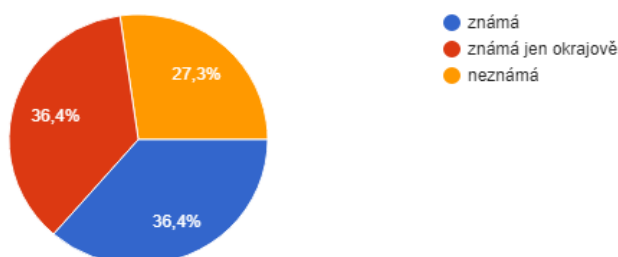
Online dotazníkového šetření se zúčastnilo 138 nízkoprahových zařízení pro děti a mládež (NZDM), které pracují s cílovou skupinou nad 18 let. To je 65 % z celkového počtu těchto zařízení dle registrace. Z šetření vyplynulo, že za uplynulý rok navštívilo alespoň jedno z těchto NZDM cca **260** mladých lidí po opuštění VÚ, nebo v době prázdnin. Celkově 71 % NZDM uvádí, že se ve své práci setkávají s klienty opouštějícími VÚ.

Šetření mezi výchovnými ústavami (VÚ)

Šetření mezi VÚ se zúčastnilo 11 VÚ z celkového počtu 34, tedy 32,4 % českých VÚ. Zásadním zjištěním vyplývajícím z šetření je, že pro respondenty z 63,7 % z dotázaných VÚ jsou služby NZDM neznámé nebo známé pouze okrajově (viz graf 1).

Nabídka sociální služby Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (NZDM) je vám:

11 odpovědí

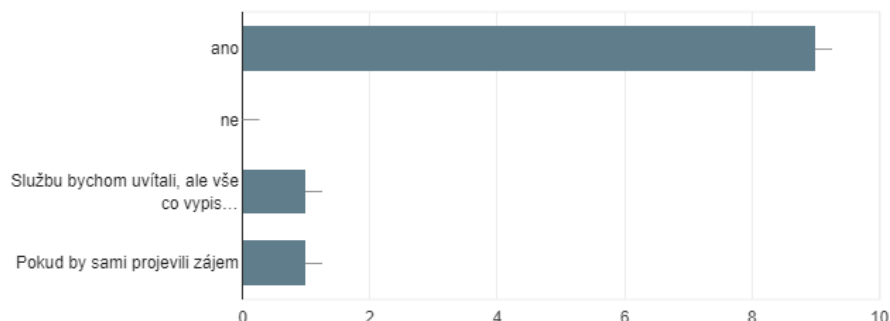

Graf 1: Informovanost pracovníků VÚ o NZDM a jejich službách

Naproti tomu dle výsledku šetření by služby NZDM v částečné či plné šíři ocenily všechny VÚ, které se zúčastnily šetření (viz Graf 2). Z uvedených informací vyplývá, že pracovníci VÚ mají zájem informovat mladé lidi opouštějící jejich zařízení o nedalekých NZDM. Zahájení efektivní spolupráce mezi NZDM a VÚ povede ke větší informovanosti o NZDM mezi potenciálními klienty ve VÚ, což ve výsledku lidem opouštějícím VÚ může usnadnit vstup do běžného života po opuštění VÚ.

Uvítali by jste návaznou službu pro mladé lidi po opuštění výchovného ústavu, která by jim pomohla s hledání... řešení situací spojených s návratem?

11 odpovědí

Graf 2: Zájem o služby NZDM mezi pracovníky VÚ

S čím se potýkají pracovníci výchovných ústavů při výstupu mladého člověka

Jelikož výchovné ústavy spadají pod ministerstvo školství, často se stává, že nemají informace o dalších návazných sociálních službách pro mladé lidi opouštějící jejich zařízení. Na základě rozhovorů s pracovníky by měl návazné služby a kontaktování na ně zabezpečit kurátor pro mládež. Praxe je ale u každého z kurátorů jiná. Někteří do zařízení ještě před výstupem přivedou sociálního kurátora pro dospělé, aby se s mladým člověkem seznámil, jiní poskytnou kontakty na dostupné návazné služby, ale v převážných případech se nic z toho nestane a péče kurátora po dovršení 18 let končí.

Pracovníkům VÚ jsou ze zařízení návazné péče neznámější právě domovy na půl cesty a azylové domy. U mladých lidí, kteří se vrací do rodiny je nejčastějším odevzdávaným kontaktem právě kurátor pro dospělé. Systém sociálních služeb a jejich zaměření je pro VÚ nepřehledný a z větší části neznámý.

Povinností VÚ je příprava mladých lidí na výstup a život mimo zařízení. Pracovníci je obeznamují s finanční gramotností, systémem dávek a úřadu práce a jinými situacemi, které na ně čekají. Co popisují jako náročné, je fakt, že informace mladé lidi v tomto období nezajímají, nebo si je nezapamatují. Je pro ně těžké a někdy i nezajímavé zabírat se situacemi, které zatím nezažili a mohou je potkat. Dalším úskalím je samotné informování o návazných službách do budoucna, kdy papír s informacemi často ztratí. V některých VÚ je dobrou praxí navštívit návaznou službu s celou výchovnou skupinou, čímž je zapamatování informací pro mladého člověka na základě prožitku jednodušší. Nejčastěji

navštěvovanými zařízeními jsou již zmíněné domy na půl cesty, azylové domy a v některých případech i kontaktní centra. Z praxe vyplývá, že jen málo mladých lidí chce po opuštění VÚ využít návaznou pobytovou péči. Mnozí chtějí být po ukončení pobytu ve VÚ svobodní a fungovat bez pravidel a pracovníků. Zde jsme narazili na absenci tréninkového bydlení, které by nezřizoval VÚ. Je časté, že k VÚ přináleží byt, kde můžou mladí lidé zůstat i po 18. narozeninách, zároveň je nimi často vnímán jako součást VÚ. V jiných VÚ můžou zůstat přímo v zařízení, zejména s cílem dokončit si vzdělání.

I několik let po odchodu z VÚ se stává, že mladý člověk kontaktuje pracovníka, se kterým si nejlépe rozuměl. Často je to v situacích, kdy je toho na něj moc a neví si už rady, někdy proto, aby se pochlubil, že se mu daří dobře. Pracovníci VÚ jsou často jediní, s kým svou situaci chtějí řešit, zároveň nemají již zmiňované povědomí o návazných sociálních službách a je pro ně náročné doporučit konkrétní formu dostupné pomoci. Tím, že mladý člověk strávil několik let s pracovníky VÚ, jsou to právě oni, a ne kurátor, na koho se obrací s prosbou o pomoc.

Možnosti spolupráce NZDM a VÚ

Na základě již probíhající pilotní spolupráce jsme zjistili, že návštěva pracovníků NZDM ve VÚ je důležitá. Tato návštěva může mít dva cíle. Za prvé mohou pracovníci NZDM předat informace o službě zaměstnancům VÚ, kteří mohou následně předat své poznatky mladým lidem, jenž čeká výstup z VÚ. Součástí je i vysvětlení funkce sociálních služeb jako návazné péče, se kterou ve VÚ nejsou často obeznámeni. Druhou možností je představení služeb NZDM přímo mladým lidem ve VÚ, což je varianta přenosu informací bez prostředníka, a tedy se sníženou možností informačního šumu nebo nepochopení podstaty služeb NZDM potenciálními klienty.

Další formou spolupráce je návštěva v opačném směru, tedy že se zaměstnanci VÚ podívají přímo do NZDM, aby mohli lépe pochopit, jak NZDM funguje a jaké jsou jeho cíle. Takto informovaní pracovníci VÚ mohou o svých zkušenostech vyprávět mladým lidem opouštějícím VÚ s výrazně sníženým rizikem nefunkčního předávání informací. Obě výše zmíněné formy spolupráce posilují povědomí o NZDM, jak mezi pracovníky VÚ, tak mezi potenciálními klienty.

Možností přímého představení NZDM, jeho fungování a s ním spojených služeb je exkurze mladých lidí opouštějících VÚ přímo v NZDM. Pracovníci NZDM ve své službě vysvětlí, jak NZDM funguje a v jakém směru může NZDM svým klientům pomáhat, případně v jakých situacích je možné se na ně obrátit. Toto předání informací se jeví jako nejefektivnější, protože vychází ze zážitku přímo ve službě.

Další možnou formou spolupráce je realizace preventivních programů NZDM přímo ve VÚ. Benefitem této varianty je nejen realizace samotného preventivního programu, ale i právě představení NZDM a jeho služeb přímo potenciálním klientům, a to prostřednictvím, pro ně, zajímavého tématu.

Výstupem jakékoli z výše zmíněných forem spolupráce je mimo jiné i povědomí pracovníků VÚ o nejbližším NZDM a jeho fungování, díky kterému je možné mladého člověka opouštějícího VÚ přímo informovat o tom, kam může jít a co od služeb příslušného NZDM čekat. Dalším výsledkem spolupráce NZDM a VÚ může být i situace, kdy mladý člověk ve VÚ navštíví NZDM například během vycházek, a seznámí se tak s jeho fungováním ještě během svého pobytu v VÚ.

Projekt spolupráce

Cílem projektu je zajistit fungující návaznou síť služeb, která bude mladé lidi po opuštění ústavní výchovy podporovat v úspěšném začlenění do společnosti. K naplnění cíle je potřebné pilotně realizovat spolupráci VÚ a NZDM, jako další vhodné návazné služby pro mladé lidi opouštějící VÚ. Na základě výstupů z pilotní spolupráce vytvořit funkční metodický postup a následně o jeho smyslu informovat odborníky, kteří jej budou moci implementovat.

Do projektu jsou zapojené 3 NZDM a momentálně 6 VÚ v Jihomoravském kraji a na Vysočině.

Dílčí cíle projektu:

1. Pilotně navázat, vyjednat a realizovat spolupráci NZDM a VÚ. V rámci projektu proběhnou kulaté stoly mezi pracovníky VÚ a NZDM. Koordinátor projektu poskytne na vyžádání pracovníkovi VÚ kontakt na NZDM v místě, kde se mladý člověk plánuje po návratu zdržovat.
2. Aplikovat dobrou praxi ze zahraničí, a tím zefektivnit spolupráci NZDM a VÚ. Byly realizované 3 zahraniční cesty za dobrou praxí do Španělska, Rakouska a Finska. Každé cesty se účastnilo 5 pracovníků NZDM a jeden pracovník VÚ. Po absolvování všech tří zahraničních výjezdů pracovníky z ČR, přijede skupina 6 expertů z navštívených zahraničních organizací do ČR. Vybraní experti navštíví NZDM realizátora a partnera a jeden ze zapojených VÚ.
3. Obeznámit s dobrou praxí všechny NZDM a VÚ v ČR. Bude vytvořena metodika spolupráce. Obsahem metodiky budou ověřené návrhy spolupráce NZDM s VÚ, které budou použitelné v prostředí ČR. Výsledky práce budou prezentovány na konferenci v květnu 2019.

Otevřené skupiny pro „děti v nesnázích“

Lenka Bednářová a Kamila Kašová, SEMIRAMIS z.ú.

lenka.bednarova@os-semiramis.cz

nzdm.nbk@os-semiramis.cz

f: Nklub Nymburk

www.os-semiramis.cz

Co jsme zač...

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež N klub

- Nymburk

Specificky úzká spolupráce

- CPP – NZDM
- NZDM – ŠMP (školy)

Na počátku byla tma...

Projekt Otevřené skupiny indikované primární prevence pro „děti v nesnázích“

- Proč do toho jít
- Propojení s Centrem primární prevence
- Podoba projektu
 - 12 měsíců
 - Skupiny – individuální rozhovory – výjezdy

Zaostřeno na OSIP

Otevřené – „kdykoliv“
před začátkem

10 účastníků

Komunitní kruh

2 pracovníci

2 x 8 setkání

- Techniky s prvky zážitkové pedagogiky
- Hraní rolí, modelové situace, skupinová práce, imaginace
- Mezilidské vztahy, funkční strategie řešení konfliktů, podpora zdravého sebevědomí, ocenění, hodnotový systém, vnitřní nejistoty, zdroje v okolí, v sobě apod.

OSIP v éteru

Školní metodici prevence

Lektoři Centra primární prevence

**Spolupracující instituce – OSPOD,
PMS**

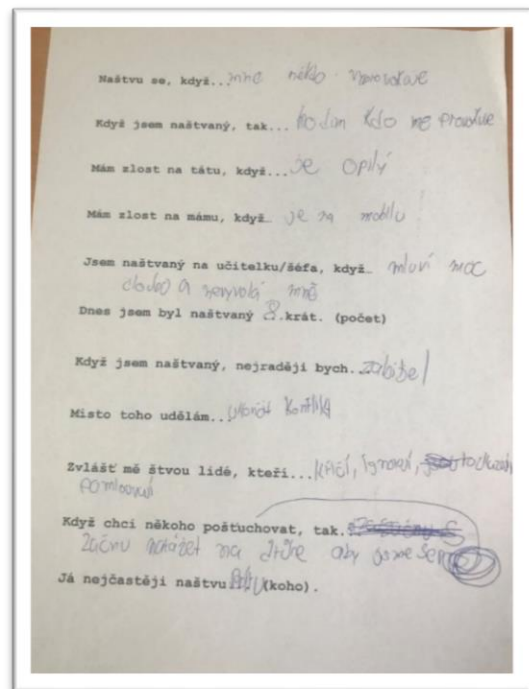
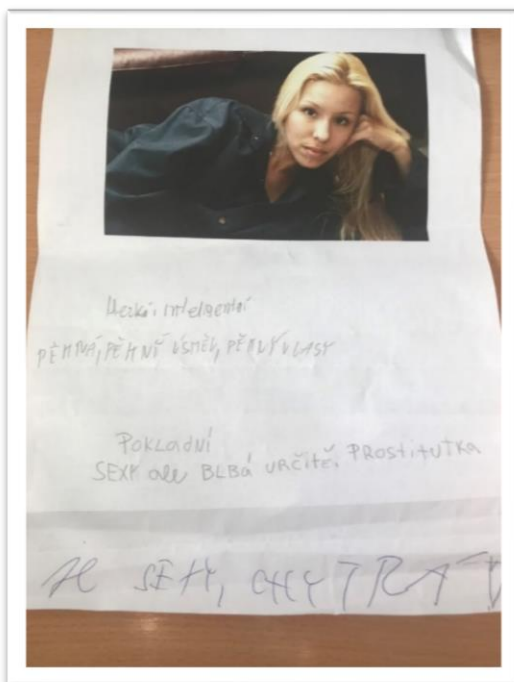
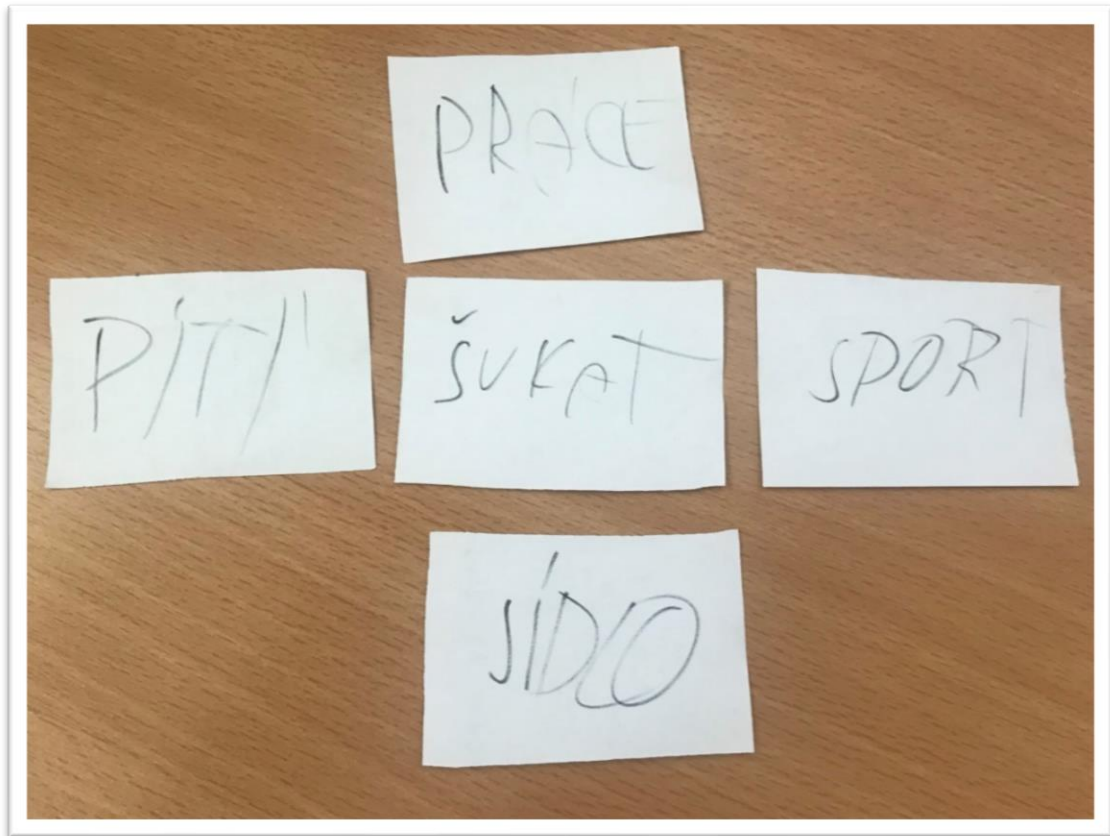
Uživatelé služby

OSIP v akci

- DŮVĚRA – STOP – RESPEKT
- Telefony na stůl nebo do šuplíku
- Krabička na anonymní dotazy
- od 12 let

Úvod – technika – reflexe – AD – hodnocení

- Odlišná atmosféra
- Osobní témata
- Skupinová dynamika

Můj plán (individuální plán)		Jméno/přezdívká:
Vyvořen dne: 4. 9. 2018	Revize č. ze dne	Alec
		Termin revize: 27. 10. 2018

Alec (křestní jméno/přezdívká) MŮJ PLÁN, na kterém budu pracovat s (.....)

Cíl spolupráce:

Alec komunikuje tak aby se vyhnul konfliktu

Proč chce cíle dosáhnout (nejdůležitější důvody)

Alec má vzít ch. kolektivu

Co mi může stát v cestě cíl uskutečnit?

Někdo po mě vjede

Kroky k dosažení cíle (co pro to musím udělat)?

Uklidit se, nevládnout, telefonovat osobně, chodit na slavnosti

Jak mi mohou pomoci jiní lidé? (rodina, pracovníci, kamarádi)

Organizace dělníků, příslušení s organizací

Podpisy pracovníků a jiných:

.....
Lída

Jak poznám, že jsem cíle dosáhl?

Přiblížil se mi vyhnout konfliktu (kollektiv)

Revize plánu
zhodnocení toho, co se povedlo/nepovedlo

povedlo se:

nepovedlo se:

OSIP v číslech

- 8 + 8 skupin prevence šikany
 - 26 účastníků skupin
 - 16 technik
 - 26 h rozhovorů a tvorby IP
-
- Výjezd pro 15 účastníků
 - Druhé kolo rozhovorů

OSIP ano a jinak

ANO

- Zapojení v systému
- Čas a prostor
- Formát
- Techniky zaměřené na zážitek

-
- Počet účastníků
 - Prostupnost skupin
 - Techniky zaměřené na ocenění

JINAK

OSIP do budoucna

- 8 + 8 skupin
 - Prevence rizikového sexuálního chování, rodičovství mladistvých
 - Prevence v adiktologii (tabák, alkohol, marihuana)
 - Rozhovory – výjezd
-
- Zachování modelu v dalších letech

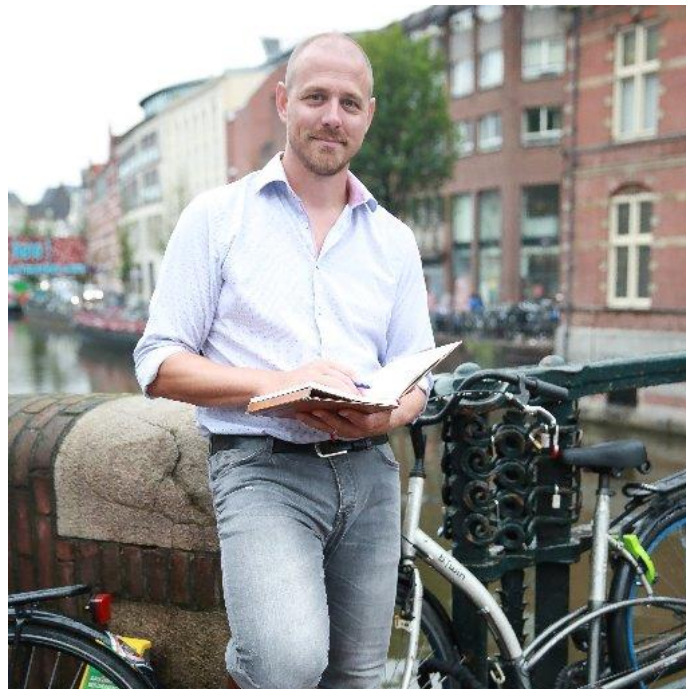
„Během skupin jsem lépe poznal ostatní, se kterými chodím do klubu.“

„Hry mě donutily zamyslet se nad tím, jak to mám. Nenapadlo mě, nad tím uvažovat.“

„Nejsem zvyklá se chválit, nikdo mě nechválí, ani já nikoho nechválím, bylo pro mě těžké to vymyslet.“

„Překvapila mě nálada (atmosféra), který tu byla. Hodně jsme si povídali o osobních věcech.“

Police cooperation – youth worker

Gideon Goudriaan, Operational expert district work @ Eindhoven

20 years of police experience

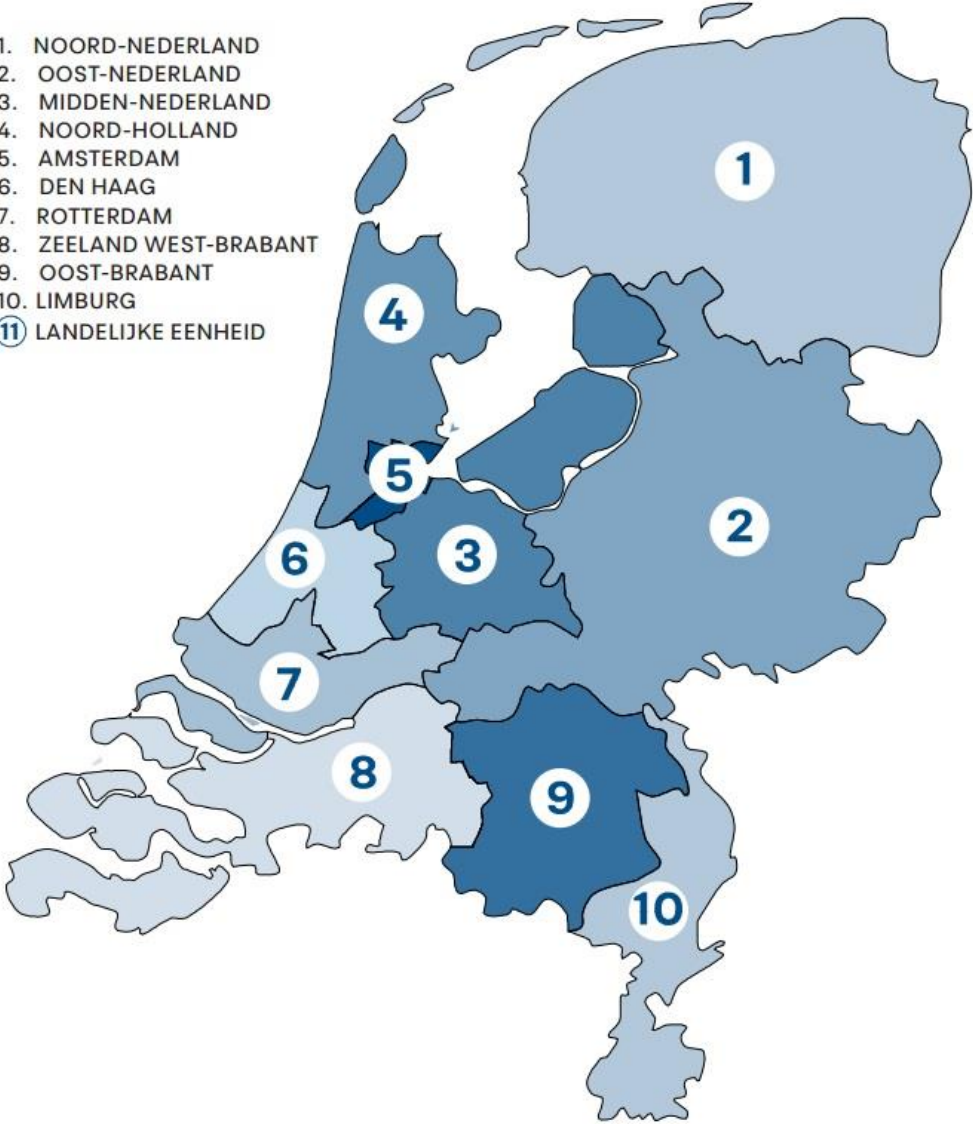
10 years specialized in promoting youth safety

Proud father

Writer (poems and books)

The Netherlands is divided into 11 units

- 1. NOORD-NEDERLAND
- 2. OOST-NEDERLAND
- 3. MIDDEN-NEDERLAND
- 4. NOORD-HOLLAND
- 5. AMSTERDAM
- 6. DEN HAAG
- 7. ROTTERDAM
- 8. ZEELAND WEST-BRABANT
- 9. OOST-BRABANT
- 10. LIMBURG
- 11. LANDELIJKE EENHEID

District agent

1. The district agent works together with (network) partners
2. Identifies and advises on district-related problems
3. Directs the police team for activities in the district
4. Contribute in an integrated approach

The district agent is the local point of contact for the neighborhoods;

1. Residents
2. Retailers, businesses and hospitality industry
3. Schools
4. Neighborhood associations
5. Civil society organizations

Why should a street worker seek cooperation with a policeman?

Why should a policeman seek cooperation with a street worker?

We cannot always build the future for our youth, but we can build our youth for the future.
(Franklin D. Roosevelt)

How does it work?

Introducing

DYNAMO[®]
JEUGDWERK

POLITIE

První rok v NZDM Bedna

aneb jak je důležité táhnout za jeden provaz!

Michaela Bartošová, Lenka Čelůstková, Pavla Havrančíková

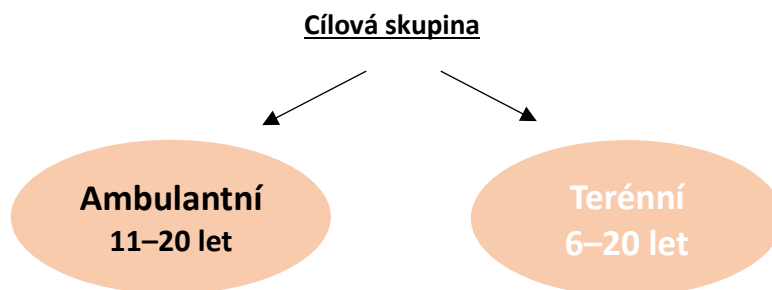
Ponton z.s. Plzeň

Obsah workshopu

- Představení zařízení
- Zaškolování
- Spolupráce v kolektivu
- Návazné služby
- Vzdělávání
- Evidence
- Závěrečná aktivita

Představení zařízení

- NZDM Bedna je jeden z programu spolku Ponton, z.s.

- **Cíl: snižovat rizika, minimalizovat dopady sociální znevýhodnění, přispívat k pozitivní změně v životě dětí a mládeže**

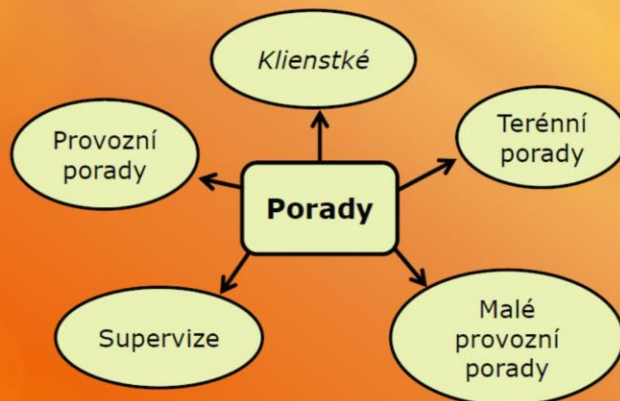
Zaškolování

- Uvítací balíček
- Studie směrnic
- Konzultace s koordinátorkou
- Pozvolné přebírání kompetencí

Je lepší se zeptat a být hloupý pět minut, než se nezeptat vůbec a být hloupý celý život.

„Nika“

Spolupráce v kolektivu

○ Reflexe po přímé práci

Proč vnímáme spolupráci v kolektivu za podstatnou?

Návazné služby

- SVP Příbram (středisko výchovné péče)
- PPP (pedagogicko-psychologická porada)
- APK (asistence prevence kriminality)
- MAP (místní akční plán)

Domov seniorů se zvláštním režimem

Vzdělávání

- 24 hodin ročně (16 hodin v rámci kurzů a stáží, 8 hodin v rámci interního vzdělávání)
- Získávání zkušeností a nových poznatků pro službu

Evidence

PePa – perfektní pamatovák!

Elektronická forma zápisu

interní zápisy 5/2018

40 Všeude: NZDM, Ostatní, Ostatní - Inzerční úřad, Streetwork, Závěrečné - provozní náklady, Závěrečné - stáží, svátek

Pondělí	Úterý	Středa	Čtvrtek	Pátek	Sobota	Neděle				
30	Kamila (20) Výkon: 48	Kamila (20) Výkon: 48	Míša (1) Pavla (42) Výkon: 27	3	4	5				
Kamila (20) Dana (10) Výkon: 24	7	Kamila (20) Výkon: 34	8	Dana (27) Pavla (42) Výkon: 102	10	11	12	1		
Dana (20) Pavla (11) Výkon: 62	14	Míša (21) Pavla (42) Výkon: 10	15	Dana (20) Výkon: 34	16	Kamila (20) Míša (10) Výkon: 48	17	18	19	2
Dana (10) Míša (10) Výkon: 22	21	Kamila (40) Míša (40) Výkon: 100	22	Míša (20) Výkon: 34	23	Lenka (10) Pavla (42) Výkon: 32	24	25	26	2
Kamila (20) Pavla (42) Výkon: 100	28	Lenka (20) Pavla (42) Výkon: 20	29	Kamila (10) Výkon: 14	30	31	1	2		

služka Klienti **Denní zápisy** Pracovníci

denní zápisy

» Vše NZDM Ostatní Ostatní... testovní uživatelé Střežitelé Zájemci... provozní obsluhy Zájemci... státní svátek

	Pondělí	Úterý	Středa	Čtvrtek	Pátek
	30	Kamila	Kamila	Miša	Miša
Kamila	7	Kamila	Evča	Dana	Evča
Dana	14	Miša	Dana	Kamila	17
Dana	21	Kamila	Miša	Lenka	24
Kamila	28	Lenka	Kamila	31	1

Nový denní zápis

Datum: 30. 05. 2018

Typ: neurčeno

Text: Pracovní zajištění na klubů Službu měla:
Návěštnost: Český počet uživatelů:
Průběh dne + ošlebit poskytnuté služby, tenomény na klubů
Deskrovy na klubů:
Program (název + o co šio + kdo připraví a vedí, jestli proběh):
Sankce:
Prvokontakty:

Místo: neurčeno

Libert

igo (Muž) (19) [Upravit údaje](#)

e tmavovlasý, má náušnici v levém uchu, přišel s igorem, šitná postava, kšiltovka

žáky

čovní pracovníci: Kamila

čty výkonů (Poskytnutí prostoru)

číměsíc	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
109 (13)	1	2	1	1	-	-	2	1	1	1	3	-
108 (4)	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	1

[vrať přehled datů](#)

Aktivní smlouvy

19. 02. 2018 Kamila (r. 19. 05. 2018)

Smlouva s minimálním adaptačním cílem a základním individuálním plánem
rok narození: 1999

S AAbertem byla uzavřena smlouva s minimálním adaptačním cílem a základní individuální plán, který bude směřovat k tomu, aby byly uživatel předány veškeré potřebné informace o NZDM Bedna a jejich službách. Uživatel souhlasí s pravidly NZDM Bedna a má zájem být v rámci plánování dále se službami seznamován. Souhlasí s omezením poskytování služeb.

28. 01. 2014 Magda

pořadové číslo smlouvy:
rok narození:

Forma: písemný záznam o ústní smlouvě - revize

Aktualizace info ze smlouvy:
Anonymita:
Máš možnost využívat služby anonymně (nemusíš nám říkat své jméno a příjmení, bydlíš, přesně datum narození)
Informace o Tobě poskytujeme pouze v případech:
- kdy nám to ukládá zákon (PČR, OSPOJ) - vždy se to dozvíš!
- když si to sám přeješ - máš možnost dát souhlas s poskytováním informací - třeba rodičům.

Souhlas s poskytováním informací:

Souhlas s fotením a natáčením videí:

Tvůj klíčový pracovník:
Kdy tě klíčový pracovník osobně s revid?

Chodíš sem často? pravidelně?
(evidence - poskytnutí prostoru)

Jak trávíš svůj volný čas, když nejsi v Bedně?

Co jsi za poslední rok v Bedně zažil? Jaké služby jsi využil? Proč do Bedny chodíš?

2. 03. 2018 Lenka

OC IP - Body k účasti na výletech s Bednou

IZDM / Program, zařízení, služba

pracovník zodpovědný za IP: Lenka

ýchozí situace: Uživatel má zájem zapojit se do motivačního projektu, v rámci něž bude sbírat body, aby se mohl zúčastnit výletů a akcí s IZDM Bedna. Body lze získat za účast na preventivních programech, za pomoc pracovníkovi v rámci chodu klubu anebo za zorganizování programu pro ostatní uživatele.

akázka: Zakázkou uživatele je sbírat body potřebné k účasti na výletech, a to prostřednictvím aktivit, které pro něj připravují pracovníci. Pracovník podporuje uživatele v tom, aby byl aktivní.

íl IP: Cílem IP je nasbírání bodů potřebných k účasti na výletech.

lán kroků:

- Pracovnice informuje uživatele o možnosti získávat body a o tom, jak systém funguje.
- Pracovnice bude uživatele informovat o tom, když se naskytne možnost body získat (účast na preventivním programu). Pracovnice živatele motivuje a aktivity nabízí.
- Uživatel se zapojuje do aktivit, které mu umožňují sbírat body.
- Uživatel bude iniciovat další možnosti pro získání bodů (uspořádání programu pro ostatní, pomoc na klubu).
- Před plánovaným výletem či akcí pořádanou NZDM Bedna bude zohledněno, zda má uživatel alespoň jeden takový bod a v účasti budou přednostněni uživatelé, kteří body mají.
- Na konci roku pracovník s uživatelem zhodnotí, jak sbíral body, jakými aktivitami je získával a zda je využil. K 1.1. se body nulují.

revize

9. 02. 2018 Kamila

IP - SM

IZDM / Program, zařízení, služba

pracovník zodpovědný za IP: Kamila Zelená

akázka uživatele: S AAlbertem byla uzavřena smlouva s minimálním adaptačním cílem a základní individuální plán, který bude směřovat k tomu, aby byly uživateli předány veškeré potřebné informace o NZDM Bedna a jejích službách. Uživatel souhlasí s pravidly NZDM Bedna a má zájem být v rámci plánování dále se službou seznamován. Souhlasí s omezeným poskytováním služeb.

íl spolupráce: Předat uživateli dostatek informací a zprostředkovat mu zkušenost se službami NZDM Bedna tak, aby se rozhodl, zda je chce dále využívat. Pokud se tak rozhodne, je cílem IP uzavřít Smlouvu o poskytování služeb nebo Smlouvu o poskytování služeb v terénu

roky plánu:

lient:

docházet do NZDM Bedna nebo využívat terén při NZDM Bedna
seznamovat se s informacemi ohledně služeb

edmet	Datum	Místo / Služba / Téma	Doba	Autor
2 - SM	19. 02. 2018	NZDM / Informační servis / Program, zařízení, služba	0	Kamila
vekontakt 3 - SM	19. 02. 2018	NZDM / Jednání se zájemcem o službu / Program, zařízení, služba	10	Kamila
2 - Založení IP	13. 02. 2018	NZDM / Podpora vlastních aktivit, rozvoj psychosociálních dovedností, kognitivních a motorických dovedností, hygienických a společenských návyků / Program, zařízení, služba	0	Kamila
-ZIP - Založení IP	13. 02. 2018	Streetwork / Podpora vlastních aktivit, rozvoj psychosociálních dovedností, kognitivních a motorických dovedností, hygienických a společenských návyků / Program, zařízení, služba	0	Kamila
ce basket v tělocvičně ZŠ BŘL Šovů	30. 11. 2009	NZDM / Účast na akci / Zájem, volný čas	120	Bohunka
mlouva o poskytování služeb 2	29. 11. 2009	NZDM / revize x uzavření nové smlouvy / Program, zařízení, služba	60	Bohunka
-Doprovod do poradny pro opytkání kouření	20. 10. 2009	NZDM / Zprostředkování dalších služeb, doprovod / Program, zařízení, služba	60	Bohunka
-kouření	10. 10. 2009	NZDM / Kontakt / Drogy, alkohol, kouření	30	Bohunka
oprava rvačky	10. 10. 2009	NZDM / Situační intervence - napomenutí, sankce / Láskavé vztahy	20	Bohunka
-kouření	10. 09. 2009	NZDM / Sociální poradenství / Drogy, alkohol, kouření	30	Bohunka
-Tisk tpu, jak přestat s kouřením	10. 09. 2009	NZDM / Poskytnutí materiálu / Drogy, alkohol, kouření	10	Bohunka
-kouření	17. 08. 2009	NZDM / Kontakt / Drogy, alkohol, kouření	20	Kašuba

bert se se mnou bavil o tom, že má pocit, že jeho holka chodí ještě nějakým klubem. Má podezření na jednoho kluka ze třídy. Sdělil mi, že už se domluvil s partou a půjdou se ním poprat. Sdělila jsem mu, že náisi nepřejde jako vhodné řešení. Navíc pokud si ani není jistý, zda komu tak navštíva jsem mu, že by bylo lepší, kdyby se nejdříve o svém pozření promluvil s přítelkyní. Jen potvrdil rameny a šel hrát kulečník.

bertovi byly vstříbný materiálu týkající se tpu, jak přestat kouřit

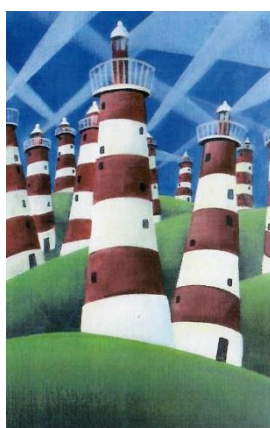
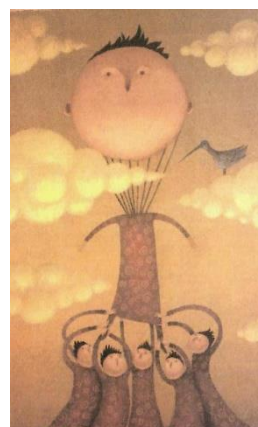
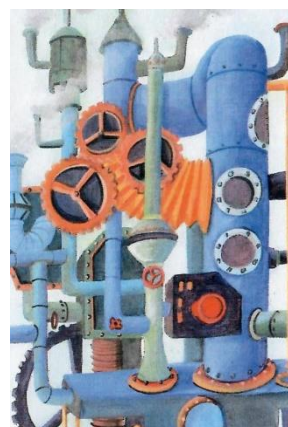
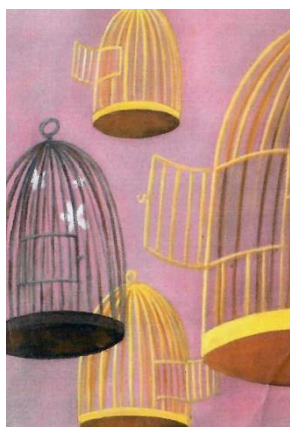
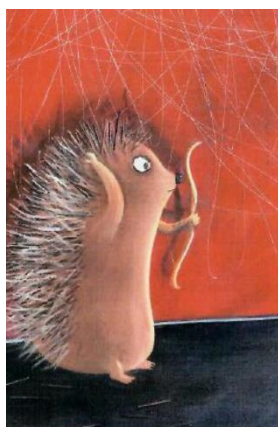
bert je silným kuřákem. Na základě předchozí komunikace s pracovníky se rozhodl, že chce s kouřením přestat, ale neví jak na to. Než by šel do protikuřácké poradny - chce to nejprve zkusit sám. Rozhodl se vyzkoušet počet vykouřených cigaret.

Albert vyřadí nekouřit rok

6 krok: albert do přiblíží vyzkoušet svou denní dávku o 1 cigaretu (vykouří jen pouze 19 denně)

Závěrečná aktivita

Kdo jsme v týmu?

Příběh jedné spolupráce

aneb

jak jsme překonali mýty o Zubaté a Prodloužené ruce ospodu

Aufori, o.p.s.

www.aufori.cz

Město Hradec Králové

www.hradeckralove.org

Na začátku příběhu byl...

PŘEDSUDEK

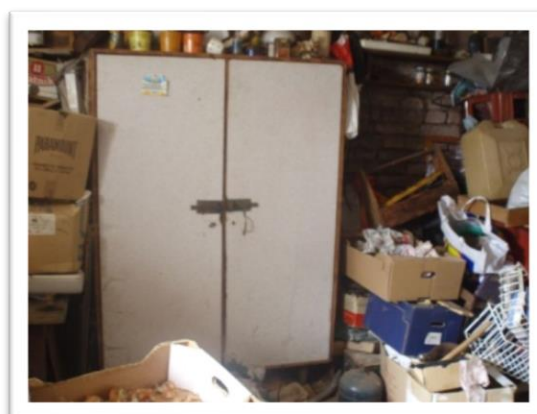
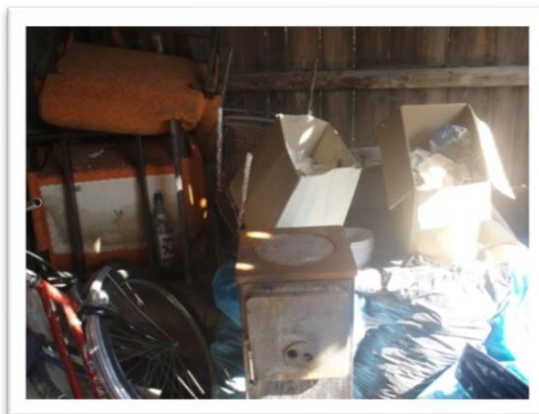
OBAVA

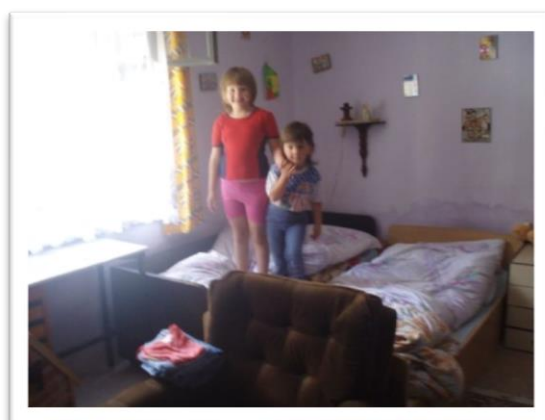
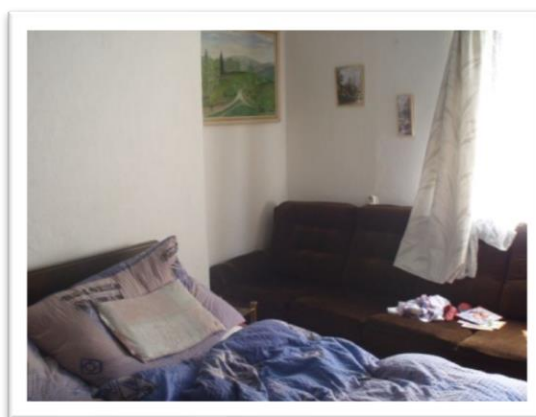
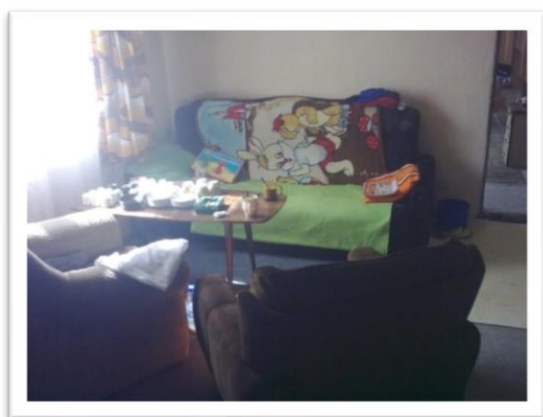
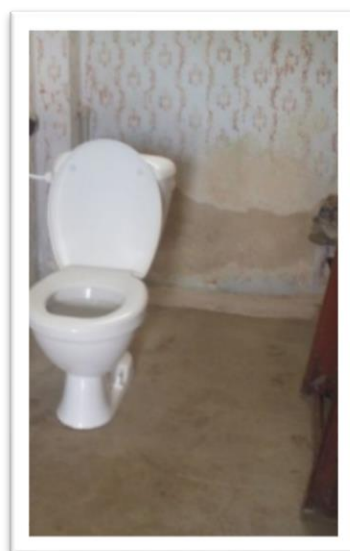
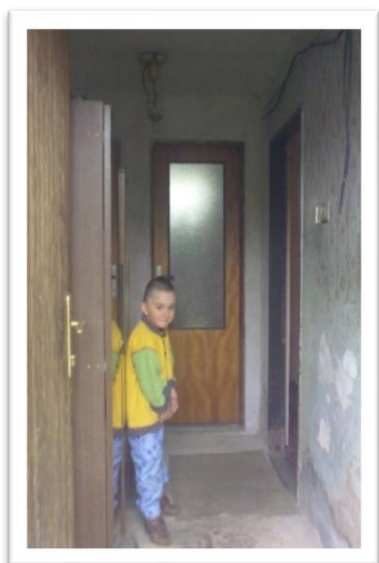
STRACH

a to na obou stranách

....

Interní sanace OSPODu – PŘED a PO

Stále nám něco chybí...

- cítíme se na to sami
- připadáme si neefektivní
- zvládneme méně za cenu velkého úsilí

r. 2014: „pojďme to vyzkoušet“

„nebojíme se být prodlouženou rukou ospodu“

= dělat intenzivní sociální práci, na kterou pracovník ospodu nemá čas a prostor

= sdílet informace potřebné pro vyhodnocení potřeb ohroženého dítěte

r. 2017: „Spolupracujeme!“

Interní sanace OSPODu je utlumena.

Kapacita programu podpory ohrožených rodiny Aufferi je 10x větší než v r. 2014.

Stejné cíle, stejný záměr...

...známe se...

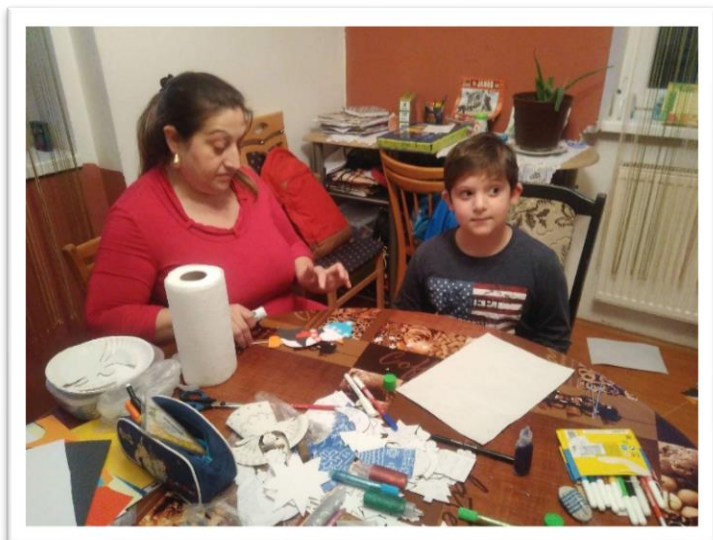
...potkáváme se i neformálně...

Obsah naší práce je podobný...

...rodinám pomáháme ...

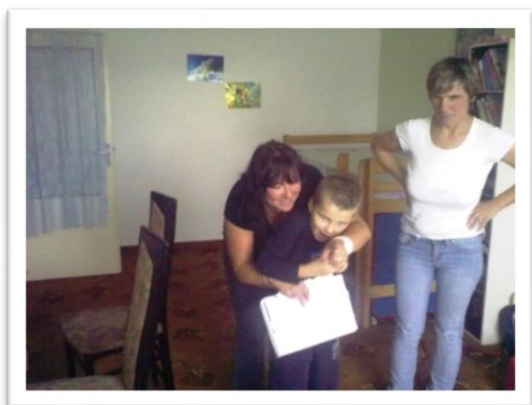
... s přípravou do školy...

...s domácími úkoly...

...s péčí a výchovou...

Středem našeho zájmu je dítě.

Sebepoškozování u klientů NSDM

„Člověk musí být obezřetný i sám před sebou, aby úplně nezešíle!“

Bc. Eva Kašáková, DiS.

kasakova@proximasociale.cz

Sebepoškozování

Co to je?

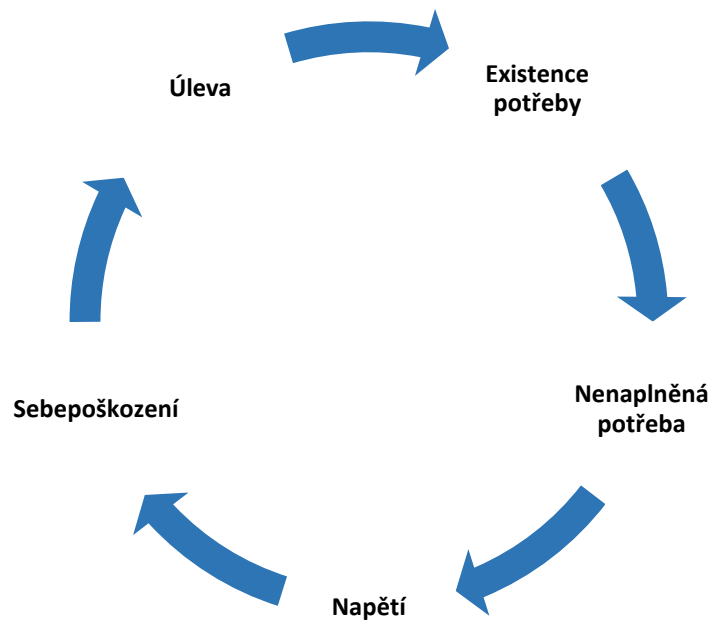
- Chování s prvky **agrese**
- Narušuje **tělesnou integritu**
- Nástroj zvládnání **zátěže**
- **Bez záměru zemřít**
- Rozhodující je **motiv**

Proč to dělají?

- Zvládnutí zátěže, krize
- Uklidnění, potěšení
- Kontrola
- Očištění
- Potvrzení existence
- Navození otupělosti
- Trestání
- Komunikace ...

Sebepoškozování jako cyklus

„Bezprostředně po se většinou cítíš buď dobře, nebo se za to nenávidíš. A případně cokoli mezi tím.“

Profil klienta

Dospívání:

- Potenciálně riziková etapa
- Změny a jejich akceptace
- Formování identity
- Sebehodnocení, sebepojetí

Emoce:

- Vztek, frustrace, odcizení, odpojení se od reality, odmítnutí, osamělost, smutek
- Slabost, bezmoc, neschopnost
- Nemá kontrolu nad svým životem
- Pocit nepochopení

Potřeby:

- Jistota
- Bezpečí
- Akceptace

„Spíš, než za poškozování se stydím za to, jak dokážu vybuchnout, je to jako kdyby v tobě spalo něco dalšího, bolest je jediná věc, díky který umím naskočit zpátky do normálu.“

Vnitřní faktory

- Depresivita, úzkostnost
- Impulzivita
- Slabá emoční odolnost
- Potlačování emocí, problémy v jejich vyjadřování
- Deprivace
- Nízké sebehodnocení, negativní vztah k sobě
- Užívání návykových látek
- Psychické poruchy a obtíže
- Život ve velkém stresu

Vnější faktory

Rodina:

- Konflikty doma
- Rozvod
- Nedostatek péče, sy CAN
- Neoceňování dítěte
- Příliš velká kontrola
- Odmítavý, emočně plochý rodič
- Nevyhovující socioekonomické podmínky

Další:

- Problémy v přátelských vztazích
- Nedostatek sociální opory
- Oběti násilí
- Referenční skupiny
- Vystavení sebepoškození (internet)

Dospívající děvče v NSS

- 13–15 let
- NSS – obvykle v souvislosti se vztahy
- Nenaplněné některé potřeby – rodina, vztahy (s ostatními, k sobě)
- Sebepoškození jako ventil napětí, nepříjemných pocitů

Pracovník

„Cítím většinou bezmoc, protože nikdy nevím, jestli moje intervence pomůže.“

„Téma je to pro mě velmi zajímavé, nicméně se necítím v práci s takovými klienty úplně dobře. Jedná se o závažné téma, které může být nebezpečné, a nejsem si jistá, jestli je má odbornost v tomto tématu dostačující. Mám nepříjemné pocity z toho, že bych mohla něco pokazit případně zanedbat.“

„Připadá mi, že mě limituje spíš to, že sice mám dostatečné znalosti, ale neumím je použít, jsem v tom nejistá.“

Klíčová je osobní reakce pracovníka na jev.

Metody práce

1) Detekce

2) Mapování = zjišťuji FIT (frekvenci, intenzitu, trvání)

- Jak dlouho to už trvá?
- Jak to se sebepoškozením začalo?
- V jakých situacích se sebepoškozuje?
- Jak často se sebepoškozuje?
- Čím a jak se sebepoškozuje?
- Eskalují nějak jeho způsoby sebepoškození?
- Jaký má subjektivní postoj k sebepoškození? Vyhovuje mu to? Případně jak mu sebepoškození pomáhá?
- Co mu ještě pomáhá kromě sebepoškození?
- Zdravotní (sdílení nástroje, péče o rány, míra závažnosti, event. možnost úmrtí)
- Ví to někdo z okolí?
- Další rizikové chování?
- HR – jak se stará o rány?

Kompetence k posilování:

- Sebevědomí, pozitivní sebehodnocení a zdravé sebepojetí
- Kódování/pojmenování potřeb, emocí, sdílení emocí
- Vztahy a komunikace
- Zvyšování odolnosti a zvládání zátěže
- Média a jejich vliv

3) Skupinová práce = aktivity zaměřené na klíčové oblasti, které mohou přispět ke zvýšení kompetencí klientů

Ne informační, spíš nespecifická prevence.

4) Individuální práce

- podpůrné rozhovory
- analýza situace = identifikovat nenaplněné potřeby
- pomoci definovat kroky změny v rámci NSDM
- identifikování opor v okolí i sobě
- zvládání stresu a posilování klíčových kompetencí
- hledání alternativy
- zvědomování rizik a rozporování ambivalentního přístupu
- motivace k využití návazné služby
- zajištění informací
- zprostředkování kontaktu, doprovod
- komunikace s návaznými službami

Další nástroje:

- Multidisciplinární tým
- Spolupráce s návaznými službami
- Intervize a supervize
- Odpovídající vzdělání a další vzdělávání pracovníků
- Spolupráce s rodiči (spíš výjimečně)

Pozice NSDM v síti

sociální práce, jak ji z NSDM známe

- kontakty, rozhovory, poradenství, skupinové aktivity
- preventivní práce
- jedná se o téma jako každé jiné

podpůrná funkce

- kontinuální práce
- hledání možností
- bavení se s klientem o jeho situaci

síťovací funkce

- navazování klienta na další služby
- zprostředkování informací, kontaktů
- doprovod a pomoc s vyjednáváním

Hranice služby

Kdy je vhodné klienta předat?

- Je nebezpečný sám sobě – hrozí závažnější zdravotní rizika
- Důsledek traumatu či jiné závažné události
- Duševní onemocnění
- Příliš vžitý, až závislostní mechanismus

Kam ho lze předat?

- Psycholog, klinický psycholog, psychiatr, psychoterapeut
- Linka důvěry
- Krizové centrum, terénní krizová intervence
- Denní stacionář
- SVP
- ZDVOP

Spájame sociálnych pracovníkov

Čo nám dala a vzala zákonom zriadená komora

Mgr. Peter Kulifaj

Mládež ulice peter@mladezulice.sk 0903 184 253

www.mladezulice.sk

Čo priniesol zákon o sociálnej práci (2014)

1. Sociálnu prácu môžu vykonávať len sociálni pracovníci (II. stupeň VŠ)
2. Zriaďuje sa inštitút samostatnej praxe
3. Vzniká Slovenská komora sociálnych pracovníkov a asistentov sociálnej práce

Zmysel existencie komory

- Komora je profesijná organizácia, ktorá združuje sociálnych pracovníkov a asistentov sociálnej práce (zriadená zákonom)
- Komora plní povinnosti dané zákonom, počnúc administratívou súvisiacou s členstvom, cez vydávanie povolení na výkon samostatnej praxe a končiac disciplinárnymi konaniami či stanoviskami k výkonu sociálnej práce
- Jej úlohou je aj chrániť status profesie a podieľať sa na jeho spoločenskom zvyšovaní.
- Komora by sa mala stať lídrom v pomenovaní rozvoja sociálnej práce a poukazovaním na štandardy kvality (a inovácie)

Kto môže byť členom komory

- Sociálny pracovník (v ponímaní zákona) je ten, kto:
 - Vyštudoval sociálnu prácu II. stupňa (I. stupeň = asistent sociálnej práce)
 - Vykonáva sociálnu prácu v pracovnoprávnom alebo obdobnom pracovnom vzťahu (v čase, kedy podáva žiadosť, resp. je členom komory)
- V komore majú svoje miesto aj:
 - Hostujúci člen
 - Čestný člen

Členstvo je nepovinné...

Ako formálne funguje komora

- Členovia komory tvoria snem komory, ktorý volí zástupcov do orgánov komory:
 - Predstavenstvo (len riadni členovia)
 - Dozorná rada (len riadni členovia)
 - Profesionálna rada (aj hostujúci členovia)
 - Disciplinárna komisia (len riadni členovia)
- Kompetencia a zodpovednosť za fungovanie komory je na samotných sociálnych pracovníkoch a asistentoch sociálnej práce

Čo sme očakávali (ešte pred vznikom)

„PLYN“

- Zvyšovanie statusu
- Bezplatné odborné poradenstvo
- Sprostredkovania právneho zastupovania
- Potenciál vyjednávania mzdových nárokov (+/-)
- Zvyšovanie povedomia o kvalitnom výkone sociálnej práce (služieb) + skutočné zvýšenie
- Inovácie, hodnoty, vízia

„BRZDA“

- Organizácia pre organizáciu
- „Monopol na pravdu“ (nerešpektovanie menšinových myšlienkových prúdov v SP)
- Vysoké alebo nezmyselné poplatky (bez pridanej hodnoty, len na zabezpečenie prežitia komory)
- Nesprávne uchopenie vízie a hodnôt (napr. zahmlievanie o nevhodnom správaní sociálnych pracovníkov)

Vstup do reality (hlavné výzvy)

- Chýbajúca definícia toho, čo je sociálna práca (odborná činnosť vykonávaná sociálnym pracovníkom)
- Povinné VS nepovinné členstvo
- Etablovanie inštitútu samostatnej praxe
- Stavovská alebo odborová organizácia (odlišné očakávania členov)
- Zapojenie akademikov do jej fungovania

Spolupráce externích odborníků, klientů a poradců v on-line prostoru

Mgr. Alena Přikrylová

Vedoucí Internetové poradny R-R

www.rozkosbezrizika.cz

www.poradna-rr.cz

1. ROZKOŠ bez RIZIKA, z. s. (dále R-R)

Posláním R-R je zlepšovat postavení sexuálních pracovníků, předcházet rizikům spojeným s prací v sexbyznysu a snižovat je. Preventivním působením přispíváme k ochraně veřejného zdraví v ČR.

Cílovou skupinou jsou zejména sexuální pracovníci a ženy, které vstup do sexbyznysu zvažují, nebo v něm pracovaly v minulosti a řeší obtíže spojené s touto prací.

Služby:

Nestátní zdravotnické zařízení

Terénní programy

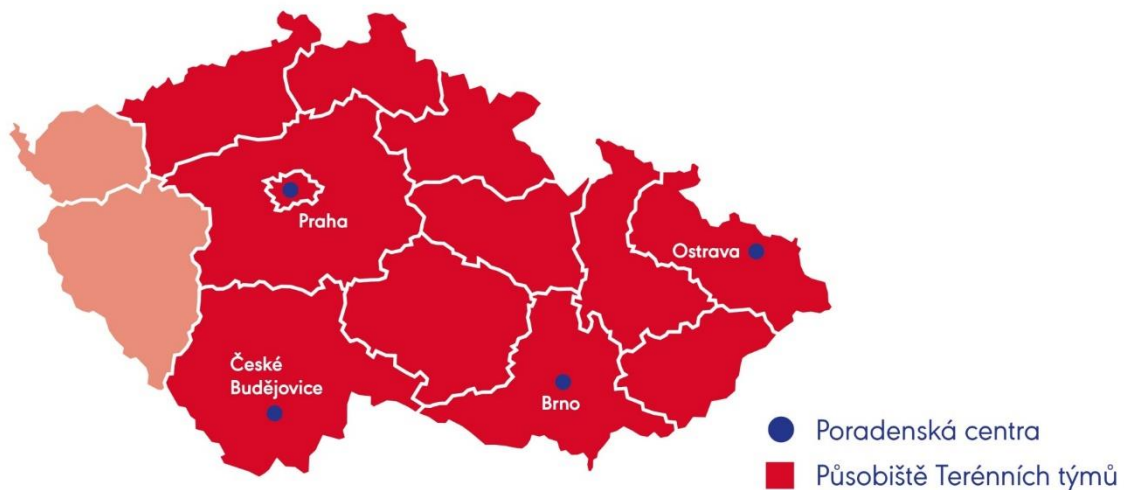
Odborné sociální poradenství

Právní poradenství

Internetové poradenství

Terapie

Působnost R-R

2. Internetová poradna

Vývoj 2 roky

Vznik květen 2015

Posláním Internetové poradny R-R je poskytovat odborné sociální poradenství založené na bezpečné komunikaci mezi klientkami a poradkyněmi, vedoucí ke zlepšení situace a snížení rizik, která souvisí s prací v sexbyznysu.

Internetové poradenství je poskytováno bezplatně, anonymně a nezávisle na etnické příslušnosti, náboženském vyznání a sexuální orientaci.

Cíle

- **Snižování rizik:** působení na klientky, aby jejich práce v sexbyznysu byla co nejbezpečnější a měla co nejmenší negativní dopad na jejich osobnost a osobní život (z pohledu zdravotního i sociálního) – jedná se zejména o poradenství týkající se prevence násilí a vydírání ze strany okolí, zásad bezpečnějšího sexu, prevence závislostí, zadluženosti apod.
- **Empowerment:** zplnomocňování a posilování klientek k vytváření vlastních limitů a hranic v profesi i v osobním životě a držení hranic.
- **Zprostředkování kontaktů a odkazů na potřebné služby:** nasměrování klientek na pomáhající služby podle jejich specifických potřeb, včetně návazných služeb poskytovaných v poradenských centrech R-R (poradenství, terapie, vyšetření na pohlavně přenosné infekce aj.).
- **Poskytování podpory:** podpora a motivování klientek při zvládání jejich životních situací a ve sdílení témat souvisejících se světem sexbyznysu, která nemohou či nechtějí řešit se svým okolím.
- **Poskytování objektivních informací:** zprostředkování klientkám objektivních, aktuálních a nezkrácených informací zejména v otázkách vztahujících se k práci v sexbyznysu a řešení jejich obtížných životních situací.

Etické zásady

- Mlčenlivost
- Anonymita a důvěrnost
- Rovnocenný přístup
- Respekt k volbě práce v sexbyznysu
- Podpora k aktivnímu a samostatnému řešení vlastní situace
- Profesionalita

Internetová poradna

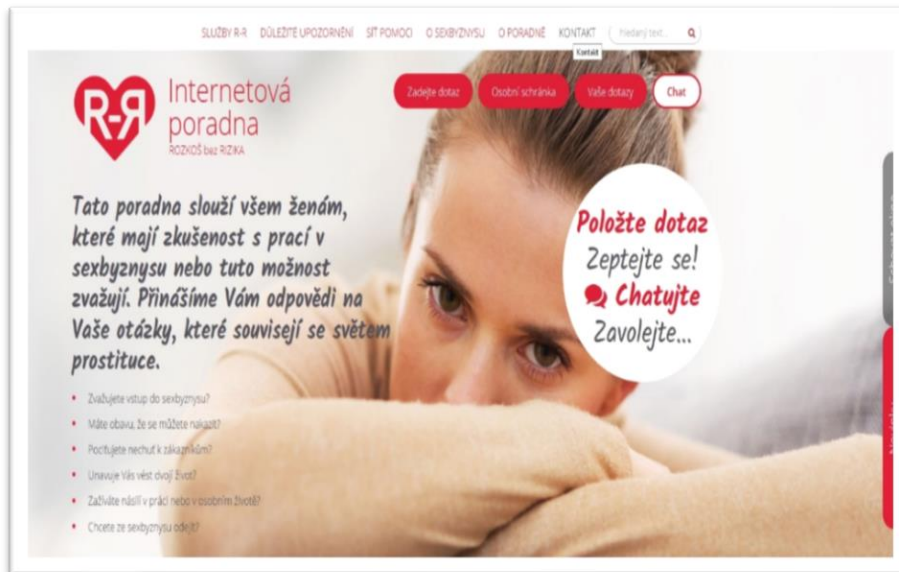
O sexbyznysu

Odpověď na email

Odpověď na web

Osobní schránka

Chat

S jakými tématy Vám můžeme poradit:

Nároky na poradkyně IP

- Zodpovědnost
- Cit pro jazyk
- Umět vyčíst zakázku klientky (číst mezi řádky)
- Schopnost vyčíst z textu emoce
- Schopnost vyjádřit emoce v písemné podobě
- Poskytnout dostatečnou podporu
- Poskytnout relevantní informace
- Umění hledat zdroje klientek
- Umění oceňovat
- Mapovat sociální síť klientky
- Nabídnout návazné služby
- Školení internetového poradenství
- Intervize
- Supervize

3. Dilemata

- Odpovědi mimo cílovou skupinu (osoby mladší 18 let ohrožené prací v SB, dotazy krizového charakteru apod.)
- Testovací dotazy
- Agresivní dotazy
- Dotazy v cizím jazyce

4. Zapojení externistů

Advokátka R-R

Nemá přístup do redakčního systému I poradny
Zodpovídá dotazy e-mailem
Během 2 let získala dovednosti poradkyň i poradny

Lékař

Terapeut

Supervizor

5. Streetwork on-line

Vyhledávání klientek v on-line prostoru:

- Sex servery
- Erotické seznamky
- Chat roomy
- Facebook

6. Peer poradkyně

Jsou na ně kladeny stejné nároky jako na poradkyně

Jejich zaškolování trvá cca 2 roky a pracují pod dohledem vedoucí poradenského centra

V on-line prostoru se nejprve pohybují ve vyhledávání klientek a pasivní nabízení našich služeb bez poskytování poradenství

Čekají nás fáze:

- Připomínkování odpovědí poradkyň
- Samostatné zodpovídání dotazů
- Vstup na chat roomy, kde se pohybují klientky

Spolupráce HR služeb s lékárnami

Petr Pavlíček, Barbora Konrády

Lexus z.ú.

Od historie po současnost

Historie výzkumů v lékárnách a dosavadní spolupráce

- Výzkumy v počátcích
- Pečlivější výzkumy a výzkum skryté scény – co nám přineslo
- Navázání komplexní spolupráce s lékárnami – vize dlouhodobé spolupráce a nabídka služeb

Důvody ke spolupráci

Veřejné zdraví – public health

Z Bílé knihy Evropského fóra lékárníků (EPF)

- Lékárna je přirozenou základnou pro poskytování služeb zdravotní péče v místě bydliště
- Lékárný budou ústředním místem pro podporu veřejného zdraví.

- **Dodržujeme cíle a vize**
- **Zahraniční zkušenosti**

Terénní práce na malém městě

- Informace
- Časová a místní dostupnost lékárný

Servis pro naše klienty

- Kvalitní odkazování
- Profesionální přístup lékárníků
- Nové kontakty, noví klienti

Servis pro uživatele drog, kteří nechodí do služeb

Co je pracovní skupina a jak funguje?

- Zaměřen na úkol – rozvíjet spolupráci s lékárnami
- Lidi z různých týmů, kteří se doplňují
- Přinášení tématu do svého centra, kde spolupráce pokračuje
- Vytváření nových konceptů
- Přizpůsobení se aktuální situaci

Koncept spolupráce 2018

- Přehled lékáren ve kraji (města, městysy)
- Zjistit, kdy je přítomen vedoucí a udělat rozhovor s vedoucí(m) lékárnou
- Zjistit, jestli lékárna prodává stříkačky, substitute, steroidy, prekurzory, postoje lékárny k uživatelům drog, důvody, proč neprodává
- Lékárny se snažíme motivovat ke spolupráci, ať už prodává nebo ne
- Nabídka spolupráce:
 - Školení v komunikaci s UD
 - Náš materiál zdarma + balíčky do lékáren
 - Odkazování a proškolení v kvalitním odkazování
 - Nabídka odběru injekčního materiálu
 - Základní HR poradenství
 - Samolepky s logem výměny a Laxusu, trhačí inzerce

(Ne)výhody spolupráce

Komplexní pojetí spolupráce přináší také (ne)výhody

- Zasahuje všechny terénní týmy a týmy KC
- Klade vyšší nároky na pracovníky – expertní model
- Časová náročnost
- Náročnost na kapacity týmu
- Administrativa – zápisy, propagace
- Dlouhodobá udržitelnost – kontinuální spolupráce
- Nekoncepčnost v rámci ČR

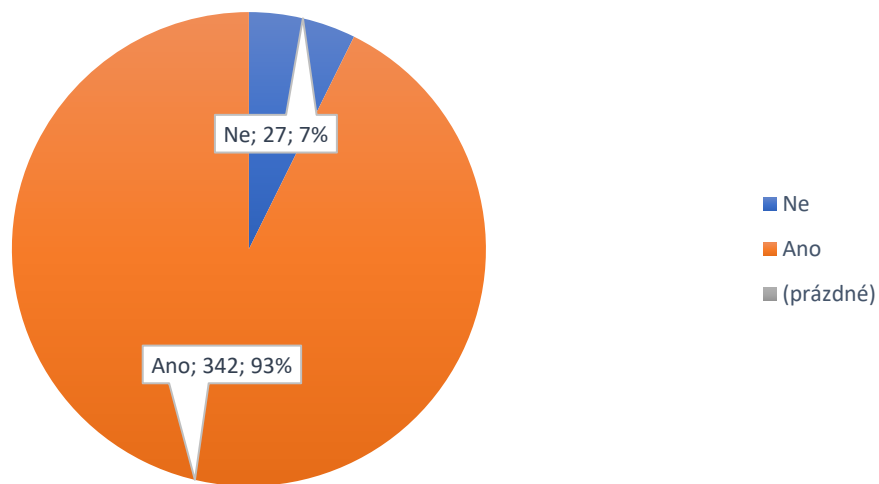
Výstupy z výzkumu 2018

122 měst/370 lékáren

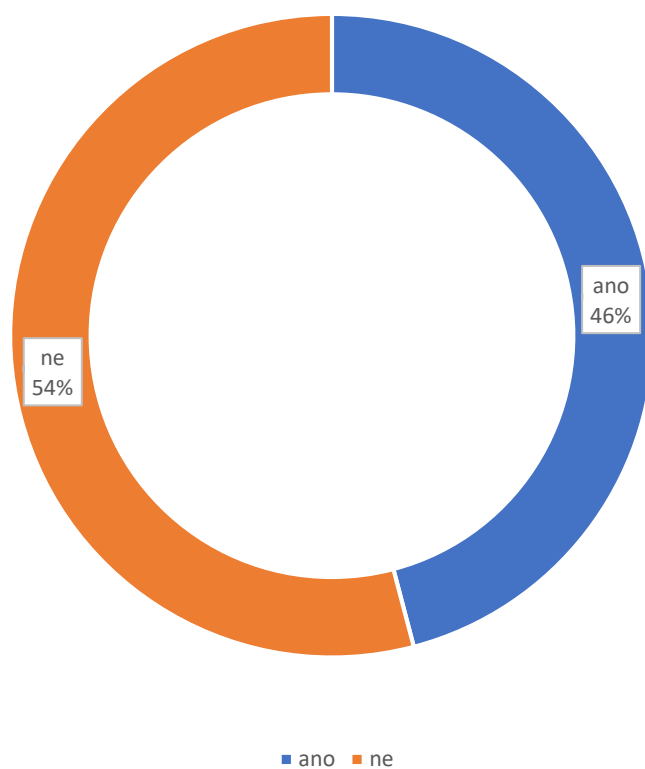
Zaměřeno na:

- Zjištění možností spolupráce
- Motivace k prodeji
- Důvody proč neprodávat
- Dostupnost inj.setů
- Dostupnost substitute
- Pohled lékáren na HR a public health
- Přítomnost uživatelů anabolických steroidů

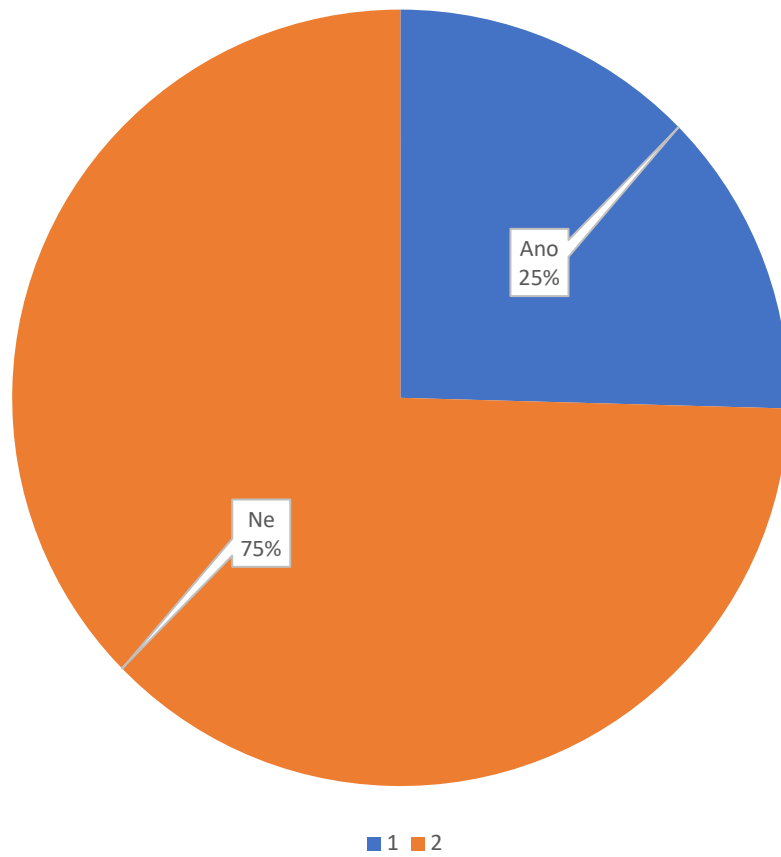
Komunikující lékárny

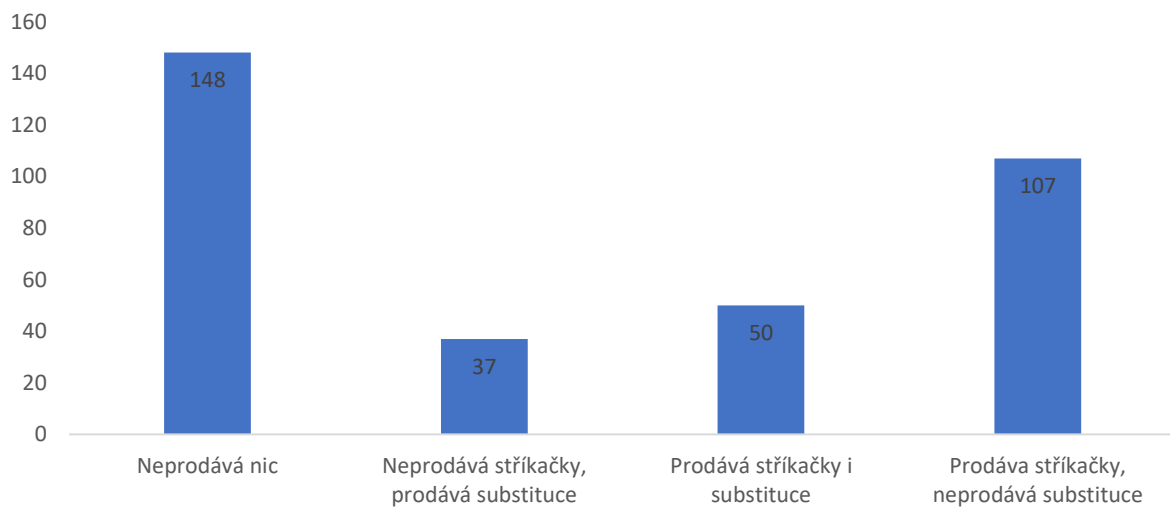
Stříkačky prodej

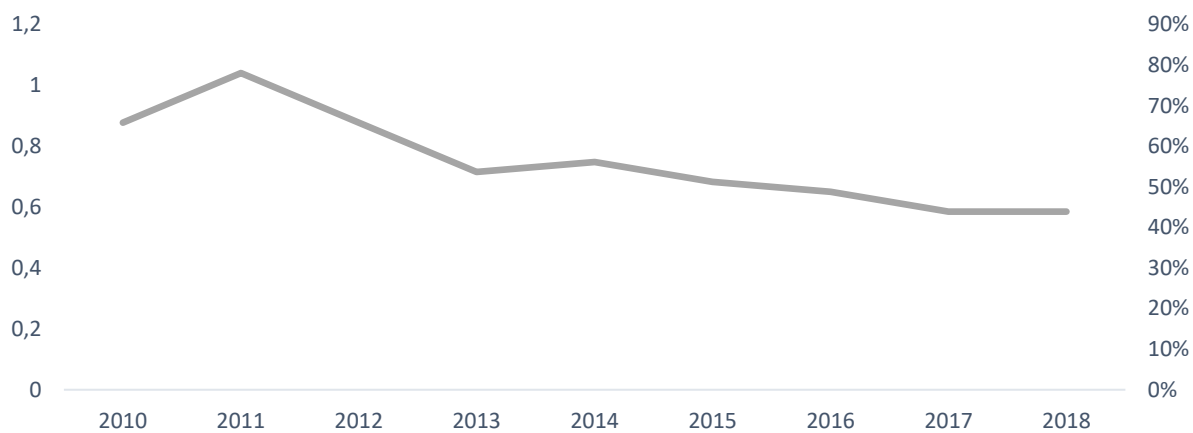
Dostupnost substituce

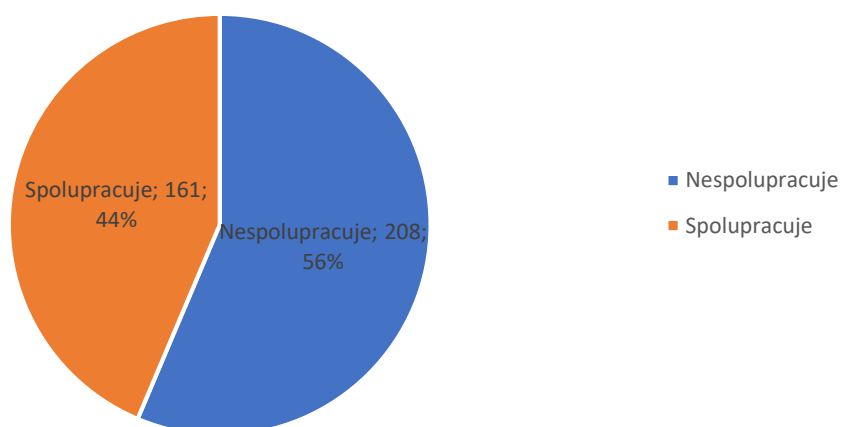
Lékárny dle prodeje

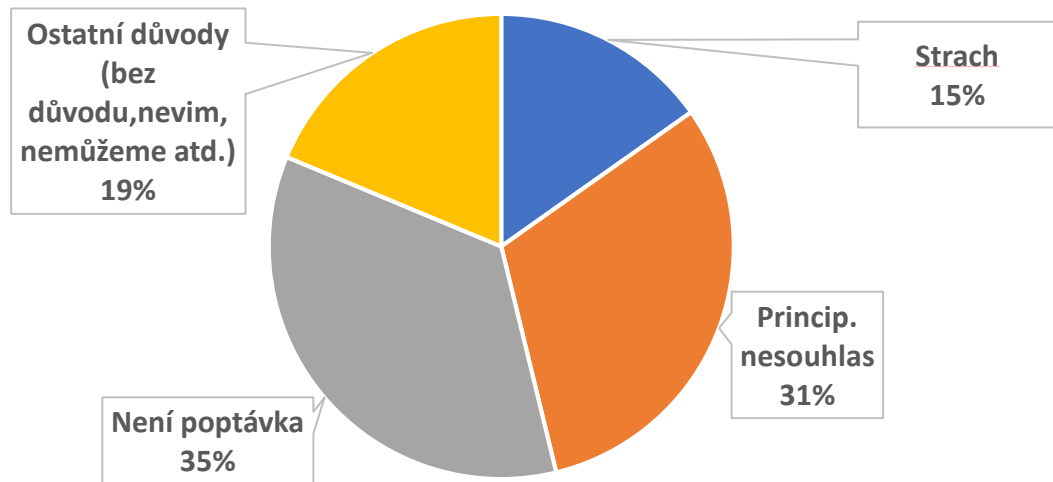
Podíl lékáren prodávajících inj. sety (Mikro pohled HK)

Dle spolupráce

Důvody neprodeje inj.setů

Jak dále?

- Rozvíjet zejména možnosti odběru použitého inj. materiálu
- Předtestové poradenství
- Navázání spolupráce s řetězcem
- Ovlivňování lékáren směrem k prodeji inj. setů a substituce
- Kampaň zaměřená na uživatele anabol. steroidů (chodí do 1/3 lékáren)
- Výměna?

Spolupráce NZDM a OSPOD: od informačního punktu k základnímu algoritmu

–

**45 minut vzájemně užitečné nepřednášky o brněnské cestě
(workshop)**

**Michaela Večerková, Vladislava Vondrová
Nízkoprahový klub Pavlač, Ratolest Brno, z.s.**

Anotace

Měli jste někdy pocit, že čím víc se noříte do tématu, tím hůře se orientujete? Myslíte si, že máme společné klienty s OSPOD? Kdo je vlastně společný klient? A odkud tuto informaci máte? Jste si jisti? Co s anonymitou – kam až sahá? Lze to říct? Přes rok mapujeme spolupráci brněnských NZDM a OSPOD, trávíme čas s našimi spádovými „OSPOĎáky“ a s kolegy z jiných NZDM, zkusíme různými způsoby nabízet klientům spolupráci s OSPOD a klademe si množství otázek s cílem najít způsob, jak spolupracovat. S nimi všemi. Budeme rádi, když s námi prožijete, co zažíváme. Třeba nejsme sami, kdo chce vystoupit z entropie vztahů s OSPOD.

O projektu

- Projektem ***Sítujeme pro rodiny*** jsme reagovali na situaci, kdy péče a podpora pro ohrožené rodiny a děti jsou roztržštěné a neexistuje jediný koordinátor, který by síťoval podpůrné instituce a pomáhající odborníky. Brněnské sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi mají svou pracovní skupinu, kde řeší mj. nastavení spolupráce s OSPOD, již několik let. NZDM a OSPODy – snad to tak lze možné říci – neměly nejlepší vztahy. Negativní nastavení vůči druhé instituci jsme registrovali na obou stranách. Z pohledu OSPOD se nám je podařilo sepsat v publikaci ***Analýza současného stavu spolupráce SAS – NZDM – OSPOD v Brně pohledem OSPOD*** (publikováno zde: <http://www.ratolest.cz/wp-content/uploads/Anal%C3%BDza-sou%C4%8Dasn%C3%A9ho-stavu-spolupr%C3%A1ce.docx>). Lze říci, že většina obav a představ plynula z neinformovanosti, špatných osobních zkušeností, vytváření domněnek, chybějících odpovědí na otázky jako: jaké jsou postupy OSPOD / NZDM? Jak pracuje OSPOD / NZDM s klientem? Jak pracují „ti druzí“ s informacemi od klienta? Jak nás vnímají? Jak využívají síť služeb? Jak se můžeme zapojit? atd. Po zmapování obav a témat k řešení, jsme cestu ke spolupráci pokoušeli najít prostřednictvím několika realizovaných workshopů a dalších aktivit projektu (viz dále).
- Projekt ***Sítujeme pro rodiny*** se zaměřuje na budování efektivní spolupráce mezi sociálně aktivizačními službami (SAS), nízkoprahovými zařízeními pro děti a mládež (NZDM) a orgány sociálně právní ochrany dětí (OSPOD). Hlavní myšlenkou projektu je osobní kontakt mezi pracovníky, vyjasnění vzájemného fungování a pochopení filosofii práce s dětmi, mladými lidmi a celou rodinou. Fungujeme ve dvou pracovních skupinách (PS) – nízkoprahové a saskové. Setkáváme se každé 2 měsíce a vytváříme společně strategii, jak nastavit efektivní spolupráci s OSPODy v Brně. Šest workshopů SAS s OSPODy, a šest workshopů NZDM s OSPODy, 4 pilotní supervize SAS, NZDM a OSPOD, 3 společné vzdělávací kurzy, 2 zahraniční stáže a závěrečná konference – to všechno jsou místa, kde společně pracujeme na tom, abychom klientům, kteří jsou v péči OSPOD nabídli podporu a rychlejší pomoc.

Workshopy zástupců NZDM se zástupci OSPOD se designují na pracovních skupinách, kde se setkávají zástupci všech brněnských NZDM. V rámci těchto skupin si sdílíme zkušenosti s jednáním s OSPOD, obavy či nejistoty a společně hledáme strategie, jak navázat s OSPODy spolupráci a zlepšit povědomí o tom, co NZDM v roce 2018 dělají – na co se zaměřují, jaké je jejich místo ve společnosti a proč mohou být pro pracovníky OSPOD užitečné.

Příspěvek

- Cílem příspěvku bylo interaktivní zážitkovou formou účastníkům workshopu:
 - zprostředkovat pocity, které jsme prožívaly při úvahách propojení se s OSPOD (před projektem a v jeho začátcích);
 - zprostředkovat pocity, které mohou prožívat naši klienti při jednání s různými sociálními službami, které jim vstupují do života (pocity strachu, nejistoty, zlosti, dezorientování, neporozumění apod.);
 - vytvořit prostor pro zažití a uvědomění si důležitosti transparentního vyjednávání spolupráce mezi různými aktéry (s důrazem na důležitost porozumění tomu, kdo mi pomáhá – jak – k čemu společně směřujeme – kdo je zapojen / s kým o tom mluví).
 - zvědomit, že negativní pocity lze eliminovat způsobem jednání, transparentními dohodami všech stran včetně postupu spolupráce a tím, že poznávání dalších pomáhajících subjektů a nastavování spolupráce věnujeme čas.
 - naši víru a zkušenost, že spolupráce se dá nastavit i na historicky chladných až negativních vztazích – pokud všechny strany chtějí.
- Účastníci na začátku WS dostali jednoduché a nejednoznačné pokyny – měli za úkol na papírky napsat několik svých hodnot, které jsou v jejich životě důležité. Zároveň na kousek papírku měli napsat tajemství, o které se s nikým nepodělili. Účastníci dostali pokyn, aby své tajemství vložili do obálek. Poté jsme přečetli příběh o rodičích, kteří ztratili kontakt se svým dítětem, ale v jejich životě se objeví možnost se s dítětem znovu setkat. Během čtení příběhu dostávali účastníci pokyny, aby se postupně zbavovali svých hodnot výměnou za informace vedoucí k dítěti. Účastníci také měli za úkol odevzdat svou obálku s tajemstvím, která putovala rukama dalších účastníků, naznačovali jsme, že ji otevřeme, docházelo k manipulaci s obálkou.
- Nejasné pokyny, nejasná pravidla „hry“ a množství způsobů, jak je interpretovat, vzbuzovalo v účastnících workshopu stres, pocity nedůvěry, zmatení a dezorientace, vztek, agresi, nechuť pokračovat, zvědavost, co bude dál atp.
- Věříme, že se nám alespoň trochu podařilo zprostředkovat pocity, které může mít klient při pohybu „v nejasném poli pomoci“ a které jsme zažívali v počátcích komunikace s OSPODy.

Supervize v NZDM (členských zařízeních ČAS)

Prvotní výsledky výzkumu - 2018

Tomáš Žák, ind. člen ČAS, Kutná Hora

Adéla Michková

Obsah

1. O výzkumu
2. Údaje o zapojených zařízeních
3. Popis supervize v NZDM
4. Charakteristika supervizorů v NZDM
5. Jak vidí pracovníci supervizi
6. Náměty na zlepšení supervize
7. Diskuze

ZKRATKY

SV = supervize

SR = supervizor

SD = supervidovaný/í

ISV = individuální supervize

TSV = týmová supervize

PSV = případová supervize

SVŘ = supervize řízení

Design výzkumu

Předmět výzkumu

Externí supervize v Nízkoprahových zařízeních pro děti a mládež sdružených v profesní asociaci Česká asociace Streetwork (ČAS).

Cíl

Popsat současný stav využívání vnější supervize v zařízeních NZDM (členů ČAS) s důrazem na možné zvýšení přínosu supervize pro praxi těchto zařízení.

Výzkumný soubor

Vedoucí pracovníci a pracovníci v přímé práci

Metody sběru dat

- On-line dotazník (114 pracovníků z 44 NZDM)
- Hloubkové individuální rozhovory (5 pracovníků)
- Fokusní skupina (6 pracovníků)

Další výzkumy pro porovnání

Supervize v sociální práci (2006) –Adéla Michková

- 446 respondentů z řad vedoucích pracovníků služeb z toho 29 z NZDM

Vliv supervize a pracovního hodnocení na motivaci pracovníků působících v sociálních službách se zaměřením na nízkoprahová zařízení pro děti a mládež (2013) –Alena Mrázková

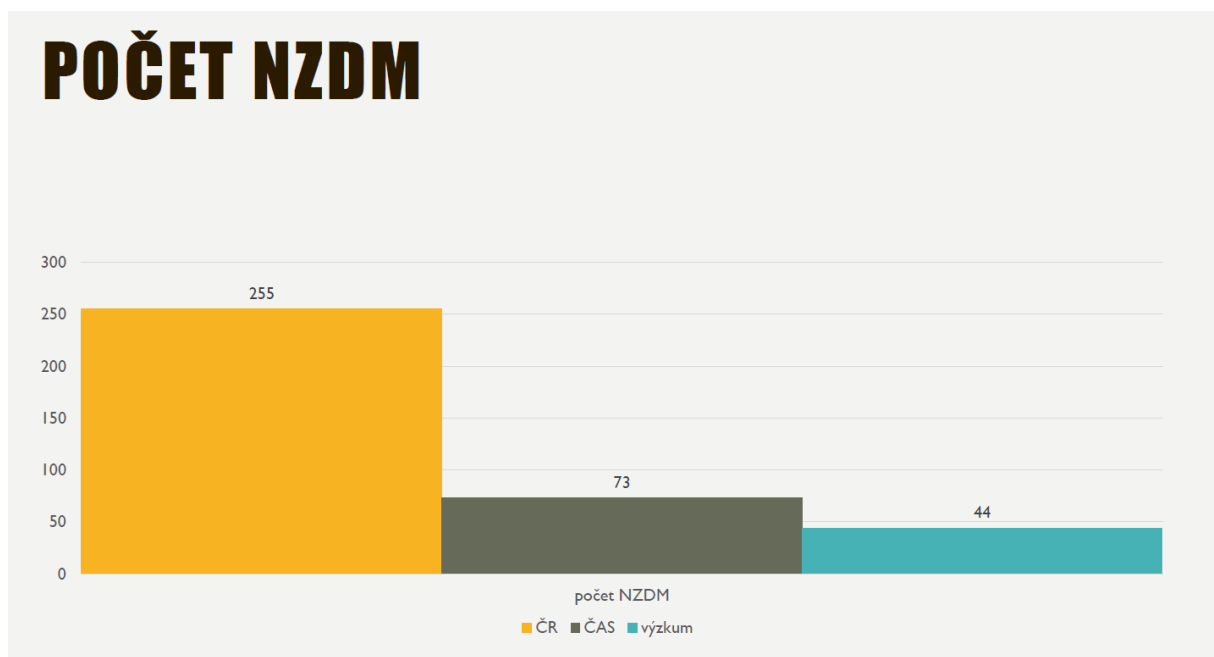
- 109 respondentů (vedoucí i kontaktní pracovníci) z 21 zařízení NZDM

Supervize v sociální práci (2017) –Adéla Michková

- 620 respondentů z řad vedoucích pracovníků služeb (z toho nejvíce ze sociálních služeb –424) z toho 54 z NZDM

On-line dotazník

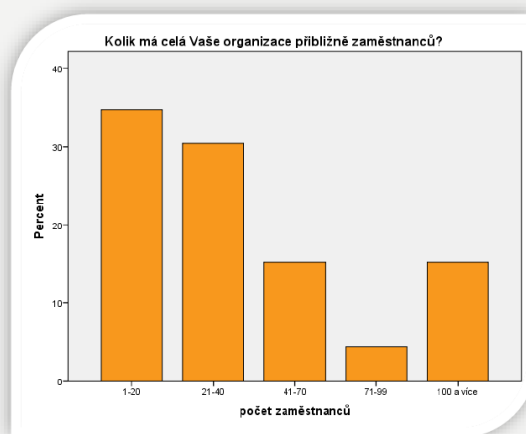
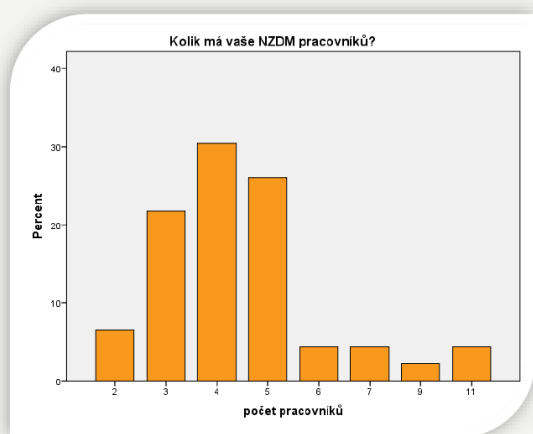
SBĚR DAT 19.3. –19.4. 2018

NZDM

Informace o zapojených NZDM

VELIKOST NZDM

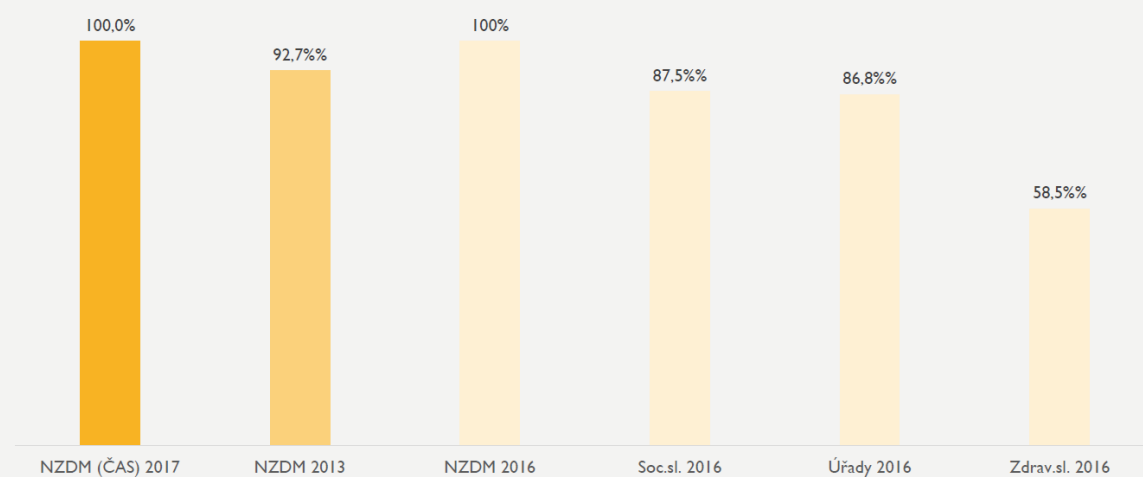

Supervize

Jaká je supervize v NZDM?

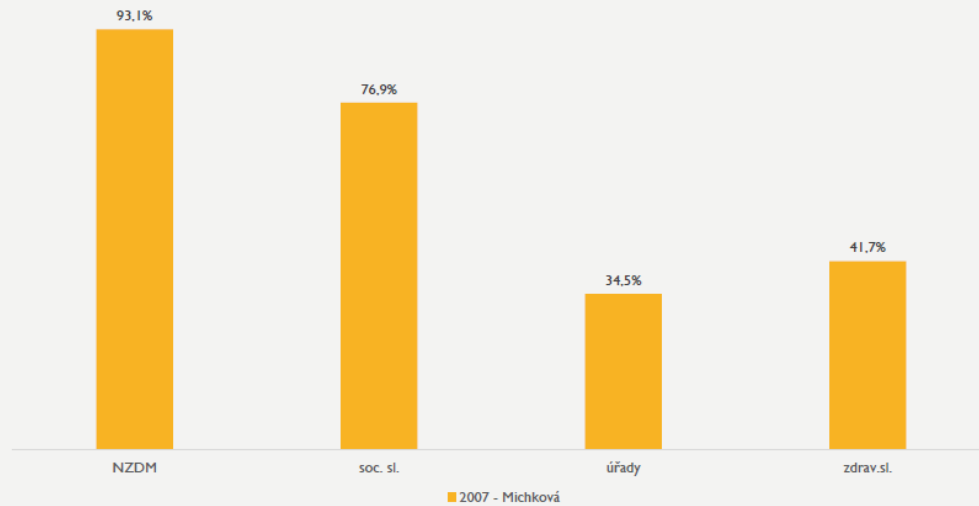
VYUŽÍVÁNÍ EXTERNÍ SUPERVIZE – Všechna zařízení, zapojená do výzkumu, využívají externí supervizi!

VYUŽÍVÁNÍ SUPERVIZE - POROVNÁNÍ

Žák – data z roku 2017, Mrázková – data z roku 2013, Michková – data z roku 2016

VYUŽÍVÁNÍ SUPERVIZE - 2007

ZAVEDENÍ SUPERVIZE

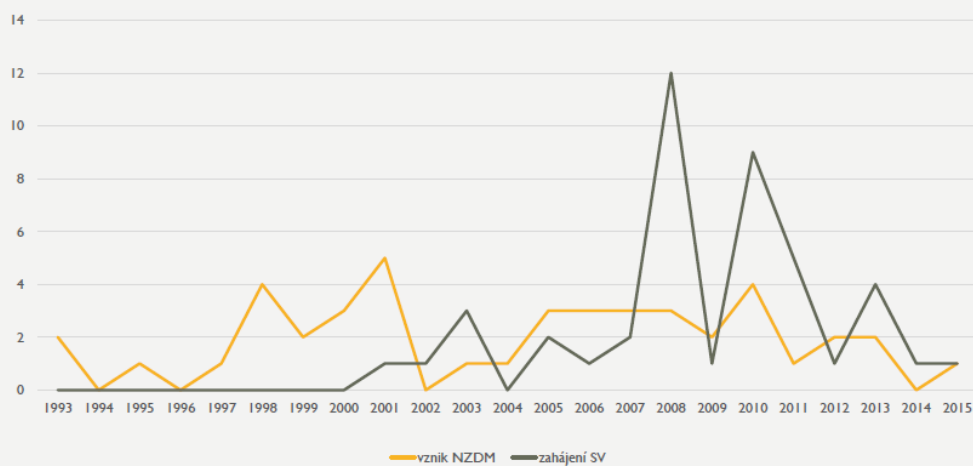
VZNIK ZAŘÍZENÍ

- Před rokem 2007: **26**
- V roce 2007 a déle: **18**

ZAVEDENÍ SUPERVIZE

- Před rokem 2007: **8**
- V roce 2007 a déle: **36**

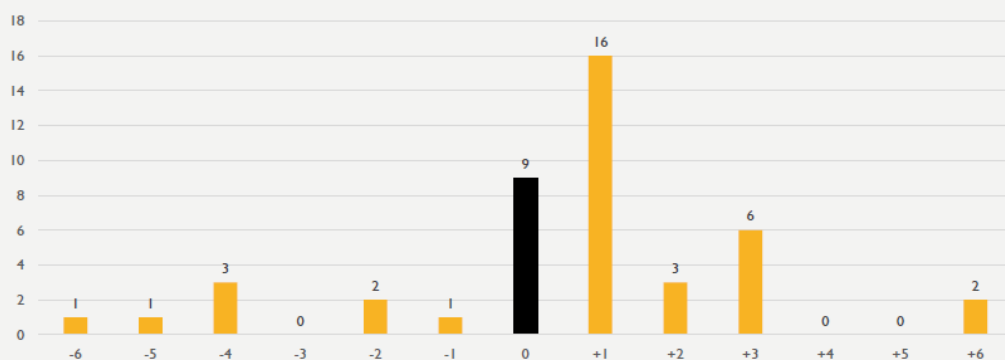
VZNIK NZDM A ZAHÁJENÍ SUPERVIZE

Výrazným impulsem pro zavedení supervize se staly Standardy kvality sociálních Standardy kvality sociálních Standardy kvality sociálních služeb, které jsou součástí služeb, které jsou součástí vyhlášky 505/2006 Sb. Zákona o sociálních službách.

SQSS – Kritérium 10 b – Poskytovatel zajišťuje pro zaměstnance, kteří vykonávají přímou práci s osobami, kterým je poskytována sociální služba, podporu nezávislého kvalifikovaného odborníka.

ZAVEDENÍ SUPERVIZE A ZÁKON O SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH

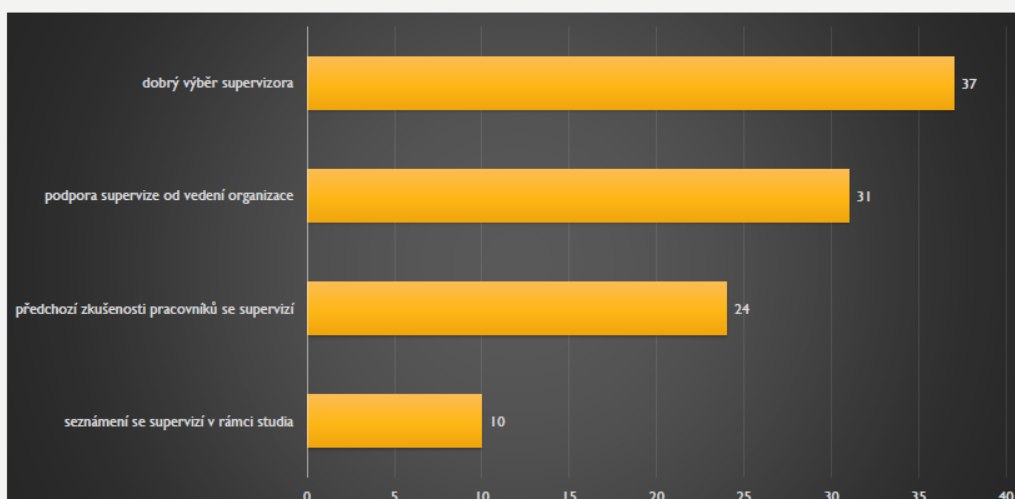

0 (zavedení supervize v rok založení NZDM nebo v roce 2007)

- (zavedení supervize před rokem 2007)

+ (zavedení supervize po roce 2007 nebo po založení NZDM)

CO VÁM POMÁHÁ PLNĚ VYUŽÍVAT EXTERNÍ SUPERVIZI?

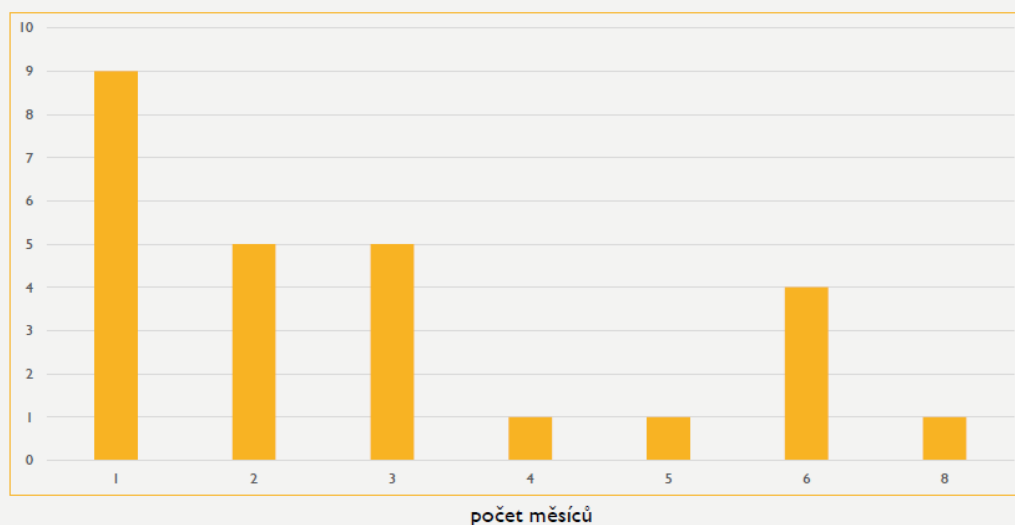
Předpoklady pro dobrou supervizi

- „najít si dobrého supervizora“
- jasně nastavená pravidla
- „otevřený tým a chuť se učit“
- zkušební doba na začátku kontraktu
- supervizor má zkušenost s prací v NZDM či alespoň cílovou skupinou
- je dostatečný čas a prostor pro jednotlivá témata
- struktura, supervize má úvod (návrat k minulé SV, sběr témat), střed (práce s tématy) i závěr (shrnutí a zhodnocení)
- supervizor neradí, ale pomáhá dovést tým k novým pohledům na věc
- supervizor umí motivovat tým k práci s klienty
- „...supervizor nás do ničeho netlačí, ale nebojí se nás popíchnout, abychom šli do hloubky (...), nebojí se nepříjemných témat.“
- příjemné a nerušené prostředí

„Mám rád, když má SV pauzu. Máme SV 2 hodiny a mám zkušenost s tím, že když se to táhne vkuse, tak ta druhá půlka není tak výživná. Tlačíme občas téma a posledních 20–30 min. už nemáme energii. Pauza mi dává možnost se „nadechnout“ a pak pokračovat dál.“

JAK DLOUHO TRVÁ NAJÍT SUPERVIZORA?

Překážky dobré supervize

- Udílení rad supervizorem
- Chybějící zkušenost supervidovaných se supervizí (s přípravou na SV, otevřeností na SV atd.)
- „Nesedneme si se supervizorem“
- Pasivita supervizora
- Používání technik, které jsou supervidovaným nepříjemné (např. imaginace)

Kombinace případové a týmové supervize

- V zařízeních převládá kombinace případové a týmové supervize (90 %).
- V roce 2017 lehce převládaly témata případová.

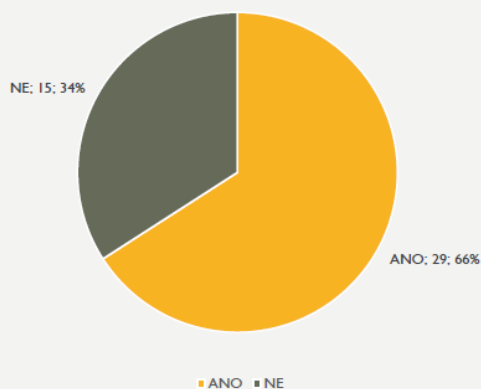
Vejce nebo slepice

- **Nejdříve případy a až pak vztahy v týmu.**
- „Teď máme supervizi jednou za 6 týdnů, s tím, že se nám hodně střídají témata případové a týmové. To mi přijde také jako větší úspěšnost, že se bavíme i o týmových tématech.“
- **Nejdříve sladění týmu a až následně je prostor věnovat se i klientům.**
- „Já jsem měla téma vztahů v týmu, což nás v počátku tlačilo hrozně moc. To jsme potřebovali řešit, to bylo hodně tristní. Řešili jsme víceméně pořád nějaké týmové záležitosti. Ale věřím, že teď to bude vážně clientské.“

Individuální supervize

- ISV jako pojistka
 - „Většinou to vyplyne z osobní situace pracovníka. Je to fakt řídké. Za tu dobu, co tu dělám asi 4krát, ale ta možnost tady je, což člověka tak nějak ubezpečuje.“
- Téma, které není zralé do týmu
 - „Když řeším něco, co nechci, aby věděli ostatní.“
 - „Individuální SV moc nevyužíváme. Naposledy jí využil pracovník, který uvažoval o odchodu z práce.“

Účastní se nějakého typu supervize všichni pracovníci NZDM, kteří pracují přímo s klienty?

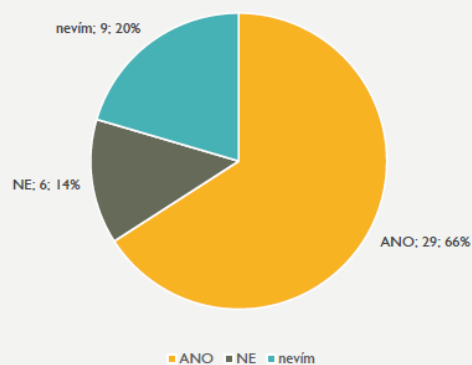

ÚČAST NA SUPERVIZI

V 66% případů se účastní supervize všichni pracovníci, kteří pracují přímo s klienty.

V zařízeních, kde se neúčastní supervize všichni, se jí neúčastní **dobrovolníci, externisté, stážisté a praktikanti.**

Je v organizaci zavedena supervize řízení pro nejvyšší vedení organizace (např. ředitele organizace)?

SUPERVIZE ŘÍZENÍ PRO VEDENÍ ORGANIZACE

Pětina vedoucích NZDM neví, jestli nejvyšší management využívá supervizi řízení.

U vedoucích z největších organizací je to dokonce **57%.**

KRITÉRIA VÝBĚRU SUPERVIZORA

NZDM (ČAS) 2017

Kritéria výběru supervizora	N = 44
profesionalita/odbornost (obecně)	39
zkušenost/praxe v poskytování supervize	31
reference	27
znalost NZDM	16
finanční požadavky	15
předchozí osobní zkušenost	13
vzdělání v supervizi	11
dojem při prvním kontaktu	7
časová dostupnost	5

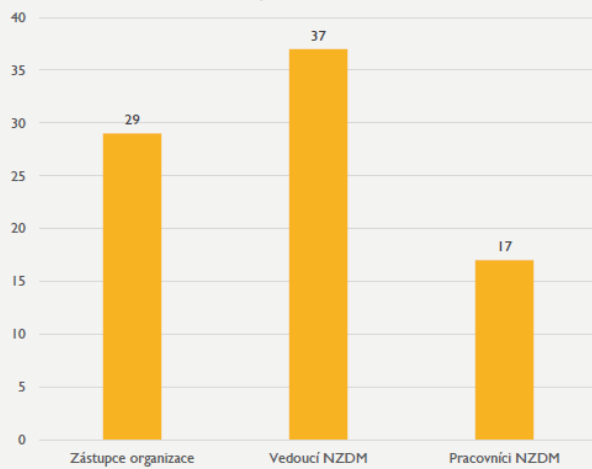
SOCIÁLNÍ PRÁCE 2016

Kritéria výběru supervizora	N = 227
Reference	286
Profesionalita/odbornost (obecně)	150
Časová a místní dostupnost	92
Finanční požadavky	90
Předchozí osobní zkušenost	88
Dojem při osobním kontaktu	75
Vzdělání v supervizi	74
Znalost oboru organizace	35

Kritéria výběru supervizora

- **Důležitost mužského pohledu**
 - „Pro nás je hodně zajímavé už jen to, že je to chlap. Za celou dobu fungování zařízení zde pracoval jen jeden muž. Je pro nás důležitý mužský pohled.“
- **Osobní zkušenost**
 - „Vždy to byl někdo, koho jsme znali. Byli tam tedy osobní zkušenosti s tím člověkem.“
- **Znalost NZDM**
 - „Pro mě je zásadní, aby supervizor znal nízkoprahové služby. Ideálně, aby měl zkušenost s tímto typem služby.“
 - „Vyhovuje mi, že nás supervidují lidé, kteří znají nízkoprahové služby. Vždycky tady byl supervizor, který měl alespoň menší zkušenost s NZDM, případně pracoval s podobnou cílovkou.“
 - „Určující pro nás bylo, jestli ten člověk pracuje nebo pracoval s naší cílovou skupinou, jestli sní má nějaké zkušenosti.“
- **Sympatie**
 - „A taky lidskost, aby to nebyl stroj. Abych si mohl představit, že se sním normálně bavím, že je mi sympatický.“
- **Supervizní škola**
 - „Potom pro nás byl určující i ten směr, který má, protože to se také odráží v rámci té supervize.“
- **Vzdálenost supervizora**
 - „Lokalita, kde je, protože je člověk vázaný na finance, takže, aby byl schopný dojet, protože mi na supervizi jezdíme.“
- **Doporučení**
 - „Dávali jsme i na doporučení. Ptali jsme se odchodícího supervizora na tip na dalšího.“
 - „...vycházeli jsme také z referencí lidí...“

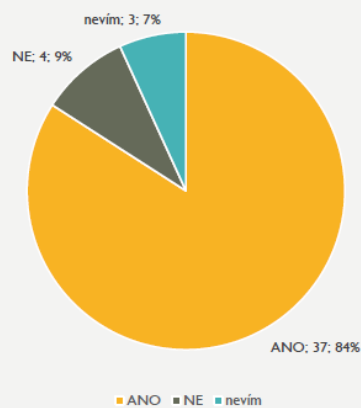
Kdo se účastní vyjednávání podmínek se supervizorem?

VYJEDNÁVÁNÍ SUPERVIZE

Jestliže se účastní vyjednávání o supervizi zástupce organizace, tak se této roli ujímá nejčastěji **ředitel organizace, případně zástupce ředitele, metodik, či koordinátor služeb.**

Jsou domluvené podmínky supervize písemně zaznamenány?

SUPERVIZNÍ KONTRAKT

V 84% případů je supervizní kontrakt písemný.

Síťování jako základ spolupráce

Systemový projekt MPSV

Systemový rozvoj a podpora nástrojů sociálně-právní ochrany dětí

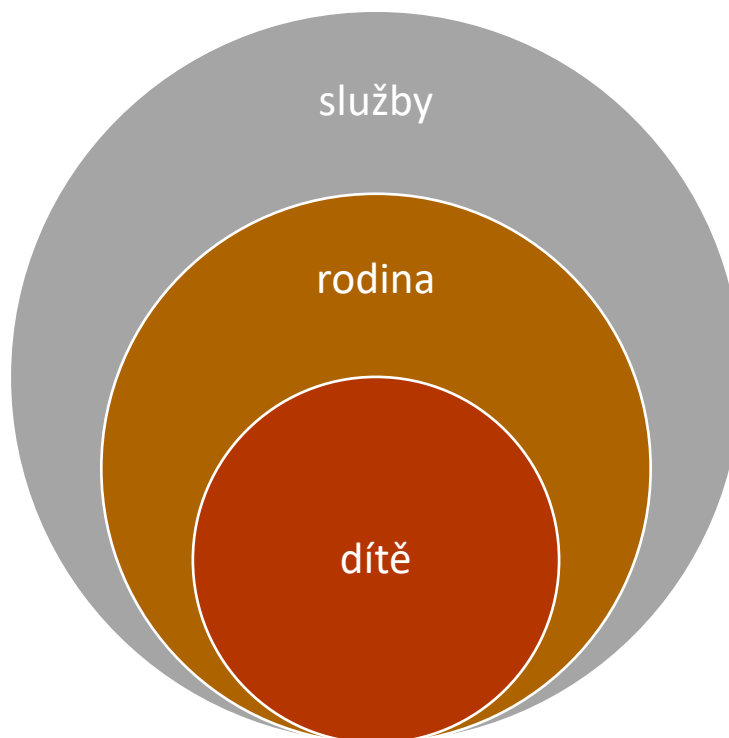
Mgr. Kristýna Jůzová Kotalová, vedoucí oddělení transformace služeb pro rodiny a děti

Bc. Simona Zatloukalová, metodička síťování

Role OSPOD v systému ochrany ohrožených dětí a rodin

- vymezení role OSPOD optikou cílové skupiny: dítě ohrožené dle §6 zákona SPOD
 - činnost OSPOD **vždy souvisí s narušeným vztahem rodiče a dítěte**
 - činnost OSPOD naopak **nesouvisí** s řešením situací, v nichž je nepříznivé okolnosti (nepříznivé sociální situaci) **vystavena rodina jako celek, aniž by tato nepříznivá sociální situace narušovala způsob výkonu rodičovských oprávnění a povinností do té míry, že by dítě bylo vystaveno nepřiměřenému ohrožení svého příznivého vývoje** (např. sociální vyloučení, problémy s bydlením, dluhové problémy, trestná činnost rodiče páchaná nikoli na dítěti, zdravotní postižení rodiče nebo dítěte, narušení vztahu mezi rodiči dítěte apod.)
- role OSPOD jako klíčového pracovníka (transformace systému péče o ohrožené děti a rodiny)

Role OSPOD v systému ochrany ohrožených dětí a rodin

Spolupráce – co říká zákon

- povinnost oznámit dítě ohrožené podle §6 zákona o SPOD
- povinnost oznámit dítě ohrožené CAN (zákon o SPOD a trestní zákoník)
- právo na zpětnou vazbu = informaci o tom, zda jde/nejde o ohrožené dítě
- dožádání informací ze strany OSPOD (co, kdy, proč)

Spolupráce v praxi

- spolupráce na vyhodnocení situace dítěte a realizaci IPOD
- účast na případové konferenci, rodinné konferenci
- síťování služeb
- oznamovací povinnost
- specifika podpory dětí starších 15 let

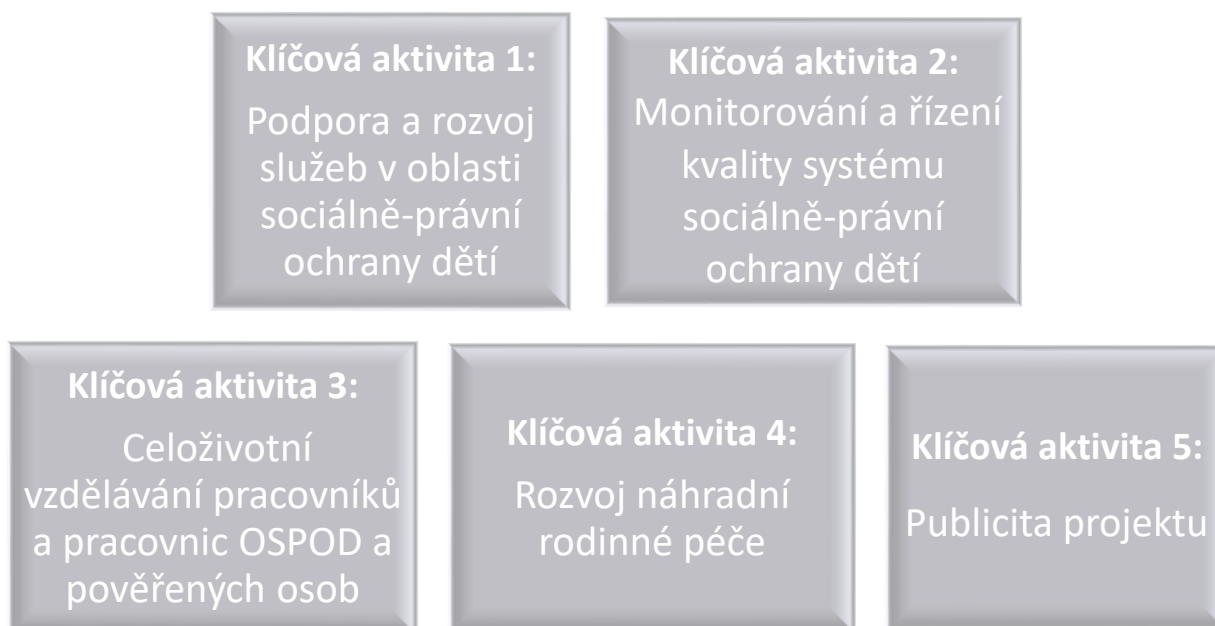
Národní strategie ochrany práv dětí „Právo na dětství“ na období 2012–2018

Strategie tvoří aktuální rámec **transformace systému péče o ohrožené děti a rodiny**, byla schválena usnesením vlády č. 4 ze dne 4. ledna 2012, základním cílem Strategie je funkční systém, který:

1. Je plně zaměřen na dítě
2. Respektuje potřeby a vývoj dítěte
3. Sleduje dlouhodobý zájem dítěte, podporuje jeho jedinečnost a vývoj
4. Umožňuje rovné příležitosti pro všechny děti
5. Zahrnuje do řešení situace děti a rodiny, stejně jako celé jejich soc. okolí
6. Staví na silných stránkách dětí a rodin a identifikuje problémová místa
7. **Funguje integrovaně a ve spolupráci všech zúčastněných subjektů**
8. Je trvalým a interaktivním procesem
9. Poskytuje a reviduje opatření a poskytované služby
10. Je založen na objektivně zjištěných skutečnostech a důkazech

Realizace: 1. 1. 2016 – 30. 6. 2019, ve 12 krajích ČR

Projekt je zaměřen na **posílení kapacit na pracovištích orgánů sociálně-právní ochrany dětí** v oblasti síťování a vytváření sítí služeb pro ohrožené děti a rodiny na lokální úrovni, dále na zajištění kvalitních statistických dat nutných pro výkon sociálně-právní ochrany dětí, nastavení celoživotního vzdělávání a zvyšování kvalifikace pracovníků SPOD a na podporu a rozvoj náhradní rodinné péče s důrazem na pěstounskou péči.

KA1: Podpora a rozvoj služeb v oblasti sociálně-právní ochrany dětí

Základní východisko

„Pro to, aby bylo možné zachovat dětem přirozené prostředí vlastní rodiny, je třeba maximálně posílit a propojit podpůrné služby.“

Podaktivity

1. Podpora síťování služeb na lokální úrovni
2. Preventivní služby na podporu rodiny
3. Inovativní služby na podporu rodiny
4. Implementace výstupů do systému

Základní pojmy:

SÍŤ služeb pro děti a jejich rodiny (dále jen síť) je soubor institucí, organizací a dalších subjektů, které na určitém geograficky vymezeném území (obec, město, obec s rozšířenou působností – dále jen ORP, region, kraj) svou činností ovlivňují situaci ohrožených rodin a dětí, ať už formálně na základě pravomoci vyplývající z legislativy, nebo neformálně, svým společenským posláním. Základním principem fungování sítě je partnerství, mezioborová spolupráce a případné překonávání bariér, které spolupráci brání.

AKTÉŘI sítě jsou subjekty v síti se vzájemně provázanými vztahy, založenými na spolupráci a sdílené či dílčí odpovědnosti. Jde o instituce poskytující služby ohroženým rodinám a dětem (registrované sociální služby i neregistrované návazné služby), orgány samosprávy (městské a obecní úřady, zejména agenda odboru sociálních věcí, konkrétně oddělení sociálně-právní ochrany dětí, dále sociální a terénní pracovníci), školy, poradenská zařízení (Pedagogicko-psychologické poradny, Speciálně pedagogická centra, Střediska výchovné péče), lékaře, soudce, Městskou policii, Policii České republiky a další.

CÍLE SÍŤOVÁNÍ:

Zmapování aktérů v lokalitě – v maximálním možném rozsahu zmapovat aktéry sítě v lokalitě a jejich potřeby vzhledem ke spolupráci, samotný výčet aktérů může být vůbec prvním popisem služeb pro rodiny a děti z nerezortního hlediska a přispívá ke zvědomění rolí jednotlivých aktérů.

Zvědomění rolí jednotlivých aktérů – každý z aktérů si uvědomuje svou (i dílčí) roli v síti služeb pro rodiny a děti, tj. zná své kompetence a úkoly dané jednak zákony, jednak specifickými podmínkami v lokalitě, ale zná také význam spolupráce s dalšími aktéry. Aktéři tak přesně znají svou vlastní roli a zároveň rozumí rolím ostatních aktérů.

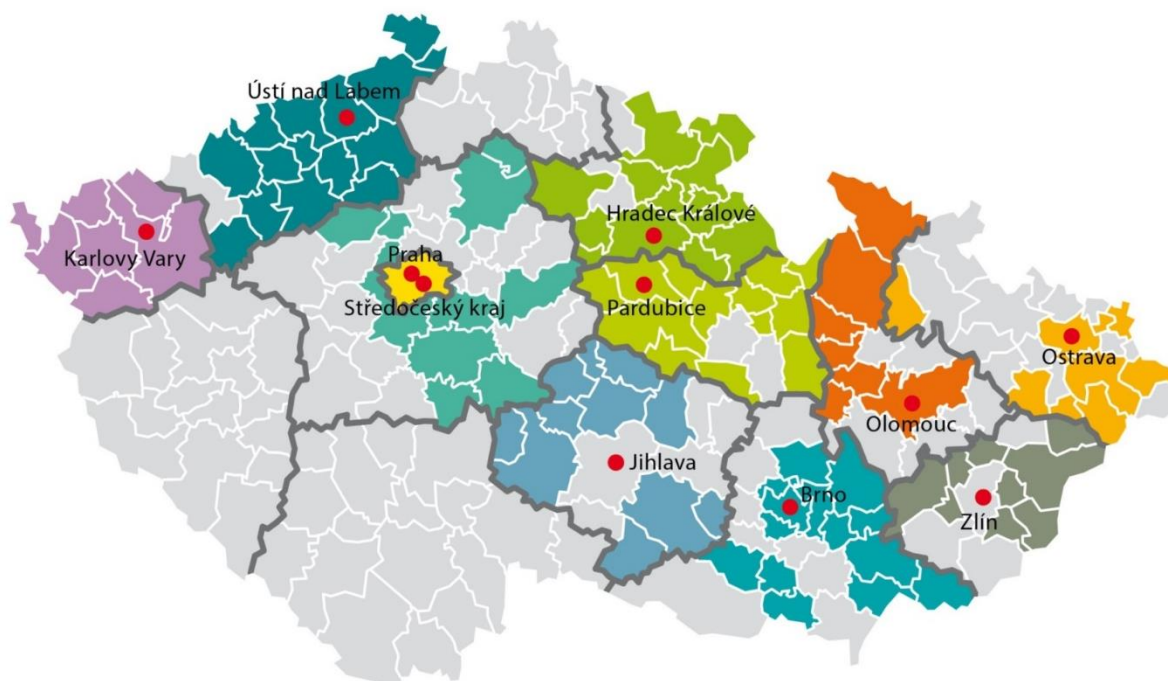
Propojení aktérů v lokalitě – aktéři spolu komunikují ve smyslu případové práce, tj. ve smyslu potřeb dětí a rodin, s ohledem na zákonnou mlčenlivost a na integritu dětí a rodin, s důrazem na působení v rovině prevence.

Implementace základních principů transformace do síťování, a tedy i činnosti jednotlivých aktérů – síťování lze vnímat jako aktivizaci terénu, která by se měla odvíjet od základních principů transformace: participace dítěte, respekt k dítěti, potřeba vývoje, otevřená budoucnost, perspektivy, zdravé prostředí, jistota, stabilita, bezpečí, zapojení celé rodiny.

Rozsah síťování na lokální úrovni

11 zapojených krajů

124 zapojených obcí s rozšířenou působností (ze 162 možných, z celkových 205) – více než 60 %

Principy práce síťek a síťů

➤ Neutralita

Síťář zaujímá roli výzkumníka, facilitátora či organizátora informací a kontaktů.

Není však realizátorem, hodnotitelem či řešitelem – neposuzuje kvalitu služeb, nezvýchodňuje jednoho z aktérů sítě, neřeší místní síť služeb za aktéry, ale vytváří prostor pro tvorbu jejich řešení.

Ve svém konání vychází z principu deinstitucionalizace péče o ohrožené děti a zprostředkovává aktérům tento pohled.

➤ Lokálnost

Východiskem jsou pro něj lokální možnosti – aktéři, kteří svou oblast znají; síťář navazuje na existující propojení a strategie (např. komunitní plánování, místní analýzy apod.).

➤ Udržitelnost

Síťář plánuje aktivity na co nejvyšší strategické úrovni se zapojením všech adekvátních aktérů.

➤ Otevřenost

Síťář vysvětluje otevřeně svou činnost, sdílí její výstupy, oslovuje všechny relevantní aktéry, naslouchá jejich potřebám a své kroky vždy opírá o v síti zjištěné potřeby.

➤ **Aktivizace**

Řešení vytvářejí aktéři sítě, síťář je hybatelem změn, nikoli jejich tvůrcem.

➤ **Sdílení**

Lokální síťář sdílí informace, kontakty, zdroje, výstupy síťování a jeho aktivity s maximálním počtem aktérů.

Co síťáři konkrétně dělají?

Síťáři zjišťují potřeby aktérů sítě, pojmenovávají je, dávají do kontextů a analyzují, sdílí informace.

Vytvářejí podmínky pro spolupráci, organizují multioborová setkání, účastní se komunitního plánování a dalších místních platforem.

Otevírají diskuze na palčivá témata, jsou těmi, kdo do diskuzí vnášejí téma nejlepšího zájmu dítěte.

Plánují aktivity na co nejvyšší strategické úrovni, se zapojením všech adekvátních aktérů.

Podporují rozvoj služeb pro ohrožené děti a jejich rodiny.

To vše v souladu s Národní strategií ochrany práv dětí.

Co sítaři nedělají?

Neřeší konkrétní případy ohrožených dětí a rodin.

Nezajišťují financování konkrétních služeb.

Nezaměřují se pouze na sociální služby nebo služby osob pověřených výkonem SPOD.

Nehodnotí kvalitu existujících služeb.

Dosavadní výstupy síťování

- ✓ zavedení pozice lokálního sítaře do 124 ORP a krajského sítaře do 11 krajů (většina zaměřena na spolupráci aktérů, dále pak na rozšíření kapacit služeb či na téma sociálního bydlení)
- ✓ uskutečnění téměř 11 000 setkání s místními aktéry s cílem zmapovat jejich potřeby směrem ke spolupráci
- ✓ uspořádání více než 300 společných setkání aktérů na místní úrovni, nastavení mnoha lokálních platforem za účelem spolupráce sítě
- ✓ definice a realizace 175 témat rozvoje síťování na lokální a krajské úrovni ve spolupráci s místními aktéry (co chybí/nefunguje a jak to řešit)

Příklady konkrétních akcí pořádaných sítaři:

Př. Kulatý stůl s cílem sestavit multidisciplinární tým školských pracovníků a odborných lékařů, kteří se podílejí na diagnostice dětí se specifickými vzdělávacími potřebami. Dále sladit přístupy lékařů se školskými poradenskými zařízeními. Výstupem je vytvoření poradenské sítě pro potřeby škol (ORP Zábřeh).

Př. Mezirezortní setkání (OSPOD, ZŠ, SŠ) na téma včasné detekce ohrožení a účinné koordinace pomoci dětem a rodinám, cílem bylo seznámení se vzájemně s kompetencemi aktérů, sladění postupů a rozbor dilemat obou stran při práci s ohroženými dětmi a jejich rodinami, výstupem je nastavení pravidelné spolupráce pro účinnější řešení ochrany práv dětí (ORP Hlinsko).

Př. Série kulatých stolů ke spolupráci v oblasti SPOD – setkání na úrovni městských částí Brna dle jejich potřeb k nastavení spolupráce se školami a dalšími aktéry – OSPOD, školami a školskými zařízeními, sociálními a zdravotními službami, PMS, policií a justicí (ORP Brno).

Př. Workshop „Kompetence a role sociálních pracovníků při sanaci rodiny“, cílem bylo vyjasnění hranice kompetencí OSPOD, sociálních služeb a sociálních pracovníků obecních samospráv. (ORP Litoměřice).

Př. Setkání aktérů k tématu řešení problematiky záškoláctví, cílem bylo vyjasnění postupů a kompetencí, zlepšení komunikace a nastavení jednotných pravidel spolupráce při záškoláctví (ORP Jeseník).

Př. Sociální majáles – cílem bylo zvýšení informovanosti veřejnosti o službách pro děti a rodiny, propagace témat týkajících se sociální oblasti a podpora spolupráce jednotlivých organizací (ORP Roudnice nad Labem).

Plánované výstupy síťování

- zpracování **analýz lokální sítě služeb pro ohrožené rodiny a děti** na úrovni zapojených ORP a krajů
- vytvoření **definice minimální sítě služeb pro ohrožené děti a rodiny** pro zapojené ORP a kraje
- vytvoření **metodiky síťování služeb a metodiky činnosti lokálního síťáře**, vč. příkladů dobré praxe, podpora implementace síťování
- prezentace výstupů na sérii seminářů v zimě 2018 a na krajských konferencích na jaře 2019

Terén Jahoda s animátory v patách

Martin Pazlar, Michaela Hájková

Jahoda, o.p.s. Praha

Úvod

JAHODA, o.p.s. realizuje sociální služby a služby pro děti a jejich rodiče. Provázíme děti a mladé lidi od malička až po dospělost. Nabízíme rodinné centrum, jesličky, školky, nízkoprahové kluby a terénní program. Podporujeme zaměstnanost rodičů s pomocí projektů EU. Mezi sociální služby patří Terén Jahoda, který působí od roku 2009 na území Prahy 14 - Černý Most, Lehovce, Hloubětín. Terénní pracovníci pomáhají dětem a mladým lidem ve věku 6–26 let, když mají potíže, starosti, jsou nespokojení, naštvaní. Díky vzájemnému důvěrnému vztahu pomáhají předcházet nebo hledat řešení průšvihů a konfliktů například v rodině, ve škole, ve vztazích, s návykovými látkami. Jsou tu proto, aby mladí lidé na své starosti nebyli sami.

Nápad na rozšíření terénního programu o činnost animátorů volného času (dále jen projekt) vznikl ve spolupráci se sociálním odborem ÚMČ Prahy 14 v roce 2015 pod názvem *Street Work & Fun* za podpory ministerstva vnitra. Další finanční podporu se podařilo získat z Evropského sociálního fondu na období 2017-2018. Důvodem vzniku projektu bylo zvýšení počtu mladších klientů Terénu Jahoda, kteří přicházeli s poptávkou realizace volnočasových aktivit. Terénní pracovníci se snažili na tuto poptávku reagovat, avšak neměli kapacitu realizovat volnočasové aktivity v rozsahu požadovaném klienty. Současně pracovníci naráželi na dilema, do jaké míry mají být volnočasové aktivity, které jsou významným preventivním nástrojem zvláště u mladších klientů, součástí terénní služby.

Cíl projektu

Cílem projektu je prostřednictvím volnočasových aktivit preventivně působit na cílovou skupinu dětí a mládeže, která je ohrožená rizikovým chováním. Projekt je zaměřen na zvýšení sociálního začlenění, prevenci sociálního vyloučení a aktivizaci neorganizovaných dětí a mládeže na Praze 14. Dlouhodobým cílem je zlepšení kvality života a posílení startovní pozice těchto dětí.

Cílová skupina

Projekt je určen pro děti a mládež od 6 do 26 let, kteří mají trvalý pobyt na Praze 14 nebo se zde dlouhodobě zdržují. Ke specifikům cílové skupiny patří fakt, že děti nejsou schopné navštěvovat organizovanější formy volnočasových aktivit ve formě kroužků, mnohdy ani ve formě nízkoprahových klubů a dávají přednost trávení volného času na ulici. Mezi důvody patří např. nedostatek financí v rodině, nízká informovanost a motivace rodičů dětí ke smysluplnému trávení volného času, nedostatečně rozvinuté dovednosti v oblasti dodržování pravidel, týmové spolupráce, kontaktu s autoritami. Některé děti jsou v evidenci orgánu sociálně právní ochrany dětí.

Přínos pro cílovou skupinu

Děti a mládež zapojené do projektu tráví volný čas aktivně, věnují se smysluplným činnostem a dávají najevo, že dělají, co je baví. Získávají nové zkušenosti, zážitky, sociální kontakty, zlepšují své komunikační schopnosti. Animátoři u dětí posilují jejich sebedůvěru, motivaci, vzájemný respekt a smysl pro fairplay. Projekt nabízí dětem a mladistvým bezplatné aktivní trávení volného času. Realizuje tak primární prevenci tím, že působí proti rozvinutí rizikového chování.

Popis činnosti

Tým tří terénních sociálních pracovníků se rozšířil o dva animátory volného času, kteří se nevěnují sociální práci s klienty, ale preventivní činnosti formou realizace volnočasových aktivit. Běžný pracovní den animátorů začíná v kanceláři přípravou do terénu. Animátoři chodí za dětmi 3x týdně v čase 15:00 - 19:00 do dvou lokalit (nejčastěji se jedná o školní hřiště a vnitrobloky na sídlišti Černý Most, Lehovec, Hloubětín). V zimním období mají animátoři pronajatou tělocvičnu v jedné z místních základních škol. S sebou berou v batohu sportovní vybavení (míč, pingpong, frisbee, skákací gumu), hry (Story Cubes, Černé historiky, Dobble), výtvarné potřeby (křídly, papír, fixy). Vybavení může být obměněno podle požadavků dětí v konkrétní den a lokalitu.

Animátoři prostřednictvím Facebooku informují děti, kam a v kolik hodin za nimi přijdou. Klienti se mohou předem domluvit, čemu se chtějí věnovat. Pracovníci se po příchodu do lokality společně s klienty domlouvají na činnostech a podporují je v aktivním zapojení do vytváření programu. Ve skupinách s širším věkovým rozpětím se animátoři snaží zapojit všechny zúčastněné. Animátoři nabízejí dětem také realizovat činnosti vyžadující delší časovou přípravu a finančně investici. Klienti mají možnost přinášet svoje nápady na aktivity a podílet se na jejich přípravě. Klienti měli zájem především o sportovní turnaje (fotbal, pingpong, florbal), výlety, malování triček, zaplétání copánků a malování nehtů, tématické tvořivé dílny, lední bruslení, únikové hry (ve vlastní režii animátorů i profesionální). Po dohodě s posilovacím centrem jsme nabízeli pravidelný trénink 1x14 dní. O tuto aktivitu byl z počátku velký zájem, který však postupně opadal. Animátoři ve spolupráci s terénními pracovníky realizují také dva vícedenní pobyty mimo Prahu za rok.

Animátoři se podílejí také na realizaci akcí JAHODA, o.p.s. (např. festival Strawberry fields, Mikuláš) a akcí, do nichž je JAHODA zapojena (např. Den Země, Multikulturní den). Animátoři zde zajišťují volnočasové workshopy. O těchto a jiných volnočasových akcích jsou klienti informováni, případně je mohou animátoři na akci doprovodit. Animátoři mají zpracovanou metodiku práce, která vychází z metodiky terénního programu.

Personální zajištění projektu

Animátoři jsou součástí terénního programu, spolupracují také s ostatními sociálními službami JAHODA, o.p.s. Jedná se o dvoučlenný genderově vyvážený tým. Genderovost považujeme za důležitou z hlediska rozdílného složení skupin klientů v jednotlivých lokalitách. Současně klienti vidí ve spolupráci pracovníka a pracovnice projektu další vzorec možného fungování mužské a ženské role ve společnosti.

Spolupráce terénních pracovníků s animátory

Tým terénních pracovníků a animátorů spolu působí v určených lokalitách. Mají společné trasy, časy a místa, kde klienty kontaktují. Díky dlouhodobé práci terénních pracovníků v lokalitě byly dobře navázané vztahy s klienty, což usnadnilo rozjezd činnosti animátorů. Animátoři jsou si vědomi náplně práce v podobě realizace volnočasových aktivit a terénní pracovníci se zaměřují více na klienty, kteří se aktuálně do těchto aktivit zapojit nechtějí a nabízejí jim kontakt formou rozhovoru. Klienti tak mají možnost volby podle aktuální potřeby. Mladší klienti mají obvykle na začátku kontaktu větší zájem o hry a až po nějaké době vyhledávají rozhovor s terénním pracovníkem. Terénní pracovníci v tomto případě pomáhají animátorům koordinovat aktivity zejména v oblasti pravidel, hranic, komunikace mezi klienty a vyčkávají na kontakt s klienty. Terénní pracovníci mohou vyhodnotit, že animátoři pokryli zájem klientů samostatně a pokračují do další lokality. Oba týmy zůstávají nadále v kontaktu a předávají si informace o klientech, kteří se s nimi chtějí potkat.

Terénní pracovníci a animátoři společně realizují volnočasové aktivity, které jsou časově a finančně náročnější na přípravu (např. turnaje). Domlouvají se na konceptu akce a rozdělují si úkoly. Animátoři pomáhají také s přípravou a realizací vícedenních pobytů pro klienty mimo Prahu. Spolupráce na pobytech je nezastupitelná z důvodu organizační náročnosti a samotné práce s klienty. Výhodou je, že animátoři připravují rozmanité programy pro klienty a tím pádem se mohou terénní pracovníci věnovat individuální práci s klienty a přípravě preventivních programů.

Mezi další výhody spolupráce považujeme vzájemné předávání informací o potřebách klientů. Terénní pracovníci předávají zejména informace o požadavcích, co by si chtěli klienti zahrát a zažít. Animátoři předávají informace o nepříznivých sociálních situacích, se kterými je klienti seznámili. V obou případech klienti vědí, že pracovníci budou informace sdílet s druhým týmem. Důležitým faktorem fungující spolupráce je schopnost animátorů posoudit, které informace o klientech sdílet s terénními pracovníky. Rozvíjíme spolupráci obou týmů s cílem co nejotevřenější komunikace mezi pracovníky. Přínosem je i možnost zastoupení pracovníků v případě nemoci, vzdělávání či dovolené. Na základě působení obou týmů ve stejných lokalitách chodí pracovníci sami do terénu pouze výjimečně, což přispívá ke komfortnějšímu a bezpečnějšímu poskytování služby. Vzájemná kooperace také přináší snazší navázání nových klientů pomocí hry. Jsme si vědomi, že díky dobře odvedené práci animátorů můžeme snáze navázat kontakt s lidmi, kteří by se s námi leckdy nebavili, jelikož jim nenabízíme natolik atraktivní možnosti trávení volného času.

Klienti na výskyt dvou služeb reagují pozitivně, jelikož k možnosti využít službu terénních pracovníků přibýly dny míčových sportů, karetních her či výtvarného tvoření. Do jisté míry klienti nerozlišují, zda se jedná o animátora či terénního pracovníka. To v občasných případech vyvolává nepochopení, proč terénní pracovníci nemají stejné vybavení jako animátoři.

Terénní pracovník a animátor v jedné osobě

Tento model fungoval v rámci projektu necelý rok. Od začátku působení jednoho pracovníka na obou pozicích jsme si kladly otázku, jak budeme jednotlivé dny od sebe odlišovat, aby to bylo srozumitelné jak pro klienty, tak pro samotného pracovníka. Pracovník působil v lokalitě dvakrát v týdnu v roli teréňáka a dvakrát v roli animátora. Klienti byli od počátku informováni, které dny zastává, jakou roli. S pracovníkem jsme reflektovali, že je pro něj obtížné toto rozdělení rolí striktně dodržovat, a to především ve chvílích, kdy klienti vyhledávali opačnou roli, než pracovník právě zastával. V týmu jsme se dohodli, že tyto situace střetu rolí bude daný pracovník řešit s kolegou animátorem operativně. V případě, že animátor zvládal aktuální zájem klientů o volnočasové aktivity sám, mohl se druhý pracovník věnovat sociální práci.

Výhodou jednoho pracovníka v obou službách byla plynulejší návaznost (přechod) práce z volnočasových aktivit do sociální práce se stejným klientem. Oddělené týmy teréňáků a animátorů přinášejí nutnost větší přípravy na předávání práce s klienty. Dbáme přitom na citlivý postup seznámení klienta a jeho nepříznivé sociální situace s terénním pracovníkem, pokud byl nejdříve v kontaktu s animátory. Klient může řešit svoji situaci s teréňákem za přítomnosti animátora, pokud je to pro něj důležité vzhledem k navázanému vztahu s animátorem. Není možné, aby sociální práci dělal pouze sám animátor.

Terénní práce s uživateli drog přes Facebook

**Podané ruce na cestě ke svobodě
Terénní programy ve Zlíně**

**Ondřej Mikulášek a Jiří Babic,
Terénní pprogramy ve Zlíně, Gahurova 1563/5, 76001, Zlín**

Hypotéza č. 1

Není rozdíl mezi terénní prací s uživateli drog v reálném a virtuálním světě

Hypotéza č. 2

Rizika e-terénu přes FB jsou srovnatelná s riziky terénu v reálném prostředí

E-terén

- Terénní práce je práce s klienty v jejich přirozeném prostředí.
- Sociální sítě jsou pro většinu našich klientů přirozeným prostředím – především Facebook.
- Tento styl práce je vhodný především pro terénní služby pracující s uživateli drog, s dětmi a mládeží.
- Již méně vhodný je pro ambulantní a poradenské služby.

Služba může být:

FB stránka – mají ji většinou organizace, není zde možné si přidávat lidi do přátel a komunikovat přes Messenger

Fb profil – mají jej většinou fyzické osoby, vzájemně se mohou přidávat do přátel, komunikovat přes Messenger, sdílet obsah, který vidí další přátelé

Způsoby práce přes Facebook

- 1. neaktivní přístup** – přidávání příspěvků – veřejný obsah – vidí všichni – přidávat si do přátel jen ty co nás požádají
- 2. aktivní přístup** – pravidelně přidávat příspěvky s různou tematikou, možnost komunikace přes Messenger komunikovat s klienty přes Messenger – domlouvání výměn, poradenství atd.
- 3. proaktivní přístup** – aktivně na Fb vyhledávat klienty, které známe z terénu, aktivně vyhledávat nové klienty, kteří s námi nejsou v kontaktu

Nastavení FB profilu

1. Seznam přátel a obsah stránky je veřejný – vidí ho kdokoliv kdo se na profil podívá
2. Seznam přátel a obsah stránky vidí jen lidé, které máme v přátelích
3. Lze nastavit, že ostatní vidí jen naše společné přátele
4. Seznam přátel vidí jen majitel profilu
5. Možnost nepřidat si nás do přátel pouze komunikovat přes Messenger

Správa profilu

1. Do přátel zařadíme každého, kdo nám pošle žádost – výhoda je, že lidé, kteří jsou v seznamu přátel nejsou jen uživatelé drog a vyhneme se tak stigmatizaci.
2. V přátelích jsou pouze klienti – výhoda – uzavřená skupina lidí – sdílení obsahu nevidí lidé, kteří nejsou naši klienti.

Rizika práce přes FB

1. Veškerý obsah, který kdokoliv umístí na Fb, včetně soukromých zpráv je majetkem Fb – narušení soukromí a anonymity, možnost sledování – Fb, Policie.
2. I když máme skryté přátele, pokud kdokoliv sdílí naše statusy, vidí je i ostatní lidé, které máme my nebo on v přátelích (záleží na jeho nastavení profilu) – možnost prozrazení klientů.

Srovnání terénní práce na FB s terénní prací v „reálném světě“

- Na menších městech jsou TP známi jak mezi spolupracujícími organizacemi, samosprávou, policií tak i veřejností – a pokud se pracovník baví s někým, může jej často stigmatizovat.
- Většina měst je vybavena kamerovým systémem, ke kontaktům a výměnám často dochází na veřejném prostranství, policie má k těmto záznamům snadný přístup, záznamy jsou uchovávány – přesto při oslovování necháváme na klientovi, zda se s námi bude bavit.
- Nepřebíráme zodpovědnost za to, zda nás s klientem někdo uvidí, zda proběhne výměna v místě, kde je kamerový systém, necháváme to na jeho rozhodnutí, případně mu nabízíme možnost výměny na méně frekventovaném místě.
- Stejně jako při odposlouchávání telefonu i pro sledování komunikace přes Fb potřebuje policie povolení soudu
- Sledování policií – terénní pracovníci jsou v kontaktu přes telefon s řadou klientů – lze předpokládat, že o mnohé se zajímá policie, že jim odposlouchávají telefony, je dost možné, že i tel číslo TP se může dostat mezi odposlouchávané.
- Je zodpovědností a svobodným rozhodnutím klienta, zda nám pošle žádost o přátelství, nebo naši žádost přijme, jak si nastaví svůj Fb profil, zda bude sdílet naše statusy – a tak dá svému okolí vědět, že je s námi v kontaktu, zda s námi bude komunikovat přes Messenger.
- Každý při zřízení Fb profilu souhlasí s podmínkami používání Fb a je to na jeho rozhodnutí a zodpovědnosti.

- Pokud sdílí naše statusy, je to na jejich vyhodnocení, jestliže mají v přátelích rodiče, že uvidí i nás status – podobně se také klienti v reálném světě rozhodují, zda nás pozvou domů, jsou-li tam rodiče a partneři – ani tady za ně zodpovědnost nepřebíráme.

Výhody práce přes FB

- Většina našich klientů má Fb profil, který nemění – na rozdíl od telefonních SIMkaret, neztrácíme tak s nimi kontakt – čísla se u našich klientů točí velmi často.
- Ve městech jsou Wifi free zóny – když nemají kredit mohou s námi takto komunikovat zdarma, mohou využívat veřejný internet v knihovně.
- Klienti jsou zvyklí mezi sebou přes Fb běžně komunikovat – domlouvají si drogy, práci, setkání, technoparty atd. není pro ně nejmenší problém s námi komunikovat přes Fb, domlouvat výměny, případně poradenství – jedná se o jejich obvyklý způsob komunikace a TP se jim tímto značně přibližuje.
- Fb pro mladé lidi představuje bezpečný prostor, jak si nás „osahat“ – v reálu často mají ostych s námi hovořit o užívání – první kontakty tak mohou proběhnout v „bezpečí“ za klávesnicí a monitorem a až pak může dojít k reálnému setkání.
- Fb nám umožňuje se dostat k dalším klientům – nabízí nám společné přátele našich klientů, můžeme si prohlídnout jejich profily a cíleně je oslovovat s nabídkou našich služeb – velmi podobně to děláme i v reálném světě – typujeme si potenciální klienty a ty pak oslovujeme – ve virtuálním prostředí je tak pro klienty bezpečnější s námi navázat kontakt nebo nás odmítnout – zatím nás nikdo z vytypovaných neodmítl nebo neměl problém, že jsme jej přes Fb oslovili.
- Můžeme snadno klienty informovat o novinkách v TP, místech, kde jsme atd.
- Když vidíme, že na Fb je někdo online, s kým už dlouho nejsme v kontaktu, můžeme jej oslovit.

Problematické body práce přes FB

- Je třeba definovat, kdy se ze zájemce o službu stává klient – kdy dojde k uzavření dohody a od kdy mu můžeme poskytovat služby – u lidí, které potkáváme následně v reálném světě problém není, problém by mohl být především u lidí, kteří jsou s námi v kontaktu jen přes Fb.
- Jakým způsobem práci přes Fb vykazovat – depistáž, poradenství, přímá práce přes internet – nebo definovat nové výkony.
- Komunikace s donory – RVKPP, MPSV – certifikace a inspekce – možné problémy s uzavíráním dohod.

Způsob navázání kontaktu

1. Klient nás kontaktuje sám – pošle žádost o přátelství, přijímáme všechny žádosti o přátelství, pokud klient s námi do 2 dnů nezačne komunikovat sám, tak se mu představujeme
2. Klienta oslovíme my – na základě jeho Fb profilu a společných přátel formou žádosti o přátelství sami. Pokud naši žádost přijme, přes Messenger se mu představíme a nabídneme využívání našich služeb.

Uzavírání dohody

- Klient již dohodu má uzavřenou a jsme s ním v osobním kontaktu – Fb slouží k usnadnění komunikace a domlouvání využívání služeb, případně poradenství – dle zakázky klienta – dohodu již neuzavíráme.
- Klienta ještě neznáme – má zájem o reálné setkání a využívání služeb – jednání přes Fb je v takovém případě jednání se zájemcem o službu a až při reálném setkání a využití služby – např.: výměna uzavíráme ústní dohodu – jednání se zájemcem, uzavírání dohody, individuální plánování
- Klienta ještě neznáme – nemá zájem o reálné setkání – jednání přes Fb považujeme za jednání se zájemcem – zájemce zapisujeme jen do PCS, v případě, že má klient zájem o poradenství a nechce se s námi setkat osobně, dáváme odkazy na další služby. (třeba dořešit, jestli můžeme uzavírat dohodu i s lidmi přes Fb a poskytovat jim služby, nebo to mohou pouze služby odborného poradenství)

Facebookové „desatero“

- Pokud se staneme na Facebooku přáteli, uvidíme tvoje příspěvky, fotky a jiný obsah, který na svém profilu sdílíš. Pokud nechceš, abychom viděli tvůj obsah, můžeš si změnit nastavení.
- Seznam našich přátel je skrytý, nikdo kromě nás tak nevidí, že jsme si tě přidali do přátel.
- Vždy máš právo vědět, se kterým z nás komunikuješ – při zahájení konverzace se představíme jménem.
- Pokud komentuješ, lajkuješ nebo sdílíš náš příspěvek, tví i naši přátelé to mohou vidět. Pokud nechceš, aby někdo věděl, že jsi s námi v kontaktu, tak to nedělej. My z těchto důvodů tvůj obsah nelajkujeme, nesdílíme ani nekomentujeme.
- Při komunikaci s námi, prosím, jednej slušně – žádné nadávky, agrese či vulgarita. Museli bychom s tebou ukončit kontakt.
- Veškerý obsah, který na svém profilu sdílíš, vše, co si přes Fb píšeš, je majetkem společnosti Facebook, který vše archivuje a se souhlasem soudu může poskytnout Policii ČR, tak si vždy dobře rozmysli, co na svůj profil budeš dávat a co a s kým si budeš psát. Nikdy s námi nekomunikuj o věcech týkajících se jakékoliv trestné činnosti, jsem sice povinni zachovávat mlčenlivost, ale v některých případech nás jí soud může zbavit!
- Rozhovor na chatu můžeš sám kdykoliv ukončit. Pokud nám sdělíš důvod, budeme rádi, ale nemusíš.

Streetwork Zlínský

- Profil založen 19. května 2017
- Dnes (5.6.2018) máme 121 přátel (7.7. 28 lidí)
- Asi 3/4 jsou naši klienti (zbytek zájemci)
- Z toho více než polovina nám píše kvůli výměně
- 1/3 jsou prvkontakty
- Náš profil je POUZE pro klienty!
- V terénu mám neustále spuštěný Messenger na pozadí v telefonu
- Odpovídám ihned
- Osobní kontakt má vyšší prioritu

Vykazování výkonů

Id výkazu: 20305	Ulož šablonu	Vyplň ze šablony	Kontakt ☒		Další výkon >
Osoba: [redacted]			Místo výkonu: Zlín		
			Datum: 05.06.2018		
			Klient přítomen: ☒		
Zápis/poznámky:			Projekt: Streetwork Zlín		
Výkon		Délka		Experti	
Telefonické, písemné a internetové poradenství - přímá		00:10		Jiří Babic	
Podrobnosti - Telefonické, písemné a internetové poradenství					
Internet	☒				
Telefon	☐				
Písemné	☐				
				Zapiš předvolené experty	
Další osoby					
[redacted]					

Obsah našeho profilu

- Organizační sdělení

- Informace o provozu

– Zajímavosti

Streetwork Zlinsky
23 listopad v 10:17

skvělý název článku

Chtěl se zabít, vypil Lenor: Muž prý při zvracení příjemně voněl jako rozkvetlá louka! – eXtra.cz
Záchraně složky se často setkávají s případy, kdy zůstává rozum stát. Minulý pátek tomu nebylo jinak.
EXTRA.CZ

To se mi líbí Komentář Sdílet

Streetwork Zlinsky sdílel odkaz
25 květen v 9:48

ZDRAVI.EURO.CZ
AFP: V Lucembursku mohou narkomani užívat drogy pod dohledem - Zdravi.Euro.cz

To se mi líbí Komentář Sdílet

Napište komentář...

– Zprávy, novinky, aktuality z okolí

Streetwork Zlinsky sdílel odkaz.
31 květen v 10:49

ZLIN.CZ
Na Zlín Film Festivalu se uskuteční beseda s Jaromírem Hanzlíkem i koncert Moniky Absolonové

To se mi líbí Komentář Sdílet

Napište komentář...

Streetwork Zlinsky sdílel(a) odkaz
22 listopad v 13:30

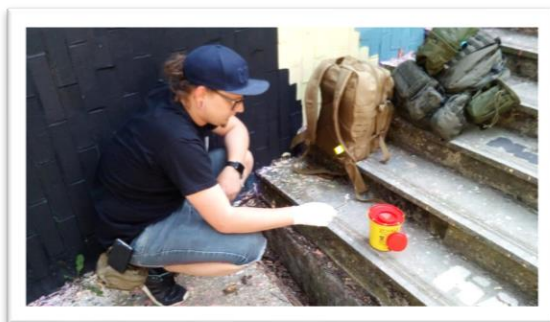

Za vaření perníku dostal šéf bandy 10 let
Přísné tresty vynesl krajský soud ve Zlíně nad dvanáctičlenným drogovým gangem ze Zlínska. Ten prvně v historii zasoboval Moravu, Slovensko a Rakousko.
ZLINSKY DENIK.CZ

To se mi líbí Komentář Sdílet

– Fotky

– Vtipné obrázky

Ve městě jsem viděl nějakou buchtu na perníku...

Nikdy nesdílíme věci, co se týkají:

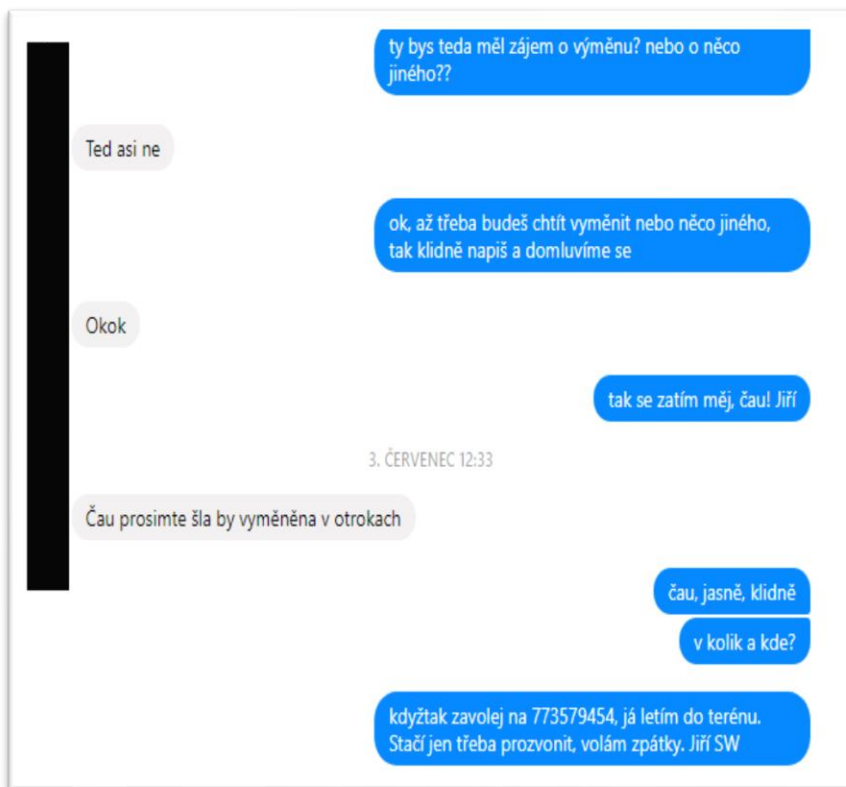
- Náboženství, vyznání
- Politiky
- Sportu
- Všeobecně kontroverzních témat a názorů

Konverzace s klienty přes Messenger

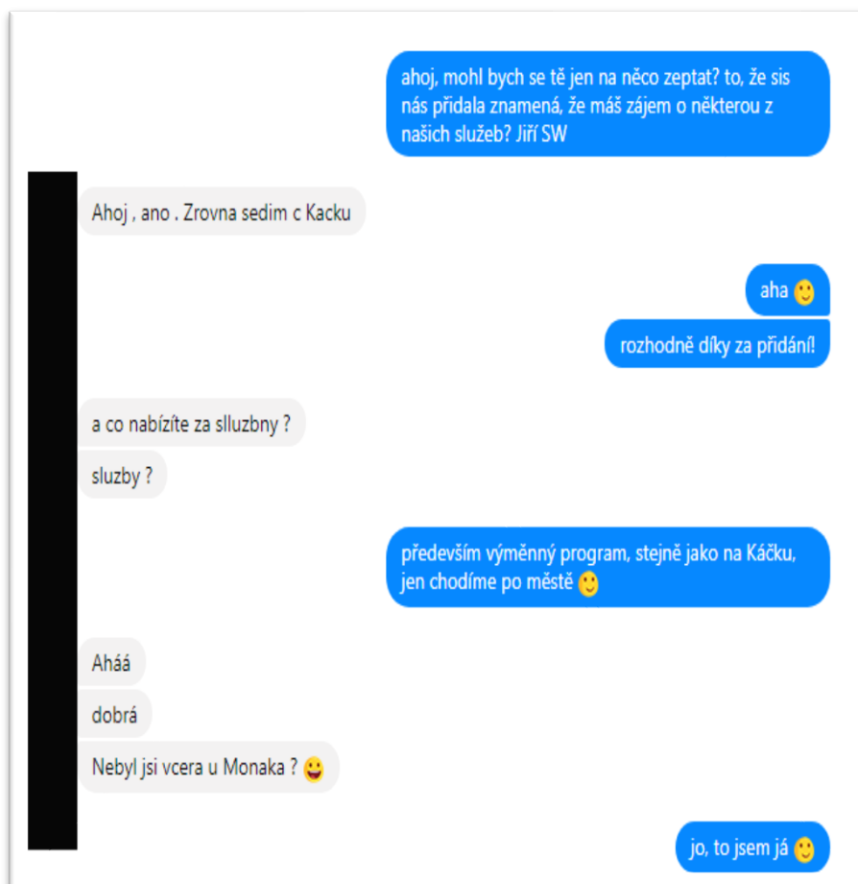
- Klient, kterého já oslovím první
- Klient, který mě oslovil první
- Zájemce o službu
- Člověk, co si nás zaměnil za jinou službu

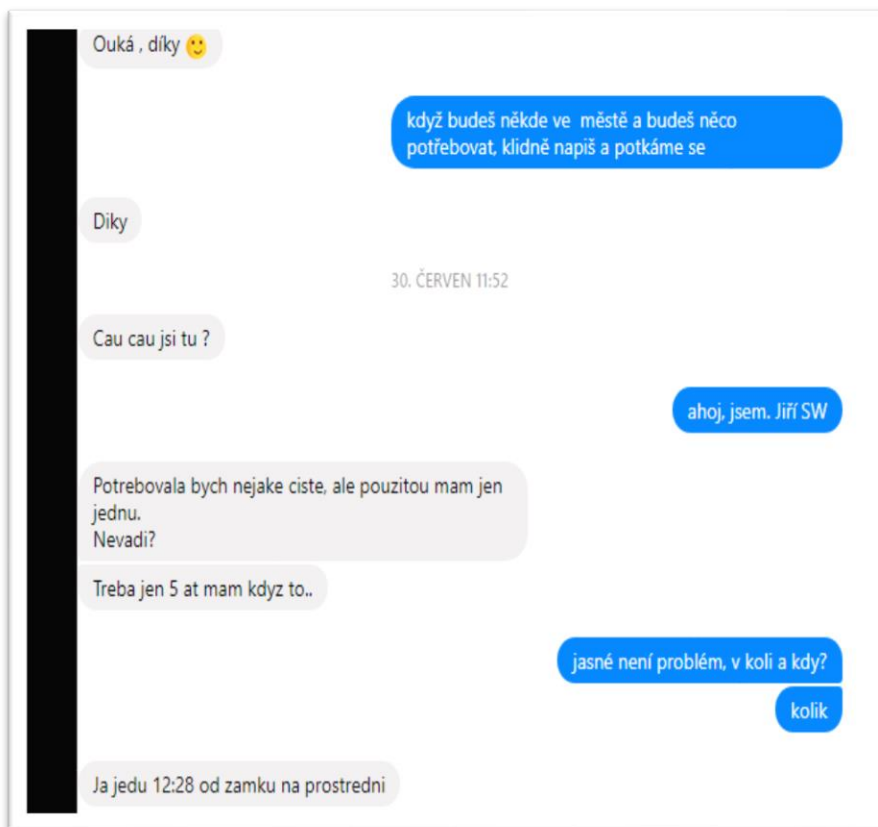
Klient, kterého oslovíme první my

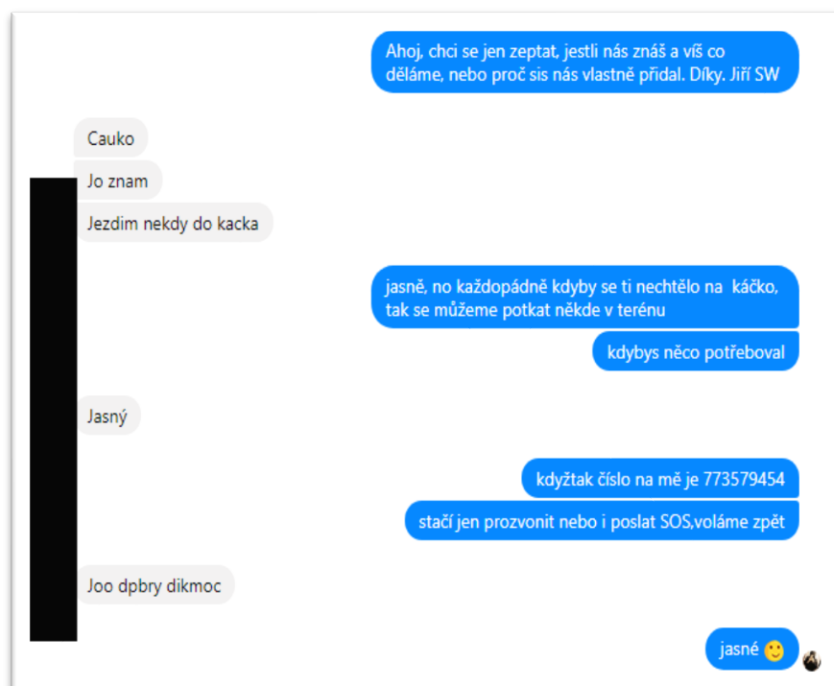

Klient, který nás oslovil první

Zájemce o službu

Člověk, co si nás zaměnil s jinou organizací

ahoj, děkujeme za přidání. Můžu se jen zeptat, víš kdo jsme a co děláme? Ptám se každého, aby nedošlo k nedorozumění 😊 Jiří

Ahoj, vím kdo jste... Už před 16 lety jsem k vám začal do T-klubu

no vidíš, a jsme u toho - spletl sis nás 😊 my nejsme UNKO

jsme Onyx, pracujeme s lidma, co berou drgy, provádíme především výměnný program jehel a pohobně...

UNKO si mě doteď nechtělo přidat do přátel, tak aspoň vy si mě přidejte

a máš zájem využívat některou z našich služeb??

Jo, určitě

máš zájem o náš výměnný program?

Jo, a jaký?

výměnný program jehel, měníme špinavé jehly za čisté

Napište zprávu...

📎 😊 GIF 😊 🎤 🎮 📷 👍

Běžná domluva na výměnu

cauko jsi nekde v otrokovicich??

čau, ještě ne ale budu. Jiří

mohly bysme nekde dat sraz??

jasné, klidně můžem

na 5 mám domluvenou výměnu tak po tom, může být?

třeba o půl 6

jo muze bejt a kde??

kde chceš, mě je to jedno

někde v centru?

park

co treba u billy

ok, může být

ok o pul 6 u billly

jo??

jasné

Vedení praxí a spolupráce se zástupci sociálních škol

Mgr. Alena Kopidolová
NZDM Nezbeda Frýdek-Místek

Předávání zkušeností je přirozený proces učení. Probíhá vlastně celý náš život a je nedílnou součástí jak osobního života, tak i naší práce.

Cíl workshopu

Cílem mého workshopu je zaměřit se na „spolu – práci“ s praktikanty v NZDM a TS a podělit se s ostatními zkušenými i začínajícími mentory o jejich poznatky, zajímavé podněty, postřehy a doporučení.

Proč jsem si téma vybrala

Vedení praxí se věnuji v rámci své práce v NZDM již téměř 20 let. Prošla jsem začátečnickými nejistotami, přes období velkého náporů zájemců o praxi až po nabytí větší jistoty a umění z praxe vytěžit pro všechny strany – studenta, mentora, klienty i pracovníky.

Mentoring vnímám jako nedílnou součást vzdělávání studujících SŠ, VOŠ nebo VŠ. Jsme to i my, kdo praktikantům pomáháme utvářet si představu o svém budoucím zaměstnání, motivujeme je svými přístupy a příklady. Jsou pokračovatelé naší práce.

V současné době zaznamenávám nedostatek pro sociální práci zapálených lidí. Je to palčivé téma mnohých organizací – a myslím si, že nejen v našem Moravskoslezském kraji. Doplnění týmu o kvalitního kolegu je problémem mnoha zařízení napříč službami. Moje otázka tedy zní: Můžeme i my, stávající pracovníci a mentoři, svým vedením zásadně ovlivnit a podpořit studenty v jejich formování a rozhodování? Naučíme je vidět přínos a smysl jejich práce a postavíme je i nad nepříliš slibné finanční ohodnocení a časovou náročnost práce? Tyto a další otázky si kladu, když sleduji, jak úporně v některých NZDM a TS hledají nové pracovníky, prožívají neustálé personální změny a nedaří se jim udržet mladé lidi. Sotva se zapracují, už odcházejí.

Nemyslím si, že jsme to jen my – mentoři, kteří na konečné rozhodování studentů působí. Ale jsme nedílnou součástí toho procesu a pro kvalitní odbornou praxi je naše role stěžejní. Proto považuji za důležité, věnovat se vedení praxí zodpovědně, spolupracovat se školami, nabídnout studentovi škálu možností, jak společně strávený čas využít a také jej v rámci možností, zapojit aktivně do dění ve službě.

Témata a okruhy

Role a funkce mentora, cíle a zásady mentoringu

Kdo je pověřen odborným vedením praxe v našich službách? Z osobní zkušenosti vím, že to z velké části bývají sociální pracovníci, popřípadě vedoucí pracovníci, a funkce mentora se stává automaticky součástí jejich práce. Role mentora se však od role sociálního pracovníka liší, neboť klade větší důraz na vzdělávací funkci a s tím související kritickou reflexi jeho praxe.

Předpoklady ideálního mentora jsou:

- mít odborné znalosti a být schopen je předávat
- disponovat potřebnými dovednostmi (vyjednat vzájemné očekávání, požadavky a možnosti v rámci praxe, vytvořit atmosféru důvěry, motivovat, podporovat, přijímat odlišné názory, aj.)
- mít dobré organizační schopnosti (strukturovat úkoly, plánovat činnosti, efektivně využívat čas praxe)
- zajímat se o práci se studujícími, prezentovat pozitivní smýšlení o profesi

Základní funkce mentora:

- *vzdělávací* (objasňování postupů práce, pomoc s naplňováním cílů studujícího, zodpovězení otázek, přijímání názorů – formou rozhovorů, přehrávání rolí, modelových situací a uvádění příkladů)
- *podpůrná a poradenská* (skutečný zájem o studenta, prevence jeho nejistot, povzbuzení, doporučení, poskytování odborných informací)
- *hodnotící* (evaluační) – zpětná vazba, reflexe, sebehodnocení
- *manažerská* (pomoc s formulací – reálností a realizací cílů, učebního plánu)

Cíle mentoringu

- podpora rozvoje kritického myšlení studujícího
- aplikace znalostí a dovedností do praxe
- pomoci získávat hodnoty profesionality a etického pohledu
- motivovat k budoucí profesi pracovníka v sociální sféře

Zásady efektivního mentoringu

- odpovědnost – za utváření a rozvoj vztahu ji nesou obě strany – mentor i studující
- spolupráce – na cílech a plánech učení
- stanovení a dodržování časového harmonogramu
- proaktivní přístup – tomu napomáhají vzájemně: diskuse, respektování rozdílných pohledů, konstruktivní kritiky
- zájmy klientů mají přednost před zájmy studentů
- princip diskrétnosti – student musí mít jasno co je důvěrné a komu co mohou sdělovat
- mentor poskytuje dostatek příležitostí k praktickému učení
- studující dostává od mentora zpětnou vazbu (ideálně průběžně, nejen při ukončování praxe)

„Od přijetí po hodnocení“ – fáze odborné praxe

- příprava (úvodní informativní rozhovor, domluva na možnostech, podmínkách, průběhu praxe, předání smlouvy a jiných dokumentů, vstupního dotazníku)
 - zahájení (zaškolení BOZP, seznámení se zásadami mlčenlivosti, pravidly a provozním řádem střediska, dojednání plánu učení a jeho aktivitami, naplánování dílčích kroků k dosažení stanovených cílů, rozhovor o osobním vnitřním nastavení a očekáváních – studenta i mentora, seznámení s prostory, kolegy, klienty, posláním organizace, ...)
 - průběh:
 - a) teoretická část – předávání informací podle zakázky studujícího, doplněné o příklady z každodenní praxe
 - b) zapojení do přímé práce s klienty a kolegy
 - obojí s využitím různých přístupů, metod a technik (např. demonstrování, vysvětlování, rozhovor, aktivní naslouchání, instruktáž, modelové situace asistence, ...) a nabídky dalších možností (účast na konferencích, komunitním plánování, zpracování modelového projektu, setkání s dalšími odborníky, vytvoření a realizace společného programu, akce)
- V průběhu této fáze probíhá (ideálně každý den praxe) krátká reflexe a zpětná vazba.
- ukončení – různé způsoby, formy a jejich kombinace – prezentace práce studenta, vyhodnocení zpracování úkolů, rekapitulace deníku praxe, rozhovor, závěrečná zpráva, hodnotící a sebehodnotící dotazník, SWOT i neformální rozloučení

Přínosy praxe pro:

- **mentory** – sebezkušenost – ovlivněná osobností studujícího, možnost dozvědět se jiné názory, při hledání odpovědí na otázku studujícího vede i k reflexi vlastní práce a zaběhlých systémů, ověřením vlastní profesionality v komunikaci, flexibilitě a využívání různých technik
- **studujícího** – ten by měl odcházet nejen se splněnými cíli a plánem učení, ale obohacen zkušeností – vnější i vnitřní
- **klienty** – může znamenat čas s praktikantem možnost diskusí, debat o jeho přemýšlení a názorech, motivace pro postup, jak se rozhodovat při výběru své profese, kontakt s někým nezávislým, a ještě také ne zcela zkušeným, příklad, obohacení programu a možnost nových zážitků v případě realizace vlastní aktivity studujícího
- **školy** – skrze spolupráci mentora a studujícího možnost navázat spolupráci i s vedoucími a garanty praxe na školách, vzájemné ovlivnění přístupů, realizace doporučení a změn
- **organizaci** – hodnocení studujícího – jeho vnímání a pohled na fungování zařízení i celkově organizace, může být jedním z podkladů pro posuzování kvality služby a tím součástí naplňování SQ 15

Mentoring neznamená vždy jen přínosy. Předpokládá také spoustu vynaloženého času a energie, vyžaduje určitou logistiku při skloubení s pracovními povinnostmi, jednáními a jinými záležitostmi, vyvážení možností obou stran. Je zatěžující obzvláště v případě, kdy je student laxní, nespolehlivý, problémový a bez hlubšího zájmu. Ovšem i s touto situací může mentor pracovat. Spíše však intervizně nebo supervizně.

Spolupráce se školami, kontroly ze školy

Kontroly studentů na místě praxe nebývají běžnou záležitostí, ale stávají se. S několika návštěvami s vedoucí praxí na škole mám již zkušenost. Na její příchod jsem byla (většinou studentem) upozorněna předem.

Po kontrolní části (dotazováním se na studenta) vždy došlo také na vzájemnou výměnu zkušeností v otázce obecného pohledu na systém realizace praxí a jejich výstupů a přínosů a na dalších možnostech spolupráce.

Při této příležitosti jsme také narazili na fenomén **Dobrovolnictví jako povinné součásti praxe** – což je specialitou zřejmě jen některých škol. Jedná se v podstatě o „nedobrovolné“ zapojení studentů do volitelné dobrovolnické činnosti v rozsahu 20 hodin.

Osobnostní rozvoj, vzdělávání a spolupráce mentorů

Osobnostní rozvoj mentorů (podle mých zjištění) probíhá za „chodu“ a přirozeným způsobem – sebezkušeností a sdílením při pracovních poradách nebo setkáních. I když existují i další formy a možnosti jejich vzdělávání (samostudium příruček a průvodců pro mentory, vzdělání zaměřené na mentoring, setkávání mentorů nebo společná supervize), nevím o tom, že by je někdo využíval. Důvodem je to, že vedení praxí je jen okrajovou činností zařazenou do náplně práce.

Zcela ideální je i představa dojednat setkávání mentorů se zástupci škol – vedoucích či garantů praxe. Na jednom takovém setkání jsem byla na ostravské univerzitě – bylo obohacující, ale nestalo se pravidlem a bohužel jsem byla přizvána jen jednou.

Závěr

„Spolu – práce“ – už slovo samotné vyjadřuje to, že na své úkoly, situace a zvládnání překážek, není člověk sám. Nechtě slovo mentor zůstane synonymem důvěrného rádce, přítele, učitele a zkušené i moudré osoby.

Zdroje:

VĚRA HOLASOVÁ A KOLEKTIV, Průvodce odborným praktickým vzděláváním v sociální práci, (Fakulta sociálních studií, Ostravská univerzita)

Vlastní zkušenosti a zprostředkované zkušenosti kolegů

Víceúčelový terénní program Darmoděj /Jeseník/

Soňa Rozborilová

rozborilova@darmodej.cz

Petra Svobodová

svobodova@darmodej.cz

www.darmodej.cz

Kdo jsme?

„parta lidí pomáhající kdekomu“

- Registrovaná sociální služba od r. 2008, součást organizace Darmoděj z.ú.
- Držitel certifikátu odborné způsobilosti RVKPP
- Nominace na cenu adiktologie 2016
- Jediná sociální služba poskytující terénní služby tohoto typu v celém Jesenickém regionu

Pro koho tu jsme?

„pro všechny“

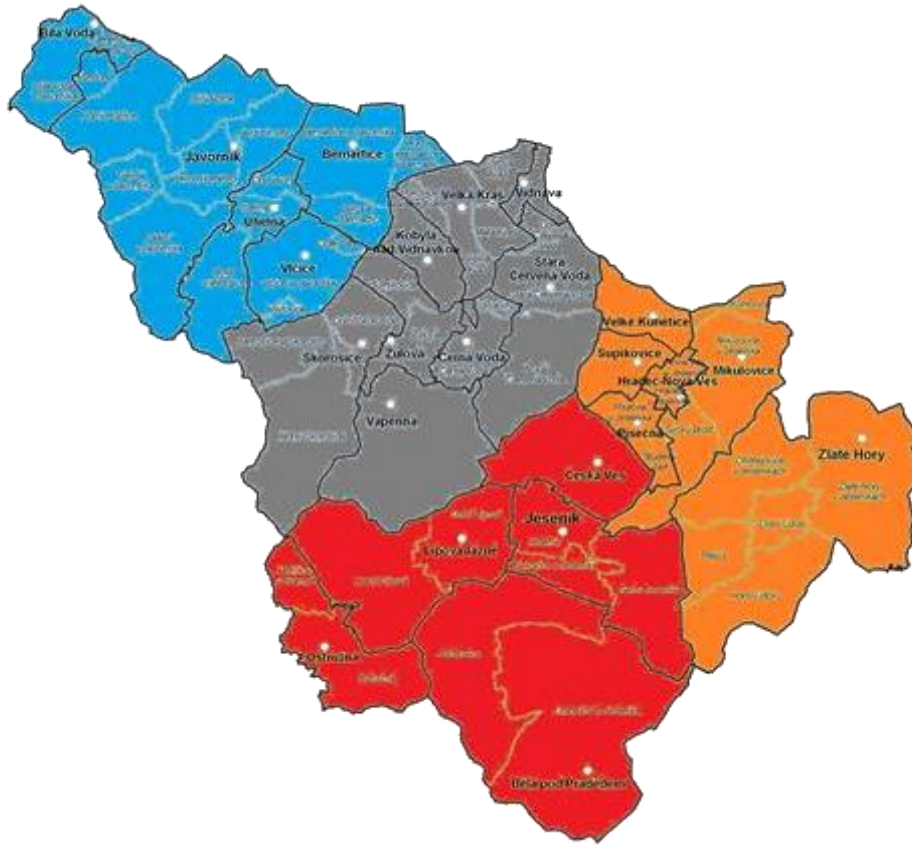
Cílová skupina bez omezení věku!

- Etnické menšiny
- Osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách
- Osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy
- Osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách
- Rodiny s dětmi
- Osoby s chronickým duševním onemocněním
- Osoby bez přístřeší

Kde působíme?

„v každém zapadlém koutu okresu“

- 4 mikroregiony /Žulovsko, Javornicko, Jesenicko, Zlatohorsko/
- 24 obcí okresu Jeseník
- cca. 40.000 obyvatel
- 720 km²

Jak to děláme?

„týmově – každý máme svou roli“

Vedoucí TP
Soňa

Sociální
pracovník
Petra

Pracovníci
v sociálních
službách
Zuzka
Lenka
Miša
Marcel
Zuzka
David

- *Máme pojízdnou sociální ambulanci*

„cestou necestou, polem nepolem“

- *Nabízíme bezplatné právní poradenství*

„není právník jako právník“

- *Osvědčil se nám case management*

„není pro každého“

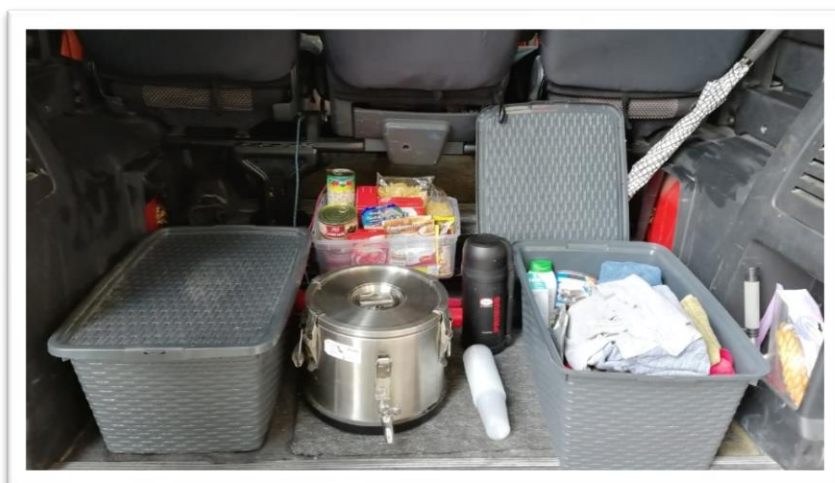
Pojízdná sociální ambulance

Práce s klientem

Vybavení sociální ambulance

V čem jsou naše specifika

- Široká cílová skupina
- Práce na malém městě

„každý zná každého“

- Rozlehlost regionu se špatnou dopravní dostupností – pro nás i pro klienty
- Nedostatek odborného personálu
- Potravinová banka

„dobrý úmysl, praxe je jiná“

Kde jsou naše limity

- Chybí služby pro stárnoucí klienty i seniory
- Oblast bydlení
- Oblast práce

Co potřebují klienti

/Jesenicko/

- Kontakt a přijetí

„prostě si s někým pokecat“

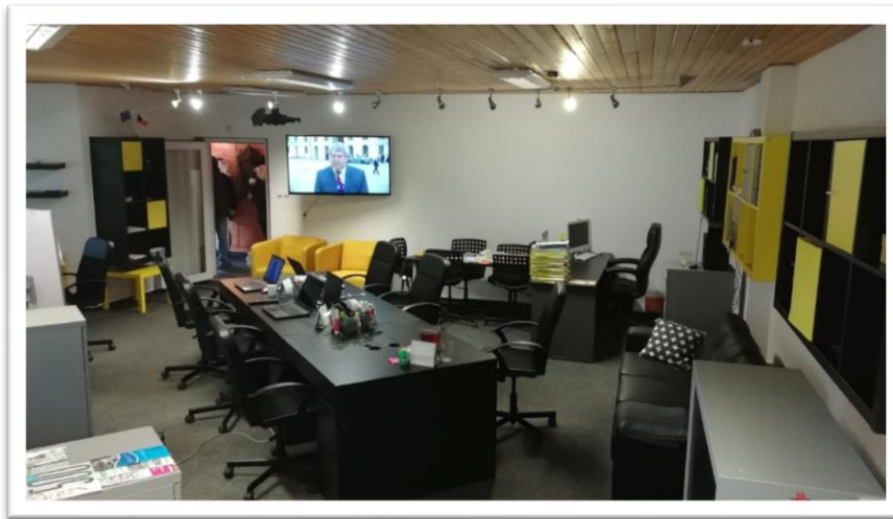
- Dostupnější lékařskou péči
- Dostupnost úřadů
- Respekt

Co potřebují pracovníci

- Týmová spolupráce
- Peníze
- Kvalitní pracovní zázemí
- Dobrá spolupráce s partnery v síti služeb
- Flexibilita
- Stabilita a zázemí organizace, která je přístupná všem zaměstnancům
- Pružnější legislativu
- Možnost dalšího kvalitního vzdělávání
- Kvalitní supervize

Aby nás to také bavilo...

zázemí TP

Jak se dopravujeme?

Mitsubishi ASX

Abychom se nezbláznili

Krátká kazuistika klientky

Bára, 29 let, udělila souhlas se zveřejněním svého příběhu pro účely konference

Bára byla klientkou Následné péče, zde se seznámila se svým bývalým partnerem Jiřím a ze vztahu se narodila dcera. Bára, když bylo dceři asi dva a půl roku, zrelapsovala, také se rozešla s Jiřím. Rozhodla se pro léčbu v komunitě pro matky s dětmi. Zde se seznámila s Davidem, se kterým navázala vztah, čímž porušila kardinální pravidla komunity a byla z ní vyloučena.

Tady začíná naše spolupráce – v listopadu 2016 nás Bára telefonicky zkontaktovala s voláním o pomoc – do týdne musela opustit komunitu, neměla s dcerou kam jít. Pomalu zázrakem a také shodou náhod se nám podařilo sehnat Báře byt v jedné z obcí ORP Jeseník, starostka obce společně s občany udělali sbírku, takže do začátků Bára s dcerou dostaly deky, nádobí, nábytek, televizi, hračky, ošacení. Do čtvrtého dne od telefonátu již bydlela i se svým novým přítelem a dcerou. Dceři byla v obci zajištěna docházka do MŠ. Báře se podařilo sehnat brigádu, poté s naší pomocí i práce v Domově důchodců jako pečovatelka. Zároveň jsme jí pomohli v rámci prevence relapsu sjednat odbornou psychologickou péči, proběhlo poradenství ohledně dávek. Po dobu prvního roku po přistěhování jsme po dohodě s klientkou byli také v občasném kontaktu s pracovnící OSPODu z předchozího bydliště. Bára se rozešla s Davidem a našla si nového přítele se sousední obce se kterým si zrekonstruovali byt, snaží se o druhé dítě, o dceru řádně pečuje, abstinuje, nadále pracuje jako pečovatelka v DD, pomáhá příteli s podnikáním. S Bárou jsme v pravidelném kontaktu, využívá možnost sdílet s někým své úspěchy i neúspěchy, možnost si postěžovat na možné překážky a hovořit případně o cravingu apod.

TP v řeči čísel

V roce 2017 jsme se potkali s 390 klienty.

- 270 mužů
- 120 žen

Celkový rozpočet služby TP za rok 2017 byl 3.841.900,- Kč

Naši donátoři

- MPSV
- Olomoucký Kraj
- Město Jeseník
- Sponzoři z regionu

„vnímáme odpovědnost za rozvíjení příběhu klienta“

Z terénu do komunitní práce

Lenka Szotkowská, Iveta Kowolová

Bunkr, o.p.s. Třinec

- Historie, vývoj a současnost
- Spolupráce s institucemi
- Průběh a proces komunitní práce
- Financování, fundraising

Komunita

Komunita je místem, kde člověk získává emocionální podporu, ocenění a praktickou pomoc v každodenním životě. Rozšiřuje možnosti lidí, ovlivnit to co se děje s nimi a kolem nich. Komunita je ve většině případech schopna řešit své problémy vlastními silami.

Pokud občané chtějí změnu mohou ji provést!

Naším úkolem a cílem není měnit či přetvářet komunitu. Snažíme se být pouze partner lidí a na jejich cestě změny je doprovázet. Být jejím doprovodem, motivací a podporou.

Všichni lidé potřebují vyjádřit své vlastní názory, dělat svá vlastní rozhodnutí a být aktivní.

Začátky na Borku

Říjen 2010–2012

Z terénu ke komunitnímu centru

- Práce s dětskou skupinou
- Limity streetworku
- Zjišťování potřeb
- Hledání možností
- Spolupráce s městem Třinec
- Vznik Komunitního centra

Rok 2012

Projekt Prevence kriminality
Město Třinec, Bunkr, o.p.s.

První rozvrh

	13:00	14:00 - 16:00	16:00 - 18:00
PONDĚLÍ		 DOUČOVÁNÍ	 SPORTOVNÍ KROUŽEK
ÚTERÝ		MATEŘSKÉ CENTRUM	KROUŽEK HER
STŘEDA		DOUČOVÁNÍ 	 BESEDY A KLUBY
ČTVRTEK		MATEŘSKÉ CENTRUM	TVŮRIVÝ KROUŽEK
PÁTEK		 DOUČOVÁNÍ	 TANEČNÍ KROUŽEK

Rok 2013

- V lednu Bunkr, o.s. přejal projekt na základě sepsané Smlouvy o partnerství s Městem Třinec
- Vznikl videoklip ve spolupráci s dobrovolníky EVS
- Sžívání se s komunitou, budování důvěry, navazování vztahů
- Donátoři: Úřad vlády, město Třinec, MŠMT, vlastní zdroje

NICK SAID FEATURING COMBAT BUNKR JE NEJ - <https://www.youtube.com/watch?v=fLk5lZ2ywtY>

Výlety

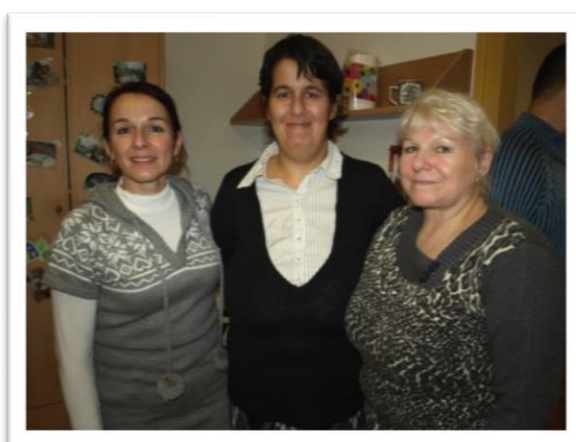
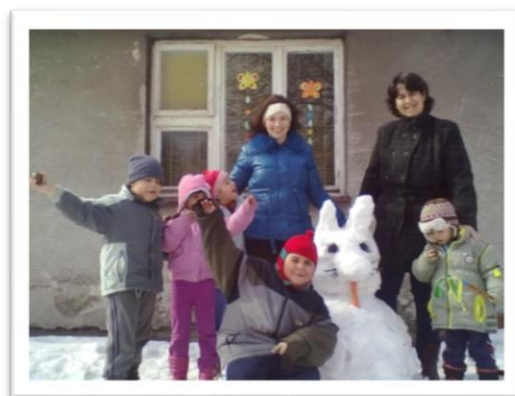

Workshopy a další aktivity

Mateřské centrum

Zimní olympiáda

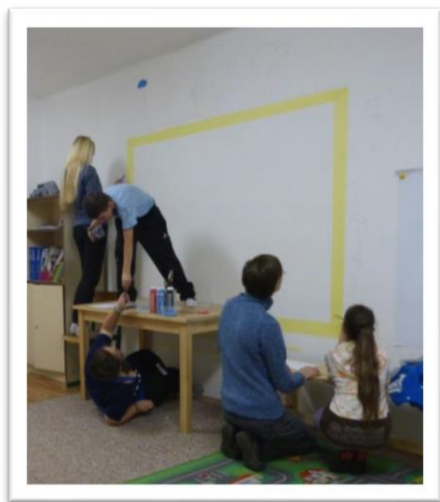

Rok 2014

- Rok stabilní – žádné větší změny, jak už personální, či v koncepcích aktivit
- Přelom roku 2013/2014 dochází k obměně cílové skupiny KC navštěvují nejvíce mladší děti
- Zjišťování potřeb v komunitě
- Donátoři: Úřad vlády, město Třinec, vlastní zdroje

Bez práce nejsou koláče

Rok 2015

- Začíná se měnit koncepce KC – změny od nového roku
- Vnímáme větší angažovanost dospělých
- První společná víkendovka – 7 rodin
- První větší úklid hřiště a skládky
- Realizace projektu “Co Tě sejší” (Česká asociace streetwork)
- Spolupráce CPI
- Letáček Komunitního centra
- Donátoři: Úřad vlády, město Třinec, MŠMT, vlastní zdroje

Úklid černé skládky a hřiště

Projekt "Co Tě sejí"

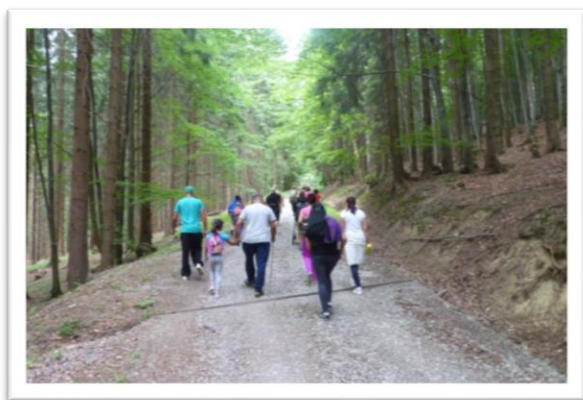

<https://www.youtube.com/watch?v=mezzpegGXAA&t=7s>

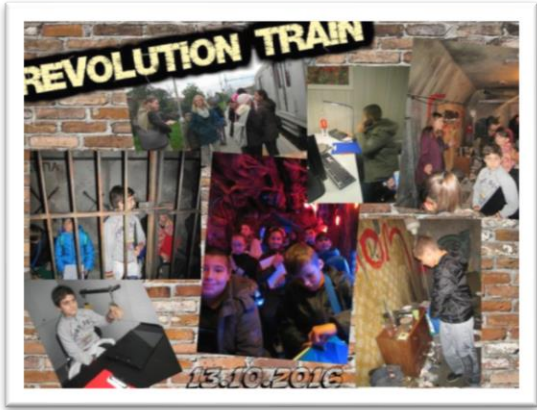
Víkendovka Kyčera

Rok 2016

- Převzetí KC Borek organizací Bunkr, o.p.s. od města Třinec
- Změna koncepce KC
- Nově klub pro dospělé
- 3denní víkendovka – 8 rodin
- Promítání dokumentu, Co tě sejří
- Tesco – “Tóčo na Borku” – postup do užšího výběru
- Potravinové balíčky – Slezská diakonie
- Podpora rodin – Vánoční dárky
- Navázaná spolupráce s 1. ZŠ (inkluzí)
- 84 návštěvníků centra 52 dětí, 32 dospělých
- Donátoři: Úřad vlády, město Třinec, MŠMT, MSK, vlastní zdroje

Víkendovka chata Lípa

Rok 2017

- Finanční nejistota
- 7 projektů
- Nové prostory – “I muži mají své místo”
- Spolupráce s 1. ZŠ – doučování
- Návštěva – zástupci kraje a parlamentu
- Páté výročí komunitního centra
- Sousedská snídane
- Kontrola MSK
- Donátoři: Úřad vlády (dva projekty), město Třinec, MŠMT (dva projekty), MSK, T-mobile
Mluvme spolu, vlastní zdroje
- Sponzorské dary (Třinecké železářny, Pressmetal)

Návštěva – zástupci kraje a parlamentu

Fotbalový turnaj

5. Výročí

Přijměte srdečné pozvání na oslavu 5. výročí

KOMUNITNÍHO CENTRA BOREK

Start: středa 30. 8. 2017 v 15 hodin

Adresa: Staré město – Borek 323, Třinec

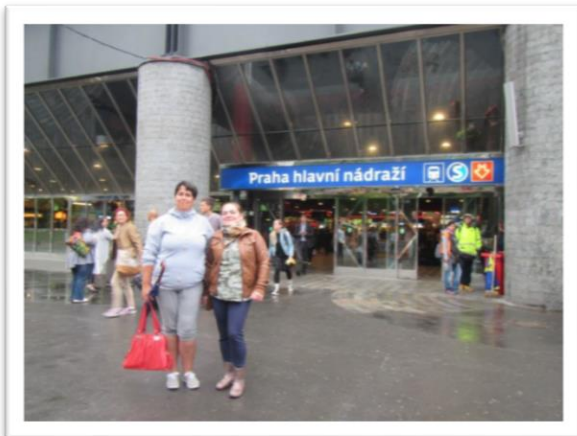
Bunkr Vaše potvrzení účasti do 23. 8. na email: kcborek@bunkr.cz nám usnadní přípravu oslavy.

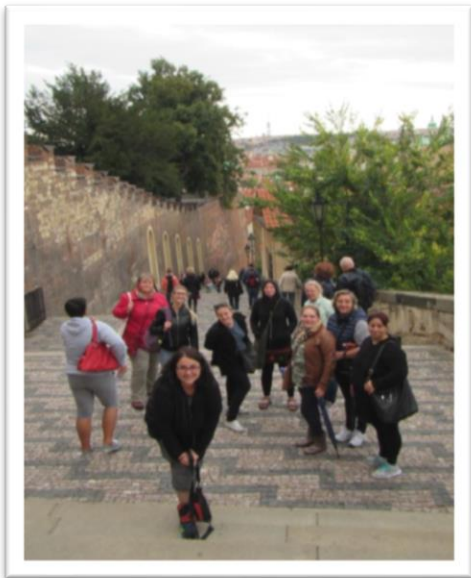
komunitko Borek

“Babinec” v Praze

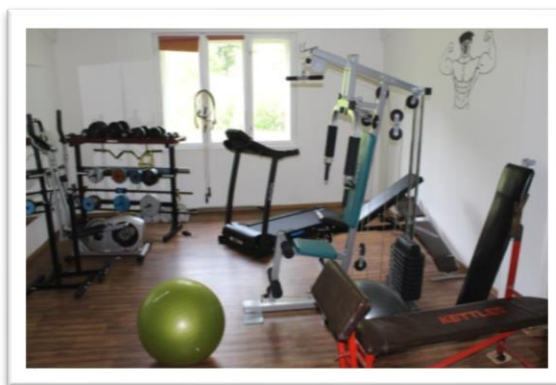
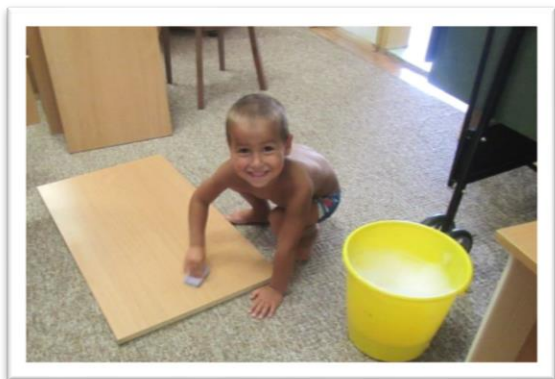
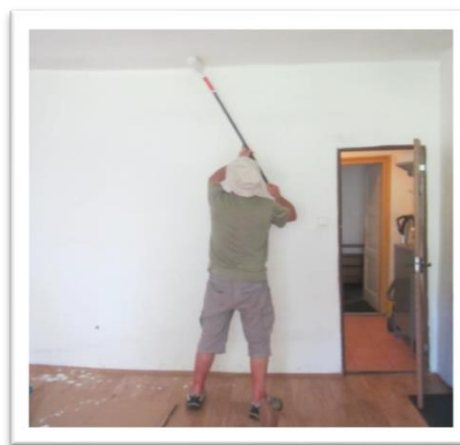

Sousedská snídane

Projekt "I muži mají své místo"

Rok 2018

- Realizace projektu “Tóčo na Borku”
- Spolupráce s 1. ZŠ – project sedmáků
- Spolupráce s Kvalifikační a personální agenturou
- Adopce pro budoucnost
- Komunitní zahrada
- Kontrola Úřad vlády
- Donátoři: Úřad vlády, město Třinec, MŠMT, T-mobile Mluvme spolu, vlastní zdroje
- Sponzorské dary (Nehlsen)

Trocha statistik za 5 let

- 16 vedoucích kroužků
- 15 zahraničních dobrovolníků
- 4 dobrovolníci z řad lidí z komunity
- 100 různorodých akcí
- 18 různých aktivit

Počet odpracovaných hodin v přímé práci		
Rok	DPP	HPP
2013	726 hod.	0,4 úvazku
2014	744 hod.	0,6 úvazku
2015	772 hod.	0,9 úvazku
2016	535 hod.	0,9 úvazku
2017	421 hod.	0,8 úvazku

Zábavně – motivační akce Beztíže

Tomáš Klumpar, Klára Grombířová, Romana Dolečková,

Beztíže Praha

Zákon o sociálních službách hovoří o zprostředkování kontaktu uživatelů se společenským prostředím. Jedním z nástrojů realizace tohoto úkolu NZDM a TP je pořádání akcí pro veřejnost. Mnohé organizace mají v tomto ohledu letité zkušenosti, které stojí za to sdílet a vzájemně se inspirovat. Proto přicházíme s tímto příspěvkem o pořádání tzv. zábavně-motivačních akcí Beztíže, abychom nabídli naše dosavadní know-how a dozvěděli se něco o přístupech jiných zařízení v podobných, či odlišných lokalitách. Programy tohoto typu uskutečňujeme v Praze od roku 2009 v nejrůznějších prostorách, s širokým záběrem aktivit i interpretů od Vladimira 518 po Jana Bendiga.

Čeho chceme prostřednictvím akcí dosáhnout?

Zábavně-motivační akce si kladou hned několik cílů. První z nich jsme si definovali jako vytváření příležitostí pro smysluplnou zábavu dětí a mladých lidí, z nichž mnozí kvůli omezeným zdrojům (např. finančním, kulturním, sociálním) na podobný program běžně nedosáhnou. Nejde jen o zábavu na jedno odpoledne, ale přinášíme nové možnosti volnočasového vyžití, které účastníci dosud neznali vůbec nebo jen z doslechu (od tréninku MMA, přes žonglování, osobnostně-rozvojové hry, výrobní workshopy, uměleckou činnost atp). Mohou si je vyzkoušet v bezpečném prostředí, zdarma, a získat tak novou pozitivní zkušenost, že je něco baví a mohou se tomu nadále věnovat. Někteří tak získají nový zájem, hobby nebo nasměrování v jejich stávajícím zaměření.

Dalším cílem programu je dát uživatelům i další mládeži prostor, kde mohou veřejnosti ukázat, co umí, co se učí ve workshopech, ve službách či jinde. Mnozí z nich vystupují poprvé před skupinou lidí, na pódiu, případně přebírají i roli lektora či co-lektora za podpory pracovníků nebo jiných odborníků. Aktivní účastníci tak nabývají nové zkušenosti, dovednosti a sebevědomí.

Představovat veřejnosti, co naši klienti či mladí lidé obecně umí, jak služby pro mládež fungují a co je jejich smyslem, je dalším z cílů zábavně-motivačních akcí. Běžný dospělý totiž často netuší, že NZDM či TP existuje a rizikovému chování mládeže nerozumí. Při organizačně dobře zvládnuté akci tak dochází nejen k předání informací, ale i k pozitivnímu společnému zážitku, který může pohled na cílovou skupinu postupně měnit.

Propojujeme také různorodé skupiny mládeže, která by se za běžných okolností nepotkala, případně v jiném a často nebezpečném kontextu. Akce tedy působí inkluzivně. Motivační faktor akcí je posílen přítomností pozitivních vzorů. Je velmi důležité zvát hosty atraktivní pro cílovou skupinu a zároveň s nimi dobře dojednat rámec vystoupení či jiné aktivity. Tedy probrat předem, pro koho je akce určena a co je jejím cílem. Účastníkům zprostředkováváme zážitek vystoupení v kontextu lokality, ve které žije. Účastníci si připadají důležití, protože jejich oblíbený umělec či přímo idol přišel až za nimi. Důležitou součástí je i následná debata, možnost s hvězdou promluvit. Interpreti, kteří jsou pro klienty vzorem, je mohou motivovat, aby na sobě podobně jako oni samotní neustále pracovali, realizovali své projekty a šli za svým snem i přes překážky.

Cílem těchto akcí je také zapojování mladých lidí do přípravy a realizace, učít je dovednosti s tím spojené, včetně komunikace s úřady až po program samotný. V neposlední řadě se můžeme společně potkat i v jiných situacích a kontextu. Díky akcím máme možnost s klienty být jinak, než běžně v klubu nebo v terénu. V průběhu odpoledne si tak můžeme společně užít program, nasát uvolněnou atmosféru a posílit vztah při společném zážitku.

Jak taková akce vypadá

Vždy zveme vystupující, kteří by mohli být pozitivními vzory pro naše klienty, mapujeme jejich zájem a poptávku a ladíme s našim pohledem na věc – nechceme interprety, kteří jsou nadměru vulgární, propagují užívání drog, násilí nebo agresivitu. Spousta našich klientů umí zpívat, tancovat, rapovat – dáváme jim tedy prostor ukázat veřejnosti, že nejsou jen “Ti, co se poflakuji a dělají bordel”, ale že v něčem vynikají. Pomáhá nám to také navazovat vztahy s jejich komunitou a potkávat se s novými potenciálními klienty.

Vždy do programu zahrnujeme nějaký turnaj, ať už v basketbalu, fotbalu či stolním fotbálku. Po sportovních aktivitách je velká poptávka a na těchto akcích mají svoje neodmyslitelné místo. Dále zařazujeme výrobní workshopy, které jsou lákadlem také pro širokou veřejnost. Ze zkušeností vyplývá, že si je rádi vyzkouší rodiče se svými dětmi, či mladší sourozenci našich klientů a klientek – jsou to placky, výroba šperků, malování, sítotisk apod. Co se týče zážitkového programu, propojujeme jej s exhibicí. Pro klienty je inspirující vidět, co všechno se dá naučit a vyplácí se nám jim dát možnost si to rovnou vyzkoušet a pár triků si osvojit - např. diablo, graffiti, thai box, capoeira, parkour.

Na veřejných místech využíváme možnosti komunikovat s kolemjdoucími a propagovat naši službu, děláme to také například za pomoci balónků s potiskem, které děti milují. Beztíže také pomalu začíná za účelem propagace a finanční podpory realizovat vlastní značku. V prodeji jsou prozatím trička a tužky Beztíže, které pro nás navrhli studenti grafické školy. Jejich zadáním bylo propojit slovo beztíže ve svém významu s obsahem naší práce. Vznikly tak designově přitažlivé potisky, které zároveň vyjadřují smysl toho, co Beztíže dělá. Na akcích rozdáváme také nálepky, informační letáky a výroční zprávy, šíří tak povědomí o Beztíži a vysvětluje lidem naše poslání a cíl.

Tradiční akce

V průběhu roku vždy pořádáme několik akcí, které se staly již tradicí Beztíže. Za rok 2017 jsme zrealizovali 6 akcí na 4 různých místech, na jednotlivé akce přišlo až 250 lidí, spolupracovali jsme nejméně s třicítkou interpretů.

- Během února s klienty tradičně slavíme vznik Beztíže. Akce většinou probíhá v prostorách našeho žižkovského NZDM – Klubu Beztíže, což je vlajková loď celé organizace. Tradičně klienti přejí Beztíži, rozkrajujeme dort, je zajištěna hudební produkce i doprovodný program. Letošní 17. narozeniny jsme oslavili v klubu společně se 162 návštěvníky v klubu.
- Další akci pořádáme na pomezí našich lokalit – Praha 2, 3 a 10 - narážíme na fakt, že klienti neradi překračují hranice své lokality, zároveň bojujeme s “válkou gangů” napříč lokalitami. Díky této akci se nám začalo dařit klienty jednotlivých služeb propojovat, zjistili, že akce Beztíže je baví a začali víc jezdit i na programy, které se konají v jiných lokalitách.
- Akce v Praze 10 pro klienty Streetwork Beztíže – Praha 10, před kostelem na Čechově náměstí nám umožňuje komunikovat a nově oslovovat klienty z této lokality. Zázemí kostela, přístup místní farnosti a komunitní přesah je pro nás velkou výhodou.

- Podzimní akce Beztíže zatápí odkazuje na sychravý čas, kdy se mládeži hodí schovat se po létě zase do klubu, protože počasí už nepřeje venkovním aktivitám. Původně probíhala v klubu na Žižkově, později jsme začali hledat prostory na neutrálních místech, z důvodu větší otevřenosti pro veřejnost klienty z ostatních lokalit. Tato akce se konala mimo jiné v Radlické kulturní sportovně, na Nákladovém nádraží Žižkov nebo v Kasárnách Karlín.
- Poslední pravidelnou akcí v kalendářním roce je vánoční party v klubu. Zdobí se stromeček, rozdávají dárky, jí se cukroví, slavíme a mluvíme o Vánočních tradicích.
- Během roku realizujeme také jednorázové programy se stejným zaměřením. Jedná se například o graffiti jamy, kam zveme zajímavé writery (např. Cakes).

Propojení akcí s rapovými workshopy

Hudba je způsob komunikace, který často sdělí více než slova. V Beztíži podporujeme mladé talenty, dáváme prostor jejich vyjádření a seberealizaci. Rapové workshopy či zkoušky zpěvu ale nejsou jen o hudbě. Skrze ni pomáháme mladým lidem hledat jiné pohledy na svět, objevovat nová témata, přemýšlet v širších souvislostech i potkávat zajímavé a inspirativní lidi. Účastníci našich workshopů si rozšiřují slovní zásobu, učí se spolupráci, plánování, a díky tomu rozvíjí nejenom sebe, ale i svou komunitu. Klienti mají možnost ukázat co umí a dostávají prostor pro vystupování na zábavně-motivačních akcích.

Spolupráce s pozitivními vzory

Na akce zveme vystupující, kteří jsou atraktivní pro naši cílovou skupinu. Reagujeme na poptávku, ale ne vždy je to možné a hledáme kompromisy, klienti vědí, jak to máme nastavené a komunikují s námi o tom.

Samotným interpretům podrobně vysvětlujeme, jak pracujeme, co je naším posláním a cílem akce. Většina z nich to pochopí hned napoprvé a je ochotná vystoupení udělat zcela zdarma nebo za symbolickou cenu. Nejvyšší částka, kterou jsme za hvězdu zaplatili, bylo 5 000 Kč, kdy jsme v honoráři hradili i cestu ze Slovenska. Spolupracovali jsme se jmény jako je zmiňovaný Vladimír 518, Hugo Toxxx, James Cole, Indy, Smack, Idea, Rest, P.A.T., La4, Refew, Jan Bendig, Vašek Klouda atd.

Jak akci připravujeme a dáváme o ní vědět

Na plánování a realizaci akce se podílí vždy celý tým Beztíže i společně s klienty služeb. Z důvodu efektivity byl vytvořen realizační tým, který je složen ideálně z pracovníků všech služeb. V roce 2018 se nám podařilo sestavit preventivní tým, který pomáhá se zajišťováním programu, vnáší do akcí hodnotové přesahy a další rozvojové prvky.

Na začátku roku tvoříme roční harmonogram velkých akcí tak, aby bylo možné nejvyšší personální pokrytí a každý pracovník počítal s datem konání. Koordinátor dané akce průběžně svolává setkání realizačního týmu, který zajišťuje náplň akce. Aktuální poptávku zjišťujeme především u klientů a program se jim snažíme přizpůsobit. Akce začínáme připravovat minimálně s tříměsíčním předstihem. Je totiž potřeba zajistit formuláře pro povolení konání akce, program, personální pokrytí a zajistit vybavení a materiál. Na některé akce je vhodné zajistit záštitu představitelů MČ, což usnadní například zábor pozemku či zvýší finanční podporu. Velkou kapitolou je propagace akce. Pokud chceme, aby měla úspěch a my oslovili i veřejnost, je nutností zajistit atraktivní plakát a jeho šíření. Veřejnost oslovujeme

skrze webové stránky a sociální sítě, pražská i celorepubliková média. Klienty informujeme především osobně a na sociálních sítích jednotlivých služeb. Osvědčilo se nám také osobně navštěvovat školy v našich lokalitách a propagovat akci přímo ve třídách.

V den akce je důležité se společně setkat, zopakovat si role a vyloučit případné nedostatky. Potom už jen připravujeme prostory a vítáme příchozí. Po akci následuje úklid prostor, veškerého materiálu a společné hodnocení. Z každé akce si sepisujeme poučení pro příště, díky tomu se můžeme učit z chyb a zlepšovat se. Nedílnou součástí je také propagace po akci – fotografie, video nebo článek. Na každou větší akci máme zajištěného fotografa a kameramana z řad pracovníků či klientů, pokud máme finanční prostředky, zveme spřátelené profesionály. Atraktivní výstupy zveřejňujeme na našem Youtube kanále Beztíže, fotografie v galeriích, šíříme na webu a sociálních sítích.

Vybavení na akci

Beztíže je specializovaným oddělením Domu dětí a mládeže Praha 3 - Ulita, které disponuje různým vybavením. To si můžeme bezplatně zapůjčit a díky tomu máme větší možnosti. Výhodou je především prostor, některé menší akce můžeme mimo prostor klubu pořádat například v sále pro 200 lidí, na zahradě nebo našem sportovním hřišti. Beztíže a Ulita postupně rozšiřují svůj arzenál vybavení na akce. Máme mimo jiné vlastní hudební aparaturu, party stany, zorbingové koule, airbrush, plackovač, různé volnočasové vybavení (flowersticky, lazybogy, míče, frisbee...). Kromě uvedeného materiálu je dobré mít k dispozici například šipky či křídly a vyznačit trasu od zastávky MHD.

Limity a výzvy

Limitem akcí jsou především finance a personální pokrytí při plánování a realizaci akce, rozpočet a pracovní kapacity jsou velmi omezené. Příprava akce je časově náročná, a přestože se na ní podílí obvykle 4 osoby, které část úkolů delegují dál do týmu, není jednoduché se časově sladit.

V minulých letech občas docházelo ke střetům mezi návštěvníky, nejčastěji se jednalo o teritoriální rivalitu. Toto se v průběhu let vytříbilo a k pohodovému průběhu akce přispívá také přítomnost antikonfliktního týmu, který zajišťují pracovníci Beztíže.

Jako výzvu vnímáme utváření programu tak, aby byl zajímavý pro co nejširší skupinu návštěvníků. Velká část našich klientů má romské kořeny, a my máme tendence program značně přizpůsobovat jejich poptávce. To je však limitující pro ostatní účastníky, akci vnímají jako romskou.